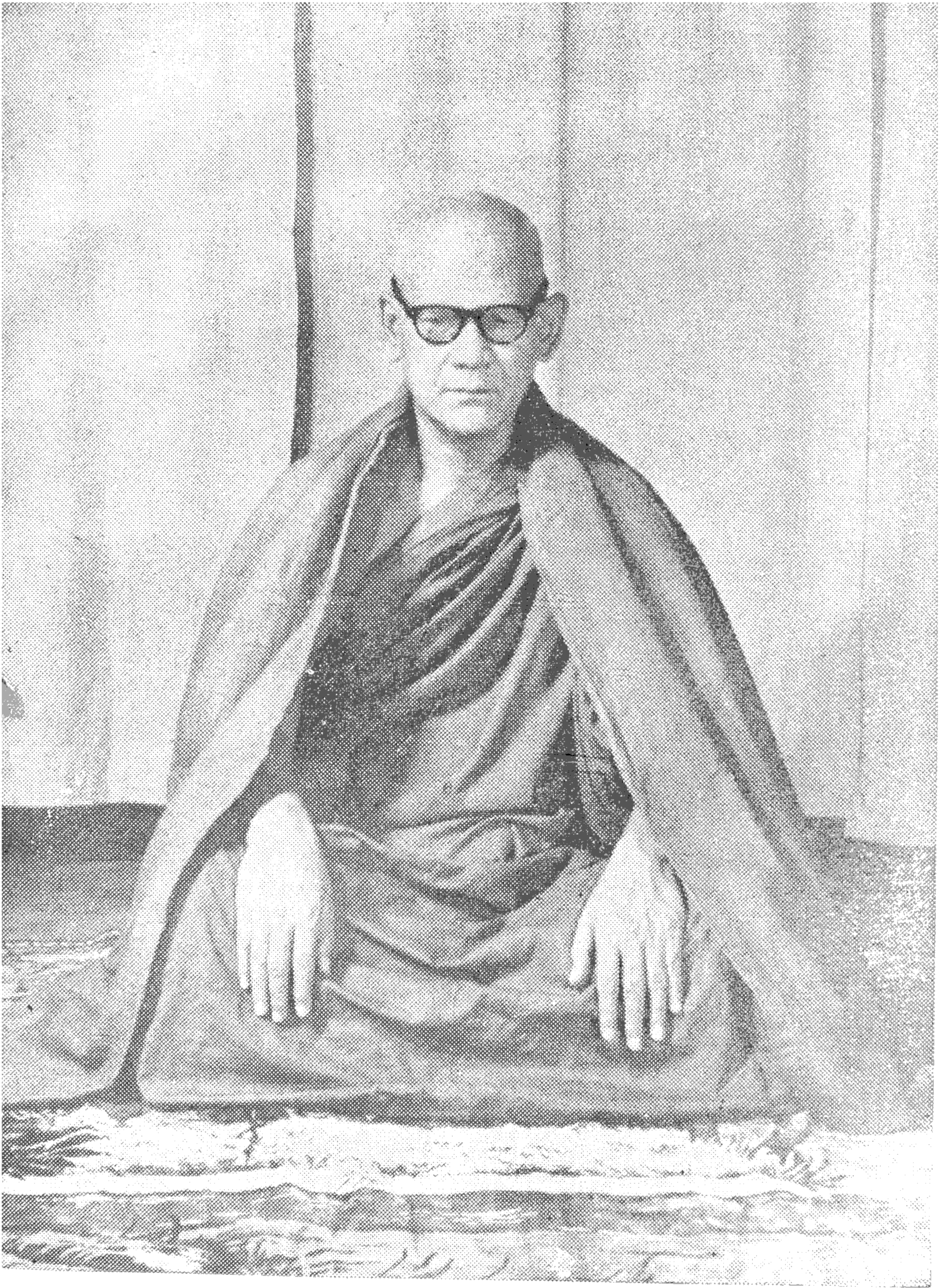

အရိယာဝါယတရားတော်

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

၁၀၄၇၁

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူသော

အရိယာဝါသ တရားတော်

ဒေါက်တာ-ဦးမြင့်ဆွေ နိဒါန်းရေးသည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၁၃

ကောဇာ ၁၃၃၁

မတ်လ ၁၉၇၀

ထုတ်ဝေသူ။

ထုတ်ဝေခွင့်မှတ်ပုံတင် (၀၈၃၉)

။မင်္ဂလာဦးအောင်မြင် ~~မင်္ဂလာ(မင်္ဂလာ)~~ အကျိုးတော်
ဆောင် (ပဋိပတ္တိသာသနာပြု မဟာစည်ရံပုံငွေ) ဗုဒ္ဓ
သာသနာ့နဂါးအဖွဲ့ချုပ်၊ အမှတ် ၁၆၊ သာသနာ့ရိပ်သာ
ဟာမစ်တစ်လမ်း ကုက္ကိုင်း၊ ရွှေဂုံတိုင်စာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၄၁၇)

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာ့အေးစာတိုက်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ
ဗုဒ္ဓသာသနာ့အဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် အတွင်းရေးမှူး (အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်)
ဦးလှမောင် M.A., M.S., B.L. (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၈၇၉) က ပုံနှိပ်သည်။

ဤစာအုပ်အမှာ

ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို ယခုလို အချိန်အခါမျိုး၌ စက်တင်ပုံနှိပ်ခွင့်ရသည်မှာ အချိန်ကောင်း အခါကောင်း မိလှသည်ဟု ယူဆပါသည်။

အကြောင်းကား ယခု အချိန်အခါသည် မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်၌ သတိပဋ္ဌာန် (ကမ္မဋ္ဌာန်း) တရားကို ပွားများ ရှုမှတ်ကြသူ ရဟန်း ရှင် လူ သူတော်စင် ယောဂီ အပေါင်းတို့ များပြားလာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သုံးလောက ထွဋ်ထား မြတ်ဘုရားသည် ကုရုတိုင်း ကမ္မာသမ္ပန္နိကုံး၌ နေထိုင်ကြကုန်သော ရဟန်း ရှင် လူ ပရိသတ်လေးပါးတို့အား စိတ် အညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်ရန်၊ အရိယာမဂ်ကို ရရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တခုတည်းသော လမ်းမှန်ဖြစ်သော မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကုရုတိုင်း၌ အရိယာအကျင့်ကို ကျင့်ကြသူတို့သည် ဆထက်တတိုးတိုးတက် များပြားလာခဲ့လေသည်။ ယုတ်စွာအဆုံးအားဖြင့် ရေခပ်ရာ ဗိုင်းငံ့ရာတို့၌ပင်လျှင် သတိပဋ္ဌာန်မှတစ်ပါး အခြားသော စကားကို ပြောဆိုလေ့မရှိကြဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့က ဖွင့်ပြကြလေသည်။

ဤအရိယာအကျင့်ဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန် (ကမ္မဋ္ဌာန်း) တရားကို ပွားများရှုမှတ်ကြသူတို့ အလွန် တိုးတက် များပြား

(ဃ)

ဤစာအုပ်အမှာ

လာသည့်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ယခင်က မဟာသတိ-
ပဋ္ဌာနသုတ်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ကုရုတိုင်း ကမ္မာသ-
ဓမ္မနိဂုံး၌ပင်လျှင် အရိယာဝါသသုတ် တရားတော်ကို ဟော
ကြားတော်မူပြန်လေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ကုရုတိုင်းသူ
တိုင်းသား ရဟန်း ရှင် လူ သူတော်စင် အများတို့မှာ
အရိယာတို့၏ စံအိမ်ခေါ်၊ အရိယာတို့၏ နေရေး တရားတို့ကို
ကြားနာကြရ၍ အရိယာတို့၏ စိတ်နေသဘောထား ဉာဏ်
ရည် ဉာဏ်သွားတို့ကို ကောင်းစွာ သိကြရပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးသည်လည်း ၁၃၁၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်
၆-ရက်နေ့ကစ၍ ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ကြွရောက်
သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ ၁၃၁၁-ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်
နေ့၌ ဓမ္မစက္က ပဝတ္ထနသုတ် တရားတော်ကို ဦးစွာ ဟောကြား
တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်မြို့နှင့်တကွ မြန်မာပြည်
အရပ်ရပ်၌ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ အာသဝိသောပမသုတ်၊
မာလုကျပုတ္တသုတ်၊ သက္ကပဉ္စသုတ်၊ ဝမ္ဘိကသုတ်၊ ဥဒ္ဒေသဝိဘင်္ဂ
သုတ်၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်၊ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၊ မဟာ-
သဠာယတနိကသုတ်၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်၊ ကောသမ္ဘိယသုတ်၊
သီလဝန္တ သုတဝန္တသုတ်၊ မဓပိဏ္ဍိကသုတ်စသော သုတ္တန်တို့ကို
ကာလ ဒေသအားလျော်စွာ ဆက်ကာဆက်ကာ ဟောကြား
တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ရန်ကုန်မြို့နှင့်တကွ
မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်တို့၌ သတိပဋ္ဌာန် (ကမ္မဋ္ဌာန်း) တရား
ပွားများရှုမှတ်ကြသူ ရဟန်းရှင်လူ သူတော်စင် အပေါင်းတို့
သည် ရှေးကထက် တိုးတက် များပြားလာခဲ့လေသည်။

ဤသို့ သတိပဋ္ဌာန် (ကမ္မဋ္ဌာန်း) တရား ပွားများ ရှုမှတ်ကြ သူ ရဟန်းရှင်လူ သူတော်စင်အပေါင်းတို့ တိုးတက်များပြား သည့် အချိန်တွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရား ကြီးသည် ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီအပေါင်းတို့ “အရိယာ စံအိမ်” ခေါ် အရိယာတို့၏ နေရေး တရားကို သိကြရန် အလို့ငှါ ဤအရိယာဝါသ သုတ်တရားတော်ကို ဟောကြား တော်မူလေသည်။

ဤအရိယာဝါသ သုတ်ကား- အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ် ဒသက နိပါတ် ဆဋ္ဌမူ စာမျက်နှာ ၂၇၉-၂၈၀-၂၈၁-၂၈၂- တို့၌ ပဌမ အရိယာဝါသနှင့် ဒုတိယ အရိယာဝါသ နှစ်သုတ်ရှိသည့်အနက် ဒုတိယ အရိယာဝါသသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအရိယာဝါသ တရားစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာ ကျေး ဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၂၄-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၉-ရက်၊ ၁၀-ရက်နေ့ ညများက (ကျောက်တန်းမြို့ ညောင်ဝိုင်းရွာကျောင်း သိမ်သမုတ်ပွဲမှ အပြန်) ဟံသာဝတီ ခရိုင်ဝန် ဦးသိန်းအောင် မင်းကတော် ဒေါ်ပိုပိုနှင့် သာသနာရေး အသင်းအဖွဲ့များ၏ ဦးစီး ခေါင်းဆောင် ဖြစ်သော ဦးဖိုးလှ အမှူးပြုသည့် ယောဂီ ဟောင်းအပေါင်းတို့က ပင့်လျှောက်တောင်းပန်သောကြောင့် သံလျင်မြို့ သာသနဓဇ ဓမ္မာစရိယ အဂ္ဂမဟာအကျော် အရှင် ဝဏ္ဏသီရိ၏ မင်းကျောင်း ပထမပြန် စာသင်တိုက်၌ ဤ အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားတော်မူစဉ်က တရား သူကြီး ဦးသိန်းဟံသည် အသံဖမ်းယူခဲ့လေသည်။ တရား

(စ)

ဤစာအုပ်အမှာ

စာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဤစာအုပ် နိဒါန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကို ရွှေဘိုမြို့ ဆိပ်ခွန်ရွာ၊ ရန်ကုန်မြို့ကမ္ဘာအေး မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက် သိမ်ကျောင်းရေစက်ချပဲ့၊ ပဲခူးမြို့ ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက် သိမ်ကျောင်း ရေစက်ချပဲ့၊ ငါးသိုင်းချောင်းမြို့ မဟာစည်ရိပ်သာ သိမ်သမုတ်ပဲ့၊ ရန်ကုန်မြို့ ဘုရားလမ်းကျားကူးဓမ္မာရုံ၊ မန္တလေးမြို့ ဝင်းလိုက်ရုပ်ရှင်ရုံပိုင်ရှင် ဦးစိန်ဝင်း ဒေါ်ယဉ်ယဉ်တို့၏ အိမ်ရှေ့တရားပွဲတို့၌လည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်ပြင် အိမ်မဲမြို့၊ မြောင်းမြမြို့၊ ဝါးခယ်မမြို့၊ ညောင်ဦးမြို့၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ပျဉ်းမနားမြို့၊ ဗန်းမော်မြို့၊ မိုးတားမြို့၊ ရွှေဘိုကျောက်မြောင်း၊ မင်းလှမြို့ စသော မြို့များ၌လည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။

ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကို စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ရန် လျှောက်ထားသူ ဒါယကာ-ဒေါက်တာ ဦးမြင့်ဆွေကား-တရားဘက်၌ ဝါသနာပါသူ တဦး ဖြစ်ပါသည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတခေတ်လုံးမှာ သီရိမင်္ဂလာကုန်းမြေသို့ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ရန် ထေရဝါဒ ငါးနိုင်ငံမှ ကြွရောက်လာတော်မူကြကုန်သော သံဃာတော် မြောက်မြားစွာ တို့အား စေတနာ ဝန်ထမ်းသာသနာ့အကျိုးဆောင် အဖြစ်ဖြင့် ဆေးဝါးကုသရင်း ထင်းရှားသော ဆရာတော်ကြီးများအား တရားစာပေတို့ကို မေးလျှောက်လေ့ရှိသောကြောင့် ဆရာတော် ဘုရားကြီးများက

“ဒီဒေါက်တာက တရားဒေါက်တာဘဲ”ဟု ဂုဏ်ပြု ပြောဆိုခြင်းကို ခံယူရရှိသူတဦး ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာ ဦးမြင့်ဆွေသည် ကိုယ်တွေ့တရား အားထုတ်နေသူလည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကို ကြားနာရသည့်အခါ ဓမ္မပီတိများ ဖြစ်လာ၍ မိမိကြားနာရသလို အများသော ဓမ္မမိတ်ဆွေတို့အားလည်း ကြားနာစေလိုပါသည်။ မိမိကိုယ်တိုင် တရားအရသာကို ခံစားရသလို အများသော ဓမ္မမိတ်ဆွေတို့အားလည်း ခံစားစေလိုပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဤ အရိယာဝါသ တရားတော်ကို စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤ အရိယာဝါသ တရားတော်ကို ဖတ်ရှုကြရသော ဓမ္မအဆွေတော် အပေါင်းတို့သည် “အရိယာတို့၏စံအိမ်” ခေါ် အရိယာ တို့၏ နေရေးတရားတို့ကို သိကြရသောကြောင့် အရိယာတို့၏ ရုပ်ရည်၊ အရိယာတို့၏ အနေအထိုင်၊ အရိယာတို့၏ စိတ်နေ သဘောထား၊ အရိယာတို့၏ ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွားတို့ကို မှန်းဆ၍ သိနိုင်ကြပေတော့မည်။ ယခုခေတ်၌ တရားအားထုတ်ပြီး၊ အားထုတ်ဆဲ ရဟန်း ရှင် လူ ယောက် အပေါင်းတို့အားလည်း ခွဲခြားဝေဖန်၍ ကြည်ညိုနိုင်ကြတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ရေးသားအပ်ပါသည်။

မင်္ဂလာပါခင်ဗျား—

မင်္ဂလာ-အောင်မြင်

၁၃၂၅-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက်။

မာဝိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း	၁
၂။	တရားပလ္လင်ခံ	၄၅
၃။	သုတ်ဆိုတာ မျဉ်းကြိုးဘဲ	၄၆
၄။	သာသနာ့မျဉ်းကြောင်းကလေး	၄၆
၅။	အရိယာဝါသတရား မျဉ်းကြောင်း	၄၉
၆။	အရိယာပုဂ္ဂိုလ်(၈)ပါး	၅၀
၇။	အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်	၅၁
၈။	အရိယာဝါသ (၁၀)ပါး ခေါင်းစဉ်ပါဠိ	၅၃
၉။	ရဟန်းနှစ်မျိုး	၅၄
၁၀။	အရိယာဝါသတရား (၁၀)ပါး ခေါင်းစဉ်	၅၇
၁၁။	၁-၂ အရိယာဝါသ	၆၀
၁၂။	၃-အရိယာဝါသ	၆၁
၁၃။	၄-၅ အရိယာဝါသ	၆၂
၁၄။	၆-၇ အရိယာဝါသ	၆၃
၁၅။	၈-အရိယာဝါသ	၆၄
၁၆။	၉-၁၀-အရိယာဝါသ	၆၄
၁၇။	အစောင့်အရှောက် အရိယာဝါသ	၆၆
၁၈။	သတိကောင်းပုံ	၆၈
၁၉။	ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြည့်ကြ	၆၉

(ည)

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၀။	စာရေးဆရာကြီးတယောက်က	၇၁
၂၁။	သောတာပန်ဟာ လူကို သတ်နိုင်သေးသတဲ့	၇၂
၂၂။	အဟိံသာတရား	၇၃
၂၃။	သွားလျှင် သွားတယ်လို့ သိပါတဲ့	၇၄
၂၄။	သံလျင်က ထွက်တဲ့ စာအုပ်ကြီး	၇၈
၂၅။	ငါ သုံးမျိုး	၇၉
၂၆။	ဘုန်းကြီးတို့လဲ အစက မယုံဘူး	၈၀
၂၇။	ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြည့်တဲ့အခါ	၈၁
၂၈။	သမာဓိဉာဏ် ရင့်လာတော့	၈၃
၂၉။	သတင်းစာ တစောင်က	၈၄
၃၀။	ဘုန်းကြီးတို့ သွားနေကျ လမ်းအတိုင်း	၈၆
၃၁။	တွေ့ပြီးသိမှ ဉာဏ်အစစ်	၈၇
၃၂။	သတိကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းလာပုံ	၈၈
၃၃။	သတိအစောင့်အရှောက် ထားပေးကြ	၉၀
၃၄။	ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု သတိပြု	၉၂
၃၅။	သူသတ်ဗိုလ်ကြီး တမ္ဗဒါဌိက	၉၃
၃၆။	အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကြွလာတဲ့အခါ	၉၅
၃၇။	နှားနို့ ယာဂုလ	၉၇
၃၈။	ဒါနကထာ သီလကထာ စသည်	၉၈
၃၉။	ပရိယာယ်နဲ့ မေး	၁၀၀
၄၀။	အနုလောမဉာဏ်	၁၀၁

မာတိကာ

(၉)

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၁။	တမ္ပဒါဌိက သေဆုံး	၁၀၃
၄၂။	တုသိတာ နတ်ပြည်ရောက်	၁၀၄
၄၃။	ဓနဉ္စာနီပုဏ္ဏားမဖြစ်ပုံ	၁၀၆
၄၄။	အားထုတ်ကြည့်ကြစမ်းပါ	၁၀၈
၄၅။	မိုးရာလေးပါး ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသ	၁၀၉
၄၆။	တရားအားထုတ်လို့ သေတဲ့မသာ မရှိ	၁၁၂
၄၇။	တရားအားထုတ်ဆဲမှာ ရှောင်ဘို့ရာ	၁၁၅
၄၈။	ပယ်လှန်သင့်တာတွေ ပယ်လှန်ပစ်	၁၁၆
၄၉။	အမေရိကံသား မစ္စတာဒုဗော	၁၁၉
၅၀။	အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ပုံ	၁၂၀
၅၁။	နှစ်သက်လို့ချင်တာ ကာမစ္ဆန္ဒ	၁၂၂
၅၂။	ကာမဂုဏ်ဆိုတာ သားတစ်ပမာ	၁၂၃
၅၃။	ကြွေးမြီနဲ့တူတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ	၁၂၅
၅၄။	ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု	၁၂၇
၅၅။	ရဟန်းနှင့် သန်းဝတ္ထု	၁၃၀
၅၆။	စိတ်နှင့်ရုပ် ကွာခြားပုံ	၁၃၃
၅၇။	ကာမစ္ဆန္ဒပယ်ဘို့ရာ ဘုရားပေးသောနည်း	၁၃၆
၅၈။	အရိယာဝါသအိမ်ဆောက်ရာမှာ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ စရိတ်ရှိရမယ်	၁၃၉
၅၉။	ဆန္ဒနှင့် ဝီရိယလဲ လိုတယ်	၁၄၁
၆၀။	တရားမရခြင်း အကြောင်း ၂-ခု	၁၄၄

(၄)

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆၁။	ပေဿဝတ္ထု	၁၄၄
၆၂။	စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ရေးမှာ သတိပဋ္ဌာန်တရားဟာ အရေးပါ	၁၄၆
၆၃။	တရားရထိုက်ပေမဲ့ တရားမရ....	၁၄၈
၆၄။	မိတ်ဆွေမကောင်းက တရားမရ	၁၅၁
၆၅။	အရိယာဝါသတရားတော်ကြီး ဒုတိယပိုင်း	၁၅၅
၆၆။	ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု သတိပြု	၁၅၇
၆၇။	နောက်ဆုံးစကားတော်	၁၆၁
၆၈။	လေးတန်မီရာများ	၁၆၅
၆၉။	စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး ရောဂါမျိုး	၁၆၈
၇၀။	ဝေဒဟိကာဝတ္ထု	၁၇၄
၇၁။	အချင်းချင်း မေတ္တာပျက်တာ ဒေါသ	၁၈၂
၇၂။	ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိ ထိနမိဒ္ဓ	၁၈၄
၇၃။	တရားအရသာဟာ ဘယ်အရသာနဲ့မှ မတူဘူး	၁၈၇
၇၄။	ပျံလွင့်မှု ပူပန်မှု ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ	၁၉၀
၇၅။	ယုံမှားမှုဟာ ဝိစိကိစ္ဆာ	၁၉၂
၇၆။	ထင်ရှားရာ လွယ်ရာ စပြီးရှု	၁၉၇
၇၇။	သွားလျှင် သွားတယ်မှတ်	၁၉၇
၇၈။	အားထုတ်ကြည့်ယင် ကြိုက်မယ်	၂၀၇
၇၉။	ဝါယောဓာတ်ကို သိပုံ	၂၁၂
၈၀။	ဒုက္ခဝေဒနာကို သိပုံ	၂၁၇

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈၁။	စိတ်ကို သိပုံ	၂၂၀
၈၂။	ရုပ်နဲ့နာမ် ကဲ့ပုံ	၂၂၄
၈၃။	အကြောင်းနှင့် အကျိုးမျှ ထင်ပုံ	၂၂၆
၈၄။	သမ္မသနဉာဏ်	၂၂၇
၈၅။	ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်	၂၃၁
၈၆။	ဘင်္ဂဉာဏ်မှ သင်္ခါရပေက္ခာအထိ	၂၃၁
၈၇။	အင်္ဂါ ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပုံ	၂၃၃
၈၈။	ကိုယ့်ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်	၂၃၇
၈၉။	သောတာပန် လူထွက်	၂၄၀
၉၀။	ကိုယ်တိုင်တွေ့မှ သိမှာ	၂၄၂
၉၁။	သီးသန့် သစ္စာတွေ့	၂၄၆
၉၂။	ရှာမှီးခြင်း သုံးမျိုး	၂၄၉
၉၃။	ကြံစည်မှုတွေလဲ ကြည်လင်ရမယ်	၂၅၀
၉၄။	လွတ်ယင် လွတ်ကြောင်း သိသည်	၂၅၂
၉၅။	တရားအဆုံး နိဂုံးချုပ်	၂၅၆
၉၆။	နောက်ဆက်တွဲ အမှတ်(၁)ရှင်းလင်းချက်	၂၅၈
၉၇။	အမှတ် (၂) ရှင်းလင်းချက်	၂၇၃
၉၈။	အမှတ် (၃) ရှင်းလင်းချက်	၂၇၅
၉၉။	ဝါယောဇာန် ပစ္စုပ္ပန်လည်း ပရမတ်ပင်	၂၈၃

အရိယာဝါသတရားတော်စာအုပ်၌ ပြင်ဖတ်ရန်

မျက်နှာ	စာကြောင်း	ရှိရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၆	၂	သံ တံ	သဗ္ဗံ တံ
၁၈၂	၇	စွဲကပ်နေတဲလူကို	စွဲကပ်နေတဲ့လူကို
၁၉၄	၁၁	အကျိုး`	အကျိုးမဲ့
၂၀၅	၂၃	မှတ်ပေါ်တင်ကြည့်မှ	မှတ်ကျောက် ပေါ်တင်ကြည့်မှ
၂၂၀	၂၀	အာရုံကို သိသော	အာရုံ သိသော
၂၅၆	၈	အရိယာဝါသ	အရိယာဝါသ

ဝန်ကြီးဟု ဂုဏ်ပြုခဲ့သည့် အလျောက်၊ ထိုခေတ်က မန္တလေး ခရိုင်တွင် ထင်ရှား ကျော်စောခဲ့ပါသည်။

အစိုးရအမှုထမ်းအဖြစ် အနှစ်(၃၀)ခန့်မျှ ထမ်းဆောင်ပြီး နောက် အငြိမ်းစားယူ၍ အပြင်လူနာများကို လက်ခံကုသခဲ့ ရာတွင် အနာရောဂါ မပျောက်ကင်းသော လူနာဟူ၍ မတွေ့ရ သလောက် ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုစဉ်က အသက်(၁၅)နှစ်ခန့် ငယ်ရွယ် သူတဦးဖြစ်၍ ကောင်းမွန်စွာ ဝေဖန်နိုင်စွမ်းသော အသိဉာဏ် မရှိသေးရကား၊ “ငါ့ဖခင်အပါအဝင် ဆရာဝန်ကြီးတွေဟာ လူတွေမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ ရောဂါဟူသမျှကို ကုန်စင်အောင် ဆေးဝါးဖြင့် တားနိုင်ကြတာချည်းဘဲ၊ လူမမာတွေကသာ လာရောက်မကုသကြလို့ မသေသင့်ဘဲ သေကြတာဘဲ၊ ရန်ကုန် က ဆရာဝန်ကြီးတွေဆိုလျှင် ပစ္စည်းကရိယာတွေကလဲ ပြည့်စုံ၊ ဆေးဝါးတွေကလဲ ပြည့်စုံကြတော့ ဘယ်ရောဂါမဆို တားဆီး နိုင်ကြမှာဘဲ” ဟု လွဲမှားစွာ ယူဆမိခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်၏ မိဘများကလည်း ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝပြန်၊ ဂုဏ်အသရေ အရှိန်အဝါကလည်း ကြီးပြန်သည့်အပြင် တိုက် အိမ်နှင့် မော်တော်ကားနှင့်လည်း ဖြစ်ပြန်သောကြောင့်၊ မကြောင့်မကြ မတောင့်မတရဘဲ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်ပါ၍ လိုရာပြီးမြောက်နေရကား၊ “လူ့ဘဝကြီးသည် ချမ်းသာသုခ နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုံဗိမာန်ကြီးတခု ဖြစ်သည်” ဟု လွဲမှားစွာ မှတ်ယူမိခဲ့ပါသည်။ သေခြင်းတရားကို မဆိုထားဘိ၊ ဆင်းရဲ ခြင်းကိုပင် မစဉ်းစားခဲ့ပါ။

တနေ့သော် ကံကြမ္မာဖန်လာပုံက—ကျွန်တော်၏ မိခင် ကြီး၌ မမျှော်လင့်ဘဲ နှလုံးရောဂါ စွဲကပ်လာပါတော့သည်။ (Congestive Heart Failure) ဟု ခေါ်သော ရောဂါသည် မိခင်ကြီးအား နေပေါင်းများစွာ ညပေါင်းများစွာ နှိပ်စက် ခဲ့သောကြောင့်၊ မန္တလေးမြို့တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော အင်္ဂလိပ် ဆရာဝန်ကြီးနှင့်အတူ ကျွန်တော်၏ ဖခင်ကြီးသည် စွမ်းအား ရှိသလောက် အားသွန်ခွန်စိုက် ကုသကြပါသော်လည်း၊ မိခင် ကြီးမှာ ချမ်းသာခွင့်မရဘဲ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားပါ တော့သည်။

ထိုအခါကျမှပင် “လူတို့၌ အချိန်အရွယ်မရွေး ရောဂါ ဝေဒနာကပ်ရောက်တတ်သည်။ လူတို့၌ ကပ်ရောက်တတ်သော ရောဂါဝေဒနာတိုင်းကို ဆရာဝန်ကြီးများသည် မတားမြစ်နိုင်၊ လူတို့သည် ကြီးသည်၊ ငယ်သည်မဟု သေတတ်သည်” ဟူသော အသိဉာဏ်တို့ ကျွန်တော်မှာ ပေါ်လာပါတော့သည်။

မိခင်ကြီး ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကျွန်တော်သည် အသက် (၂၃) နှစ် အရွယ်တွင် ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ ပညာတော်သင် ရောက်ပါသည်။ ဆေးတက္ကသိုလ် ခဲ့စိတ်ခန်းတွင် လူသေကောင် များ၊ လူ့ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းများကို နေ့စဉ် တွေ့နေရ သောအခါ “လူတွေဟာ သေသွားတဲ့အခါ ငှက်ပျောတုံး၊ ထင်းတုံးပမာ ဘာမှ အသုံးမကျတော့ပါကလား၊ တချိန်တုန်း ကဆိုယင် ဒီလူသေကောင်တွေဟာ လူ့လောကမှာ သူတို့ကိုယ် သူတို့ မသေတော့မဲ့အတိုင်း ပျော်လိုက် ပါးလိုက်၊ မော်လိုက် ကြွားလိုက်နှင့် နေလာခဲ့ကြမှာဘဲ၊ မူးသုကမူး၊ သောက်စား

သူက သောက်စား၊ ရမ်းကားသူက ရမ်းကား၊ မတော်
မတရားတွေ လုပ်သူကလုပ်နဲ့ ထင်သလို နေလာခဲ့ကြမှာဘဲ။
တချို့ဆိုယင် ဘယ်လို ကြီးပွားအောင် လုပ်ပြလိုက်မယ်၊
ရှေ့နှစ်ခါ ဘယ်သို့၊ လာမဲ့ ရှေ့နှစ်အချိန်မှာ ဘယ်ပုံ၊ ဘယ်နှစ်
အတွင်းမှာ ဘယ်လိုအဆင့်အတန်းရောက်ရမယ်ဟု စီမံကိန်း
တွေချပြီး မျှော်လင့်ချက်ကြီးတွေနဲ့ စိတ်ကူးယဉ်လာကြပေမဲ့
တနေ့ကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်ပြုန်းပြီး ကျောင်းသားတွေရဲ့
(Anatomy) သင်တဲ့ ဆေးတက္ကသိုလ် ခဲ့စိတ်ခန်းမှာ စန့်စန့်ကြီး
ရောက်လာရတော့တာဘဲ။ သူတို့ရဲ့ စီမံကိန်းတွေ မျှော်လင့်
ချက်တွေနဲ့တော့ အိုးစား ကွဲလာခဲ့ကြပြီ”ဟု တွေးမိကာ
သံဝေဂ ရမိပါသည်။

တနေ့သော် ကျွန်တော်၏ ဆရာတော်ဘူးသူ ဆရာဝန်ကြီး
တဦးသည်ပင်လျှင် ရုတ်တရက် ဥပစ္စေဒကံကြောင့် သေလွန်
ခဲ့ရာ၊ သူ၏ရုပ်ကြွင်းမှာ ဆေးရုံကြီး ရင်ခွံရုံသို့ ရောက်လာပါ
တော့သည်။ အလောင်းကို သွားရောက် ကြည့်ရှုသောအခါ
အားအင် သန်စွမ်းတုန်း၊ အရွယ်ကောင်းတုန်း ဖြစ်ပါလျက်၊
ဗြူးကနဲ သေလွန်ခဲ့လေရာ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့ ပြတ်
သတ်ကျိုးပဲ့ပြီး သေနေသည်ကို တွေ့ရသော ကျွန်တော်မှာ
များစွာ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မိပါတော့သည်။

ဤသို့ အနိဋ္ဌာရုံများအကြားတွင် ကျင်လည်ခဲ့ရပြီးနောက်
ဆရာဝန် ဖြစ်လာပြန်သောအခါ၌လည်း၊ ဆေးတက္ကသိုလ်၌ပင်
နည်းပြဆရာအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ရပြန်သောကြောင့် အနိဋ္ဌာရုံ
များအကြား၌ပင် နစ်မွန်းနေခဲ့ရပြန်ပါသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ အမျိုးမျိုးသော သတိသံဝေဂတို့ဖြစ်ပေါ်လာကာ၊ မိဘတို့အစဉ်အဆက် ကိုးကွယ်လာခဲ့သော ရတနာသုံးပါးသို့ စိတ်ညွတ်စ ပြုလာပါသည်။

မဟာစည်ဆရာတော်ထံ ရောက်ခဲ့ပုံ

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပွဲကြီး မစမီ ၁၉၅၂-ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ၊ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ရန်အတွက် ပိဋကတ်ကျမ်းစာတို့ကို ကြိုတင်တည်းဖြတ်သုတ်သင်ရန် ယိုးဒယား၊ သီဟိုဠ်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လောနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်မှ သံဃမဟာနာယကကြီးများ၊ မဟာထေရ်ကြီးများ၊ မဟာပါမောက္ခကြီးများ၊ ကျမ်းတတ်ပေတတ် အဓိပတိ မထေရ်ကြီးများ ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ရောက်လာကြပါသည်။

ကျွန်တော်အား ၎င်းဆရာတော် သံဃာတော် များကို တနင်္ဂနွေ တပတ်လျှင် ၂-ကြိမ်ကျ စေတနာ့ဝန်ထမ်း ဆေးဝါးကုသရန် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသန အဖွဲ့၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ၊ သွားရောက်ကုသသောကြောင့် အဆိုပါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ အဆုံးအမသြဝါဒတို့ကို မပြတ် ကြားနာခွင့် ရခဲ့ပါသည်။

ဤသာသနာ့ရိပ်သာကား ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးရာဌာနကြီး ဖြစ်ကြောင်းကို အထူးရေးသားရန် မလိုပါ။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်က ကျွန်တော်နှင့် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှာ တွေ့ရဆုံရခဲလှပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အချိန်ရတိုင်း သာသနာရေးဆိုင်ရာ ကျမ်းစာအုပ်များကို ဖတ်လေ့ရှိပါသည်။ တနေ့သ၌ ဓမ္မစက္က-

ပဝတ္တနသုတ် ပါဠိနိဿယ ကျမ်းစာအုပ်ကို ဖတ်ကြားရာ (ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗေတံ နိရောဓဓမ္မံ) ဟူသော အပိုဒ်ကို စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်မိပါသည်။

ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် အထူးအားဖြင့် တုန်လှုပ်မိပါသည်။ စာအုပ်ကို အသာချ၍ လောကကြီး၏ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံတို့ကို တမျှော် တခေါ်ကြီး တွေးမိရာ အချိန်အတော်ကြာသွားပါတော့သည်။

“လူတွေဟာ စိတ်ညစ်သူ ညစ်၊ ဒေါသဖြစ်သူ ဖြစ်၊ ငိုသူငိုနဲ့ ကောင်းကွက်ရယ်လို့ မရှိ၊ မိုးမှောင်ကျနေတဲ့ ညချမ်းမှာ တချက်တချက် လျှပ်ပြက်သလို သောကဗျာပါဒတွေအကြားမှာ တချက်တချက်သာလျှင် လူ့ချမ်းသာ သုခဆိုတာ ရကြတာဘဲ” ဟု တွေးမိပါသည်။

တခုသောညချမ်း၌ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့ညက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် အသံလွှင့် ဌာနမှ အသံလွှင့်ဟောကြားခဲ့သော မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုမိပါသည်။

ထိုတရားတော်ကြီးကို ကျင့်သုံးပါက—

၁။ စိတ်အညစ်အကြေးတို့မှ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေသည်။

၂။ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းမှ လွန်မြောက်နိုင်သည်။

၃။ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ချုပ်ငြိမ်းနိုင်သည်။

၄။ အရိယာမဂ်ဉာဏ်ကိုလဲ ရနိုင်သည်။

၅။ အလွန်တရာမှ အေးမြသည့် နိဗ္ဗာန်ကိုပင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်—

ဟု တွေ့ရသောကြောင့်၊ ၎င်းသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးကို များစွာ စိတ်ဝင်စားမိပါတော့သည်။ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသည့် တရားပွဲများသို့လည်း သွားရောက် နာကြားလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတော့သည်။

အလုပ်ကိစ္စများသော ကျွန်တော်မှာ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ထိုစဉ်က တနင်္ဂနွေတပတ်လျှင် ၂-ကြိမ်ကျ ဆေးဝါးကုသရန် ရောက်လေ့ရှိရာ၊ ကျွန်တော်တို့အား ဧည့်ခံလေ့ရှိသော ဆွမ်းစားကျောင်းမှ ယောက် ဒေါ်အေးကြည်က မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသည့် စာအုပ် အသစ်များ ထွက်တိုင်း ထွက်တိုင်း၊ လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလေ့ရှိသောကြောင့် ကောင်းစွာ ဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

ထိုအခါ “ယခင်က ငါသိခဲ့သော တရားအသိတွေဟာ ဘာဝနာမယဉာဏ်အားဖြင့် သိတဲ့အသိ မဟုတ်သေးပါကလား၊ သုတမယဉာဏ်၊ စိန္တာမယဉာဏ်အသိဖြင့် သိတဲ့ အသိတွေသာ ရှိသေးပါတကား၊ ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သိအောင် ကြိုးစားရန်တာဝန် ငါ့မှာ ရှိသေးပါကလား” ဟု တွေးမိပါသည်။

လူတွေဟာ ဤဘဝတည်းနှင့် မပြီးသေးပါ။ ဘဝပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ကြရပါဦးမည်။ မည်မျှကျင်လည်ကြရဦးမည်ကိုလဲ ဘယ်သူမျှ မပြောနိုင်ပါ။ နိဗ္ဗာန်မရောက်မီစပ်ကြား

တဝဲလည်လည် ကျင်လည်ကြရပါဦးမည်။ လူ့အဖြစ်ဖြင့် ကျင်လည်ကြရလျှင် တော်ပါသေးသည်။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၊ ပြိတ္တာဘဝသည်တို့ဖြင့် ကျင်လည်ကြရပါမူ ကြောက်စရာကောင်းလှပါသည်။

လူ့ဘဝဖြင့် ကျင်လည်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် ဒုက္ခတွေ့ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေပါတော့သည်။ ဒုက္ခတမျိုးမှ မလွတ်သေးခင် နောက်ထပ် ဒုက္ခတမျိုး ဝင်လာတတ်ပါသည်။ ဤဒုက္ခတွေ့ငြိမ်းအောင် စွမ်းနိုင်တာကတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကြီးဘဲ ရှိသည်ဟု နားလည်လာပါသည်။ လက်တွေ့ဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြည့်မှ ဖြစ်တော့မည်ဟု သဘောပေါက်လာပါတော့သည်။ သို့ရာတွင် စိတ်ကူးသာ ရှိခဲ့ပါသေးသည်။ အလုပ်ခွင်သို့ မရောက်သေးပါ။

မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘော-ဟူသော ပါဠိအရ “လူ့အဖြစ်ကို ရခဲ့သည်”ဟု ရဟန်း ရှင်လူအများ ဟောကြ ပြောကြပါသည်။ သို့ရာတွင် လူဖြစ်ခြင်း၏ တန်ဖိုးကိုမူ တကယ်သိသူ နဲကြပါသည်။ လူ့ဘဝကို ရခြင်းသည် အိမ်ထောင်ခြင်း၊ သားမွေးခြင်း၊ လူ့ စည်းစိမ်ကို ခံစားခြင်းတို့အတွက်လောက်သာ မဟုတ်။ မျက်မှောက်ဘဝ အတွက်၎င်း၊ တမလွန် ဘဝအတွက်၎င်း၊ လိုအပ်သော ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရန် အတွက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဘဝ၌ လူဖြစ်လာသည်မှာလည်း အတိတ်ဘဝ တခုခုက ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီအထောက် အပံ့ကြောင့် ဖြစ်လေရာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရေးနှင့် နိဗ္ဗာန်မရောက်မီ စပ်ကြားအတွက် လိုအပ်သော ပါရမီတို့ကိုလည်း ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝတွင် ဖြည့်ကျင့်ကြ၍ လိုပါသေးသည်။

အထူးအားဖြင့် ယခုလို ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် ကြုံကြိုက်သည့် အခိုက်ဝယ်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရ မိမိ၏ စိတ်ကို ရင့်ကျက်အောင် ထိန်းသိမ်းသည့် နည်းကိုရှာဖွေခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်လက်တွေ့ ကျင့်သုံးခြင်း၊ အနာဂတ် ဘဝများစွာတို့ အတွက် ကောင်းသော အထောက်အပံ့ရအောင် ဆည်းပူးခြင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်း အလုပ်တို့ကို လုပ်ကြဘို့ များစွာလိုအပ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဤသို့ ပြုလုပ် ဆည်းပူးကြသူတို့ကား ရှားပါးလှပါသည်။ သားနှင့် သမီးနှင့်၊ ဆွေနှင့် မျိုးနှင့်၊ ရာထူးဂုဏ်သိရှိစည်းစိမ် ဥစ္စာနှင့် ယစ်မှုးကာ “ငရဲပန်းကို ရွှေပန်းအလား” အထင်မှား၍ စွဲယူသကဲ့သို့၊ ဒုက္ခ တခုပြီးတခု ခံစားနေရသည်ကိုပင် သုခတမျိုးဟု အထင်မှားပြီး၊ ငိုလိုက်၊ ရယ်လိုက်ဖြင့်လူ့ ဘဝကို သုံးဖြုန်းပစ်နေကြပါသည်။

အချို့မှာ ဝန်ကြီး၊ သူဌေးကြီး၊ ဆရာဝန်ကြီး၊ စက်ပိုင်ကြီး၊ အရာရှိကြီး စသည်အနေအားဖြင့် ဝင့်ကြွားကာနေရသည်ကိုပင် မဟာသုခကြီးဟု ယူဆကြပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ဇနီးများကလည်း ဝန်ကြီးကတော်ကြီး၊ သူဌေးကတော်ကြီး၊ ဆရာဝန်ကတော်ကြီး၊ အရာရှိကတော်ကြီး စသည့် အနေအားဖြင့် ဝင့်ကြွားကာ လည်တန့် တမော့မော့ဖြင့် “မသေဆေးကို စားထားသူတို့ အလား” ဇာတိမာန်၊ ဓနမာန်၊ ဂုဏ်မာန်၊ ပညာမာန်တို့ တက်နေတတ်ကြလေသည်။

တရားလိုက်စားခြင်း

လူဟူသည် ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းမရှိသော အရာဝတ္ထုတို့ စုဝေး၍ ထုလုပ်ထားသည့် အရာမဟုတ်၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး

တတ်သော သဘောတရားတို့၏ အစုအဝေးဖြစ်ပေရာ တနေ့သော် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြရပေမည်။

လုံးဝ ပျက်ပြုန်းသည် အထိ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်မီ အတွင်း၌ပင် သားကိစ္စ၊ သွီးကိစ္စ၊ မယားကိစ္စ၊ ဆွေမျိုးကိစ္စ၊ စားဝတ်နေရေးကိစ္စ၊ ဖော်မပြနိုင်သော ကိုယ်တွင်းရေးကိစ္စတို့ကြောင့် စိတ်သောကဗျာပါဒတို့ မကြာမကြာ ရောက်ရသောကြောင့် အိပ်မပျော်ခြင်း၊ နှလုံးတုန်ခြင်း၊ သွေးတိုးခြင်း၊ နှလုံးသွေးကြောပိတ်ခြင်းစသော ရောဂါတို့ စွဲကပ်လာတတ်ပေသည်။

အချို့သော လူဂုဏ်တန် လူရည်တတ်တို့ကမူ ၎င်းတို့၌ ဖြစ်လာသော ရောဂါဝေဒနာတို့ကို ၎င်းတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရတနာရွှေငွေဖြင့် ဖလယ်၍ ကုသလျှင် ရလိမ့်အံ့ဟု ယူဆကြသည်။ တချို့သော အာဏာရပုဂ္ဂိုလ်များကမူ ၎င်းတို့၏ အာဏာဖြင့် ဖလယ်၍ ကုသလျှင် ရလိမ့်အံ့ဟု ယုံကြည်ကြလေသည်။ ကျွန်တော်လည်း တချိန်က ဤသို့ပင် ယုံကြည်ခဲ့ပါသည်။

ရေကြောင့်ဖြစ်သော အညစ်အကြေးကို ရေဖြင့်ပင် ဆေးကြော သုတ်သင်ပါမှသာ စင်ကြယ်သကဲ့သို့၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရောဂါဝေဒနာကိုလည်း စိတ်ဖြင့်ပင် ပြန်လည်ကုသပါမှသာ ပျောက်ကင်းဘွယ်ရာ ရှိပါသည်။

ဤစိတ်ဝေဒနာ စွဲကပ်လာလျှင် ကိုယ့်စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း မရှိပါက ရပ်လို့လဲ မတည်ငြိမ်၊ သွားလို့လဲ ဟန်မရ၊ ထိုင်လို့လဲ မကောင်းလှ၊ အိပ်လို့လဲ မပျော်သည့် ရောဂါ

ဝေဒနာ စွဲကပ်လာပါတော့သည်။ လေးပါးသော ဣရိယာပုထ် တို့အနက် အိပ်မပျော်သော ဣရိယာပုထ် ပျက်ပြားခြင်းမှာ အဆိုးဝါးဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

ယခုခေတ်၌ ထင်ရှားကျော်စောသော လူဂုဏ်တန် လူရည် တတ် အပိုင်းတွင်၊ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မှု အကျင့်တရား မရှိကြသော သူတို့မှာ အထက်ဖော်ပြပါ ရောဂါဝေဒနာများ စွဲကပ်လာသည့်အခါ စိတ်တည်ငြိမ်မှု ရရှိရန်အတွက် ဘဝင် ငြိမ်ဆေးလုံး (ဦးနှောက်ငြိမ်ဆေးလုံး) ခေါ် (Tranquiliser) ဆေးတို့ကို ဆောင်ထားလေ့ ရှိကြပါသည်။

ကမ္ဘာအရပ်ရပ်ရှိ အချို့သော ပညာတတ်လောက၌၎င်း၊ လူဂုဏ်တန် လူရည်တတ်လောက၌၎င်း၊ ဤ(Tranquiliser) ဆေးကို ဆောင်ထားခြင်းသည်ပင်လျှင် ဖက်ရှင်တမျိုး ဖြစ်နေ လေသည်။

၎င်းဆေးလုံးသည် စားသုံးသောအခိုက်၌ ဦးနှောက်ကို တဒဂ်အားဖြင့် နှစ်သိမ့်မှုရစေ၍ စိတ်သည် တည်ငြိမ်လာ တတ်ပါသည်။

အိပ်မပျော်သူများသည် ၎င်းဆေးကို အညှန်းအတိုင်း သုံးစွဲကြလေရာ၊ အိပ်စက်ခွင့် အတော်အတန် ရကြပေသည်။ အိပ်ရာမှ နိုးသောအခါ၌မူ ဦးနှောက်ရှင်းလင်းပြီး စိတ်ကြည် လင် လာတတ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် “နေမြင့်လေ အရူးရင့်လေ” ဆိုသကဲ့သို့ တဖြည်းဖြည်း နေမြင့်၍ လုပ်ငန်းခွင်သို့ဝင်သော အခါ၊ ဦးနှောက်သည် ဒုရင်းအတိုင်း ပြန်လည်နှောက်ကျ လာသောကြောင့် စိတ်သည်လည်း မကြည်မလင် ဖြစ်လာပြန်

ပါတော့သည်။ ထိုအခါ သူတပါးအား မလိုမုန်းထားလိုစိတ်၊
မကောင်းကြံလိုစိတ်၊ သူတပါး ပြောသည်ကို ဟုတ်သည်
မှန်သည်ဟု မယုံကြည်လိုစိတ်တို့ ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်လာပါ
တော့သည်။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း တခါက ဤဆေးကိုဆောင်
ထားရသူ ဖြစ်ခဲ့ဘူးပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်မှာ အညွှန်း
အတိုင်း သုံးဆောင်သော်လည်း တညလုံး အိပ်စက်ခွင့်မရ
သောကြောင့်၊ အညွှန်းထက်ပို၍ သုံးဆောင်ပါမှသာ တည
လျှင် ၂-နာရီ ၃-နာရီခန့်မျှ အိပ်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

၁၃၂၄-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလ၏ တညသ၌ အိပ်မပျော်၍
ကိစ္စအမျိုးမျိုး၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုး၊ လူအမျိုးမျိုး၊ ပုဂ္ဂိုလ်
အမျိုးမျိုးတို့ကို တွေးရင်းတောရင်းက ကံကောင်းထောက်မ
ချိန်ရောက်လာသော ကျွန်တော်သည် မဟာစည်ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာတရားအကြောင်းကိုလည်း တွေးမိပါ
သည်။

“အင်း (Tranquiliser) ဆေးတွေကို သောက်လာခဲ့
တာလဲ ကြာလှပြီ၊ (Tranquiliser) ဆေးရဲ့ တန်ခိုးကတော့
အခိုက်အတန့်ဘဲ တန်ခိုးပြတာဘဲ၊ မဟာစည်ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာ အလုပ်ပေး တရားတော်အရ ငါ့ရဲ့
နောက်ကျနေတဲ့ဦးနှောက်ကို ရှင်းလင်းသွားအောင် အား
ထုတ်ကြည့်ဦးမှဘဲ” ဟု ထူးထူးခြားခြား အကြံကောင်း ပေါ်
လာသည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာပေါ်၌ပင်
ပက်လက်လှန်၍ အိပ်ရင်း ဝမ်းပိုက်ကို စူးစိုက်ကာ ဝမ်းပိုက်
ဖောင်းလာခိုက် (ဖောင်းတယ်)၊ ဝမ်းပိုက် ပိန်လာခိုက်

(ပိန်တယ်)ဟု လက်တွေ့ရှုမှတ်ပါသည်။ အချိန်မည်မျှ ကြာသွားမည်မသိပါ။ ရှုမှတ်နေသော စိတ်သည် ပျောက်ကွယ်၍ အိပ်ပျော်သွားပါတော့သည်။

နံနက်လင်း၍ အိပ်ရာမှ နိုးသောအခါ လွန်စွာ အံ့သြ၍ ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ “ငါ၏အဘို့ အကောင်းဆုံးသော စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မှု နည်းကောင်းကို ရပြီ”ဟု ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်မိပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကို၎င်း၊ တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်ကို၎င်း အဖန်ဖန် ပွားမိသည့်အပြင်၊ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျေးဇူးဂုဏ်တို့ကိုလည်း ဦးညွှတ်မိပါသည်။ ကျွန်တော်၏စိတ်သည်လည်း အထူးသဖြင့် ကြည်လင်နေပါသည်။ ရပ်ကောင်း၊ သွားကောင်း၊ ထိုင်ကောင်း၊ အလုပ်-လုပ်လို့လဲကောင်း ဖြစ်နေပါတော့သည်။

“ဘုရားရှင်၏ တရားတော်အရသာသည် အရသာတကာတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏”ဟု ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့ ပြောကြ ဟောကြပါသည်။ ကျွန်တော်ကမူ “တရားကို ရှုမှတ်သောသူ၏ စိတ်သည် (Tranquiliser) ဆေးကို သုံးဆောင်သူများစွာတို့၏ စိတ်ထက် တည်ငြိမ်သည်”ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ တရားတော်သည် စိတ်တည်ငြိမ်မှုအတွက်၊ အကောင်းဆုံးသော (Tranquiliser) ဆေးကြီးဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်တော်ရဲဝံ့စွာ ဝန်ခံပါသည်။

ကျွန်တော်သည် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ စေတနာ့ဝန်ထမ်းဆေးဝါးကုသခဲ့သည့် ၁၉၅၂-ခုနှစ်မှ စ၍ တရားအရသာကို

သိသည့် နေ့တိုင်အောင် ပြန်လည်ရေတွက်လျှင် (၁၁) နှစ်ခန့် ကာလ ကြာညောင်းခဲ့ပါပြီ။ ၎င်း(၁၁) နှစ်အတွင်းဝယ် မဟာ စည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဘဝပြဿနာကို မေးမြန်း လျှောက်ထားစဉ်က ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ရင်းနှီးစွာ ဓမ္မသဝနမင်္ဂလာကို ခံယူခဲ့ရသည်မှအပ တရားအရသာကို ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သိသည်အထိ ကိုယ်တိုင် အားမထုတ်ခဲ့ မိသောကြောင့် ပြန်လည်၍ တွေးမိတိုင်း ယူကြုံးမရ ဖြစ်မိ ပါသည်။ ထို (၁၁) နှစ် ကာလအတွင်း၌ တရားအရသာကို ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သိအောင် အားမထုတ်ခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်တော်၏ ချွတ်ယွင်းသော ကိစ္စတရပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားအရသာကို သိသည့်နေ့မှစ၍ ကျွန်တော် သည် ညစဉ်အိပ်ရာဝင်တိုင်း ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည်ကို မရှု မှတ်ဘဲ အိပ်လေ့မရှိတော့ပါ။ ဖောင်း၊ ပိန် ရှုမှတ်ရခြင်းသည်ပင် လျှင် ကျွန်တော့်အဘို့ အကောင်းဆုံးသော (Tranquiliser) ဖြစ်ပါတော့သည်။

တရားသဘောကို ကျွန်တော် အကျယ်မပြောပြတတ်ပါ။ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာသနာ့ရိပ်သာသို့ တရားအားထုတ်ရန် လာရောက်ကြကုန်သော ရဟန်းရှင်လူ တိုင်းအား တရားပေးသည့်အခါ ဟောကြားတော်မူလေ့ရှိ သည်ကို အသံဖမ်းယူ၍ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထားသော “ဝိပဿနာအလုပ်ပေး တရားတော်ကြီး” စာအုပ်၌ ပါသည့် အတိုင်း ရှုမှတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၃-ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ (၁)ရက်နေ့မှ စ၍ နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း နံနက် ၅-နာရီမှ ၆-နာရီအထိ၊ ၁-နာရီ

ခန့်အချိန်ယူ၍ ဝိပဿနာတရားကို မှန်မှန် အားထုတ်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်၏ စိတ်များသည် သိမ်မွေ့နူးညံ့လာ၍ အသိဉာဏ်များလည်း တိုးတက်လာပါသည်။ ကြောက်သည်၊ လန့်သည်ဆိုသော အရာတို့လည်း တစတစ ပါးလာ၍လားမသိ။ အစွမ်းသတ္တိတို့လည်း ထက်မြက်လာပါသည်။ အပါယ်တံခါးကိုလည်း ပြန်လည်၍ မပွင့်စေလိုတော့ပါ။ ဤဘဝမှစ၍ လုံးဝပိတ်သွားဘို့ရာသာ စူးစိုက်မိပါသည်။ ထိုင်းမှိုင်းတွေဝေသောစိတ်တို့လည်း နည်းပါးလာသောကြောင့် ကျွန်တော်၏ စိတ်မှာ ပေါ့ပါးလာပါတော့သည်။ မဂ်ဉာဏ်ကို မရသည်တိုင်အောင် မျက်မှောက်တွင်ပင် ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုးတို့ကို ခံစားသင့်သလောက် ခံစားနေရပါပြီ။

အရိယာဝါသတရားတော်ကို နာကြားရခြင်း

မဂ်ဉာဏ်ကို ရသွားသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများ ရှိသည်ဟု ကျွန်တော် ကြားဘူးပါသည်။ ၎င်းအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်နေ သဘောထား ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွား အကျင့်တရားကို ကျွန်တော်တွေ့ရန် မစွမ်းနိုင်သော်လည်း အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏နေခြင်း အရိယာဝါသ အင်္ဂါ (၁၀)ပါးကိုမူ အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် ထောက်ဆ၍ ပညာမျက်စိဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရှုပါလျှင် “ဤသူသည် အရိယာ၊ ဤသူသည် အရိယာ မဟုတ်”ဟု မုချသိမြင်နိုင်သည်ဟု ညောင်ရမ်း ဝိနိစ္ဆယ ပေါင်းချုပ်ကျမ်း ပဌမအုပ် စာမျက်နှာ (၆၂၇)၌ ဖော်ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှုမှတ်သားရပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်အနေအားဖြင့် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ နားမလည်ခဲ့ပါ။

မည်သို့ နားလည်အောင် ပြုလုပ်ရပါအံ့နည်းဟု တောင့်တ
မျှော်လင့်မိပါသည်။

ကျွန်တော်အဖို့ အမှောင်ကိုခွင်းမည့် နေရောင်၊ လရောင်
တို့သည် တခုပြီး တခု ထွက်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ကျွန်တော် သိ
လိုသည့် တရားတို့ကို တမ်းတ၍မျှ မကြာမြင့်မီ သိဘို့ရာ
အကြောင်း ဆုံလာ ကြုံလာတတ်သည်က များပါသည်။

တနေ့သော သောကြာနေ့၏ ညနေချမ်းဝယ် သာသနာ့
ရိပ်သာသို့ ယောဂီများအား ဆေးဝါးကုသပေးရန် အသွား၊
ကျွန်တော်တို့နှင့် ရင်းနှီးလှသော ဓမ္မမိတ်ဆွေကြီး ယောဂီ
ဒေါ်အေးကြည်က ဆရာကြားနာဘို့ ငှါးလာပါတယ်။ အေး
အေးဆေးဆေး ဖွင့်ပြီး နာကြားပါဟု ပြောရင်း တိတ်ခွေများ
ကို ပေးလာပါသည်။

၎င်းတိတ်ခွေများကား ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်
ဘုရားကြီးသည် သံလျှင်မြို့၌ (၂)ညတိုင်တိုင် ဟောကြား
တော်မူခဲ့သော အရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို တရားသူ
ကြီး ဦးသိန်းဟံက အသံဖမ်းယူလာခဲ့သော တိတ်ခွေများ
ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ကျွန်တော့်အဖို့ အတိုင်းထက်
အလွန် ဝမ်းသာလှပါသည်။

ထိုနေ့ညတွင်းချင်းပင် ရိပ်သာမှအပြန် လမ်း ၅၀-ရှိ
ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေကြီး ဦးထွန်းတင်အိမ်သို့ သွားရောက်
ကာ ၎င်းတို့အိမ်သားများနှင့်အတူ ဖွင့်၍ ကြားနာကြရပါ
သည်။ ကျွန်တော်သည် တကြိမ်တခါမျှ မရဘူး မမြင်ဘူး
သော ရတနာထုပ်ကို ရသကဲ့သို့ အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းသာ

မဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ဦးထွန်းတင်တို့ အိမ်သားများလည်း အရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို ၂-နာရီခန့်မျှ ငြိမ်သက်စွာဖြင့် တရိုတသေ နာကြားကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်မှာ ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို နာကြား လို့ မဝနိုင်ပါ။ ဤတရားတော်ကြီးကို အကုန်လုံး သိနားလည် ရပါမူ ကောင်းလေစွဟု စိတ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ သို့ သော်လည်း ပညာသင်ကြားချိန်က ပါမောက္ခက ဖြစ်စေ၊ ကထိကက ဖြစ်စေ အရေးကြီးသော ပညာရပ်တို့ကို ၁-နာရီ ခန့်မျှ သင်ကြားပို့ချပြီးနောက် အတန်းအပြင်သို့ ပြန်ထွက် လာကြသောအခါ အပုံ ၁၀၀-ပုံလျှင် ၂၅-မျှသာ မှတ်မိကြ သည်က များပါသည်။ အပုံ ၁၀၀-ပုံလျှင် ၅၀-မျှ မှတ်မိသူ ကား အလွန်ရှားပါးပါသည်။ အလွန်မှတ်ဉာဏ်ကောင်းသူတို့ သည်သာလျှင် အပုံ ၁၀၀-၏ ထက်ဝက်ခန့် မှတ်မိကြပါသည်။ ၎င်းအရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို ၂-နာရီခန့်မျှ နာကြားရ သော ကျွန်တော်မှာကား တရားနာဆဲ၌သာ ဝမ်းပန်းတသာ ဖြစ်ပြီးလျှင် နာ၍ ကောင်းသော်လည်း တရားပဲ့ ပြီးသော အခါ အပုံ ၁၀၀-၏ ၂၅-ပုံခန့်လောက်သာ ပြန်လည်မှတ်မိ ပါတော့သည်။

စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ရန်

ကျွန်တော့်အဖို့မှာကား ဤအရိယာဝါသ တရားတော် ကြီးကို ထပ်တလဲလဲ နာကြားချင်ပါသည်။ အများသော ဓမ္မမိတ်ဆွေတို့ကိုလည်း နာကြားစေချင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤတရားတိတ်ခွေများမှာ ကျွန်တော်ပိုင် မဟုတ်ပါ။ အကယ်

၍သာ တရားအသံမှ စာအဖြစ်သို့ ကူးယူကာ ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိရလျှင် မိမိ အတွက်ရော အများသော ဓမ္မ မိတ်ဆွေတို့ အတွက်ပါ လွန်စွာကျေးဇူးများလိမ့်အံ့ဟု အကြံ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ကိုလည်း ယူလိုပါသည်။ ဤသို့ အကြံဖြစ်သည့်အလျောက် နောက်တနေ့တွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားထံသို့ သွားရောက်ဖူးမြော်၍၊ အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ခွင့်ပြုပါရန် ရှိသေစွာ ခွင့်ပန်လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ ခွင့်ပြုချက် ရခဲ့ပြီးနောက်၊ ၎င်းတိတ်ခွေပေါ်၌ ရှိသော အသံတရားကို စာတရား ဖြစ်လာအောင် ကူးယူရေးအတွက်၊ အမျိုးသားစီမံကိန်းဌာနမှ လက်ရေးတိုစာရေးဖြစ်သူ ကျွန်တော်နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသော တူမလေး မနုနုအား အကူအညီတောင်းရပြန်ပါသည်။

မနုနုသည် ငယ်ရွယ်သူ ဖြစ်သော်လည်း ရတနာသုံးပါး ဆရာသမားတို့ကို ရှိသေ လေးစားတတ်သူ တဦး ဖြစ်သည့်အလျောက်၊ ကျွန်တော်တောင်းခံသည့် အကူအညီကို ဝမ်းမြောက်စွာ ကူညီမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ဂတိပြုပြီးလျှင်၊ ဖြူစင်သော စေတနာဖြင့် အသံမှ စာဖြစ်လာအောင် (၅)ရက်အတွင်း အပြီးကူးယူပေးခဲ့ပါသည်။

စာမူကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံသို့ ပြန်လည်ဆက်ကပ်ရာ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တလခန့် အချိန်ယူ၍ တည်းဖြတ်ပြင်ဆင် ပေးသနားတော်မူခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ရန်အတွက် ကျွန်တော်အား စာပေကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အကူအညီ ပေးလေ့ရှိသော ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက တရားစာစောင်

အယ်ဒီတာ မင်္ဂလာဦးအောင်မြင့်အား အကူအညီ တောင်းခံ ရပြန်ပါသည်။

မင်္ဂလာဦးအောင်မြင့်က ဤစာမူ၌ နိဒါန်းလိုပါသေးသည်။ ဤစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမှာ ဆရာ၏ ကြိုးစားမှုကြောင့် ဖြစ်ရာ နိဒါန်းကိုလည်း ဆရာသည်ပင်လျှင် ရေးသင့်ပါသည်ဟု တိုက်တွန်း ပြန်သောကြောင့်၊ ဤနိဒါန်းကိုလည်း တူမလေး မနုနု၏ အကူအညီဖြင့်ပင် ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဤ အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီး စာအုပ်ကို မင်္ဂလာ ဦးအောင်မြင့်၏ အကူအညီဖြင့် ဣစ္ဆာသယပုံနှိပ်တိုက်၌ ပုံနှိပ် ခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်း နိဒါန်းကား ဤမျှဖြင့် ပြည့်စုံလုံလောက်ပါပြီ။ သို့ရာတွင် ဓမ္မမိတ်ဆွေတို့သို့ အခွင့်သာခိုက်မှာ တိုက်တွန်းစကားရေးသားလိုပါသေးသည်။

ဓမ္မမိတ်ဆွေအပေါင်းတို့၊ ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ သံသရာ မှာ ကျင်လည်နေကြတဲ့ သူတွေ ဖြစ်လေတော့ မအိုချင်ဘဲနှင့် လည်း အိုကြရသည်။ မနာချင်ဘဲနှင့်လည်း နာကြရသည်။ မသေချင်ဘဲနှင့်လည်း သေကြရသည်။ သေပြီးပြန်တော့လည်း တဖန် ဘဝသစ်၌ မဖြစ်ချင်ပေမဲ့ ဖြစ်ကြရဦးမည်။ ဖြစ်ပြန်တော့ လည်း ကိုယ်ဖြစ်ချင်ရာ ဘဝ၌ချည်း ဖြစ်ရသည်မဟုတ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမကင်းသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာဆိုလျှင် ငရဲ၌လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ တိရစ္ဆာန်၌လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ပြိတ္တာ၌လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ အသုရကာယ် ဆိုသည့် အပါယ်ဘဝ၌လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ မဖြစ်ပါစေနှင့်ဟု တောင့်တလို့လည်း ရသည် မဟုတ်။ ပြုလုပ်ခဲ့သော ကံအားလျော်စွာ သူဖြစ်ချင်ရာမှာ ဖြစ်သွားတတ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် သံသရာဆိုတာ သေသေချာချာသိလျှင် အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းပါသည်။ သံသရာဘေးကြီးမှ လွတ်မြောက်ရန် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြ၍ အထူး တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

သံသရာတခုလုံးက မလွတ်မြောက်သေးတောင်မှ အပါယ်သံသရာမှ လွတ်မြောက်အောင် တရားအားထုတ်ကြ၍ လိုပါသည်။ အပါယ်သံသရာဘေးကြီးသို့ ကျစေနိုင်သည့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိစုံကြီးကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်မှလည်း အပါယ်သံသရာက လွတ်ပါမည်။

“သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်တဲ့ အရိယာမဂ်ဖိုလ်တရားတွေ လောကုတ္တရာ သီလ သမာဓိ ပညာတွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရမယ်” လို့ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားတော်ကြီးစာအုပ်၌ ဆိုထားပါသည်။

[ဘယ်လိုအားထုတ်ရမည်ကို သိလိုသည့်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်များဖြစ်သော ဦးပဏ္ဍိတနှင့် ဦးဇဝနတို့ထံ၌ ရိုသေစွာ ချဉ်းကပ်ပြီး အလုပ်ပေးတရားတော်ကြီးကို ပေးသနားတော်မူရန် လျှောက်ထားပါသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော် အရှင်မြတ်များကလည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြသတော်မူသော နည်းအတိုင်း ပြသတော်မူပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၂-ခု၊ ဇန္နဝါရီလ(၁)ရက်နေ့မှစပြီး နေ့စဉ်နံနက်တိုင်း ၅-နာရီမှ ၆-နာရီအချိန်တိုင်အောင် ၁-နာရီကြာမျှ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြည့်ခဲ့ပါသည်။

ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် ဖြစ်ပေါ်သမျှတို့ကို ရှုမှတ်ကြည့်သော အခါ ဝမ်းပိုက်သည် ယခင်အတိုင်းပင် ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက် နှင့် ဖြစ်နေသည်ကို သိနေရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ သိနေသည့် ကြားထဲက ကျွန်တော်၏ လူမမာများကို မျက်စေ့ထဲတွင် မြင်လာပါသည်။

တဖန် လူမမာများ၏ မျက်နှာတွေ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး ခင်မင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေအချင်းချင်း ရယ်စရာ မောစရာ ပြောခဲ့သည့် အကြောင်းများကို ပြန်လည် တွေးမိပါသည်။ တွေးမိရာမှ တဖန် ခြေထောက်၌ နာကျင်ခြင်းနှင့် နားဝ၌ အခံရခက်လောက်အောင် ယားယံခြင်း ပျောက်သွားပြီး နောက် ပေါင်ကကျင်လာပြန်သည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ပေါင်က ကျင်နေသည့်နေရာသို့ စိတ်ရောက်သွားရာမှ တချိန်က တဦးတယောက်နှင့် စကားပြောမတဲ၍ စိတ်ဆိုးခဲ့ရသော အကြောင်းများပြန်ပြီး ပေါ်လာသည်ကို သတိရလာပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ရှုမှတ်သမျှတို့ကို ဆရာတော်အရှင်မြတ်အား လျှောက်ထားကြည့်ရာ၊ ဆရာတော်အရှင်မြတ်တို့က “တကာ ကြီး တရားထိုင်ရင်း ပေါ်လာသမျှ ကောင်းဆိုး ခံစားမှုတွေ သိမှုတွေ အရင်က ကြုံတွေ့ခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းမျိုးစုံတွေကို ခပ်ကြာကြာ စိုက်ပြီးတော့သာ ရှုမှတ်ကြည့်ပါ။ တကယ်လို့ တကာကြီး ကြံဆထားတာတွေထဲက တရားထိုင်တဲ့အချိန်မှာ ပေါ်လာလို့ရှိလျှင်လဲ တခြားကို စိတ်မရောက်စေဘဲ ဒီတုန်း တောကြံဆမှုတွေ အပေါ်မှာသာ အာရုံစိုက်ပြီး ရှုမှတ်ပါ။ ဘာကိုဘဲတုန်းတုန်း နာတာ၊ ကျင်တာ၊ ညောင်းတာ၊

ကိုက်တာ၊ ထုံတာတွေကို ဘယ်လိုဘဲ ခံစားနေရနေရ စိတ်
မပျက်နဲ့”ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

ဆွိဒင်အမျိုးသမီးသီလရှင်

ကျွန်တော်သည် တနေ့လျှင်တကြိမ်၊ တကြိမ်လျှင် တနာရီ
မျှသာ တရားထိုင်လာခဲ့ရာမှ တလကျော်မျှ ကြာလာခဲ့သော်
လည်း တရားတော်၏အရသာကို ဘယ်လိုခံစားရမှန်းမသိ၍
စိတ်ပျက်သလို ဖြစ်လာပါသည်။ စိတ်ပျက်သည့်ကြားထဲက
တဖန် ပြန်၍ တွေးမိပြန်သောအခါ သာသနာ့ ရိပ်သာသို့
လာရောက် တရားအားထုတ်ကြသော သူတော်စင်အပေါင်း
တို့သည် တရားတော်၏ အရသာကိုသိပြီး ဉာဏ်စဉ်နာသွား
ကြသည်။ သာသနာ့ရိပ်သာမှ မိုင်ပေါင်းများစွာ ဝေးကွာ
လှသော ဥရောပတိုက် အနောက်ကမ်းခြေ၊ ဆွိဒင်ပြည်မှ
ဆွိဒင်လူမျိုး သီလရှင်မကြီး ဒေါ် အမိတ္တာကပင် ဉာဏ်စဉ်နာပြီး
သောအခါ၌ “Meditation is a very Marvellous Process”
(အဓိပ္ပါယ်မှာ တရားအားထုတ်ရတာ သိပ်ထူးဆန်းဒါဘဲ)ဟု
ကျွန်တော့်အား သာသနာ့ရိပ်သာ ဆေးခန်းထဲတွင် ထုတ်
ဖော်ပြောသွားခဲ့ဘူးသည်။

များစွာသော သူအပေါင်းတို့သည် တရားတော်၏ အရ
သာကို တကယ်မခံစားရဘဲနှင့် ခံစားရသည်ဟု ပြောကြမည့်
ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်။ ဂ-ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းထားကြသော
သူများ ဖြစ်သည်။ အရသာအစစ်အမှန်ကို တွေ့၍သာ ပြောပြ
သွားတန်ရာသည်။ ဆရာတော်များကလည်း တရားထိုင်ရင်း
ပေါ်လာသမျှကိုသာ ရှုမှတ်သွားပါ။ ရှုမှတ်သွားရင်းက

တရား၏ တကယ့်အရသာကို တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု တိုက်တွန်းကြသည်။ ငါလည်း ဇွဲသန်သန်ဖြင့် တရားကို အားထုတ်ကြည့်ဦးမည်ဟု စိတ်ကိုတင်းကာ ပြန်ပြီး တရားကို ရှုမှတ်ပြန်ရာ အကောင်း အဆိုး ခံစားမှုများနှင့် ကြုံတွေ့မှုများ ပေါ်လာသည့် အခါတိုင်း ရှုမှတ်လာခဲ့ရင်းက ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် ထို အာရုံများပေါ် ဌိသာ ကျရောက်နေပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ရှုမှတ်လေ့လာကြည့်ရာမှ ပေါ်လာသမျှ၊ ထိတွေ့မှုများ၊ ကောင်း ဆိုး ခံစားမှုများသည် မည်သို့ဖြစ်သွားသည်ကို သိရှိလာပါသည်။ နာကျင်ခြင်းများ၊ ညောင်းညာခြင်း၊ ကိုက်ခဲခြင်း စသော ခံစားမှုများသည် ပေါ်ပြီး ပျောက်ကွယ်သွားသည်ကို သိရှိရပါသည်။

တရားအရသာ

၁၉၆၂-ခု၊ ဇန္နဝါရီလ ၁-ရက်နေ့မှစပြီး တရားထိုင်လာခဲ့ရာမှ ၁၉၆၂-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလထဲသို့ ရောက်လာသောအခါ နံနက်ခင်း တချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် မဖော်ပြနိုင်သော တရားအရသာကလေးကို ခံစားလိုက်ရပါသည်။

ထိုအရသာကလေးမှာ ကျွန်တော်၏ တသက်တာတွင် ခံစားခဲ့ရသော မည်သည့်အရသာနှင့်မျှ မတူကြောင်းကို သိရှိသွားပါသည်။ ထိုအရသာကလေးကို ခံစားရပြီးနောက် ၁၉၆၃-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅-ရက်နေ့ညနေ ၄း၃၀-နာရီ အချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကို ရှိသေစွာ နာကြားခွင့် ရသွားပါသည်။

ဉာဏ်စဉ်တရား နာပြီးခြင်းသည် တရားအားထုတ်သည့် အလုပ် ပြီးဆုံးသွားသေးသည် မဟုတ်သေးပါ။ ဆက်လက်ပြီး အားထုတ်ရန် ရှိပါသေးကြောင်းကို သိရှိပါသည်။ သို့ပါသော် လည်း လူ့ လောကအလယ်၌ ပလိဗောဓမျိုးစုံတွေကို နေ့စဉ် နှင့်အမျှ ရင်ဆိုင်နေရသော ကျွန်တော့အဖို့ တရားအားထုတ် ခြင်းနှင့် ကင်းကွာရမည့်အကြောင်းသည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ ပါသည်။

လောကုတ္တရာ နယ်ပယ်၌ မွေ့လျော်နေခဲ့သော ကျွန်တော် သည် မလွဲမရှောင်နိုင်သောအကြောင်းကြောင့် လောကီနယ် အတွင်းသို့ ပြန်ဝင်လိုက်ရပြန်ပါသည်။ စရဏ ကုသိုလ်ပြုရန် အတွက် ကမ္ဘာအေး သံဃဆေးရုံကြီး၌ တာဝန်ထမ်းဆောင် ရန်အကြောင်း ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ဝမ်းပိုက်နာ

သံဃဆေးရုံကြီးတွင် တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရင်းက ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၆-ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၁-ရက်နေ့ည ၁၀-နာရီအချိန်တွင် နေအိမ်သို့ ပြန်ရောက်ပြီး အိပ်ရာဝင်သော အခါ တသက်တွင် တကြိမ်တခါမျှ မခံစားရဘူးခဲ့သော ဝမ်း ပိုက်နာကို ခံစားလိုက်ရပါသည်။ ဝမ်းပိုက်အတွင်း၌ အူများကို တအား လက်ဖြင့် ဆွဲဆုပ်ထားသလို အခံရ ခက်လှသော နာကျင်မှုကြီးသည် ကျွန်တော့အား စတင် နှိပ်စက်လာပါ တော့သည်။

ကျွန်တော်၏ ဝမ်းပိုက်တွင်းက အောင့်သလိုလို နာသလို လိုလည်း ထင်ရပါသည်။ အခံရခက်သော ဝေဒနာကြောင့်

ပက်လက်လည်း အိပ်လို့မရ၊ မှောက်လျက်လည်း အိပ်လို့မဖြစ်၊
စောင်းနေပြန်လျှင်လဲ တဒုက္ခ ဖြစ်နေပါသည်။ ဝမ်းသွားပစ်
လိုက်လျှင် ရောဂါ သက်သာသွားလိမ့်မည်ဟု ထင်မိသည့်
အလျောက် ဝမ်းနှုတ်ဆေး ကရင်းအော့ (ဖ်) မက်ဂနီဆီယာ
(Cream of Magnesia) ကိုယူ၍ သောက်လိုက်ပါသည်။ မသက်
သာလှပါ။ မသက်သာသည့်အတွက် ဇနီးဖြစ်သူအား ဝမ်းချူ
ခိုင်းပြန်ပါသည်။

ဇနီးဖြစ်သူက ဝမ်းချူပေးသော်လည်း သက်သာမသွား
ပါ။ ဝမ်းသွားလို့မရ၍ ငါ၏ အူလမ်းကြောင်းသည် ပိတ်နေပြီ
ဟု သိသွားပါသည်။

အူလမ်းကြောင်း ပိတ်ပြီဟု သိသည်နှင့်တပြိုင်နက် သေရ
တော့မည့် အရေးကို တွေးမိလာပါသည်။ တွေးမိသည်နှင့်
တပြိုင်နက် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်
မူသည့် ဥတ္တိယထေရ် ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူသော အောက်
ပါထေရဂါထာကလေးကို သတိရမိလာပါသည်။

အာဗာဓေ မေ သမုပ္ပန္နော၊
သတိ မေ ဥဒပဇ္ဇေယ။
အာဗာဓော မေ သမုပ္ပန္နော၊
ကာလော မေ န ပမဇ္ဇိတုံ။

(ဤဂါထာကလေး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မဟာစည် ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၏ နှုတ်ခွန်းဆက်တရားတော် စာအုပ်
ထဲမှာ တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။)

ရှုမှတ်ခြင်းသာ ထောက်တည်ရာ

ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရသော ဝမ်းပိုက်နာကျင်မှုအတွက် ညည်းညူနေခြင်းဖြင့် အကျိုးထူးမည် မဟုတ်၊ ဒေါသဖြစ်ပြီး ဘေးနားရှိလူများကို ကြိမ်းမောင်းဆဲဆိုနေပြန်ယင်လဲ ရောဂါ ပျောက်မည် မဟုတ်၊ အကုသိုလ်သာ ဖြစ်တော့မည်၊ သေရမည့် အတူတူ ယခင်က ရှုမှတ်ခဲ့သော တရားတော်ကိုသာ ထောက် တည်ရာအဖြစ် ပြန်လည်ရှုမှတ်တော့မည်ဟု စိတ်တွင် ပိုင်းဖြတ် လိုက်ပါသည်။

စိတ်ပိုင်းဖြတ်ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ၁၉၆၂-ခုနှစ်အတွင်း တရားအားထုတ်စဉ်က ကျွန်တော်၏ခန္ဓာကိုယ်တွင် ပေါ် လာသော ဝေဒနာဆိုးများအပေါ်၌ ကျွန်တော်၏အသိစိတ် ကလေးကို တထပ်တည်းကျနေအောင် တင်ထားပြီး စူးစိုက် ကြည့်ပါတော့သည်။

တရားအားထုတ်စဉ်က ကြုံတွေ့ရသော ဝေဒနာသည် ခန္ဓာ၌ရှိလျက်သာ နေသည်ကို အထင်အရှားသိခဲ့ရသည်။ တရားသာထိုင်မကြည့်ခဲ့လျှင် ဝေဒနာများရှိနေသည်ကို သိရန် ခဲယဉ်းလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

မည်ကဲ့သို့သော ဝေဒနာမျိုးကို ခံစားနေရသည် ဖြစ်စေ၊ အခံရခက်နေသည့် ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းပေါ်၌သာ ကျွန်တော် ၏စိတ်ကို တင်ထားပြီး ရှုမှတ်ကြည့်ခဲ့ရာတွင် အောက်ပါ အတိုင်း တွေ့ရပါသည်။

ဝမ်းပိုက်အတွင်းရှိ အူတွေမှာ တင်းကြပ်စွာ ညှစ်ထားဘိ သကဲ့သို့ ထင်ရပါသည်။ ပိတ်ဆို့နေသည့် အစာအိမ်နှင့်အူများ

တို့မှာ ဖောင်းကားနေပြီး အစာဟောင်းများနှင့် ပြည့်နက် လျက်ရှိသည်ကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။ အစာအိမ်နှင့်အူများ ဖောင်းတက်နေသည့်အတွက် ကျွန်တော်၏ ဝမ်းပိုက်တပြင် လုံးမှာ ဂျပံပြားကဲ့သို့ တင်းမာလျက် ရှိနေသည်ကို သတိပြုမိ ပါသည်။ ဝမ်းပိုက်အလယ်ကို ရှုမှတ်နေရင်းက ကျွန်တော်သည် ဘယ်ဘက်သို့ စောင်းချင်လာပါသည်။

စောင်းချင်သည့်စိတ် ပေါ်လာ၍ ဘယ်ဘက်သို့ စောင်း ပစ်လိုက်သောအခါ ဝမ်းပိုက်အလယ်၌ ပေါ်နေသော ဝေဒနာ သည် ပျောက်ကွယ်သွားပါသည်။ တဖန် ဘယ်ဘက်ဘေး တနေရာတွင် နာကျင်သော ဝေဒနာသည် ပေါ်လာပြန်ပါ သည်။ သက်သာသလိုထင်၍ ညာဘက်သို့ စောင်းချင်သည့် စိတ် ပေါ်လာပြန်သောအခါ ရှုမှတ်ပြီး လှည့်လိုက်ပါသည်။ ဘယ်ဘက်ပိုက်တခြမ်းမှ ဝေဒနာပျောက်ပြီး ညာဘက်ပိုက် တနေရာတွင် နာကျင်သောဝေဒနာ ပေါ်လာသည်ကို သတိ ပြုမိပြန်ပါသည်။ ဤသို့နှင့် ကျွန်တော်ရှုမှတ်နေသော စိတ် အစဉ်သည် တပိုက်လုံး၌ နာလိုက် ပျောက်လိုက်ဖြစ်နေသော နေရာအနှံ့အပြားပေါ်၌သာ ကျနေပါတော့သည်။

ကျွန်တော်၏စိတ်သည် ဝေဒနာ၏အနိုင်ကို မခံ၊ အရှုံး လည်းမပေးဘဲ ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်နေပါသည်။ ဇနီးဖြစ်သူက တတ်စွမ်းသမျှပြုစုပြီး ရောဂါနှင့်ပတ်သက်သော အကျိုး အကြောင်း မေးမြန်းသည်ကိုပင် ရှည်ရှည်ဝေးဝေး မဖြေဘဲ အတိုချုပ်သာ အဖြေပေးပြီး ဝေဒနာကိုသာ ရှုမှတ်လျက် နေပါသည်။ ထိုညအဖို့ အလွန်ဆိုးဝါးပြီး တင်းကျပ်နာကျင်

လှသော ဝမ်းပိုက်နာကို ရှုမှတ်လျက်ပင် ကုစား၍ မိုးထိန်ထိန် လင်းသွားခဲ့ပါသည်။

၁၉၆၆-ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁၂-ရက်။ ။ မိုးလင်းလာခဲ့သော် လည်း ဝေဒနာမှာ ပျောက်ကွယ်၍မသွားပါ။ အူလမ်းကြောင်း ပွင့်သွားရန် ညအချိန်က ဝမ်းနှုတ်ဆေးသောက်ပြီး ဝမ်းချူ ခံသော်လည်း ဝမ်းမှာ လုံးဝမသွားပါ။ ဝမ်းပိုက်မှာ တချိန် ထက်တချိန် ပို၍တင်းမာပြီး ဖောင်းတက်၍သာ လာနေပါ သည်။

ဇနီးဖြစ်သူသည် တယ်လီဖုန်းမှနေပြီး ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှ ခွဲစိတ် အထူးကု ဆရာဝန်ကြီးထံသို့ အကြောင်းကြားလိုက် ပါသည်။ “ဆရာမိတ်ဆွေ ညကတည်းကစပြီး ပိုက်နာတာ အခုအချိန်အထိ မသက်သာဘူး၊ ဝမ်းနှုတ်ဆေးတိုက်ပြီး ဆပ် ပြာရည်နှင့် ဝမ်းချူပေးတာလဲ နှစ်ခါရှိပြီ၊ ခုချိန်ထိ ဝမ်းလုံးဝ မသွားဘူး၊ အန်လဲ အန်တယ်၊ အန်တာက နှစ်ကြိမ်ရှိပါပြီ၊ တဆိတ်ကျေးဇူးပြုပြီး လာရောက်ကြည့်ပါ” ဆိုသော ဇနီး ဖြစ်သူက ဆေးရုံမှ ဆရာဝန်ကြီးအား တယ်လီဖုန်းမှနေပြီး ပန်ကြားနေသည့် အသံသည် ကျွန်တော်၏ နားတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပါသည်။ ဝင်ရောက်လာရာမှတစ်ဆင့် ပျောက်ကွယ် သွားပြန်ပါသည်။ မကြာမီ အထူးကုဆရာဝန်၏ အသံသည် လည်း ကျွန်တော်၏နားဝ၌ ပေါ်လာပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်၏ပိုက်မှာ သူ၏လက်ဖြင့် စမ်းသပ်ခြင်းကို ခံလိုက်ရ ပါသည်။ ဆရာဝန်သည် ကျွန်တော့်ကို မေးခွန်းအမျိုးမျိုး ထုတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် လိုရင်းလောက်ကိုသာ ဖြေ ကြားရင်း စိတ်ကို ဝေဒနာပေါ်၌သာ တင်ထားပါသည်။

အူလမ်းကြောင်းပိတ်ရောဂါ

ဝမ်းနှုတ်ဆေးတိုက်၍ ဖြစ်စေ၊ ဝမ်းချူ၍ ဖြစ်စေ ဝမ်းမသွားလျှင် (Intestinal Obstruction) အူလမ်းကြောင်းပိတ်နေတတ်သည်ကို ဆရာဝန်တိုင်း အကဲခပ်နိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် ပိုက်ကိုခွဲကြည့်မှသာ ပိတ်ရသည့်အကြောင်းမှန်ကို တပ်အပ်သေချာ သိနိုင်ပါသည်။ အူလမ်းကြောင်းကို ပိတ်စေတတ်သည့် ရောဂါပေါင်းစုံတို့ရှိသည့်အနက် ကင်ဆာရောဂါသည် ကြောက်စရာအကောင်းဆုံးနှင့် ဆရာဝန်များကုလို့ မပျောက်သော ရောဂါဖြစ်ပါသည်။ အူလမ်းကြောင်း ပြုံးကနဲ ပိတ်သွားသောအခါ လူမမာသည် သေဘို့နှင့်ရှင်ဘို့အနက် သေဘို့သာ များနေသည်ကို အထူးကုဆရာဝန်ကြီးလည်း သိပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း သိပါသည်။

အထူးကု ဆရာဝန်သည် ကျွန်တော်နှင့်တကွ ကျွန်တော်၏ ဇနီးအား အားမငယ်ရန်နှင့် သူကိုယ်တိုင် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားပြီး ကုမည့်အကြောင်း အားပေးစကား ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်မှာ ကြောက်စိတ်မရှိပါ။ စိတ်ကို ဝမ်းပိုက်တပြင်လုံး၌သာ ပေါ်နေသော ဝေဒနာများပေါ်၌သာ တင်ထားပါသည်။ မုချ သေရတော့မည်ဟု ယူဆ၍ မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်၌ ပေါ်ပြီးရင်း ပျောက်သွားရင်း ဖြစ်နေသော ဝေဒနာ အာရုံမှလွဲပြီး မည်သည့်အာရုံဆီသို့မျှ ကျွန်တော်၏ စိတ်အရောက် မခံပါ။ မိမိပိုင် ပစ္စည်းကိုလည်း သတိမရ၊ ဇနီးနှင့် သားသမီးများကိုလည်း သတိမရတော့ပါ။ စွဲလမ်းစရာ အာရုံမှန်သမျှ တခုတလေမျှ မပေါ်လာတော့ဘဲ တင်းမာ ဖောင်းတက် နာကျင်နေသော ဝေဒနာသည်သာလျှင် ကျွန်တော်၏

စိတ်၌ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက် ဖြစ်နေသည်ကို သိနေရပါသည်။ ကျွန်တော်မှာ မလှုပ်ရှားနိုင်တော့ဘဲ အိပ်ရာပေါ်၌ ပက်လက် လဲနေပါပြီ။

ဘာမျှ အကျိုးမသက်ရောက်

အထူးကုဆရာဝန်သည် ကျွန်တော်၏ ဝမ်းပိုက်ကို စေ့စပ်စွာ ကြည့်ပြီးမှ သူ၏ ညာလက်ဖြင့် သေချာစွာ စမ်းသပ်ရင်း ကျွန်တော်၏ ဇနီးအား နောက်ထပ် အလှူဆီ ဆပ်ပြာရည်ဖြင့် ဝမ်းချူပေးရန် မှာကြားပြီး သူ့အိမ်သို့ ပြန်သွားပါသည်။ ညအချိန်ကကဲ့သို့ ဝမ်းထပ်ချူသော်လည်း ဘာမျှ အကျိုးမသက်ရောက်ပါ။ ဆပ်ပြာရည်၊ အလှူဆီတို့သာ ပြန်ထွက်လာပါသည်။ ရှုမှတ်လျက်နေသောစိတ်သည် ဝေဒနာနှင့် တထပ်တည်းလို့ ကျနေခဲ့ရာမှ ထိုနေ့ညပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ အထူးကုဆရာဝန်သည် သူကိုယ်တိုင် လာရောက်ပြီး ကျွန်တော့်အား ဆေးရုံသို့ ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။ တချိန်ထက် တချိန် ကျွန်တော်၏ ရောဂါမှာ ပိုပြီး ဆိုးလာပါသည်။ ရှုမှတ်လို့ မရနိုင်အောင် ဖြစ်လာခဲ့သော်လည်း ရှုမှတ်သည့်စိတ်တို့ကို အလျော့မပေးခဲ့ပါ။

ကျွန်တော်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ပက်လက်တမျိုးတည်း မနေနိုင်တော့ပါ။ အိပ်ရာပေါ်တွင် လိမ့်နေပါသည်။ နာကျင်သော ဝေဒနာမှ သက်သာခွင့်ရရန် ဘယ်ဘက်ဒူးကို ကွေးပြီး ညာဘက်ခြေသလုံးကို ဘယ်ဘက်ဒူးပေါ်သို့ တင်ကာ သက်သာလို သက်သာငြား စမ်းကြည့်ပါသည်။

ရှုမှတ်နေသောစိတ်၊ ပြင်းထန်စွာ ပေါ်လွင်နေသော
ဝေဒနာ၊ အလူးအလဲဖြစ်နေသော ခန္ဓာကိုယ်တို့သည် သူသာ
ငါနိုင် တိုက်ပွဲဝင်နေသကဲ့သို့ ထင်ရပါသည်။

ကျွန်တော်၏ နေအိမ်မှ ဆေးရုံကြီး အရေးပေါ်ဌာန
အတွင်းခန်းသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ပြင်းထန်လှသော
ဝေဒနာတို့သည် ပေါ်လိုက်၊ အသိစိတ်ကလေးများသည်လည်း
ပျောက်သွားလိုက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ ဆူညံသော အသံတို့သည်
နားထဲဝင်လာလိုက်နှင့် တလှည့်စီ ထိုအာရုံဆိုးများဆီသို့သာ
ရောက်နေပါတော့သည်။ တခါတရံ၌ ပြင်းထန်သော ဝေဒနာ
သည် ပေါ်လွင်နေပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အခန်းနံပါတ်(၃)နှင့် (၄)တွင်ရှိ လွတ်
နေသော ခုတင်တနေရာပေါ်၌ ရောက်သွားပါသည်။

ခုတင်ပေါ်၌ လဲလျောင်းပြီး ခံစားမှုများနှင့် ပေါ်ရာ
အာရုံများတို့ကိုသာ စိုက်ပြီး ရှုမှတ်လျက်နေစဉ် ခွဲစိတ်အထူး
ကုဆရာဝန် ရောက်လာပြီး ရောဂါဝေဒနာ၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ်ကို
ထပ်မံမေးမြန်းပါသည်။ မေးမြန်းပြီးနောက် ဝမ်းပိုက်ကို
ဓာတ်မှန်ရိုက်ရန်အတွက် ဓာတ်မှန်ဌာနသို့ အလျင်အမြန်
ခေါ်သွားရန် ဆရာမနှင့် သူနာပြုလက်ထောက်များအား
စေခိုင်းလိုက်ပါသည်။

သူနာပြုနှင့် လက်ထောက်များသည် ဓာတ်မှန်ဌာနသို့
ကျွန်တော့်ကို ဆောင်သွားကြပါသည်။ စိုးရိမ်မှု၊ ကြောက်
လန့်မှု၊ ငိုကြွေးမှု၊ ဒေါသထွက်မှုများ လုံးဝပေါ်မလာပါ။
ဓာတ်မှန်ဌာန၌ ကျွန်တော်၏ ပိုက်ကို ဓာတ်မှန်ရိုက်ပြီးသော

အခါ ကျွန်တော်၏ အူအလယ်ပိုင်းမှာ ပိတ်ဆို့နေသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဓာတ်မှန် ပါရဂူကလည်း အူအလယ်ပိုင်း ပိတ်လျက်နေသည်ဟုပင် မှတ်ချက်ရေးလိုက်ပါသည်။

ခွဲစိတ်ကုသရန်

သုနာပြုနှင့် လက်ထောက်များသည် ကျွန်တော့်အား အခန်းနံပါတ်(၃)နှင့် (၄)သို့ ပြန်ပြီး ခေါ်ဆောင်သွားပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ရောဂါအကြောင်းကို သိရပါသည်။ အထူးခွဲစိတ်ကုပေးသော ဆရာဝန်၌ ဝမ်းပိုက်ကို ခွဲစိတ်ပြီး ပိတ်နေသော အူအစိတ်အပိုင်းကို ဖြတ်တောက်ပြီး ပြန်ဆက်ရန်၊ သို့မဟုတ် အူအခွေလိုက် ရစ်ပတ်နေလျှင်လည်း နေသားတကျဖြစ်အောင် ပြန်လည်ပြုပြင်ရန်၊ ကားထွက်နေသော အူအောက်ပိုင်းထဲသို့ ကြုံ့နေသော အူအလယ်ပိုင်းက တိုးဝင်နေခဲ့လျှင်လည်း ပြန်လည်ဆွဲထုတ်ပေးရန်၊ ဝမ်းပိုက်ကို ခွဲစိတ်ကြည့်ပြီးနောက် ပိုက်အတွင်း နေရာအနှံ့ အပြား၌ အမြစ်တယ်လျက်နေသော ကင်ဆာအကြိတ်များကို တွေ့မြင်၍ လှီးဖြတ်ပယ်ရှားပစ်ရန်၊ မဖြစ်နိုင်လျှင်လည်း မည်သို့မျှ မလုပ်ဘဲ ဝမ်းပိုက်ကို ပြန်လည်ပိတ်ပစ်ပေးရန် အခွင့်အရေး ရှိနေပါသည်။ ခွဲစိတ်ကုသပေးသည့်တိုင်အောင် ကျွန်တော်၏ အသက်မသေဘဲ ရောဂါပျောက်လိမ့်မည်ဟု အာမ မခံနိုင်ပါ။ သတိကြီးစွာဖြင့် စွန့်စားပြီး ခွဲစိတ်ကုသသောအခါ တွေ့မြင်ရမည့် ဝမ်းတွင်းရှိ ရောဂါအစိုင်အခဲများကို သူ၏ ဓားလက်နက်ဖြင့် လှီးဖြတ်ပြီး အသက်ကို ကယ်နိုင်စွမ်းရှိလျှင် ကြိုးစားပြီး ကယ်တင်မည်၊ မကယ်ဆယ်နိုင်လျှင်လည်း ဥပေက္ခာ ရှုလိုက်ရုံသာ ရှိပေသည်။

ပါရဂူသည် ကျွန်တော့်ကို ခွဲစိတ်ကုသရန်အတွက် ဇနီး ဖြစ်သူ၏ သဘောတူညီချက်ကို ယူပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ဇနီးက ခွဲစိတ်ကုသပြီးမှ ဖြစ်စေ၊ အကယ်၍ ခွဲစိတ်ကုသရင်း ကျွန်တော် သေဆုံးသွားခဲ့လျှင် အရေးမဆိုပါ။ ခွဲစိတ်ရန် ခွင့်ပြု သဘောတူညီသည့် အကြောင်းကို လက်မှတ် ရေးထိုးလိုက် ပါသည်။

ခွဲစိတ်အထူးကုဆရာဝန်က ကျွန်တော့်ကို ခွဲစိတ်ကုသရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ဇနီးဖြစ်သူကလည်း သဘောတူပြီးပါ ပြီ။ ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာပေါ်၌ပင် မျက်စိမှိတ်လျက် ပေါ်လာသမျှ အာရုံတိုင်းကိုသာ ရှုမှတ်နေစဉ် ဆရာဝန်က လေးနှင့် သူနာပြုဆရာမကလေးတို့သည် ကျွန်တော့်အနားသို့ ရောက်လာကြပြီး ဆရာဝန်ကလေးက ကျွန်တော်၏ နှာခေါင်း ပေါက်ကလေးမှ နေပြီး (Ryle's Tube) ရော်ဘာပိုက်လုံး ကလေးကို ကျွန်တော်၏ အစာအိမ်အတွင်းသို့ ရောက်အောင် ထိုးသွင်းလိုက်ပါသည်။ ရော်ဘာပြွန်ကလေး၏ တဖက်စွန်း သည် ကျွန်တော်၏ လည်ချောင်းသို့ ရောက်သွားရာ ကျွန် တော့်လည်ချောင်းအတွင်းမှာ တစ်ဆို့နေသည့် ခံစားမှုကို ကြုံတွေ့ရပါသည်။

ရော်ဘာပိုက်လုံးကလေးသည် လည်ချောင်းကို ကျော် လွန်ပြီး အစာရေမျိုလမ်းကြောင်း (Oesophagus) ကို ဖြတ်ပြီး အစာအိမ် အတွင်းသို့ ရောက်ရှိသွားသောအခါ လည်ချောင်းတွင်း၌ တစ်ဆို့နေ၍ အခံရခက်နေသည့် အရှိန် သည် လျော့ကျသွားသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် နာနေသော ဝမ်းပိုက်အပေါ်၌ ကျသည့်အခါလည်း

ကျနေသည်။ လည်ချောင်းတွင်း၌ ခိုးလိုးခုလု ဖြစ်နေသည်ကို လည်း သတိပြုမိပါသည်။

ထိုအာရုံတွေ ကြားထဲက ကျွန်တော်၏ လက်မောင်းမှ နေပြီး (Dextrose with Saline) သကြားနှင့် ဆား ရောစပ် ထားသော အရည်သွင်းရန်အတွက် ဆရာဝန်ကလေးသည် လက်မောင်းလယ်မှ သွေးပြန်ကြောထဲသို့ ချန်ထက်သော အပ်ကလေး ထိုးသွင်းလိုက်၍ နာကျင်သော ဝေဒနာကလေး ကိုလည်း သိရပြန်ပါသည်။ အခန်းတွင်းရှိ ပေါ်လာသမျှသော အာရုံဆိုးတို့သည် ပေါ်လာပြီးတိုင်း ပျောက်ကွယ်လျက်ရှိနေ သည်ကိုသာ တွေ့ရသည့်ကြားထဲက တာဝန်ခံ အထူးကုဆရာ ဝန်သည် ည ၁၀-နာရီအချိန်တွင် ကျွန်တော်၏အိပ်ရာနားသို့ ရောက်လာကာ “ခွဲသင့်တဲ့အကြောင်းတွေကတော့ ရှိတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ (Conservative Treatment) မခွဲဘဲနဲ့ စောင့်ကြည့်ချင်သေးတယ်၊ ခုနေအခါမှာ (Suction and Replacement) အစာအိမ်တွင်းမှ အပုပ်ရေတွေ စုတ်ထုတ်ရင်း လက်မောင်းသွေးပြန်ကြောထဲမှ နေပြီး သကြားနှင့် ဆား ရောတွေ သွင်းပေးသွားအုံးမယ်”။

ကျွန်တော်သည် ခွဲစိတ်ကု ဆရာဝန် ပြောဆိုသမျှတို့ကို နားထောင်လျက်သာ နေပါသည်။ ကျွန်တော်က မည်သို့မျှ ပြန်မပြောပါ။ ဆရာဝန်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ထိုအချိန်က လူမမာဖြစ်နေသဖြင့် ခွဲစိတ်ကုသသော ဆရာဝန်၏ညွှန်ကြား ချက်တို့ကို တသွေမတိမ်း လိုက်နာရပါသည်။

ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်

ခွဲစိတ်အထူးကုဆရာဝန် ထွက်ခွါသွားသောအခါ တာဝန်ခံ ဆရာဝန်ကလေးသည် ကျွန်တော်၏ အစာအိမ်အတွင်းမှ ပုပ် ဟောင်ပြီး မစင်နံ့ထွက်နေသော စိမ်းဖန့်ဖန့် အရေမျှားတို့ကို စတင်ပြီး စုတ်ထုတ်ပစ်ပါတော့သည်။

မစင်နံ့ထွက်နေသော ရေမျှားတို့ကို ဖန်ပြုတ်ဖြင့် စုတ်ထုတ် ပြီးသည့်အခါတိုင်း ကျွန်တော့် အနားတွင် ရှိသော ဆရာဝန် ကလေးသည် (Kidney Tray) ခေါ် ခွက်ကောက်ကလေး ထဲသို့ စွန့်ပစ်နေပါသည်။ ခွက်ကောက်ကလေးထဲမှ ထွက်ပေါ် လာသော မစင်နံ့သည် ကျွန်တော်၏ နှာခေါင်းထဲသို့ ရောက် လာပါသည်။

နာနေသော ဝမ်းပိုက်၊ ခိုးလိုးခုလု ဖြစ်နေသော လည် ချောင်း၊ မစင်နံ့ထွက်နေသော ခွက်ကောက်အတွင်းမှ အနံ့ ဆိုးများ၊ ကျွန်တော်၏ခုတင်ဘေးနားမှ တခြား လူမမာများ အော်သံ၊ ညည်းညူသံများတို့ကို ကျွန်တော်သည် တမျိုးပြီး တမျိုး တွေ့နေရပါသည်။ ခံစားရသမျှ ကြားရသမျှ နံသမျှ တို့သည် တလှည့်စီ ပေါ်လျက် နေရာမှ တလှည့်စီ ပြန်ပြီး ပျောက်လျက်သာ နေပါသည်။

ည ၁၁-နာရီအချိန်တွင် အထူးကု ဆရာဝန်၏ ညွှန်ကြား ချက်အရ ဆရာဝန်ကလေးသည် ကျွန်တော့်တင်ပါးကို အိပ် ဆေး ထိုးပေးလိုက်ပြီးနောက် နာရီဝက်ခန့် ကြာသောအခါ တရားစဉ်ကို ရှုမှတ်နေရင်းက ကျွန်တော်သည် အိပ်ပျော် သွားပါတော့သည်။

၁၉၆၆-ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ ၁၃-ရက်။ ။ စနေနေ့ နံနက် ၁၀-နာရီခွဲအချိန်တွင် ကျွန်တော့အား ပြုစုနေသော အထူးပြု သူနာပြုဆရာမ မဌေးမေကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

ကျွန်တော်သည် သတိထားပြီး ဝမ်းပိုက်ကို ပြန်လည် ရှုမှတ်ကြည့်သောအခါ နာကျင်သော ဝေဒနာမှာ ယမန်နေ့က ကဲ့သို့ မဟုတ်တော့ပါ။ သိသိသာသာကြီး လျော့ကျသွား သည်ကို သတိပြုမိသွားပါသည်။ ကျွန်တော်၏နှာခေါင်းထဲမှာ လည်း ရှင်းသွားသည်ဟု သိလာပါသည်။ တကိုယ်လုံးမှာလည်း နေသာထိုင်သာ ရှိလာပါသည်။

အစောင့်ဆရာမက “ညတုန်းက ဆရာဝန်ကလေးတွေ လာပြီး ၂-နာရီတကြိမ်ကျ ဝမ်းထဲက အရေတွေကို သားရေ ပိုက်လုံးကနေပြီး စုတ်ထုတ်ပေးကြတယ်။ တော်တော်ကြာ လျှင်လဲ သူတို့ လာကြလိမ့်အုံးမယ်”ဟု ပြောပါသည်။

ကျွန်တော်သည် မှိန်းလျက် နေပါသည်။ ဆိုးဝါးသော ဒုက္ခဝေဒနာမှာ တဖြေးဖြေး ကုန်ဆုံးလိုက်လာပါသည်။ ကျွန် တော်၏စိတ်သည် ငြိမ်းအေးလာပြီး ပတ်ဝန်းကျင်မှ အာရုံ မျိုးစုံတို့သည် ယမန်နေ့ကကဲ့သို့ ပေါ်ထွက်နေသော်လည်း ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် ထိုအာရုံများကို ဥပေက္ခာပြုလျက် ရှုနိုင်နေပါသည်။

ညနေပိုင်း ၄-နာရီအချိန်တွင် ကျွန်တော်၏ အိမ်သား များနှင့် ဆွေမျိုး မိတ်သင်္ဂဟများသည် ဆေးရုံကြီးရှိ ကျွန် တော့အား တင်ထားသော လူနာခန်းသို့ ရောက်လာကြပါ သည်။ မိတ်ဆွေများကို နှုတ်မဆက်နိုင်ပါ။ ပြုံးလျက်သာ

ပြနိုင်ပါသည်။ ခံစားခဲ့ရသော ဝေဒနာဆိုးကြီးကြောင့် အား
အင်များမှာ ကုန်ခန်းသွား၍ အသံမှာ မထွက်တော့ပါ။
စကားမပြောနိုင်၍ မှိန်းလျက်သာ နေရပါသည်။

ကိုယ်ပန်းစေ စိတ်မနှမ်းစေနဲ့

နောက်တကြိမ် မျက်စေ့ကို ပြန်ဖွင့်ကြည့်ရာတွင် သာသနာ့
ရိပ်သာမှ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
တပည့်များဖြစ်သော ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတနှင့် ဆရာတော်
ဦးဇဝနတို့သည် ကျွန်တော်၏အိပ်ရာဘေး၌ ရပ်နေကြသည်ကို
တွေ့မြင်ရပြန်ပါသည်။ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတသည် စက္ခုမြေ့ကို
ချထားရာမှ တည်ငြိမ် ရင့်ကျက်သော မျက်နှာတော်ကို
တဖြေးဖြေး မော့ကာ ကျွန်တော့်ကိုကြည့်ရင်း “ဒါယကာကြီး
ကိုယ်သာပန်းစေ၊ စိတ်မနှမ်းပါစေနှင့်” ဟု သတိပေး ဆုံးမ
စကား တခွန်းတည်းကိုသာ မိန့်ကြားပါသည်။

ဇနီးနှင့် သားသမီးများမှာ သောကမီး လောင်နေလျက်
ရှိကြပါသေးသည်။ ဆွေမျိုးများနှင့် မိတ်ဆွေများမှာလည်း
စိုးရိမ်နေကြပါသည်။ ထူးခြားသည်မှာ ထိုအချိန်က ပူဆွေး
နေကြသော မိတ်ဆွေအပေါင်းတို့ကို မြင်တွေ့နေရသော်လည်း
ကျွန်တော်၏စိတ်မှာ မည်သို့မျှ မဖြစ်ပါ။

တရားတော်အရ “မြင်ကာမတ္တ” ဖြစ်နေသလားလို့ မပြော
တတ်ပါ။ အရှင်မြတ်နှစ်ပါးသည် ကျွန်တော်၏ အိပ်ရာဘေး
နားတွင် ရပ်တော်မူလျက် အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်တရားတော်
များကို ရွတ်ဘတ်တော်မူကြပြီးနောက် သာသနာ့ရိပ်သာသို့
ပြန်ကြွတော်မူကြပါသည်။

ပျောက်သလောက်ရှိနေပါပြီ

ယမန်နေ့ညက ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ဒုက္ခဝေဒနာကြီး ပျောက်သလောက် ရှိနေပါပြီ။ အမှတ်သတိတို့သည်လည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်လာ၍ အကွက်စေ့အောင် ရှုမှတ်နိုင်ပါသည်။ ဆေးရုံကြီးတောင်ဘက်ဆီမှ တိုက်ခတ်လာသော လေအေးကလေး၏ဒဏ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော သုခဝေဒနာကလေးကိုပင် ရှုမှတ်ရပါသေးသည်။

အားလုံးသော ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟတို့အား စိတ်ချမ်းသာစေရန် “ဒီနေ့ညနေပိုင်းမှာတော့ တော်တော်ကလေး သက်သာသွားပါပြီ” ဟု စကားတခွန်းသာ ပြောလိုက်ပြီး မျက်စေ့ကို ပြန်မှိတ်ကာ ပေါ်လျက်ပင်ရှိနေသော သုခဝေဒနာကို ပြန်ပြီး ရှုမှတ်လျက်သာ နေပါသည်။ ဧည့်သည်များ ပြန်သွားကြသောအခါ မိုးချုပ်စပြုနေပါပြီ။

သုခဝေဒနာကို ရှုမှတ်နေရသည်မှာ တချိန်ထက်တချိန် ကောင်းလျက်သာ နေပါသည်။ လည်ချောင်းထဲမှ ထုတ်မပစ်သေးသော ရော်ဘာလုံးကလေးကသာ လည်ချောင်းသားကို ကလိသလို ဖြစ်နေပါသည်။ တံတွေးမျိုလိုက်လျှင်လည်း ငါးရိုးမျက်သလို ဖြစ်နေပါသည်။

သက်သာလာပြီ

ခွဲစိတ်အထူးကု ဆရာဝန်သည် ညပိုင်းတွင် ကျွန်တော့်ထံသို့ ရောက်လာပြီး ကျွန်တော်၏ အခြေအနေကို မေးမြန်းပြန်ရာ ကျွန်တော်သည် ရှုမှတ်နေသော တရားကိုဖျက်လျက် “အတော့ကို သက်သာသွားပါပြီဆရာ၊ လည်ချောင်းထဲမှာ

ရှိနေသေးတဲ့ ရော်ဘာ ပိုက်လုံးကလေးကြောင့် အခံရခက်
နေတာလောက်ပဲ ရှိပါတော့တယ်” ဟု ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။
အူလမ်းကြောင်း ပိတ်သည့်ဝေဒနာ ဖြစ်၍ ရော်ဘာ ပိုက်လုံး
ကလေးကို အစာအိမ်အတွင်းမှ ဆွဲထုတ်ပစ်ရန် မဖြစ်နိုင်
သေးပါ။

အစာအိမ် အတွင်း၌ နောက်ထပ် အိုင်ထွန်းလာမည့်
အပုပ်ရေများကို စုတ်ထုတ်ပစ်ရန် ထားနေရပါသေးသည်။

တချိန်ထက် တချိန် ရောဂါသက်သာလာသည်ဟု ထင်ရ
သော်လည်း တကယ့်အခြေအနေမှာ မကောင်းလှသေးပါ။
စနေနေ့ည ကုန်ခဲ့ပြန်ပါသည်။

နောက်နေ့နံနက်ပိုင်း အချိန်တွင် ခွဲစိတ်အထူးကု ဆရာ
ဝန်သည် ကျွန်တော်၏ မျက်နှာနှင့် လက်ချောင်းကလေးများ
မှာ ပြာနှမ်းနေသည်ကို တွေ့မြင်သွားပါသည်။

အထူးကုဆရာဝန်သည် ပိုမိုစိုးရိမ်ပြီး ဝမ်းပိုက်ကို ခွဲရ
ကောင်းမလား၊ မခွဲဘဲထားရ ကောင်းမလားနှင့် ချီတံချီတံ
ဖြစ်သွားပါသည်။ ဆရာဝန်သည် ကျွန်တော့်အနားတွင် ရပ်
လျက် နက်နက်နဲနဲ တွေးတောနေပါသည်။ ကျွန်တော့်မှာမူ
ဆရာဝန်ကို တချက်မျှ စိုက်ကြည့်ပြီးနောက် မျက်စေ့ကို
အသားကလေး ပြန်မှိတ်ကာ တရားကိုပင် ပြန်ပြီး ရှုမှတ်နေ
ပါသည်။ အတန်ကြာမှ ဆရာဝန်သည် လူတယောက်အသက်
ကို အထူးတန်ဖိုးထားသူ ဖြစ်သည့်အလျောက် သူ၏ဇာတိ
မသုံးဘဲ စွန့်ပြီး အရေထုတ်၊ ဆေးသွင်းပြီး ကုရန်သာ ဆုံး
ဖြတ်လိုက်ပါသည်။

“ဒီလိုဘဲသားပါအုံးမယ်၊ တဖြေးဖြေး သက်သာသွားပါလိမ့်မယ်” ဟု ပြောပြီး ပြန်ထွက်သွားပါသည်။

တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေပိုင်းအချိန်တွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော် ၄-ပါးနှင့် ကြွရောက်လာပါသည်။

ဗောဇ္ဈင်တရားတော်

ထိုအချိန်ထိ ကျွန်တော်၏ရုပ်မှာ ပျက်နေပါသေးသည်။ လက်ချောင်းကလေးများမှာလည်း ပြာနှမ်းလျက်ပင် ရှိပါသေးသည်။ နံနက်ပိုင်းက ကျွန်တော့်ထံသို့ လာရောက်ကာ ကျွန်တော်၏ လက်ချောင်းကလေးများကိုကိုင်လျက် အထူးကု ဆရာဝန်က “ဒီလက်တွေက အစကတဲက ဒီလိုဘဲလား” ဟု မေးမြန်းလိုက်မှ ကျွန်တော် သတိပြုမိသွားပါသည်။ လက်များမှာ တကယ်ပြာနှမ်းနေသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဗောဇ္ဈင်သုတ်တရားတော်ကို ဟောပြောပြီးနောက် ကျွန်တော် ရှုမှတ်ရင်း ဖြစ်သော တရားတော်ကိုသာ ဆက်လက်ရှုမှတ်ရန် သတိပေးဆုံးမစကားပြောပြီး ပြန်ကြွသွားပါသည်။ ကျွန်တော်၏ ဝေဒနာအတွက် လာရောက်မေးမြန်းကြသော အိမ်သားများနှင့် ဆွေမျိုးအားလုံးတို့သည်လည်း နေအိမ်များသို့ အသီးသီး ပြန်သွားကြပါသည်။

ညပိုင်းအချိန်တွင် အထူးကုဆရာဝန်သည် ကျွန်တော့်ထံသို့ ထပ်မံရောက်လာပြီး စမ်းသပ်ကြည့်ပြန်သောအခါ အံ့အား

သင့်သွားပါသည်။ စိတ်အားဘက်ကြံစွာနှင့်ပင် “မခွဲရတော့ဘူး၊ ဒီအတိုင်းနဲ့ဘဲ ပျောက်ပါလိမ့်မယ်” ဟု ပြောပြပါသည်။

ထို့နေ့ည ၁၀-နာရီအချိန်တွင် အခန်းတွင်း၌ တာဝန်ကျသော ဆရာဝန်ကလေးသည် ရော်ဘာလုံးလေးကို ကျွန်တော်၏ နှာခေါင်းထဲမှ ထုတ်ယူပစ်လိုက်သောအခါ ကျွန်တော့်မှာ ပိုမိုပြီး နေသာထိုင်သာ ရှိသွားပြန်ပါသည်။

သောကြာနေ့ည ၁၀-နာရီမှစပြီး တနင်္ဂနွေနေ့ည ၁၀-နာရီတိုင်အောင် ရေတစက်မျှ မသောက်ခဲ့ရ၍ ကျွန်တော်၏ လည်ချောင်းမှာ ပူပြီး ခြောက်သွေ့လျက် ရှိနေရာ ရေခဲရေသောက်ခွင့်ကို ရရှိသွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကျွန်တော့်မှာ လန်းဆန်းသည်ထက် လန်းဆန်းလာပါသည်။ လည်ချောင်းမှာလည်း ခြောက်သွေ့နေရာမှ စိုပြေလာပါသည်။ အလှည့်ကျဆရာဝန်သည် အထူးကုဆရာဝန်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ထိုည၌ အိပ်ဆေး ထိုးပေးသဖြင့် တရားမမှတ်နိုင်တော့ဘဲ အိပ်ပျော်သွားပါတော့သည်။

ဤသို့နှင့်ပင် ကျွန်တော်သည် သေဘေးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ရပါသည်။

တချိန်က စွဲစွဲမြဲမြဲ အားထုတ်ခဲ့သော တရားတော်သည် ကျွန်တော် သေရမည့်အချိန်တွင် သက်သာခွင့်ရရန် များစွာ အကျိုးပြုပေသည်ကို သိရှိသွားပါသည်။ ဝေဒနာပြင်းစွာ ခံစားနေချိန်၌ ကျွန်တော် ရှုမှတ်သော တရား၏ အထောက်အပံ့သာ မရပဲ ကျွန်တော်၏ စိတ်သည် စွဲလမ်းစရာ အာရုံတခု၏ အပေါ်၌ ကျရောက်နေခဲ့လျှင် ထိုရောက်နိုင်ပင်

သေဆုံးသွားရသောအခါ ကျွန်တော်သည် စက်ဆုပ်စရာ
ကောင်းသော ဘဝတခုခုသို့ ရောက်သွား ပေလိမ့်မည်ဟု
ထင်မိပါသည်။

ယခုသော် မှန်မြတ်သော တရားတော်ကို အားထုတ်
ထား၍ သေခါနီးအချိန်တွင် ကျွန်တော့်အတွက် တရားသည်
ထောက်တည်ရာ ဖြစ်ရပါသည်။ ယခုအခါတွင် ကျွန်တော်သည်
တရားစစ်တရားမှန်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ရပေပြီဟု နှစ်ထောင်း
အားရဖြစ်နေပါသည်။]

ကျွန်တော်တို့သည် စား ဝတ် နေရေးဖြစ်သည့် လူမှုရေး
ကိစ္စ၊ သားရေး မယားရေးကိစ္စနှင့်ပင် အချိန်ကုန်နေကြပါ
သည်။ အချိန်ကုန်နေသည့်ကြားထဲက အနည်းဆုံး တနေ့လျှင်
တနာရီကြာမျှ ဝိပဿနာတရားတော်ကို အားထုတ်ကြည့်
ကြလျှင် ထူးမြတ်သောတရားကို တွေ့နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ထင်
ပါ၍ တရားတော်ကို အားထုတ်ကြည့်စမ်းပါဟု တိုက်တွန်း
လိုပါသည်။

သို့သော် ဆရာသမားကောင်းကို မဆည်းကပ်ဘဲနှင့်
အားထုတ်လို့ မဖြစ်သေးပါ။ ဆရာသမားကောင်းကို မှီဝဲ
ဆည်းကပ်ပြီး တရားအားထုတ်မှသာလျှင် အကျိုးသက်ရောက်
မည် ဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြလိုပါသည်။

အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို ပုံနှိပ်လူဒါန်းရန် ခွင့်ပြု
တော်မူသော ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရား
ကို ဦးထိပ်ထား၍ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အကူအညီ
ပေးကြသော မင်္ဂလာဦးအောင်မြင့်၊ သာသနာ့ရိပ်သာ

ဆွမ်းစားကျောင်းတာဝန်ခံ ဒေါ်အေးကြည်နှင့် တူမဖြစ်သူ
အတွင်းဝန်ရုံးဟောင်း အမျိုးသားစီမံကိန်းဌာနမှ လက်ရေး
တိုစာရေး မနုဇ္ဈတို့အား ကျေးဇူးတင်ပါသည် ဟူသော
အကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ရင်း ဤနိဒါန်းကြီးကို အပြီးသတ်
ပါသတည်း။

အမှာ-[]ဤထောင့်ကွင်း အတွင်းရှိ အကြောင်း
အရာတို့မှာ စတုတ္ထအကြိမ်ပုံနှိပ်စဉ်က ထပ်မံဖြည့်စွက် ပုံနှိပ်
ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြင့်ဆွေ

ဝဏ္ဏကျော်ထင် - ဒေါက်တာဦးမြင့်ဆွေ

ဆဋ္ဌသံဂါယနာသံဃုပဋ္ဌာကမဟာဘိသက္က
သာသနာ့ရိပ်သာ အကျိုးဆောင်ဆရာဝန်။

အရိယာဝါသ တရားတော်ကြီး

(၂၄-၈ - ၉) ပဌမ ည

တရားပလ္လင်ခံ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဒီကနေ့ည ဘုန်းကြီးဟောဘို့ တရားကတော့ ဆောင်ပုဒ် စာရွက်ကလေးထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်း အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ အရိယာဝါသတရားတော်ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က တရားဟောလို့ရှိရင်၊ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ သုတ်ကလေး တိုတိုဖြစ်ဖြစ်၊ ရှည်ရှည် ဖြစ်ဖြစ်၊ တခုခုကို ပလ္လင်ခံအနေနဲ့ ရှေးဦးစွာ မူတည် ပြီး ဟောလေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို သုတ်ပါဠိရင်းကို မူမတည်ဘဲ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်လောက် သာ ယူပြီးတော့ အလွတ်သက်သက် ဟောယင်လဲ ဖြစ်တော့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောထားခဲ့တဲ့ သုတ်ပါဠိရင်းကို ပလ္လင်ခံပြီး ဟောလိုက်ရ တာက ပိုပြီးတော့ လေးလေးနက်နက် ရှိတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ စိတ်ထဲမှာ ယူဆထားပါတယ်။

သုတ်ဆိုတာ မျဉ်းကြိုးဘဲ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတဲ့ တရားတော်တွေကို (သုတ္တ) သုတ်-လို့ ခေါ်ပါတယ်။ (သုတ္တ) သုတ်ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားမှာ အနက်အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုး ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အမျိုးမျိုးထဲမှာ အထူး စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကလေး တခုကတော့ ဘာလဲလို့ဆိုရင်၊ သုတ္တဆိုတာဟာ မျဉ်းကြိုး ပါဘဲတဲ့၊ မျဉ်းချတဲ့ကြိုးပေါ့၊ လက်သွားဆရာများဟာ သစ် သားကို ပြုပြင်တော့မယ်၊ ခုတ်တော့ရွှေတော့မယ်၊ ခွဲစိတ် တော့မယ်ဆိုရင်၊ ရှေးဦးစွာ မျဉ်းကလေးချရတယ်၊ အဲဒါ ကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ အများဘဲ မြင်ဘူးနေကြမှာပါ။ အဲဒီလို မျဉ်းကြောင်းကလေးချပြီးတော့ အဲဒီမျဉ်းကြောင်း ကလေးအတိုင်း ခုတ်ရရွှေရတယ်၊ ခွဲစိတ်ပြုပြင်ရတယ်၊ လက် သမားဆရာဟာ “ငါကျွမ်းကျင်နေတာဘဲ၊ မျဉ်းချဖို့ မလိုပါ ဘူး” ဆိုပြီးတော့ မျက်မှန်းနဲ့ ရမ်းဆပြီး ခုတ်လိုက် ရွှေလိုက် ခွဲစိတ်လိုက်ရင် မလိုတဲ့နေရာတွေ ရောက်ပြီးတော့ ပျက်စီးလဲ သွားတတ်တယ်။ မျဉ်းချပြီး ရွှေ ခုတ် ခွဲ စိတ် ပြုပြင်ရင်တော့ အပျက်အစီးမရှိဘဲ ကိုယ်အလိုရှိတဲ့အတိုင်း အချိုးတကျ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် လက်သွားဆရာတွေဟာ ရှေးဦးစွာ မျဉ်းချပြီးတော့ အဲဒီ မျဉ်းကလေးအတိုင်းလိုက်ပြီး ရွှေ ခုတ် ခွဲ စိတ် ပြုပြင်ကြရပါတယ်။

သာသနာ့မျဉ်းကြောင်းကလေး

မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာလဲ အဲဒါလိုပါဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒ သုတ်တရားတော်ဟာ

တရားကို ကျင့်လိုတဲ့ သူတွေအတွက် မျဉ်းကြောင်း ပါဘဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဲဒီ တရားမျဉ်းကြောင်း ကလေးအတိုင်းဘဲ လိုက်ပြီးတော့ ကျင့်ရပါတယ်။

တရားမျဉ်းကြောင်းကလေးတွေ ချထားပုံကတော့ သီလ ကိုဘယ်လိုကျင့်ရမယ်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက မျဉ်းကြောင်း ကလေး ချထားခဲ့တယ်။ အဲဒီ မျဉ်းကြောင်းကလေးအတိုင်း ဘဲ လိုက်ပြီး သီလကို ကျင့်ရတယ်။ သီလကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် တမျိုးတမည် ထွင်ပြီးတော့ မကျင့်ရဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ငါးပါးသီလကို သတ်မှတ် ကြည့်ရှောင်ခြင်း၊ ခိုးမှုမှ ကြည့်ရှောင် ခြင်း စသည်ဖြင့် ဟောထားခဲ့တယ်။ အဲဒီ ငါးပါးသီလကို အဲဒီ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်းဘဲ ကျင့်ရတယ်။ အဲဒီ ငါးပါးထဲက နှုတ်ပယ်ပြီးတော့ လေးပါးသီလ၊ သုံးပါး သီလစသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မလိုတာတွေကို ထည့်သွင်းပြီးတော့ ခြောက်ပါးသီလ၊ ခုနစ်ပါး သီလ စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဒီလို အသစ်အဆန်းထွင်ပြီးတော့ မကျင့်ရဘူး။ ပြီးတော့ သမာဓိ ဘာဝနာကို ဘယ်လိုပွားများရမယ် ဆိုတာကိုလဲ မြတ်စွာဘုရား က မျဉ်းကြောင်းကလေး ချထားခဲ့တယ်။ အဲဒီမျဉ်းကြောင်း ကလေးအတိုင်းဘဲ သမာဓိ ဘာဝနာကို ပွားများရတယ်။ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာန်းက အမျိုးပေါင်း ၄၀ ရှိတယ်။ အဲဒီအတိုင်း မဟုတ်ပါဘဲနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၅၀၊ ၆၀၊ ၇၀ စသည်ဖြင့် ဒီလို မဟုတ် တာတွေ တမျိုးတမည် အသစ်အဆန်း မထွင်ရဘူး။ ပြီးတော့ ပညာဘာဝနာကို ဘယ်လိုပွားစေရမယ် ဆိုတာကိုလဲ မြတ်စွာ ဘုရားက မျဉ်းကြောင်းကလေး ချထားခဲ့တယ်။ အဲဒီ ပညာ ဘာဝနာ မျဉ်းကြောင်းတွေကတော့ အများကြီးပါဘဲ။ ခန္ဓာ

ငါးပါးနဲ့လဲ မျဉ်းကြောင်းတွေ ချထားခဲ့တာ ရှိတယ်။ အာယ-
တနနဲ့လဲ ချထားခဲ့တာ ရှိတယ်။ ဓာတ်နဲ့လဲ ချထားခဲ့တာ ရှိ
တယ်။ သစ္စာနဲ့လဲ ချထားခဲ့တာ ရှိတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့လဲ
ချထားခဲ့တာ ရှိတယ်။ နာမ်ရုပ်နဲ့လဲ ချထားခဲ့တာ ရှိတယ်။
အများကြီးပါဘဲ။ အဲဒီမျဉ်းတွေထဲက ဘယ်မျဉ်းနဲ့ဘဲဖြစ်ဖြစ်
တခုခုနဲ့ ညီညွတ်အောင် လိုက်ပြီးတော့ ကျင့်ရတယ်။ ဒီလို
မျဉ်းကြောင်းနဲ့ အလားတူတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရား ဟော
ထားတဲ့ တရားဒေသနာတော်တွေကို (သုတ္တ) သုတ်-လို့ ခေါ်
ပါတယ်-တဲ့။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က တရားဟောတော့မယ်-ဆိုလို့
ရှိယင် (သုတ္တ) သုတ်ဆိုတဲ့ မျဉ်းကြောင်းကလေးကို ရှေးဦး
စွာ ချရတယ်။ တချို့က စာရေးတဲ့အခါမှာ မျဉ်းကြောင်း
မရှိဘဲ ရေးယင်လဲ ဖြောင့်အောင် ရေးနိုင်တယ်လို့ ကိုယ့်လက်
ကို ယုံကြည်ပြီးတော့ မျဉ်းလွတ်ရေးကြတယ်။ အဲဒီလို ရေး
တာဟာ ဖြောင့်တန်သလောက်တော့ ဖြောင့်နိုင်ပါတယ်။
ဒါပေမယ့် မျဉ်းချပြီး ရေးတာလောက်တော့ မသေချာဘူး။
စိတ်လဲ မချရဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ တရား
မျဉ်းကြောင်းချတဲ့ အလေ့အထ ပြုလုပ်ထားပါတယ်။ ဒီကနေ့
ည တရားပွဲမှာ ဟောဘို့ ချမည့် တရားမျဉ်းကလေးကတော့
အရိယာဝါသသုတ်တရားတော် တဲ့။ ဒီအမည်ကတော့ ဆောင်
ပုဒ်စာရွက်ကလေးတွေ ဝေထားလို့ စောစောကတည်းက
သိပြီးသား ဖြစ်နေကြပါတယ်။ နောင်လဲ မမေ့အောင် အဲဒီ
ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ကို ရှိရှိသေသေ သိမ်းထားကြရမယ်။ အိမ်
ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ မရိုမသေနဲ့ အကြံအကြား ညှပ်ပြီး

မထားရဘူး၊ အဲဒီဆောင်ပုဒ်တွေဟာ ပိဋကတ်စာတွေ တရား
တော်တွေဘဲ၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ တရားတော်တွေ
ကို လွယ်လွယ်နဲ့ ဆောင်မှတ်ထားရအောင်လို့ ဘုန်းကြီးက
အကျဉ်းချုံးပြီးတော့ ထုတ်ပြထားတာ၊ ဒါကြောင့် ရှိရှိသေ
သေ သိမ်းထားကြရမယ်၊ နောင်အလိုရှိတဲ့အခါ ထုတ်ပြီး
ကြည့်ယင် ယခု ဘုန်းကြီးဟောထားတဲ့ တရားတွေဟာ ပြန်
ပြီးတော့ ပေါ်လာမယ်၊ အဲဒီ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့
အရိယာဝါသတရား မျဉ်းကြောင်းကလေးတွေကို ဘုန်းကြီးက
ရှေးဦးစွာ ပါဠိလိုဘဲ ရွတ်ပြီး မျဉ်းချုပ်လိုက်မယ်၊ မြတ်စွာဘုရား
က ဒီအတိုင်းဘဲ ဟောခဲ့တယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီး အဲဒါကို
ရှိရှိသေသေ နားထောင်ကြ။

အရိယာဝါသတရား မျဉ်းကြောင်း

ဒသ ယိမေ ဘိက္ခဝေ အရိယာဝါသ၊ ယေ အရိယာ
အာဝသိံသု ဝါ အာဝသန္တိ ဝါ အာဝသိဿန္တိ ဝါ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမေ အရိယာဝါသ၊ အရိယာ
တို့၏ စံနေရာဖြစ်သော ဤအရိယာဝါသတရားတို့သည်။ ဒသ၊
ဆယ်ပါးတို့ပေတည်း။ ယေ၊ ယင်းဆယ်ပါးသော အရိယာ
တို့၏ စံနေအိမ်တရားတို့ကို။ အရိယာ၊ အရိယာသခင် အရှင်
မြတ်တို့သည်။ အာဝသိံသု ဝါ၊ ရှေးအခါကာလကလဲ မှီဝဲ
နေထိုင်ခဲ့ကြ သီတင်းသုံး စံနေခဲ့ကြလေကုန်ပြီ။ အာဝသန္တိ
ဝါ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌လဲ စံနေဆဲ ဖြစ်ကုန်၏။ အာဝ-
သိဿန္တိ ဝါ၊ နောင်အခါ ကာလ၌လဲ မှီဝဲစံနေကြပေကုန်
လတံ့။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (၈)ပါး

အရိယာတို့၏ မှီဝဲနေထိုင်ရာ စံနေရာဌာနကို အရိယာဝါသလို့ ခေါ်တယ်။ အရိယ-ဆိုတာက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်(၈)ပါး၊ အာဝါသ-ဆိုတာက စံနေရာအိမ်၊ အရိယာဝါသ - အရိယာတို့၏ စံနေရာအိမ်ပေါ့။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (၈)ပါး-ဆိုတာ သောတာပတ္တိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်ပုဂ္ဂိုလ်-လို့ ဒီလို မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်က ၄-ပါး၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဒီလို ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်က ၄-ပါး၊ ပေါင်း(၈)ပါး၊ အဲဒါဟာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် (၈)ပါးဘဲ။ ဒီအထဲမှာ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ပါးဆိုတာကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်အရေအတွက်အားဖြင့် သာ ဖော်ပြရပါတယ်။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ဘဲလို့ အထင်အရှား ညွှန်ပြဘို့ကတော့ ခဲယဉ်းပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အသက်တမ်းအချိန်ကာလက စိတ်ကလေးတကြိမ်မျှ ရှိလို့ပါတဲ၊ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့သူဟာ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့ အခါကျတော့ အရိယာမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်သွားတယ်။ အဲဒီ တွေ့မြင်တဲ့အချိန်က ဘယ်လောက်ကြာသလဲလို့ဆိုယင် စိတ်ကလေးတကြိမ်မျှသာ ရှိတယ်။ တမိနစ်လဲ မကြာဘူး၊ မိနစ်ဝက်လဲ မကြာဘူး၊ တစက္ကန့်တောင် ကြာဘို့ရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီလို တခဏကလေးဘဲ ဘာမျှ မကြာဘူး၊ အဲဒီ စိတ်တချက်မျှ တခဏကလေးအတွင်း နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ဆဲ အခိုက်အတန့်ကလေးမျှဘဲ။ အဲဒီ အခိုက်အတန့်ကလေးမှာ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အရိယာမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီးတဲ့ အခြားမဲ့မှာဘဲ မဂ်နဲ့အလားတူ အရိယာ

ဖိုလ်စိတ်တရား ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အချိန်က စပြီးတော့ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရတယ်။ ဒီတော့ အကျဉ်းချုပ် ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင်၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ပါးဘဲ ထင်ရှားညွှန်ပြနိုင်တယ်။ ထင်ရှားလဲ တွေ့နိုင်တယ်။ အဲဒါကို ယခုတရားနာပရိသတ်တွေလဲ အများအားဖြင့် သိပြီးသားတွေဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ သို့သော်လဲ တရားဒေသနာ အစဉ်က ရောက်လာတော့ သိပြီးတွေ့ကိုလဲ ဘုန်းကြီးတို့က ရှင်းလင်း ဟောပြောတာဘဲ။ သိပြီးသားတွေဘဲ ဆိုပြီးတော့ မဟောဘဲ ချန်ထားခဲ့ရင်၊ အဲဒါတွေက ဟာပြီးတော့ လိုနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သိပြီးသားတွေကိုလဲ နည်းနည်းတော့ ပြောသွားရသေးတာဘဲ။

အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်

ရှေးရှေးတုန်းက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်မှာနေကြသလဲဆိုရင်၊ အရိယာဝါသလို့ခေါ်တဲ့ အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်မှာ နေကြတယ်။ ဥပမာ-ယခု လူဝတ်ကြောင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်မှာ နေကြသလဲဆိုရင်၊ ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ်နေကြတာပေါ့။ ရှင်ရဟန်းတွေက ဘယ်မှာ နေကြသလဲဆိုရင်၊ ကိုယ့်ကျောင်းမှာ ကိုယ်နေကြတာပေါ့။ အဲဒါလိုပဲ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘယ်မှာ နေကြသလဲ ဆိုရင်၊ အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်မှာ နေကြတယ်။ ရှေးတုန်းက အရိယာတွေလဲ အရိယာတို့၏စံနေအိမ်မှာ နေကြတယ်။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား မပွင့်မီ ရှေးကပွင့်တော်မူခဲ့တဲ့ ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ကဿပမြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ တပည့်သား အပေါင်းတွေ

အများကြီး ရှိတယ်။ အဲဒီအရိယာတွေလဲ အရိယာဝါသလို့ခေါ်
 တဲ့ အရိယာတို့၏စံနေရာ တရားကြီးတွေမှာဘဲ နေသွားကြ
 တယ်။ အဲဒီထက်ရှေးကျတဲ့ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၊ အဲဒီ
 ထက် ရှေးကျတဲ့ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။
 အဲဒီလို ရှေးလျှောက်ပြီး လိုက်သွားယင်၊ ပွင့်တော်မူခဲ့ကြတဲ့
 ဘုရားအဆူဆူတွေဟာ မရေမတွက်နိုင်အောင် အများကြီးဘဲ
 ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမြတ်စွာဘုရားတွေရယ် အဲဒီမြတ်စွာဘုရားတို့
 ၏တပည့် သာဝကတွေရယ်၊ ဒီအရိယာတွေ အားလုံးဟာ ဘယ်
 မှာ နေသွားကြသလဲလို့ဆိုယင်၊ ဒီအရိယာဝါသ တရားတော်
 ကြီး တွေမှာဘဲ မှီဝဲပြီး သီတင်းသုံး နေထိုင်သွားကြပါတယ်။
 ယခု ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်မှာလဲ ဂေါတမ
 မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ တပည့်သားတွေ အများကြီးဘဲ ရှိကြ
 ပါတယ်။ ဒါက ပစ္စုပ္ပန်ခေတ်ပေါ့၊ ဒီပစ္စုပ္ပန်ခေတ်ကြီးမှာ ရှိကြ
 တဲ့အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ ဘယ်မှာ သီတင်းသုံး နေထိုင်ကြ
 သလဲဆိုယင်၊ ဒီအရိယာဝါသ တရားတွေမှာဘဲ သီတင်းသုံး
 နေထိုင်ကြရပါတယ်။ နေကြတုန်း နေကြဆဲပေါ့၊ ဂေါတမ
 မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်က ယခုလဲတည်ဆဲ နောင်လဲ
 တည်သွားဦးမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ယခု ဘုရားလက်ထက်က
 အရိယာတွေကတော့ ဒီ အရိယာဝါသ တရားတွေမှာ နေတုန်း
 နေဆဲလို့ ဆိုရတယ်။ နောင် အရိမေတ္တယျမြတ်စွာဘုရားမှစပြီး
 ပွင့်တော်မူကြမည့် မြတ်စွာဘုရား အဆူဆူနှင့်တကွ တပည့်
 သာဝက အရိယာတွေ မရေ မတွက်နိုင်အောင် များစွာဘဲ
 ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီ အရိယာတွေလဲ ဘယ်မှာ နေကြမည်လဲ
 ဆိုယင်၊ ဒီ အရိယာဝါသ တရားတွေမှာဘဲ နေကြမယ်။
 ဒါကြောင့် ဒီတရားတွေကို အရိယာဝါသ အရိယာ တို့၏

စံနေအိမ်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ အဲဒီ တရားတွေက ၁၀-ပါးရှိတယ်။
အဲဒါတွေကို ယခုလို ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောထားပါတယ်။

အရိယာဝါသ ၁၀-ပါး ခေါင်းစဉ်ပါဠိ

ကတမေ ဒဿ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဉ္စဂံဝိပ္ပဟိ-
နော ဟောတိ ဆဋ္ဌဂံသမန္နာဂတော ကောရက္ခော
စတုရာပဿေနော ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော သမဝယ-
သဋ္ဌေသနော အနာဝိလသင်္ကပ္ပေါ ပဿဒ္ဓကာယ-
သင်္ခါရော သုဝိမုတ္တစိတ္တော သုဝိမုတ္တပညော။

ဒါက အရိယာဝါသတရား ၁၀-ပါးရဲ့ ခေါင်းစဉ်ပါဠိဘဲ။
တော်တော်ကြာမှ ဗမာလို ခေါင်းစဉ်ကလေးလဲ ထုတ်ပြမယ်။
ယခုတော့ ပါဠိခေါင်းစဉ်ကလေးကိုဘဲ ဘုရားဟောထားတဲ့
မူရင်းအတိုင်း မျဉ်းကလေး ချပြပါတယ်။ အလွန်လဲ ကောင်း
ပါတယ်။ ပါဠိကိုနားလည်ယင်၊ ဒီပါဠိသံကလေးတွေ နာကြား
ရတာကိုက အင်မတန် ကောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ တပည့်
ယောဂီတွေထဲက ပါဠိလဲ အတော်အတန်တတ်တဲ့ အချို့
ယောဂီတွေမှာ ဘုန်းကြီးတို့က ပါဠိကိုရှုတ်ပြီး ဟောလိုက်ယင်၊
သူတို့ကိုယ်ထဲမှာ ပြုံးပြုံးဖျဉ်းဖျဉ်းနဲ့ ပီတိတွေ ဖြစ်ဖြစ်သွားကြ
ပါတယ်တဲ့။ ဟိုတုန်းက ဘုရားကိုယ်တိုင်ဟောတဲ့ ပါဠိသံကိုများ
ကြားရယင်၊ ပီတိတွေ ဘယ်လောက်များ ဖြစ်ကြမည်လဲ
မသိဘူး။ အဲဒီလို ပါဠိသံကလေးကို ကြားနာလိုက်ရတာနဲ့
သူတို့မှာ ပြုံးပြုံးဖျဉ်းဖျဉ်း ဖြစ်တာက ဘာ သဘောလဲ-လို့
သူတို့က မေးမြန်းလျှောက်ထားကြတယ်။ အဲဒါကို ဓမ္မပီတိ-လို့
ခေါ်ပါတယ်။ ဒီ ပီတိက ပါဠိတရားသံကို ကြားရရုံနဲ့လဲ

ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ကြားရပြီးတော့ မိမိတို့မှာဖြစ်ပုံတွေနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သဘောကျသွားလို့လဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပါဠိကိုမသိတဲ့ သူတွေမှာတော့ ပါဠိက ခက်ပါတယ်။ ပါဠိကိုလဲ မသိ၊ ဘယ်လို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုမှန်းလဲ မသိနဲ့ တော်တော်ကြာတော့ တဖြေးဖြေးနဲ့ ငိုက်တောင် သွားတတ်ကြသေးတယ်။ ဒါကြောင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ပါ သိရအောင် ယခု မြန်မာပြန်ပြမယ်။

ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော အရိယာဝါသတရားတို့မှာ။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။

ရဟန်းနှစ်မျိုး

ဘိက္ခု-ရဟန်းဆိုတာ သုတ္တန် ဒေသနာတော်အရ ဘိက္ခု-ရဟန်းလဲ ရှိတယ်။ ဝိနည်းအရ ဘိက္ခု-ရဟန်းလဲ ရှိတယ်။ သုတ္တန် ဒေသနာ အရကတော့-သံသာရေ ဘယ် ဣက္ခတီတိ ဘိက္ခု-လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း သံသရာဘေးကို ရှုမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘိက္ခု-ပါတဲ့၊ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာများမှာ—

ပဋိပန္နကော ဟိ ဒေဝေါ ဝါ ဟောတု မနုဿော
ဝါ၊ ဘိက္ခုတိ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ-လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။

ဒေဝေါ ဝါ ဟောတု၊ နတ်ပဲဖြစ်စေ။ မနုဿော ဝါ၊ လူဘဲ ဖြစ်စေ။ ပဋိပန္နကော၊ တရားကို ကျင့်သောသူသည်။ ဘိက္ခုတိ

သင်္ချံ၊ ရဟန်းဟူသော ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ပါ
တယ်-တဲ့၊ နတ်ပဲဖြစ်စေ၊ လူဘဲဖြစ်စေ၊ သံသရာဘေးကို မျှော်
မြင်ပြီးတော့ သံသရာက လွတ်မြောက်ရအောင်လို့ တရားကျင့်
သုံးနေယင်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အိန္ဒြိယမည်ပါတယ်-တဲ့။ တနည်း
အားဖြင့်တော့ ကိလေသေ အိန္ဒြိယတိ အိန္ဒြိယ-တဲ့၊ ကိလေသ
တွေကို ဖျက်ဆီးတတ်ယင် အိန္ဒြိယ မည်ပါတယ်-တဲ့။

တရားကျင့်သုံးနေတဲ့သူမှာ ကိလေသတွေက ပျက်စီးသွား
ကြတယ်၊ မကျင့်ယင်တော့ ကိလေသတွေက မပျက်စီးဘူး၊
တိုးပွား သန်စွမ်းနေတယ်၊ ကျင့်ယင်တော့ ကိလေသတွေဟာ
နည်းနည်းကျင့်ယင် နည်းနည်းပျက်တယ်၊ များများ ကျင့်
ယင် များများပျက်တယ်၊ အပြည့်အစုံ ကျင့်လိုက်ယင်တော့
ကိလေသတွေ အကုန်လုံး ပျက်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။
ဒါကြောင့် အားထုတ် ကျင့်ကြံနေတဲ့သူဟာ သီလကို စောင့်
ထိန်း ကျင့်သုံးနေလျှင် သီလနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဝိတိက္ကမကိလေသ
တွေကို ဖျက်ဆီးနေသည် မည်တယ်၊ ဝိတိက္ကမကိလေသဆိုတာ
သတ်မှု ခိုးမှု လိမ်မှု စသော အကျင့်ပျက်မှုတွေကို ကျူးလွန်တဲ့
လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသတွေပါဘဲ၊ သီလကို ကျင့်
နေယင် အဲဒီ အကြမ်းဆုံး ကိလေသတွေကို ဖျက်ဆီးနေ
သည် မည်တယ်။ သမာဓိဘာဝနာအကျင့်ကို ကျင့်နေယင်
သမာဓိနဲ့ဆိုင်တဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်ကိလေသတွေကို ဖျက်ဆီးနေ
သည် မည်တယ်၊ ပရိယုဋ္ဌာန်ကိလေသဆိုတာ စိတ်ကူးကြံစည်
ပြီး ဖြစ်နေတဲ့ လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသတွေပါဘဲ၊
သမာဓိကို ပွားများနေယင် အဲဒီ အလတ်စား ပရိယုဋ္ဌာန်
ကိလေသတွေကို ဖျက်ဆီးနေသည် မည်တယ်။ ဝိပဿနာ

ပညာ ဘာဝနာကို ပွားများနေယဉ်တော့ ပညာနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အနုသယကိလေသာတွေကို ဖျက်ဆီးနေသည် မည်တယ်၊ အနုသယကိလေသာဆိုတာ အကြောင်း ညီညွတ်တိုင်း အခွင့် ရတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တဲ့ လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာ တွေပါဘဲ၊ ဝိပဿနာရှုနေယဉ် စိတ်တိုင်းစိတ်တိုင်း ရှုမှတ်ချက် တိုင်းမှာ အဲဒီ အနုသယ ကိလေသာတွေကို ဖျက်ဆီးနေသည် မည်တယ်၊ ဥပမာ—ပဲကွပ်များနဲ့ သစ်သားကို ခုတ်ခုတ်ပြီးတော့ ရွှေနေယဉ် အချက်တိုင်း အချက်တိုင်း မလိုတဲ့သစ်သားဖတ် ကလေးတွေ ဖတ်ကနဲ ဖတ်ကနဲ ကွာကွာ ကျနေသလိုဘဲ၊ တနည်း ဥပမာကတော့ မြေကြီးကို ပေါက်ပြားနဲ့ပေါက်နေ လျှင် ပေါက်တိုင်း ပေါက်တိုင်း မြေကြီးမှ အလွှာ အလွှာနဲ့ ကွာကွာပြီးတော့ ထွက်ထွက်လာတယ်၊ အဲဒါလိုဘဲ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်နေယဉ် ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ကိလေသာတွေ ကွာကွာပြီးတော့ ကျကျ သွားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာပညာကို ပွားနေတဲ့သူဟာ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးနေသည် မည်တယ်။ ဒါကြောင့်—ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဘိန္ဒုတိ၊ ဖျက်ဆီး တတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်ပါတယ်-ရဟန်း မည်ပါတယ်-တဲ့၊ ဒါကတော့ သုတ္တန် ရဟန်းဘဲ။

ဝိနည်းဘိက္ခု ဝိနည်းရဟန်းကတော့—ဝိနည်းတော်နဲ့အညီ သင်္ကန်းဝတ်ပြီး ကောင်းကောင်း ကျင့်နေတဲ့ အရှင်မြတ်တွေ ပါဘဲ၊ အဲဒီဝိနည်းရဟန်းတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် ကဆိုယဉ် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟေံဘိက္ခု ခေါ်ပြီး ရဟန်းပြုပေးထားတာတွေလဲ ရှိတယ်၊ အခြားနည်းနဲ့ ရဟန်း

ပြုပေးထားတာတွေလဲ ရှိတယ်။ အများဆုံးကတော့ သံဃာတော်က ကမ္မဝါနဲ့ရှုတ်ဖတ်ပြီး ရဟန်းပြုပေးထားတာတွေကဘဲ များပါတယ်။ ယခုရှိနေကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေဟာ အဲဒီကမ္မဝါရဟန်းတွေချည်းပါဘဲ။ ဒီသုတ်မှာတော့ သုတ္တန်ဘိက္ခုကို ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ဒီသုတ္တန်ဘိက္ခုကတော့ ကမ္မဝါနဲ့ ရဟန်းပြုထားသည် ဖြစ်စေ၊ ပြုမထားသည် ဖြစ်စေ၊ တရားကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးကို ဘိက္ခုလို့ဘဲ ခေါ်ရပါတယ်။ ဒီသုတ္တန်ဘိက္ခုက လူသားတင် မကဘူး၊ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေလဲ ပါဝင်နေပါတယ်။

ဒါကြောင့် - ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဉ္စဂိပ္ပဟိနော၊ အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။

အရိယာဝါသတရား ၁၀-ပါးခေါင်းစဉ်

အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်တာဟာ အရိယာဝါသ တခု၊ အရိယာတို့၏ နေအိမ် တခု-တဲ့။ ဒါကတော့ ခေါင်းစဉ်မို့ အတိုချုပ်ပဲ ရှိသေးတယ်။ နောက်အကျယ်ဟောတဲ့ အခါကျတော့ သဘောပေါက်နားလည်ကြပါလိမ့်မယ်။ လောကမှာ လူတွေဟာ ဘေးရန်လုံခြုံအောင် အိမ်တွေဆောက်ပြီးတော့ နေထိုင်ကြတယ်။ တတ်နိုင်ဘဲ လူတွေက အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းတွေ ဆောက်ကြတယ်။ မတတ်နိုင်ဘဲ လူတွေကတော့ တော်ရုံသင့်ရုံဘဲ ဆောက်ကြတယ်။ မိုးကလေးမှ လုံပါစေတော့၊

လေကလေးမှ ကာကွယ်ပါစေတော့လို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ခန့်ကလေး ဖက်ကလေးတွေနဲ့ ဝါးကပ်ကလေးတွေနဲ့ တော်သလို မိုးကာပြီးတော့ အတော်အသင့်အိမ်ကလေးတွေ ဆောက်ကြတယ်။ တချို့အိမ်တွေများ မိုးလေတောင် ကောင်းကောင်း မလုံရှာကြဘူး။ တတ်နိုင်တဲ့ လူတွေကတော့ လုံလုံခြုံခြုံ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းတွေကို သစ်သားနဲ့လဲ ဆောက်ကြတယ်။ အုဌ အင်္ဂတေ စသည်နှင့်လဲ ဆောက်ကြတယ်။ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် ဆောက်နေကြပါတယ်။ အဲဒီလို အိမ်တွေဆောက်ပြီး နေထိုင်ကြတာ ဘာအတွက်တုံးဆိုတော့၊ ဘေးရန် အန္တရာယ် လုံခြုံအောင်လို့ပါတဲ့။ အိမ်မရှိဘဲနဲ့ ကွင်းပြင်မှာနေယဉ်၊ နေပူတဲ့အခါလဲ ပူပြီး ဒုက္ခရောက်မယ်၊ မိုးရွာတဲ့အခါလဲ မိုးစိုပြီး ဒုက္ခရောက်မယ်၊ လေတိုက်တဲ့ အခါလဲ လေထိပြီး ဒုက္ခ ရောက်မယ်၊ အဲဒါကြောင့် မကျန်းမမာ နာဖျားပြီး သေသည်အထိ ဒုက္ခ ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ဒါတိုင်လဲ မကသေးပါဘူး၊ ခြင် မှက်တွေလဲ ကိုက်နိုင်တယ်၊ မြေကင်း စသည်လဲ ကိုက်နိုင်တယ်၊ လူဆိုး သူဆိုးတွေ မလို မုန်းတီးနေတဲ့ လူတွေက လာပြီးတော့ ရိုက်နှက် နှိပ်စက်မယ်၊ သတ်ဖြတ်မယ် ဆိုယင်လဲ အကာအကွယ် မရှိတော့ လွယ်နေတာပေါ့၊ အဖျင်းဆုံးအားဖြင့် တစုံတယောက်က ခဲ ဖြစ်ဖြစ် ဒုတ် ဖြစ်ဖြစ် အရမ်း ပစ်လိုက်ယင် အဲဒီ အကာအကွယ် မရှိတဲ့ ကွင်းပြင်ထဲ နေတဲ့လူကို မတော်တဆ ထိမှန်ပြီး ဒုက္ခရောက်စေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဘေးအန္တရာယ်တွေ လုံခြုံအောင်လို့ အိမ်တွေ ဆောက်ပြီး နေထိုင်ကြရတာဘဲ။

သံသရာမှလဲ ဒီလိုပါဘဲ၊ အရိယာဝါသ ဆိုတဲ့ ဘေးရန် လုံခြုံတဲ့ အိမ်မရှိယင်၊ တွေ့နိုင်တဲ့ ဘေးရန်တွေ အများကြီး ရှိပါတယ်၊ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဘေးရန်တွေထက်လဲ ကြီးကျယ် ပါတယ်၊ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ နေပူတာ မိုးရွာတာ ခြင်မှက်ကိုက် တာ ခဲမှန်တာ ဆိုတာတွေက ဘာမှ မပြောပလောက်သေးပါ ဘူး၊ မြေကိုက်တယ် ရန်သူတွေက လာပြီး ရိုက်နှက်သတ်ဖြတ် တယ်ဆိုတာတွေလဲ သံသရာဘေးတွေနဲ့ စာကြည့်ယင် ဘာမှ မကြီးကျယ်သေးဘူးလို့ ဆိုရမယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ အဲဒီ လောကဘေးတွေ ဆိုတာကတော့ ယခု တဘဝထဲသာ ဒုက္ခ ပေးနိုင်တယ်၊ နောက်ဘဝတွေမှာ လိုက်ပြီး ဒုက္ခမပေးနိုင်ဘူး၊ သံသရာဘေးတွေ ဆိုတာကတော့ တသံသရာလုံး လျှောက်ပြီး တော့ ဒုက္ခပေးသွားနိုင်ပါတယ်၊ အင်မတန်လဲ ကြီးကျယ်ပါ တယ်၊ ဘယ်လောက် ကြီးကျယ်သလဲဆိုယင်၊ အပါယ်လေးပါး ကိုလဲ ကျသွားနိုင်ပါတယ်၊ အပါယ်လေးပါးထဲက ငရဲကျရောက် ပြီးတော့ အနှစ် သိန်းပေါင်းများစွာ သန်းပေါင်းများစွာ ကုဋေပေါင်းများစွာ ဒုက္ခရောက်သွားနိုင်တယ်၊ ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး တော့လဲ ဒီလိုဘဲ အနှစ်သိန်းသန်း ကုဋေပေါင်းများစွာ ဒုက္ခ ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ဒီလိုဘဲ ဒုက္ခ တွေ အများကြီး ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ လူ့ဘဝမှာ ဆိုပါဦး တော့ အောက်တန်းကျတဲ့ ဘဝ ဆင်းရဲတဲ့ ဘဝတွေမှာ ဖြစ် နေတယ်ဆိုယင် ရှာမှီးရလို့ သူတပါး အနှိပ်စက်ခံရလို့စသည် ဖြင့် ဒုက္ခတွေ အများကြီး ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ ကြယ်ဝချမ်း သာတဲ့ ဘဝမှာ ဖြစ်ပြန်တော့လဲ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း အိုရ၊ နာရ၊ သေရစသည်ဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ အများကြီး ရောက် သွားနိုင်သေးတာဘဲ၊ ဒါတွေဟာ သံသရာဘေးတွေပါဘဲ။

အရိယာဝါသ ဆိုတဲ့ အရိယာနေအိမ်နဲ့ မနေနိုင်တဲ့ သူတွေဟာ ဒီသံသရာဘေးတွေနဲ့ ထပ်တလဲလဲ တွေ့နေကြရတယ်။ အရိယာဝါသတရားတွေကို ပွားများပြီးတော့ အရိယာနေအိမ်မှာ နေကြတဲ့ ဘုရားရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီဘေးတွေက လွတ်မြောက်ကုန်ကြပြီ။ ဒါကြောင့် အဲဒီသံသရာဘေးတွေမှ လုံခြုံတဲ့ အရိယာဝါသ အရိယာတို့၏ နေအိမ်ကြီးတွေကို ဆောက်ပြီးတော့ စိတ်ချ လက်ချ နေကြရအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအရိယာဝါသတရားတော်ကြီးကို ဟောတော်မူခဲ့တာ-တဲ့။

၁-၂- အရိယာဝါသ

ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဉ္စဂိုဏ်းဟိန္ဒော၊ အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ရမယ်၊ ပယ်ပြီးဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ်၊ အဲဒါဟာ နံပါတ် ၁-အရိယာဝါသ- အရိယာတို့၏ နေအိမ်ဘဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ အင်္ဂါငါးပါးပယ်ပုံကတော့ အကျယ်ဟောတဲ့အခါ ထင်ရှားပါလိမ့်မယ်၊ ယခုတော့ အင်္ဂါငါးပါးဆိုတာ ဘာတွေပါလိမ့်၊ ဘယ်လို ပယ်ရမှာပါလိမ့်မလဲလို့ တွေးထားနှင့်ကြရမယ်၊ အဲဒီလို တွေးနှင့်ရအောင်လို့ဘဲ မြတ်စွာဘုရားက ဒီခေါင်းစဉ်ကလေးတွေကို ပေးထားတာ။ ပြီးတော့ ဒုတိယအရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေအိမ် နံပါတ် ၂-ကတော့—

ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော၊ အင်္ဂါ ၆-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံသည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။ အင်္ဂါ ၆-ပါးနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်၊ ပြည့်စုံ
 အောင် ကျင့်ရမယ်၊ အဲဒီ အင်္ဂါ ၆-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတာလဲ အရိ-
 ယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေအိမ်ကြီး တခုပါဘဲတဲ့။ လောကမှာ
 အိမ်ဆောက်တော့ အိမ်မှာ အစိတ်အပိုင်းတွေက အများကြီး
 ဘဲ ရှိပါတယ်၊ တိုင်တို့ ထုတ်ယောက် ဒိုင်းမြွှားတို့ အမိုးတို့
 အခင်းတို့ အကာတို့ တံခါးပေါက် ပြတင်းပေါက်စသည်ဖြင့်
 အများကြီးပါဘဲ၊ အုဋ်တိုက်ဆို့ယင် အုဋ်မြစ်အခြေခံလဲ အိမ်၏
 အစိတ်အပိုင်းပါဘဲ၊ ပြီးတော့ အခန်းဆီးတို့ ဓာတ်မီးပွင့်တို့
 စသည်ဖြင့်လဲ အများကြီးဘဲ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီ လူနေအိမ်မှာ
 အစိတ်အပိုင်းတွေ အများကြီးရှိသလိုဘဲ ဒီအရိယာဝါသ-
 အရိယာတို့၏ နေအိမ်မှာလဲ အစိတ်အပိုင်းအင်္ဂါ ၆-ခုရှိတယ်၊
 အဲဒီအင်္ဂါ ၆-ခုနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

၃-အရိယာဝါသ

နံပါတ်-၃ အရိယာဝါသ တရားကတော့—

ကောရက္ခော၊ တခုသော အစောင့်အရှောက် ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့။

အစောင့်အရှောက် တခုလဲ ရှိရမယ်တဲ့။ ယခု လောက
 ပစ္စည်းဥစ္စာရှိတဲ့ အထက်တန်း ရာထူးဌာနနဲ့ရရှိတဲ့ လူတွေရဲ့
 အိမ်မှာ အစောင့်အရှောက်ထားရသလိုပေါ့၊ အဲဒါ ဘာ
 ကြောင့်ထားရသလဲဆိုယင်၊ ဘေးရန်လုံခြုံအောင်လို့ ထားရ
 တာပါဘဲ၊ အရိယာဝါသ နေအိမ်ကလဲ အဲဒါလိုပါဘဲ ကိလေ
 သာဘေးရန်တွေ လုံခြုံအောင်လို့ အစောင့်အရှောက်တခု

ရှိရပါတယ်။ ဒါလောက်ဆိုယင်-ဆောင်ပုဒ်ကလေးတခု စုံသွားပြီ။ “ငါးအင်ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ခြောက်ထွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” တဲ့။ ဒီလိုဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားရတာက ပါဠိမတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် အလွယ်တကူနဲ့ မှတ်ထားနိုင်အောင်လို့ ခေါင်းစဉ်ကလေး ပေးထားရပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“ငါးအင်ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ခြောက်ထွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” ဆို။

အင်္ဂါ ငါးပါးကို ပယ်ရမယ်ဆိုတာက အရိယာဝါသ—အရိယာတို့၏ နေအိမ်တခု၊ ဂုဏ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံရမယ်ဆိုတာက အရိယာဝါသ—အရိယာတို့၏နေအိမ်တခု၊ အစောင့်အရှောက်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ် ဆိုတာက အရိယာဝါသ—အရိယာတို့၏ နေအိမ်တခု၊ အားလုံးပေါင်း ခေါင်းစဉ်ကလေး ၃-ခုတော့ ပြီးသွားပြီ။

၄-၅-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၄-အရိယာဝါသ တရားကတော့—

စတုရာပသေယနော၊ လေးပါးသော မှီရာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏—တဲ့။ မှီရာ ၄-ခုလဲ ရှိရမယ်တဲ့။ ဒါကလဲ အရိယာဝါသတခုဘဲ။ ပြီးတော့ နံပါတ် ၅-အရိယာဝါသကတော့—

ပဏုန္ဒပစ္စေကသစ္စော၊ အသီးသီးသော သစ္စာဝါဒကိုပယ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏—တဲ့။ လောကမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အပြင်ဘက်က ဘာသာအယူဝါဒတွေဆိုတာ အများကြီး ရှိတယ်။ ကိုယ့်အယူဝါဒနဲ့ကိုယ်၊ ကိုယ့်ဟာမှ မှန်တယ်လို့ချည်း ယူဆပြောဆိုနေကြပါတယ်။ တကယ် သဘာဝဓမ္မနဲ့ ချိန်ထိုး

ကြည့်လိုက်လျှင်တော့ မှန်တာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမှားတွေ ချဉ်းဘဲ၊ အဲဒီလို မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေဟာ သူ့ဟာနဲ့သူ မှန်တယ်လို့ ယူဆ ပြောဆို နေကြတဲ့အတွက် အဲဒါတွေကို ပစ္စေကသစ္စ-သီးသန့် သစ္စာတွေလို့ ဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒီ သီးသန့်သစ္စာဆိုတဲ့ မိစ္ဆာဝါဒတွေကိုလဲ ပယ်ပြီးဖြစ်ရမယ်တဲ့၊ ဒါလဲ အရိယာဝါသတခုဘဲ။ ဒါကြောင့် ခေါင်းစဉ်ဆောင်ပုဒ်မှာ “လေးရပ်မှီကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာသီးသန့်များ” လို့ ဆိုထား တယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“လေးရပ်မှီကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာသီးသန့်များ”-ဆို။

၆-၇-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၆-အရိယာဝါသ တရားကတော့-သမဝယသဋ္ဌေ- သနော၊ ရှာမီးမှုအလုံးစုံကို အကုန်ပယ်စွန့်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့၊ ဒီပုဒ်ကတော့ ပါဠိကိုက အတော်ခက်တယ်၊ သံ တပုဒ်+အဝယ တပုဒ်+ သဋ္ဌ တပုဒ်+သေနာ တပုဒ်၊ ဒီ ၄-ပုဒ်ကို ပေါင်းစပ်ထားတယ်၊ သံ ဆိုတာက ကောင်းစွာတဲ့၊ အဝယ ဆိုတာက လိုလေသေးမရှိ အပြည့်အစုံ အကုန်အစင် တဲ့၊ သဋ္ဌ ဆိုတာက စွန့်ပယ်အပ်ပြီးပြီ တဲ့၊ သေနာ ဆိုတာက ရှာမီးခြင်း-တဲ့၊ ပေါင်းလိုက်တော့ သမဝယသဋ္ဌေသနော- ရှာမီးမှုအလုံးစုံကို အကုန်ပယ်စွန့်ပြီး ဖြစ်ပါတယ် တဲ့၊ ရှာမီး နေရသေးတယ်ဆိုယင်၊ မပြည့်စုံသေးလို့ဘဲ၊ ရှာမီးမှုတွေကို အကုန်ပယ်စွန့်ပြီးပြီ၊ မရှာရတော့ဘူးလို့ ဆိုယင်၊ လိုလေသေး မရှိ၊ အစစ အရာရာ အကုန်လုံး ပြည့်စုံနေလို့ပေါ့၊ ဒါကြောင့် ဒီအရိယာဝါသ နေအိမ်ကလဲ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။

နံပါတ် ၇-အရိယာဝါသ တရားကတော့— အနာဝိလ-
သင်္ကပ္ပေါ၊မနောဏ်ကျသော အကြံအစည်ရှိသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏-တဲ့။ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေဟာလဲ နောဏ်ကျခြင်းမရှိဘဲ
အခါခပ်သိမ်း သန့်ရှင်းကြည်လင်ပြီး စင်ကြယ်နေရမယ် တဲ့၊
ဒီအရိယာဝါသနေအိမ်လဲ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။

၈-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၈-အရိယာဝါသ တရားကတော့— ပဿဒ္ဓကာယ-
သင်္ခါရော၊ ငြိမ်းသော ကာယသင်္ခါရရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-
တဲ့၊ ကာယသင်္ခါရဆိုတာ ဒီနေရာမှာ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို
ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် ထွက်သက်ဝင်သက် ချုပ်ငြိမ်းတဲ့
စတုတ္ထဈာန်နှင့်လဲ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလို့
ပါတယ်။ ဒါကတော့ ပြည့်စုံယင် သာပြီးကောင်းလို့ ညွှန်ပြ
ထားတာပါ။ လိုရင်းကတော့ ကိလေသာ ကုန်ခန်းပြီး
ရဟန္တာဖြစ်ဖို့က လိုရင်းပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အချို့
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီစတုတ္ထဈာန်ကို မရပေမဲ့ အရိယာ
ကိစ္စ ပြီးနေတာတွေ အများကြီးဘဲ ရှိနေပါတယ်။ ကဲ ဆောင်
ပုဒ်ကလေးတခုကို ဆိုကြဦးစို့။

“ရှာမှီး ကင်းစင်၊ ကြံ ကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ငြိမ်းစေ
သား”....ဆို။

၉-၁၀-အရိယာဝါသ

နံပါတ် ၉-နှင့် ၁၀- အရိယာဝါသ တရားတွေကတော့—
သုဝိမုတ္တစိတ္တော၊ ကောင်းစွာလွတ်သော စိတ်ရှိသည်။ သုဝိမုတ္တ-

ပညော၊ ကောင်းစွာ လွတ်သော ပညာရှိသည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ လွတ်ပြီဟု သိသောပညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့၊ စိတ်ကလဲ ကိလေသာ အရှင်သခင်တွေရဲ့ လက်ထဲမှ လွတ်မြောက်ရမယ်၊ အဲဒီလို လွတ်မြောက်တာကို သိတဲ့ဉာဏ်ပညာနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ် တဲ့။ ဒီအရိယာဝါသ တရား ၂-ပါးကတော့ တဆက်တည်း တဲ့လျက်ပါဘဲ၊ စိတ်က ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သွားလျှင်၊ အဲဒီ လွတ်သွားတာကို ဆင်ခြင်ပြီးသိတဲ့ ဉာဏ်ပညာကလဲ တပါတည်း ဖြစ်ပေါ်တော့တာပါဘဲ။ ဆောင်ပုဒ်က—“စိတ်ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချွတ် ဂုဏ်ဆယ်ပါး”တဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“စိတ် ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာ လွတ်၊ မချွတ် ဂုဏ်ဆယ်ပါး”ဆို။

အရိယာဝါသ တရား ၁၀-ပါး ခေါင်းစဉ်ကတော့ စုံသွားပြီ။ အဲဒီ ဆယ်ပါးသော တရားတော်တွေကို ဘယ်သူက ဟောခဲ့သလဲဆိုလျှင် သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောထားတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဟောထားခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေပါ၊ ဒါကြောင့် နိဂုံးချုပ် ဆောင်ပုဒ်က အရိယာဝါသ၊ ဟော ဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား-တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“အရိယာဝါသ၊ ဟောဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား”ဆို။

အရိယာဝါသတရားတော် ခေါင်းစဉ်ကတော့ အားလုံး စုံသွားပြီ၊ အသေးစိတ် အကျယ်ဟောတိုက် လိုတော့တယ်။ ယခုဟောခဲ့တဲ့ ဒေသနာခေါင်းစဉ်အရ ဆိုယင်တော့ “ငါးအင်

ပယ်လေ”လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အင်္ဂါငါးပါး ပယ်ပုံက စပြီး ဟောဘို့ပါတဲ့။ ဒါပေမဲ့ ပဋိပတ္တိက္ကမ-ကျင့်စဉ် အရအားဖြင့် ဆိုလျှင်တော့ နံပါတ်-၃ အရိယာဝါသတရားက စပြီးတော့ ဟောမှ သာပြီးနားလယ်လွယ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက “ငါးအင် ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ခြောက်ထွေ၊ စုံစေစောင့်တပါး” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ထဲက အစောင့်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံပုံက စပြီးတော့ ဟောမယ်။

အစောင့်အရှောက် အရိယာဝါသ

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကောရက္ခော ဟောတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာ ဘေးကိုရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ကံလေသကဲ့ဖျက်ဆီး တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထဉ္စ၊ ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့်။ ကောရက္ခော၊ တခုသောအစောင့်အရှောက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသည်နည်း။ အစောင့် အရှောက်တခု ရှိရမယ် ဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ-တဲ့။ လောကမှာ အထက်တန်းစား လူတွေရဲ့ အိမ်တွေမှာ အစောင့်အရှောက်ဒါရဝမ်ရှိတာလို အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်မှာလဲ အစောင့်အရှောက်တခု ရှိရမယ်-ဆိုတာကို ခေါင်းစဉ်တုန်းက ပြောခဲ့ပြီ။ အဲဒီ အစောင့်အရှောက်က ဘယ်လို ဟာလဲ၊ ဘယ်လိုပြည့်စုံရမှာလဲ-လို့ မေးခွန်းထုတ်ပြပါ တယ်။ ဒီအမေးမျိုးကတော့ ဖြေရှင်းပြမယ်လို့ မေးတာပါဘဲ။ အဲဒါကို ဒီလို ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတာရက္ခေန စေတသ္မာ သမန္တာဂတော ဟောတိ-တဲ့။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတာရက္ခေန၊ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရှောက်ရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ စံနေအိမ်မှာ ပြည့်စုံရမည့် အစောင့် အရှောက်က အမှတ်ရမှု-သတိတရားပါဘဲ၊ အဲဒီ အမှတ်ရမှု-သတိအစောင့်အရှောက်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘယ်လိုပြည့်စုံရမှာလဲလို့ဆိုတော့ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်း မှာ အမှတ်ရမှု ထက်ကြပ်ပါပြီး ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတာရက္ခေန၊ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရှောက်ရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်နှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီလို စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရှောက် အမြဲတမ်း ပါပြီး ပြည့်စုံတာက ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မှာလဲ ဆိုလို့ရှိရင်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာမှ ကောင်းကောင်း ပြည့်စုံပါတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ကာယကံ-ကိုယ်အမှု အရာကို ပြုတိုင်း၊ ဝစီကံ-နှုတ်အမှုအရာကို ပြောဆိုတိုင်း၊ မနောကံ-စိတ်သက်သက်ဖြင့် ကြံစည်တိုင်း အမှတ်ရတဲ့ သတိ ကလေးက အမြဲတမ်းပါနေတယ်။ သတိမရဘဲ အမှတ်မရဘဲနဲ့ လွှတ်ခနဲယောင်မှားပြီး ပြုမိတာလဲ မရှိဘူး၊ လွှတ်ခနဲ ယောင်မှားပြီး မတော်တာတွေကို ပြောမိတာလဲ မရှိဘူး၊ အမှတ်မရဘဲနဲ့ မေ့ပြီးတော့ တောရောက် တောင်ရောက်နဲ့ မတော်တာတွေ လျှောက်ပြီး ကြံစည်နေတာရယ်လို့လဲ မရှိဘူး။ သတိ

အစောင့် အရှောက်ကလေးက နောက်က ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပြီး အမှတ်ရနေပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ကို ဒီလို ချီးကျူး ပြောဆိုရပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင်- စရတော စ၊ သွားနေစဉ်မှာရော။ တိဋ္ဌတော စ၊ ရပ်နေစဉ်မှာ ရော။ သုတ္တဿ စ၊ အိပ်နေစဉ်မှာရော။ ဇာဂရဿ စ၊ နိုးနေစဉ် မှာရော။ အဿ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏဒဿနံ၊ အသိ အမြင်သည်။ သတတံ သမိတံ၊ အမြဲမပြတ်။ ပစ္စုပ္ပန်တံ၊ ရှေးရှု ထင်နေတယ်လို့ ချီးကျူး ပြောဆိုရပါတယ်။

သတိကောင်းပုံ

ဒီစကားထဲမှာ အိပ်နေစဉ်လဲ ပါသွားတယ်နော်၊ အဲဒါ ကတော့ အိပ်ပျော်ခါနီးကာလနဲ့ အိပ်ရာမှ နိုးခါစကာလ များမှာ သတိဉာဏ်ထင်ပုံကို ဆိုပါတယ်။ လုံးလုံးအိပ်ပျော် နေတဲ့ကာလအတွင်းမှာတော့ သတိဉာဏ်တွေ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကိုလဲ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ ကိုယ်အမှု အရာပြုတိုင်း၊ နှုတ်က ပြောဆိုတိုင်း၊ စိတ်က ကြံစည်တိုင်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမှတ်ရတဲ့ သတိကလေးက အမြဲတမ်း ထင်နေတယ်။ အမြဲတမ်းဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို အထူးသတိပြု ကြရမယ်။ ဒီသတိဟာ ရဟန္တာဖြစ်ခါမှ ကောင်းကင်က ကျလာသလို ဗြူးကနဲကောင်းလာတာ မဟုတ်ဘူး၊ ရှေး ကတည်းက လေ့လာအားထုတ်လာလို့ အစဉ်အတိုင်း ကောင်း လာတာ၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ရဟန္တာမဖြစ်မီ အနာဂါမ် အဖြစ်ကတည်းက အားထုတ်လာခဲ့ရတယ်။ အနာဂါမ်မှာလဲ ဒီသတိဟာ အပုံကောင်းနေပါပြီ၊ အဲဒါလဲ သကဒါဂါမ်ဘဝက

အားထုတ်လာခဲ့လို့ ကောင်းနေတာ၊ သကဒါဂါမ်မှာလဲ ဒီသတိက အတော်ကောင်းနေပါပြီ၊ အဲဒါလဲ သောတာပန် ဘဝက အားထုတ်လာခဲ့လို့ ကောင်းနေတာပါဘဲ၊ သောတာပန် မှာလဲ ဒီသတိဟာ ပုထုဇဉ်နဲ့စာကြည့်ယင် အများကြီးကောင်း နေပါပြီ၊ ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ပဲ ကင်းနေတာ။

ကိုယ်တိုင် အားထုတ် ကြည့်ကြ

သောတာပန်မှာ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို သာယာတပ်စွဲတဲ့ ကာမရာဂ-ဆိုတာလဲ ရှိပါသေးတယ်၊ ဗျာပါဒ-ဒေါသဆိုတာ လဲ ရှိပါသေးတယ်၊ မောဟတို့ မာနတို့ ဆိုတာတွေလဲ ရှိပါသေး တယ်၊ ဒါပေမယ့်လို့ သူတပါး၏အသက်ကို သတ်နိုင်လောက် အောင်တော့ အကုသိုလ်က ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထက်ထက် သန်သန် မဖြစ်တော့ဘူး၊ လောဘ ဒေါသတွေ ဖြစ်ပေါ် လာပေမယ့်လို့ သူတပါးကို သတ်နိုင်လောက်အောင်အထိ တော့ မပြင်းထန်တော့ဘူး၊ အကုသိုလ်ဒီဂရီဟာ လျော့သွား ပြီ၊ အဲဒါ ဘာကြောင့်တုန်းလို့ဆိုယင်၊ သတိက ကောင်းနေလို့ သတိက နောက်က လိုက်ပြီး ထိန်းနေလို့ပါဘဲ၊ ဒီလိုဖြစ်ပုံကို တရားအားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိုယ်တိုင်ဘဲ တွေ့ရ ပါတယ်၊ အားမထုတ်ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒါကို မှန်းဆပြီး ကြည့်ကြပေါ့လေ၊ မယုံမကြည်တော့ မရှိကြနဲ့၊ ဟုတ်ကောင်းပါရဲ့လို့ ဒီလိုတော့ ယုံကြည်ထားမှ ဖြစ်မှာ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် “သောတာပန်ဟာ အပါယ်ကျရောက် စေတတ်တဲ့ အကုသိုလ်ကို မပြုတော့ဘူး၊ သူတပါးအသက်ကိုလဲ

မသတ်တော့ဘူး” ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားကိုက ဟောထားတာ၊ ဘုန်းကြီးတို့လဲ တရား အားထုတ်ကြည့်ထားလို့ “အဲဒီအတိုင်းမှန်ကန်တယ်” ဆိုတာကို သိတန်သလောက် သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တိုင် တွေ့သိချင်ယင် တရားကို တကယ်တမ်း အားထုတ်ကြည့်ပါ။ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အားထုတ်မိတဲ့ အခါမှာ ဒီသဘောကို ကိုယ်တိုင်ဘဲ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်လို သဘောလဲဆိုယင်၊ သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေးတွေက နောက်က ထက်ကြပ်လိုက်နေတဲ့ သဘောပါဘဲ၊ လိုက်လာပုံကတော့- လိုချင်စရာ နှစ်သက် တပ်မက်စရာ အာရုံနဲ့တွေ့ယင် နှစ်သက် တပ်မက်တဲ့ လောဘဟာ ရုတ်တရက်ဆိုတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သေးတာပါဘဲ၊ စိတ်ဆိုးစရာနဲ့တွေ့ယင် ဒေါသဟာလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သေးတာပါဘဲ၊ လုံးလုံးကင်းတာမှ မဟုတ်သေးဘဲဟာကိုး၊ ဖြစ်တော့ဖြစ်သေးတာပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလောဘ ဒေါသတွေဟာ တော်တော်ပြင်းထန်လာပြီ ဆိုမှ ဖြင့် အစောင့်အရှောက် သတိကလေးက နောက်က လိုက်လာပြီ၊ အဲဒီလို သတိက လိုက်ပြီး အုပ်လိုက်တော့ လောဘ ဒေါသ တွေဟာ အရှိန်လျော့ပြီး ပြော့ကျသွားတယ်၊ သာမန်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာလို ပြင်းပြင်းထန်ထန် မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် လောဘ ဒေါသတွေဟာ မကင်းသေးလို့ ဖြစ်ပေမယ့်၊ သူတပါးအသက်ကို သတ်နိုင်လောက်အောင်တော့ မဖြစ်ဘူး၊ သူတပါး ဥစ္စာကို ခိုးနိုင်လောက်အောင်လဲ မဖြစ်ဘူး၊ သူတပါးအကျိုးမဲ့ လိမ်နိုင်လောက်အောင်လဲ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် “သောတာပန်ဟာ အပါယ်ကျစေတတ်တဲ့ အကုသိုလ်ကို မပြုဘူး၊ အပါယ်လေးပါးလဲ မကျနိုင်ဘူး” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတာ-တဲ့။

စာရေးဆရာကြီး တယောက်က

နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာကြီး တယောက်ကတော့ သောတာပန် ဂုဏ်တွေ ပျက်အောင် အရမ်းကာရာ လျှောက်ရေး ထားတာကို တွေ့ရဘူးတယ်။ ယခု တရားနာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲကလဲ အချို့က အဲဒီဆရာကြီးရဲ့ ဆောင်းပါးတွေကို ဖတ်ဘူးကောင်း ဖတ်ဘူးကြပါလိမ့်မယ်။ သူက စာရေးကောင်းတယ်လို့ မာန်တက်ပြီးတော့ တောင်ရေး မြောက်ရေးနဲ့ သူနဲ့ မတန်တာတွေကိုလဲ လျှောက်ရေးနေတယ်။ ဘယ်အထိ ရေးသလဲလို့ဆိုတော့-သောတာပန်ဟာ လူတယောက် အသက်ကို သတ်နိုင်သေးတယ်-ဆိုတာအထိ သူရေးတယ်။ အဲဒီလို ရေးလိုက်တဲ့အတွက် သောတာပန်ဂုဏ်တွေ ကျသွားလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့။ တကယ် ရေးမှ ရေးပါပေရဲ့။ ဘုန်းကြီးတို့ အနေနဲ့ဖြင့် အဲဒီလိုရေးတာကို အံ့ဩလို့ကို မဆိုးဘူး။ သူက ဗမာလိုသာ ရေးတာ မဟုတ်သေးဘူး။ အင်္ဂလိပ်လို မဂ္ဂဇင်း တစောင်ထဲမှာလဲ ရေးထည့်လိုက်သေးတယ်။ အဲဒါက မှ သာပြီး အရုပ်ဆိုးသွားတာဘဲ။ နိုင်ငံခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဗမာပြည်ကို အထင် အမြင် သေးကုန်တော့မှာပါဘဲလို့ ဘုန်းကြီးတို့က စိုးရိမ်မိပါတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးကို အင်္ဂလိပ်လို မဂ္ဂဇင်းထဲ ထည့်ပေးတဲ့ အယ်ဒီတာတွေလဲ တာဝန် မကင်းဘူး။ ဗမာပြည်ရဲ့ ဂုဏ်ကြက်သရေ သာသနာတော်ရဲ့ ဂုဏ်ကြက်သရေကို ယုတ်လျော့ ထိပါးစေနိုင်တဲ့ ဒီလို ဆောင်းပါးမျိုးကို ဘာကြောင့် ထည့်ကြသလဲ မပြောတတ်ပါဘူး။ အမှန်ကတော့ ဒီလို ဆောင်းပါးမျိုးကို ရေးတဲ့လူက သူ့ဟာသူ သဘောကျလို့ ရေးပေမယ်လို့ အယ်ဒီတာတွေ

ကတော့ စာစောင်ထဲ ထည့်သွင်းပြီး ကမ္ဘာကို မပြသင့်ပါဘူး။

သောတာပန်ဟာ လူကို သတ်နိုင်သေးသတဲ့

ယခုနေအခါမှာ ဗမာပြည်က ပရိယတ္တိသာသနာဘက်က ဆိုယင် သံဂါယနာတင်သည်အထိ အထက်တန်း အကျဆုံး ဆောင်ရွက်နေတယ်။ ပဋိပတ္တိဘက်ကလဲ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာနည်းတွေကို ကိုယ်တွေ့ဖြစ်အောင် အထင်အရှား ညွှန်ကြားပြသနေတယ်။ ဒါကြောင့် အနောက်ရော အရှေ့ရော တကမ္ဘာလုံးမှ နိုင်ငံခြားတွေက ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို အားထုတ်လိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဗမာပြည်ကိုဘဲ ဦးတည်ပြီးတော့ လာရောက်ပြီး လေ့လာ အားထုတ်နေကြတယ်။ တချို့တလေကတော့ အစ ပဌမက သီဟိုဠ်နဲ့ အိန္ဒိယလောက်သာ သိလို့ သီဟိုဠ်နဲ့ အိန္ဒိယကိုဘဲ သွားရောက်စုံစမ်းကြတယ်။ အဲဒီလို စုံစမ်းတော့ အိန္ဒိယမှာဆိုယင် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားနဲ့စပ်ပြီး ဘာမှ အကူအညီ မရကြဘူး။ သီဟိုဠ်မှာလဲ အားထုတ်နည်းကို ကျကျနန ပြနိုင်တာကို မတွေ့ကြရဘူး။ ဒါနဲ့ အဲဒီ အိန္ဒိယ သီဟိုဠ်တို့က ညွှန်ကြားချက် အတိုင်း နောက်ဆုံးကျတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဗမာပြည်ကိုဘဲ ရောက်လာကြတယ်။ ဒီလို ရောက်လာပြီး တရားအားထုတ်ကြတော့လဲ သူတို့စိတ်ထဲမှာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ အားရ ကျေနပ်သွားကြပါတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာ့ရိပ်သာဌာန တခုထဲကကို တော်တော်များပါပြီ။ ဒီလို ဗမာပြည်က ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နဲ့စပ်ပြီး အဖက်ဖက်က ရှေ့ဆောင်နေတဲ့ ခေတ်ကာလ အချိန်ကြီးမှာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ စာရေး

ဆရာကြီးက “သောတာပန်ဟာ လူကို သတ်နိုင် သေးတယ်” ဆိုတဲ့ သူ့အယူအဆကို ကမ္ဘာ့ဖြန့်ပြီး ပြလိုက်တယ်။ တကယ်ကို အံ့စရာပါတဲ့။ သူက အဲဒီလို ရေးလိုက်တာနဲ့ သောတာပန် တွေလဲ ဈေးကျကုန်တော့တာပါ။

အဟိံသာ တရား

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-အိန္ဒိယတိုင်းသား ဟိန္ဒူတွေက အဟိံသာ - ဆိုတဲ့တရားကို အင်မတန် အလေးအမြတ်ပြုကြ ပါတယ်။ အဟိံသာတရား-ဆိုတာ အသက်ရှိတဲ့ သတ္တဝါကို မညှဉ်းဆဲရ မသတ်ရဘူးဆိုတဲ့ တရားပါ။ သူတော်ကောင်း ဆိုယင်၊ သူတပါးကို မညှဉ်းဆဲ မသတ်ဖြတ်ရဘူးလို့ ဟိန္ဒူဘာ သာဝင်တို့က ယူဆထားကြပါတယ်။ ဘယ်ထိအောင်လဲဆိုယင်၊ စိမ်းရှင်နေတဲ့ မြက်ပင် သစ်ပင်များအထိ မညှဉ်းဆဲ မသတ် ဖြတ်ကောင်းဘူးလို့ ယူဆထားကြပါတယ်။ သူတို့ အယူမှာ စိမ်းရှင်နေတဲ့ မြက်ပင် သစ်ပင်တွေကိုလဲ ကေိန္ဒိယ - တွေထိနိုင် တဲ့ ဣန္ဒြေတပါးရှိတဲ့ သတ္တဝါရယ်လို့ ယူဆထားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့နဲ့ မဆန့်ကျင်ရအောင်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းများအား မြက်သစ်ပင်ကိုမဖျက်ဆီးရဘူးလို့ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုမညှဉ်းဆဲရတဲ့ အဟိံသာတရားကို အင်မတန် အလေးအမြတ်ပြုနေတဲ့ လောကကြီးထဲမှာ ဗုဒ္ဓ ဘာသာက တရားအားထုတ်လို့ သောတာပန်အဆင့် ရောက် ပြီးနေတဲ့ အထက်တန်းစား ပုဂ္ဂိုလ်ကတောင် လူကို သတ်နိုင် သေးတယ်ဆိုလျှင် ကောင်းကြပါတော့မလား။ တကယ်ဆို တော့ သတ်လဲ မသတ်နိုင်ပါဘူး။ သတ်နိုင်သေးတယ်ဆိုယင် လဲ အဲဒီလူဟာ သောတာပန် မဟုတ်သေးလို့ပေါ့။ ဒါတွင်

မကသေးပါဘူး၊ သောတာပန်အစစ်ဆိုယင် သူတပါးဥစ္စာကို လဲ မခိုးနိုင်တော့ဘူး၊ သူတပါး၏ သားမယားလဲ မပြစ်မှား နိုင်တော့ဘူး၊ သူတပါး အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင်လဲ လိမ်လည် မပြောတော့ဘူး၊ မူးယစ်စေတတ်တဲ့ သေရည် အရက် စသည် ကိုလဲ မသောက်စားတော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို သီလေသု ပရိပူရကာရီ- သီလတို့၌ အကြွင်းမဲ့ အပြည့်အစုံ ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဟော ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီတော့ ခိုးနိုင်တယ်၊ သူတပါး သားမယားကို ပြစ်မှားနိုင်တယ်၊ လိမ်နိုင်တယ်၊ သေရည် အရက်ကို သောက်စားနိုင်တယ်ဆိုယင်တော့ အဲဒီလူဟာ သောတာပန် မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တထစ်ချ မှတ်ထားကြပေ တော့ ။

ခုနက ပြောခဲ့တဲ့စာရေးဆရာကြီးကတော့ “သောတာပန် ဟာ သေရည်အရက် သောက်စားသည်အထိ ငါးပါးသီလကို ကျူးလွန်နိုင်သေးတယ်” လို့ သူ့ဆောင်းပါးထဲမှာ ဖော်ပြ ထားပါတယ်၊ ဘာကြောင့် ဒီလို ဆိုနိုင်သလဲလို့ဆိုတော့ သူက လူ့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်သဘာဝကို လေ့လာခဲ့တာ ကြာပါပြီတဲ့၊ အဲဒီလို လေ့လာပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် သူက ဒီလိုရဲရင့်ရင့် ဆိုနိုင် ပါသတဲ့။ ဒါလဲ အံ့ဩစရာပါတဲ့၊ သူ လေ့လာတယ်ဆိုတာဟာ ဘယ်သူတွေ့ရဲ့စိတ်ကို လေ့လာတာလဲ၊ သူ့စိတ်သူ လေ့လာ တာ ဖြစ်မှာပေါ့၊ သူက သူ့ ကိုယ်ကိုသူ သောတာပန်လို့ ယူဆ ထားဟန် တူပါတယ်၊ ပြီးတော့ သူက အရက်ကိုလဲ ကြိုက် တတ်တယ်လို့ သတင်းကြားရတယ်၊ ဒါကြောင့် သူ့စိတ်နှင့်

နှိုင်းပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်ဟန် တူပါတယ်။ ဒါလဲ အံ့ဩစရာပါဘဲ။ ကိုယ်နဲ့ နှိုင်း-မရိုင်းဘူးဆိုတဲ့ ဗမာ စကားပုံဟာ အဆင့် အတန်းတူတဲ့သူ အချင်းချင်းသာ သုံးစွဲရမည့် စကားပုံဖြစ်ပါတယ်။ အဆင့်အတန်းမတူရာမှာ ကိုယ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ် အလွန်ပင် ရိုင်းပါတယ်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ-ဂဏန်းသင်္ချာကို မသင်ဘူးတဲ့ လူတယောက်က ဂဏန်းသင်္ချာအရာမှာ ပါရဂူရောက် တတ်မြောက်နေတဲ့လူကို ဂဏန်းသင်္ချာနှင့်စပ်ပြီး ငါလိုဘဲလို့ ကိုယ်နဲ့ နှိုင်းလျှင် အများကြီး လွဲမှားမယ်။ အများကြီးရိုင်းမယ် ဆိုတာကို သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါလိုပါဘဲ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ့်စိတ်နဲ့ နှိုင်းပြီး သောတာပန်ကို ဆုံးဖြတ်လျှင် အင်မတန် ရိုင်းပြီး အင်မတန်ဘဲ လွဲမှားတတ်ပါတယ်။

အမှန်မှာတော့ သောတာပန်အစစ် တကယ်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ခုနကပြောခဲ့တဲ့သတိကလေးက အတော်ကိုကောင်းနေပြီ။ ဒါကြောင့် ရုတ်တရက် လောဘဖြစ်လာတယ်ဆိုယင် အဲဒီ သတိကလေးက သူ့ အလိုလိုဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ထိန်းထားလိုက်တယ်။ ဒီလို သတိက အုပ်ထိန်းလိုက်တဲ့အတွက် လောဘဟာ အရှိန်ပျက်သွားတယ်။ အကြီးအကျယ် မဖြစ်ရတော့ဘူး။ ဒေါသဖြစ်လာယင်လဲ သတိက နည်းတူဘဲ အုပ်ထိန်းလိုက်တယ်။ မောဟတို့ မာနတို့ ဖြစ်လာယင်လဲ သတိက လိုက်ပြီး အုပ်ထိန်းတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အကုသိုလ်တရားတွေဟာ အလွန်အကဲ အကြီးအကျယ် မဖြစ်ပွားရတော့ဘူး။ သီလသိက္ခာပုဒ်တွေကို ကျူးလွန်နိုင်လောက်အောင် ပြင်းပြင်းထန်ထန် မဖြစ်ရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သောတာပန်မှာ အပါယ်လားကြောင်း အကုသိုလ်တွေလဲ ငြိမ်းတယ်။ အပါယ် ၄-ပါးမှလဲ

လွတ်တယ်လို့ ယုံကြည်စိတ်ချရတာ၊ ဒါတွေဟာ သတိကလေး
 ကောင်းနေခြင်းရဲ့ အကျိုးတွေပါဘဲ၊ သောတာပန်မှာ ဒီသတိ
 ကလေး ဒီလိုကောင်းနေတာကလဲ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့
 ဝိပဿနာရှုစဉ်က ဒီသတိကလေးကို မပြတ်မစဲ လေ့လာပွား
 များလာခဲ့လို့ပါဘဲ၊ ဒီတော့ ဒီသတိကလေးကောင်းအောင်
 အစပြုခဲ့ရတာဟာ ပုထုဇဉ်အဖြစ်က စခဲ့ရတယ်ဆိုတာ ထင်
 ရှားပါတယ်၊ အဲဒီတုန်းက ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း
 ရုပ်နာမ်တွေကို အမှတ်ရနေတဲ့ သတိကလေးဟာ သတိပဋ္ဌာန်
 တရားပေါ့၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်၊
 ပေါ်လာသမျှ ကိုယ်အမှုအရာ စိတ်အမှုအရာတွေကို အမှတ်ရ
 နေရုံကလေးဘဲ၊ ဒီလို အမှတ်ရနေတယ်ဆိုယင် သိသင့်သိထိုက်
 တာတွေကို အကုန်လုံး ထောင့်စေ့ပြီး အကုန်လုံး သိတော့
 တာဘဲ၊ ဘယ်နေရာမှာမှ မကျန်ဘူး၊ သိပ်နေရာကျတာဘဲ၊
 အားထုတ်ဖို့ရာ လွယ်လဲလွယ်တယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ အဲဒီ
 သတိပဋ္ဌာန်နည်း အတိုင်း ရှုမှတ်ပုံကို လွယ်လွယ်ကလေးဘဲ
 ဟောနေပါတယ်၊ ဘာကြောင့်တုံးလို့ ဆိုတော့ ရုပ်တွေ နာမ်
 တွေ စိတ်တွေ စေတသိက်တွေ ဓာတ်တွေ ကလာပ်တွေ ဒီလို
 ဟာတွေကို အသေးစိတ်ပြီး ရှုဘို့ ဆင်ခြင်ဘို့ ဟောလျှင် ဗဟု
 သုတ မရှိတဲ့ လူတွေမှာ ဘယ်ဆင်ခြင်တတ် ရှုတတ်လိမ့်မှာတုံး၊
 အဲဒီလို တွေးတော ဆင်ခြင်နေယင်လဲ ကိုယ်ပိုင် ဘာဝနာဉာဏ်
 ဆိုတာ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊
 ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က လွယ်လွယ်ဘဲ ဟောပါတယ်၊
 မြတ်စွာဘုရားကလဲ လွယ်လွယ်ဘဲ ဟောခဲ့ပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ
 ဆိုတော့—

သွားလျှင် သွားတယ်လို့ သိပါတဲ့

ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ-တဲ့။ ဒါဟာ မြတ်စွာ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိ ပါဘဲ။ ဒီပါဠိရဲ့ အနက်ကတော့- ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားသည် ရှိသော်လည်း။ ဂစ္ဆာမိတိ၊ သွားသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-တဲ့။ သွားသည်ရှိသော် သွားသည်ဟု သိ၏-သွားလျှင် သွားသည်ဟု သိပါ-တဲ့-ဒီလို လွယ်လွယ်ကလေး ဟောထား ပါတယ်။ သွားသည်ရှိသော် အတွင်းသား ရုပ်တွေ နာမ်တွေ ဓာတ်တွေ ကလာပ်တွေကို ခဲ့ခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး သိ၏-လို့ ဒီလို ခက်ခက်ခဲခဲ မဟောခဲ့ပါဘူး။ လူတိုင်း လူတိုင်း အားထုတ်နိုင် အောင် မြတ်စွာဘုရားက “သွားလျှင် သွားသည်ဟု သိ၏”လို့ ဒီလို လွယ်လွယ်ဘဲ ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဂစ္ဆာမိ ဣတိ၊ သွားသည် ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏-လို့ ဟောထားရာမှာ၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆိုတဲ့ ပုဒ်ပါတယ်နော်။ အဲဒီပုဒ်ကို အထူးသတိပြုဘို့ အရေးကြီးပါ တယ်။ ပါဠိမှာ ဂစ္ဆာမိ လို့ ဆိုယင် မိမိကိုယ်တိုင်နဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ငါ သွား၏-လို့ မြန်မာပြန်ရပါတယ်။ ဂစ္ဆသိ လို့ ဆိုယင် အပြန် အလှန် ပြောဆိုဘက် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ သင်သွား၏ လို့ ပြန်ရပါတယ်။ ဂစ္ဆတိ လို့ ဆိုယင် ငါနှင့် သင်တို့မှ တပါး အခြား ပုဂ္ဂိုလ် အရာဝတ္ထုများနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ သူသွား၏၊ လူသွား၏၊ နတ်သွား၏၊ ရဟန်းသွား၏၊ ရုပ်နာမ်သွား၏၊ စသည်ဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်အားလျော်စွာ ပြန်ရပါတယ်။ ပါဠိ သဒ္ဒါနည်းက အဆုံးမှာ တိ-ဝိဘတ်နှင့်ဆိုယင် နာမယောဂ-တဲ့၊ ဂစ္ဆတိ-သူသည် သွား၏ စသည်ဖြင့် ပြန်ရတယ်။ အဆုံးမှာ သိ-ဝိဘတ်နှင့် ဆိုယင် တုမ္မယောဂ-တဲ့၊ ဂစ္ဆသိ- သင်သည်

သွား၏-လို့ ပြန်ရတယ်။ အဆုံးမှာ မိ-ဝိဘတ်နှင့် ဆိုယင် အမှယောဂ-တဲ့၊ ဂစ္ဆာမိ-ငါသည် သွား၏-လို့ ပြန်ရတယ်။ “ဒီလို အနက် ပြန်ရတယ်” ဆိုတာကို ယခု ဒီ သံလျင် မင်း ကျောင်း စာသင်တိုက်က ကိုယ်တော်တို့ အကုန်လုံး သိကြ ပါတယ်။ သဒ္ဓါကို သင်နေတဲ့ ရှင်ငယ် သူငယ်ကလေးတွေလဲ အာချာတ်ပိုင်းကို ရောက်ယင် သိကြတော့တာပါ။

သံလျင်က ထွက်တဲ့ စာအုပ်ကြီး

ယခု ဒီသတိပဋ္ဌာန်သုတ်မှာ ဟောထားတာက မိ-ဝိဘတ်နဲ့ ဂစ္ဆာမိ နော်၊ တိ-ဝိဘတ်နဲ့ ဂစ္ဆာမိ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီတော့ ဒီ ဂစ္ဆာမိ-ကို မြန်မာပြန်ယင်၊ ငါ သွား၏-လို့ဘဲ ပြန်ရတယ်။ သူ သွား၏-လို့လဲ မပြန်ရဘူး၊ ရုပ်နာမ် သွား၏-လို့လဲ မပြန် ရဘူး၊ ဒါကြောင့် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက အနတ္တ ဒီပနီကျမ်း အစနားမှာ ဣရိယာပုထ်ရှုပုံကို—

“သွားခြင်း ဣရိယာပုထ်၌ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ငါ သွား၏ ငါ သွား၏-ဟု ခြေ၌ တည်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ သွားရမည်၊ ခြေ တလှမ်းမျှ အမှတ်တမဲ့ မလှမ်းမိစေနှင့်” စသည်ဖြင့်- ညွှန်ပြထားပါတယ်။

အဲဒါကို မကြာမီ တနှစ်ကျော်လောက်က ထွက်လာတဲ့ ကျမ်းစာအုပ်ကြီးတခုက ပယ်ထားတယ်။ စာအုပ်ကြီးက စာ မျက်နှာ ၈၄၀-လောက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီစာအုပ်ကြီးက ဗမာပြည် မှာရှိတဲ့ ဝိပဿနာနည်းတွေကို အကုန်လုံးလိုလိုဘဲ ပယ်သွားပါ တယ်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီးရဲ့ “ငါသွား၏” ဆိုတဲ့ ရှုပုံကို ပဌမ ဆုံး စပြီးတော့ ပယ်ထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဘာကြောင့်

ပယ်ရသလဲလို့ ဆိုတော့ ငါ ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ ပါနေလို့ပါတဲ့။ အဲဒါဟာ သေသေချာချာ စိစစ်လျှင် ဂစ္ဆာမိ-ဟူသော အမှယောဂနဲ့ဟောတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကိုပါ ပယ်ရာရောက်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဂစ္ဆာမိ-လို့ ဟောတဲ့အတွက် လယ်တီဆရာ တော်ဘုရားကြီးက ငါသွား၏-လို့ သဒ္ဒါနည်းအရ အတိအကျ ဘာသာပြန်ထားတာဘဲ၊ ဂစ္ဆာမိ-ပုဒ်ကို ငါသွား၏-လို့ ပြန်တာ မှားတယ်လို့ ဘယ်စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကမှ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဒီတော့ ငါသွား၏ဆိုတဲ့ မြန်မာပြန်ကို မသင့်ဘူးလို့ ပယ်လိုက်ယင်၊ ဂစ္ဆာမိ-လို့ ဟောတဲ့မြတ်စွာဘုရားကိုလဲ ပယ်ရာရောက်ပါတယ်။ ဒီရှင်းလင်းချက်ကို ထည့်သွင်းပြီး ပြောရတာကလဲ တခြား ကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ပယ်တဲ့ ကျမ်းစာအုပ်ကြီးက ဒီ သံလျင်မြို့က ထွက်တဲ့ စာအုပ်ကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ဘုန်းကြီး ယခု ဖော်ပြမည့် ရိုးရိုးကလေး လွယ်လွယ်ကလေး ဘုရား ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်နည်းမှာ သံသယကင်းစေလိုတဲ့ အတွက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ငါသုံးမျိုး

ငါ ဆိုတာက ၃-မျိုး ရှိပါတယ်။ အတ္တကောင်အနေအား ဖြင့် ဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲလမ်းတဲ့ ငါက တမျိုး၊ မာနနဲ့ စွဲလမ်းတဲ့ ငါ က တမျိုး၊ လောကဝေါဟာရမျှဖြင့် သုံးစွဲတဲ့ ငါက တမျိုး၊ ဒီလို ၃-မျိုး ရှိပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဂစ္ဆာမိ လို့ ဟောရာ အလိုလို ပါဝင်နေတဲ့ ငါကတော့ ဒိဋ္ဌိစွဲ မာနစွဲ ငါမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ လောကဝေါဟာရ ငါ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ငါမျိုးကိုတော့ ဘုရား ရဟန္တာတွေလဲ သုံးစွဲပြောဆိုတော်မူကြပါတယ်။ အဲဒီလိုပြော ဆိုတာကို ဒိဋ္ဌိစွဲ မာနစွဲလို့ အပြစ်မတင်ရပါဘူး။ ဒါကြောင့်

ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ ဒီလို လောကဝေါဟာရစကားတွေနဲ့ သွား
 ယင် သွားတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း သွားတယ် သွားတယ်
 စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ပြနေပါတယ်။ ဒီလို လောကဝေါဟာရ
 တွေနဲ့ ရှုနေပေမယ့်လို့ တကယ်သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့
 အခါကျတော့ ဒီအမည်ဝေါဟာရတွေ အကုန်ပျောက်ပြီးတော့
 ခဏမစဲ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ပရမတ်သဘောကလေးမျှ
 တွင်ဘဲ တည်နေပါတယ်။ သွားတဲ့အခါမှာဆိုယင် သွားချင်တဲ့
 စိတ်ကလေးနဲ့ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ရုပ်ကလေးတွေမျှ
 တရွှေ့ချင်း အဆင့်ဆင့် မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့ရ
 သိရပါတယ်။ ပုံသဏ္ဌာန် အကောင်အထည်ဒြပ်ရယ်လို့ ဘာမှ
 မတွေ့ရတော့ဘူး။ သဘောတရားကလေးတွေချည်း သူ့ဟာသူ
 ဖြစ်ပျက်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ တွေ့ရတာမှ ရှုရတဲ့ ရုပ်နာမ်
 အာရုံတွေတွင်မဟုတ်သေးဘူး။ ရှုသိနေတဲ့ စိတ်ကလေးကိုပါ
 သိပြီးရင်း ပျက်သွားရင်း၊ သိပြီးရင်း ပျက်သွားရင်းနဲ့ ကိုယ်တိုင်
 တွေ့ပြီး သိရပါတယ်။ အဲဒါ မယုံယင် အားထုတ်ကြည့်ပေါ့။
 ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း တကယ်အားထုတ်ကြည့်
 ယင် ကိုယ်တိုင်တွေ့မယ်ဆိုတာကိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့က ရဲရဲကြီး
 တာဝန်ခံပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့လဲ အစက မယုံဘူး

ဒါပေမဲ့-အားမထုတ်ရသေးလို့ မယုံတဲ့သူကိုတော့ ဘုန်းကြီး
 တို့က အပြစ်မတင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့၊ သူကမှ
 ကိုယ်တိုင် မတွေ့သေးဘဲဟာကိုး၊ မတွေ့တော့ မယုံဘဲလဲ ရှိပေ
 မှာပေါ့။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရယင်၊ ဘုန်းကြီးတို့ကိုယ်တိုင်
 လဲ အစက မယုံခဲ့ပါဘူး။ သထုံမြို့မှာ မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာ

တော်ဘုရားကြီးက ဒီသတိပဋ္ဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဟောကြား
ညွှန်ပြနေတယ်ဆိုတာကို ဘုန်းကြီး ရဟန်းရှစ်ဝါ (၁၂၉၃-
ခုနှစ်)တုန်းက ကြားသိရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဘုန်းကြီး
စဉ်းစားဝေဘန်ကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ သွားလျှင် သွားတယ်လို့
မှတ်ရမယ် ဆိုပါကော၊ ရပ်လျှင်လဲ ရပ်တယ်၊ ထိုင်လျှင်လဲ
ထိုင်တယ်၊ အိပ်လျှင်လဲ အိပ်တယ်လို့ မှတ်ရမယ် ဆိုပါကော၊
ကွေးလျှင်လဲ ကွေးတယ်၊ ဆန့်လျှင်လဲ ဆန့်တယ်၊ စားလျှင်လဲ
စားတယ်လို့ မှတ်ရမယ် ဆိုပါကော၊ ရုပ်တရား နာမ်တရား
ဆိုတဲ့ သဘာဝဓမ္မအမည်လဲ မပါဘူး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ
ဆိုတာတွေလဲ မပါဘူး၊ တော်တော်ဆန်းတာဘဲလို့ ဝေဘန်
ပြီးတော့ မယုံကြည်ဘဲ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ နောက်ထပ်
လဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်မိပြန်တယ်။ “တရားအားထုတ်ပုံက ဆန်း
တော့ ဆန်းတာဘဲ၊ ဒါပေမဲ့-ဒီဆရာတော်ကြီးဟာ စာတတ်
ပေတတ်ပဲ၊ သူ့ကိုယ်တိုင် ကျကျနန အားထုတ်ပြီးမှ ဟောတာ
ဆိုတော့ ဟုတ်ချင်လဲ ဟုတ်ပေလိမ့်မယ်၊ အဲဒီတော့ စမ်းကြည့်
ပြီး ဆုံးဖြတ်မှ တော်မယ်”လို့ အကြံရလာခဲ့တယ်။ ဒါနဲ့
ဘုန်းကြီးက အစမ်းသဘောနဲ့ အဲဒီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ထံမှာ ကပ်ရောက်ပြီး အားထုတ်ခဲ့ပါတယ်။

ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကြည့်တဲ့အခါ

အဲဒီလို အားထုတ်ကြည့်တဲ့ အခါမှာလဲ အရက် ၂၀-ကျော်
တလလောက်အတွင်းမှာတော့ ဘုန်းကြီးက တရားအကြောင်း
သဘောမပေါက်သေးပါဘူး၊ ဘယ် သဘောပေါက်မှာလဲ
ကောင်းကောင်းမှ အားမထုတ်သေးဘဲဟာကိုး။ ယခု ဘုန်း
ကြီးများထံမှာ လာပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေ

ဟာ အချို့က ဘာမှ ဗဟုသုတမရှိရှာကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့
 မှာ အားထုတ်လို့ လေးငါးခြောက်ရက်လောက်ဆိုယင် သမာ
 ဓိဉာဏ်တွေ အတော်တက်ကုန်ပြီ။ ရုပ်နာမ် သဘောတွေ၊
 အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတွေကို သူတို့
 တော်တော်သိကုန်ပြီ။ ဘုန်းကြီးမှာဖြင့် အဲဒီ အားထုတ်ခါစ
 တုန်းက ဒီလို လေးငါးခြောက်ရက် မပြောနဲ့ တလလောက်
 ကြာတာတောင် ဘာမှ ဉာဏ်က မတက်သေးဘူး။ သူညီကတဲ
 ရှိသေးတယ်။ ဘာကြောင့်တုံးဆိုယင်၊ ကောင်းကောင်းမယုံလို့
 ကောင်းကောင်း အားမထုတ်လို့ပါဘဲ။ မယုံတာက ယုံမှားမှု
 ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ ဘဲ၊ သူက ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ မဖြစ်နိုင်
 အောင် မဂ်ဖိုလ်ကို မရောက်နိုင်အောင် တားမြစ်တတ်ပါတယ်။
 အဲဒါကို ပယ်ရှားနိုင်ဘို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဘုန်းကြီး
 မှာတော့ အဲဒီတုန်းက ယုံမှားမှုကို အကောင်းထင်နေလို့
 လျှောက်ပြီး တွေးတောနေခဲ့ပါတယ်။ သွားတယ် ကွေးတယ်
 ဆန့်တယ် - ဒီလို မှတ်နေရတာတွေက ပညတ်တွေဘဲ၊ အထည်
 ဖြစ် ပညတ်တွေကို ရှုနေတာဘဲ၊ ပရမတ်ကို မရောက်သေး
 ပါဘူး။ ဒါတွေကို မှတ်ဖို့ ဆရာတော်ကြီးက ပေးထားတာဟာ
 အခြေခံအနေနဲ့ ပေးထားတာ ဖြစ်မှာဘဲ၊ နောက်ကျတော့မှ
 ရုပ်တွေ နာမ်တွေ အသေးစိတ် ခွဲပြဦးမှာနဲ့တူတယ်-စသည်ဖြင့်
 မျှော်တွေး စဉ်းစားနေခဲ့ပါတယ်။ ကောင်းကောင်းလဲ အား
 မထုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အရက် ၂၀-ကျော် တလလောက်
 ကြာပေမယ့်လို့ ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်ခဲ့ဘူး။ နောက်
 ကျမှ အားထုတ်ရင်း အားထုတ်ရင်းနဲ့ အလိုလို သဘော
 ပေါက်လာတယ်။ “အင်း - သွားတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ်
 စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာ စိတ်အမှုအရာတွေကို ဖြစ်တိုင်း

ဖြစ်တိုင်း လိုက်မှတ်နေတာဟာ အစ အခြေခံတွင် မဟုတ်ဘူး၊ အစလဲ ဟုတ်တယ်၊ အလယ်လဲ ဟုတ်တယ်၊ အဆုံးအထိလဲ ဟုတ်တယ်၊ သိစရာတွေ အားလုံး ကုန်နေပြီ၊ ဘာမျှ မကျန်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒီ သတိပဋ္ဌာန်ကို ကောယနော မဂ္ဂေါ-တခုတည်းသောလမ်း တကြောင်းတည်းသော လမ်းလို့ ဟောထားပေတာဘဲ”လို့ သဘောပေါက်လာပါတယ်။

သမာဓိဉာဏ် ရင့်လာတော့

အားထုတ်ခါစမှာတော့ သွားတယ် ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ် စသည်ဖြင့် ဒီလိုအကြမ်းစား အတိုင်းသာ ရှုမှတ်နေရပါတယ်၊ နောက် သမာဓိဉာဏ် ရင့်လာတော့ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တွေကို အကုန်လုံး သိလာပါတယ်၊ စိတ်ကလေးတွေများ တချပြီးတခု ကုန်ကုန် ပျောက်ပျောက် သွားလိုက်တာဟာ ပုတီးစေ့ကလေးတွေ တစေ့ပြီးတစေ့ ကျကျသွားသလိုဘဲ ထင်ထင်ရှားရှား သိရပါတယ်၊ အာရုံတခုခုက ပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒါကို သိတဲ့စိတ်ကလေးက ပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီး သိတာကလေးက ပေါ်လာလိုက်နဲ့ ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် ပေါ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေးတွေကို အဆင့်ဆင့် တွေ့သိနေရတယ်၊ ရှေ့က အာရုံပျောက်သွား၊ နောက်က အသိကလေး ပျောက်သွား၊ ရှေ့က အာရုံ ပျောက်သွား၊ နောက်က အသိကလေး ပျောက်သွားနဲ့ အာရုံရော အသိရော ပျောက်ပျောက် သွားတာကလေးတွေကို တချို့က ၂-ဆင့် ၂-ဆင့် တွေ့နေရတယ်၊ တချို့ကတော့ ၃-၄-ဆင့်

တောင် တွေ့ရပါသေးတယ်။ အဲဒီလိုချည်း အဆင့်ဆင့် ပျောက်သွားတာကို မပြတ် တွေ့နေရတယ်။ ဒီတော့ မြဲတယ် လို့လဲ စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ဘူး၊ ချမ်းသာတယ် ကောင်း တယ်လို့လဲ စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ဘူး၊ အတ္တကောင် ငါ ကောင်လို့လဲ စွဲလမ်းစရာ မရှိတော့ဘူး၊ ဒါဟာ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဘဲ၊ တကယ်ကို ကောင်းတဲ့လမ်းပါဘဲ။

သတင်းစာ တစောင်က

အဲဒါကို တချို့ လူတွေက ကိုယ်တိုင်လဲ ကျကျနန အားထုတ်မကြည့်ဘဲနဲ့ တောင်ပြော မြောက်ပြောနဲ့ ပြောကြ တယ်၊ အဲဒါကတော့ ခက်တာပါဘဲ၊ ဟိုပုဂ္ဂိုလ် ပြောသလိုလို ဒီပုဂ္ဂိုလ် ပြောသလိုလိုနဲ့ သေသေချာချာ စစ်ကြည့်လိုက်တော့ မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲရာ ရောက်နေပါတယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်သုတ် တရားတော်ကို ပုတ်ခတ်ရာရောက်နေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က ရန်ကုန်မရောက်မီ တထောင့်သုံးရာပြည့်နှစ်လောက်ကတည်း ကစပြီး ဒီသတိပဋ္ဌာန်နည်းလမ်းကို ဟောကြား ညွှန်ပြနေပါ တယ်၊ ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာ ရောက်တော့လဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ဆက်လက်ပြီး ဟောကြားညွှန်ပြလာခဲ့ပါတယ်၊ ဘယ်သူက ဘယ်လိုပြောပြော ဘုန်းကြီးတို့က လက်တွေ့ ဖြစ်နေတော့ မတုန်လှုပ်ပါဘူး၊ သူများပြောတာတွေကိုလဲ ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ စပ်မိလို့ပြောရဦးမယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ရန်ကုန်ကိုရောက်စလောက် ကတည်းက လူတယောက်က သတင်းစာ တစောင်ကနေပြီး ဘုန်းကြီးတို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အပြစ်တင်ပြီးတော့ ရေးနေတယ်၊

ဘယ်လိုသဘောနဲ့ ရေးသလဲလို့တော့ မသိပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို တိုက်ဖျက်ရေး လုပ်နေတာနဲ့ တူပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့
ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ပြန်လည် ဖြေရှင်းခြင်း ချေပခြင်း
ဆိုတာကို တခါမှ မလုပ်ခဲ့ပါဘူး၊ ကိုယ့်လမ်းသာ ကိုယ်သွား
နေခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီ သတင်းစာက ဆောင်းပါးကို ကြိုက်တဲ့လူ
တွေ အဲဒီဆောင်းပါးရှင်ထံမှာ တပည့်ခံပြီး ကျင့်ကြံလိမ့်မယ်၊
ဘုန်းကြီးတို့ဟောတာ ကြိုက်တဲ့လူတွေ ဘုန်းကြီးတို့ထံ လာ
ကြမှာဘဲလို့ ဒီလို ယောနိသော မနသိကာရနဲ့ နှလုံးသွင်းပြီး
ရိုးရိုးဘဲ ဟောပြောလာခဲ့ပါတယ်။ နောက် တယ်မကြာခင်ဘဲ
အဲဒီ သတင်းစာဟာ မထွက်လာတော့ဘူး၊ ဘာကြောင့်
မထုတ်နိုင်တယ်ဆိုတာတော့ မသိရပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ တရား
အားထုတ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ကတော့ ဘေးရန်အန္တရာယ်
တခု ကင်းသွားတယ်လို့ဘဲ ယူဆမိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလူ
ကတော့ မလျော့သေးဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပုတ်ခတ်
ပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားစာအုပ်တွေ ရေးထုတ်နေပြန်တယ်၊
ယခုထက်ထိ သူကတော့ ရေးနေတုန်းပါဘဲ၊ ဒါပေမယ်လို့
ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ သူ့ကို လစ်လျူဘဲ ထားပါတယ်၊ သူ
စာအုပ်ကြိုက်တဲ့သူရှိယင် သူ့ဆီသွားပေါ့၊ သာသနာတော်က
ဘုရားသာသနာတော်ဘဲ၊ ဘယ်သူပြုပြု တိုးတက် ကြီးပွား
ယင် ဝမ်းသာဘို့ချည်းပါဘဲ။ အခုနေအခါမှာ ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံ
တကမ္ဘာလုံးက ယုံကြည်နိုင်အောင် အဘိညာဉ်တန်ခိုးတွေပါ
ပြပြီး ဟောပြောနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး တဦးတယောက်လောက်
ပေါ်လာယင် သာပြီးတော့ ဝမ်းသာဘို့ပါဘဲ၊ အားလုံးက
ခိုင်းပြီး ထောက်ခံအားပေးကြဘို့ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တိုင်
က ဘာမှ အားထုတ်မှု ကျင့်ကြံမှု မရှိပါဘဲနဲ့ ကျကျနန အား

ထုတ်ပြီး ဟောပြောနေရာမှာ ဝင်ပြီး ဆရာလုပ်တာကတော့ တော်တော်ကို နေရာမကျတာပါဘဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ သွားနေကျ လမ်းအတိုင်း

ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ သာသနာ့ရိပ်သာကို ရောက်လာယင် ဘုန်းကြီးတို့ သွားနေကျ လမ်းအတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ထင် ရှားပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်ခိုင်းတော့တာဘဲ။ အဲဒီလို ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှတွေကို အကုန်လုံး စေ့ငအောင် လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးခင်တော့ ကိုယ်အမူအရာ အကြမ်းစား တွေက စပြီး ရှုမှတ်ခိုင်းပါတယ်။ အထူးအားဖြင့်တော့ ဝမ်း မိုက်က လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဝါယောရုပ်ကစပြီး ရှုမှတ်ခိုင်းပါတယ်။ ဝမ်းမိုက်က ဖောင်းတက်လာတာ ပိန်ကျသွားတာကို ဖောင်း တယ် ပိန်တယ်လို့ စိတ်သိကလေးနဲ့ ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလို ရှုရတယ် ဆိုတာကိုတော့ နောက်ပိုင်းကျမှ ကျမ်းဂန်နဲ့ ရှင်းပြမယ်။ ဒီလို မှတ်တာကလဲ ဖောင်းတာနဲ့ ပိန် တာ ဒါကလေး ၂-ခုထဲလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ကြားထဲမှာ ဖြစ်ပေါ် လာတဲ့ စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေကိုလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ် ရသေးတယ်။ ပြီးတော့ ဝေဒနာတွေလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ရသေးတယ်။ ပြီးတော့ တခြား ကိုယ်အမူအရာတွေလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ရသေးတယ်။ ဒီအတိုင်း ရှိရှိသေသေ ရှုမှတ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တော်တော်ကြာတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ကျွေးတိုင်း ဆန့် တိုင်း လှုပ်ရှားပြုပြင်တိုင်း စိတ်ကူးကြံစည်တိုင်း ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို အကုန်လုံး ရှုနိုင်ပြီး အကုန် သိလာကြပါတယ်။ ဒီတော့ သတာရက္ခေ၊ အမှတ်ရမှု သတိ

အစောင့်အရှောက် ရှိသော။ စေတသ၊ စိတ်နှင့်။ သမန္တာ-
ဂတော၊ ပြည့်စုံတယ်-ဆိုတဲ့ ဒီအရိယာဝါသ တရားတော်နဲ့
အံကျ ကိုက်ညီသွားပါတယ်။

တွေ့ပြီးသိမှ ဉာဏ်အစစ်

အချို့က ဒီလိုလဲ အကြံဉာဏ် ပေးကြသေးတယ်။ တရား
အားထုတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ရုပ်သဘော နာမ်သဘောတွေ
အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတွေ အသေးစိတ် အကျယ်သင်တန်း
ပေးထားယင် ပိုပြီးတော့ ထင်လွယ် မြင်လွယ်မယ်လို့ အကြံ
ဉာဏ် ပေးကြတယ်။ အဲဒါက သူတို့အထင်မျှပါတဲ့။ သင်တန်း
ပေးထားလို့ ထင်မြင်တာတွေက သညာသိတွေဘဲ။ ကိုယ်တိုင်
တွေ့ပြီး သိတဲ့ ပညာသိ မဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်နဲ့ ညွှတ်ပြီးယူတော့
မဟုတ်တာတွေကိုလဲ အဟုတ် ထင်လာတတ်တယ်။ ဒါကြောင့်
အဲဒီလို စိတ်ညွှတ်ပြီး ယူတာတွေဟာ မကောင်းပါဘူး။ ဗုဒ္ဓ
သာသနာကို မယုံကြည်တဲ့ လူတွေက ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ
အလုပ်ကို အထင်အမြင်သေးနေကြတာလဲ ရှိပါတယ်။ သူတို့က
ဘယ်လိုပြောကြသလဲဆိုတော့-ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ အနိစ္စ
ဒုက္ခ အနတ္တ လို့ ထင်မှာပေါ့။ စောစောကတည်းက ဆရာက
သင်ကြားထားတဲ့ အတိုင်း စိတ်နဲ့ ညွှတ်ယူနေကြတာဘဲ။ စိတ်
ညွှတ်ယင် စိတ်ညွှတ်တဲ့အတိုင်း ထင်မှာပေါ့-လို့ သူတို့က
ပြောတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို ပြောကြတာဟာ ဘုန်းကြီးတို့
တပည့် ယောဂီတွေနဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ
ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့က ရုပ်နာမ်အကြောင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တအကြောင်းကို သာမညလောကံသာ ဟောပြောထား
ပါတယ်။ ရုပ်လို့ နှလုံးသွင်းရမယ်။ နာမ်လို့ နှလုံးသွင်းရမယ်။

မမ္မ ရှုရလို့ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ အနိစ္စလို့ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ နှလုံးသွင်းရမယ်၊ ဖြစ်တယ် ပျက်တယ်လို့ နှလုံး သွင်းရမယ် စသည်ဖြင့် တမင်စိတ်ညွတ်ပြီး ရှုဘို့ ညွှန်ကြား မထားပါဘူး၊ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို သူပေါ်လာတဲ့အတိုင်း ဘဲ ရှုဘို့သာ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဲဒီလို ပေါ်လာသမျှ ကို ရှုရုံမျှ-ရိုးရိုးကလေး မှတ်နေရုံမျှနဲ့ ရုပ်ကတခြား၊ နာမ်က တခြား ကဲ့ပြားပြီး သိလာပုံကို အားထုတ်တဲ့ ယောဂီတွေက သူ့အလိုလိုဘဲ ပြောလာကြတယ်၊ ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေ ရောမှတ်သိတဲ့စိတ်တွေရော မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း ပျောက်ပျောက် သွားပုံကိုလဲ တွေ့သိနေကြောင်း သူ့အလိုလိုဘဲ ပြောလာ ကြတယ်၊ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိမှ ဉာဏ်အစစ် ဖြစ်တာ။ ဒီတော့မှ ဘုန်းကြီးတို့က ဒေသနာတော်နဲ့ ညှိပြီးတော့ ဒီလိုသိတာက ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတာ၊ ဒီလိုသိတာက နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတာ၊ ဒီလိုသိတာက အဖြစ် အပျက်ကို သိတာ၊ ဒီလိုသိတာက အနိစ္စကိုသိတာ စသည်ဖြင့် အမည်တပ်ပြီး ဟောပြောပေးပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့တပည့် ယောဂီ တွေမှာတော့ စိတ်ညွတ်ယူလို့ ထင်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တကယ် ဟုတ်မှန်တဲ့အတိုင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိကြတာသာ ဖြစ်ပါ တယ်။

သတိကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းလာပုံ

သိကြတာမှ ရိုးတိုးရိတ်တိပ် ဝိုးတိုးဝါးတား မဟုတ်ဘူး၊ လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်ပြီး သိရသလို ထင်ထင်ရှားရှားကြီးကို သိကြ ပါတယ်၊ ရှုစရာ အာရုံကလေး ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွား တာကိုလဲ သိတယ်၊ အဲဒီသိတဲ့စိတ်ကလေး ပျောက်သွားတာ

ကိုလဲ သိတယ်။ နောက်အာရုံတခုပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာ ကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီ အသိစိတ်ကလေး ပျောက်သွားတာကိုလဲ သိတယ်။ ဒီနည်းဖြင့် အာရုံရော အသိရော ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ ကိုယ်ခေါင်းလက်ခြေ ပုံသဏ္ဌာန် အထည်ဒြပ် ဆိုယင် ဘာမျှ မတွေ့ရတော့ဘူး။ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီက “ဘာမှ မတွေ့ရတော့ဘူး။ ကုန်ပျောက်သွားတာကိုချည်း တွေ့နေတယ်” လို့ ပြောတယ်။ ဒီတော့မှ ဘုန်းကြီးတို့က အဲဒါကို ဒေသနာတော်အရ ဘင်္ဂဉာဏ်ခေါ်တယ်လို့ ပြောရတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က “ဒီလိုသိရမယ်၊ ဒီလိုမြင်ရမယ်” လို့ စောစောက လမ်းကြောင်းပြီး ညွှန်ကြားမထားပါဘူး။ သူ့အလိုလို ရိုးရိုး ကလေး ရှုမှတ်နေရုံနဲ့ ဒီလိုအသိတွေက အလိုလို ဖြစ်ပေါ် လာပါတယ်။ ဒီလို အသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ယခု တရားနာပရိသတ်ထဲမှာလဲ - တော်တော်များများ ပါပါတယ်။ ဒါဟာ သတိကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းလာပုံပါ။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ကျတော့ ဒါထက် အများကြီးကောင်းပါ သေးတယ်။ အဲဒါ ကောင်းပုံကိုတော့ ဂုဏ်ခြောက်တွေရဲ့ အကျယ်ကျယ်မှ ရှင်းလင်းပြရမယ်။ ဒီလို ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ ဝိပဿနာရှုစဉ်ကတည်းက အမှတ်ရတဲ့ သတိက ကောင်းလာခဲ့တဲ့ အတွက် သောတာပန်ဖြစ်တော့ ပိုပြီး ကောင်းလာပါတယ်။ သောတာပန်က ဝိပဿနာရှုပြီး လေ့လာပြန်တဲ့အတွက် သကဒါဂါမ်ကျတော့ ပိုပြီး ကောင်းလာပြန်ပါတယ်။ ထိုအတူ အနာဂါမ်ကျတော့ ပိုပြီး ကောင်းလာပြန်ပါတယ်။ ရဟန္တာ ကျတော့ ဒီသတိဟာ အပြည့်အစုံ ကောင်းသွားပါတယ်။

ဘယ်ဟာကိုမှ အမှတ်တမဲ့ မေ့သွားတာရယ်လို့ မရှိတော့ဘူး၊ အကုန်လုံး သတိထင်ပြီး အမှတ်ရနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့်—

‘ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ ဝိပဿနာရှုနေသောသူသည်။ ဘိက္ခု၊ ရှုမှတ်၍ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတာရက္ခေန၊ အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့်အရှောက်ရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်နှင့်။ သမန္ဓာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏’လို့ ဒီအရိယာဝါသတရားတော်က ပြဆိုထားတာ-တဲ့။

သတိ-အစောင့်အရှောက် ထားပေးကြ

အိမ်မှာ အစောင့်အရှောက် ဒါရဝမ် ရှိနေသလိုဘဲ၊ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းမှာ သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေး အမြဲတမ်း ပါရှိနေပါတယ်-တဲ့။ ဒါက အရေးကြီးပါတယ်၊ မိမိတို့ကိုယ်ကို စစ်ဆေးကြည့်ကြပါ၊ တနာရီအတွင်းမှာ စိတ်ပေါင်း ဘယ်လောက်များ သတိအစောင့်အရှောက် ပါသလဲ၊ တနေ့လုံးမှာ အမှတ်သတိ ဘယ်လောက်ပါသလဲလို့ စစ်ဆေးကြည့်ကြပါ။ အစောင့်အရှောက် ဗလာနုတ္တိ ဖြစ်နေယင်လဲ အစောင့်ကလေး ထားပေးကြပေါ့၊ အစောင့်သတိက နည်းသေးယင်လဲ များများထားပေးကြပေါ့၊ ဒီအစောင့်အရှောက် သတိ မရှိဘဲနဲ့တော့ အရိယာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သောတာပန်လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ဖို့ဆိုတာတော့ ဝေးပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား”လို့ ဆိုထားတယ်၊ ကဲ ဒါကို ဆိုကြရမယ်။

“ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” — ဆို။

ဒီ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဖြစ်တိုင်း - ဆိုတာက မြင်မှု ကြားမှု စသည် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း သွားတိုင်း လာတိုင်း ကျွေးတိုင်း ဆန့်တိုင်း လှုပ်ရှား ပြုပြင်တိုင်း ကြံတိုင်း တွေးတိုင်း စိတ်ကူး စဉ်းစားတိုင်း ညောင်းတိုင်း ပူတိုင်း နာကျင်တိုင်း စိတ်ပျက်တိုင်း ဝမ်းသာတိုင်း အကုန်လုံး အမှတ်ရနေဖို့ပါဘဲ။ ဒီလို အမှတ်ရနေလျှင် သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေးနဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို ရှုမှတ်လို့ အမှတ်သတိက ကောင်းသလောက် စိတ်တည်ကြည်မှု သမာဓိကလဲ ကောင်းလာပါတယ်။ အဲဒီ သတိ သမာဓိတွေ ကောင်းလာသလောက် အသိဉာဏ်တွေကလဲ ကောင်းလာပါတယ်။ ဒါဟာ တရားအားထုတ်တဲ့ သူတွေကိုယ်တိုင် တွေ့ရတဲ့ သဘောတရားတွေပါဘဲ။ နောက်ဆုံးကျတော့ သိစရာဆိုယင် ဘာမျှ မကျန်တော့ဘူး။ စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်း အကုန်လုံးဘဲ သိသွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါဟာ “အစောင့်အရှောက်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံတယ်” ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသတခု - အရိယာတို့၏နေအိမ်တခုပါဘဲ။ အဲဒီ အရိယာနေအိမ်နဲ့ လုံလုံခြုံခြုံ တင့်တင့် တယ်တယ် နေနိုင်အောင် ကြိုးစားကြရမယ်။ တို့ဒကာ ဒကာမတွေ တသံသရာလုံးက အိမ်မဲ့ ယာမဲ့နဲ့ နေလာလို့ အပါယ် ဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့လာတာလဲ များလှပြီ။ သံသရာဆင်းရဲတွေနဲ့ တွေ့လာတာလဲ များလှပြီ။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာနဲ့ တွေ့ကြုံနေတဲ့ ယခုဘဝမှာတော့ ဘေးရန်ကင်းတဲ့ အရိယာနေအိမ်ကြီးနဲ့ နေနိုင်အောင် ကြိုးစားပြီး ဒီအရိယာဝါသနေအိမ်ကို ဆောက်ကြရမယ်။

ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု သတိပြု

ဒီနေ့ပေမယ့် မေးစရာရှိပါတယ်။ တပည့်တော်တို့က အရိယာမှ မဟုတ်သေးဘဲနဲ့ အရိယာနေအိမ်မှာ နေခွင့်ရပါမလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ ဥပမာနဲ့ပြောယင် ရှင်းသွားပါလိမ့်မယ်။ ယခုလောကမှာ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်တဲ့ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းတွေ ဟော်တယ်ကြီးတွေဆိုတာ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်ပေမဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ အခ ပေးယင် ရက်ပိုင်း လပိုင်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ နှစ်ပိုင်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် နေခွင့်ရပါတယ်။ အရိယာဝါသဆိုတဲ့ အရိယာတို့ နေအိမ်ကလဲ ထိုက်တန်တဲ့ အခပေးနိုင်ယင် နေခွင့်ရပါတယ်။ ဘယ်လို အခတွေ ပေးရမှာလဲဆိုယင် ယုံကြည်မှု-သဒ္ဓါ ဆိုတဲ့ အခလဲ ပေးရမယ်။ လိုလားမှု-ဆန္ဒဆိုတဲ့ အခလဲ ပေးရမယ်။ အားထုတ်မှု-ဝီရိယဆိုတဲ့ အခလဲ ပေးရမယ်။ ဒီအထဲမှာ ယုံကြည်မှု-သဒ္ဓါတရားဆိုတာ အလွန်ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်။ ဘယ်အလုပ်မဆို အကျိုးရှိမယ်လို့ ယုံကြည်မှတ် လုပ်နိုင်ပါတယ်။ မယုံကြည်ယင်တော့ မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု”ဆိုတဲ့ ဒီအရိယာဝါသ အလုပ်ကလဲ ရှုမှတ်ယင် ဝိပဿနာကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။ အကျိုးရှိတယ် ဆိုတာကို ယုံကြည်မှတ် အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ယုံကြည်ချုံ့နဲ့လဲ မပြီးသေးပါဘူး။ ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားတွေကို လိုချင်တဲ့ စိတ်ဆန္ဒကလဲ ထက်ထက် သန်သန်ရှိဘို့ လိုပါသေးတယ်။ ပြီးတော့ မဆုတ်မနစ် မပျင်း မရိ အားထုတ်နိုင်တဲ့ လုံ့လ ဝီရိယကလဲ ထက်ထက် သန်သန်ရှိဘို့ လိုပါသေးတယ်။ ဒီသဒ္ဓါ ဆန္ဒ ဝီရိယဆိုတဲ့ အခတွေ ပေးနိုင်ယင်တော့ အရိယာဝါသ နေအိမ်ကြီးမှာ

နေခွင့်ရပါတယ်။ ယုံလဲ ယုံတယ်၊ လိုလဲ လိုလားတယ်၊ ပျင်းလဲ မပျင်းဘူးဆိုယင် အချိန်အခွင့်ရတိုင်း ရှုမှတ်နေရုံပါဘဲ။ သွားတယ် သွားတယ် ကွေးတယ် ဆန့်တယ်၊ မြင်တယ် ကြားတယ် စသည့်ဖြင့် တချက်မှတ်ယင် အရိယာဝါသနေအိမ်ကို တခါရောက်သွားတာဘဲ။ ဆယ်ချက်မှတ်ယင် ဆယ်ခါရောက်တယ်။ အချက်တရာ မှတ်ယင် အခါတရာ ရောက်တယ်။ တမိနစ်ခန့်မှတ်နေယင် အရိယာဝါသနေအိမ်မှာ တမိနစ်နေရတယ်။ ဆယ်မိနစ်မှတ်ယင် ဆယ်မိနစ်နေရတယ်။ ပိုက်ဆံ တပြားတချပ်မှ မကုန်ရဘူး၊ သိပ်နေရာကျတာ။ ဘုန်းကြီးတို့က ငွေကြေးမကုန်ဘဲနဲ့ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းနဲ့နေရတဲ့ နည်းလမ်းကို ညွှန်ပြနေပါတယ်။ အဲဒါ အိမ်ကောင်းနဲ့ လုံလုံခြုံခြုံ စိတ်ချလက်ချနေချင်ကြယင် အရိယာဝါသနေအိမ်ကို ဆောက်ကြရုံဘဲ။ “ဟာ-တသံသရာလုံးက နေလာခဲ့သလို မလုံခြုံတဲ့ သာမန်ကုသိုလ် အိမ်စုတ်ကလေးတွေနဲ့ဘဲ နေပါတော့မယ်၊ အိမ်မဲ့ ယာမဲ့ဘဲ နေပါတော့မယ်” ဆိုယင်တော့ ဒကာ ဒကာမတို့ သဘောပါတဲ။ မရှုမမှတ်ပဲ နေမြဲတိုင်း နေကြပေါ့။

သူသတ်ဗိုလ်ကြီး တမ္ဗဒါဌိက

ရှုမှတ်ပြီး အရိယာဝါသ နေအိမ်မှာ နေတော့ ဘယ်လို အကျိုးကိုရပါသလဲလို့ ဆိုတော့ကာ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အပါယ်ငရဲက လွတ်တဲ့အကျိုးကို ရပါတယ်။ အဲဒါဟာ အကြာကြီး အားထုတ်မှ မဟုတ်ပါဘူး၊ တခဏလောက် အားထုတ်တာနဲ့လဲ ရနိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် တော်ကာလတုန်းက ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှာ တမ္ဗဒါဌိကဆိုတဲ့ သူသတ်ဗိုလ်ကြီး ရှိတယ်။ အဲဒါ တချို့လဲ ကြားဘူးကြပါလိမ့်မယ်။

ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှာ တရားရုံးက သေမိန့်သေဒဏ်ကျလာတဲ့ ခိုးသူတွေကို အဲဒီ တမ္ဗဒါဌိကက သတ်ရတယ်။ မြို့ရဲ့ အရပ်လေးမျက်နှာက ဖမ်းလာတဲ့ ငါးရာလေးလီ ခိုးသားဒေသြပေါင်း နှစ်ထောင်ကို ပဲ့ဦးထွက်စပြီး သတ်ရတယ်။ အဲဒီက နောက်လဲ နေ့စဉ် နေ့တိုင်းဘဲ သူ့မှာသတ်နေရတာဟာ တယောက် နှစ်ယောက် စသည်ဖြင့် ပြတ်တယ်လို့ မရှိလှဘူးတဲ့။ အဲဒီလိုချည်း သူသတ်ရာထူးနဲ့ အလုပ်လုပ်လာလိုက်တာ ၅၅-နှစ်တောင် ကြာသွားသတဲ့။ ၅၅-နှစ်ရှိတော့ မသန်စွမ်းတဲ့အတွက် အဲဒီ သူသတ်ဗိုလ်ကြီးရာထူးက နှုတ်ထွက်လိုက်ရတယ်။

အဲဒီလို ရာထူးက နှုတ်ထွက်တဲ့အခါမှာ ရာထူးရှိစဉ်တုန်းက အခွင့်မရတာတွေကို သုံးဆောင်ဘို့ အဆောတလျင် စီမံသတဲ့။ အဲဒါက ဘာတွေတုန်းဆိုယင်၊ သူသတ်ရာထူးနဲ့ မင်းမှုထမ်းနေတဲ့ သူဟာ အသစ်စက်စက် အဝတ်ကို မဝတ်ရဘူးတဲ့။ ထောပတ်အသစ်နဲ့ ကြိုထားတဲ့ နွားနို့ယာဂု နွားနို့ဆန်ပြုတ်ကိုလဲ မသောက်ရဘူးတဲ့။ မြတ်လေးပန်းကိုလဲ မပန်ရဘူးတဲ့။ နံ့သာလဲ မလိမ်းရဘူးတဲ့။ ဒီလေးမျိုးကို မသုံးရဘူးလို့ အဲဒီတုန်းက အာဏာပိုင် မင်းတွေက ဥပဒေလုပ်ထားသတဲ့။ သူသတ်အလုပ်က အင်မတန် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းတဲ့အတွက် အကောင်းအမြတ်တွေနဲ့ မတန်ဘူးလို့ ယူဆပြီး တားမြစ်ထားဟန် တူပါတယ်။ ယခုကာလ လူတွေအမြင်နဲ့ဆိုယင်တော့ ရယ်စရာ ဖြစ်နေမှာပါဘဲ။ အဲဒီလို တားမြစ်ထားတာတွေကို တမ္ဗဒါဌိကက သုံးဆောင်ချင်နေတာ ကြာလှပြီ။ “ယခုမှဘဲ အခွင့်ရတော့တယ်။ အားရအောင် သုံးဆောင်လိုက်မယ်” ဆိုတဲ့ အနေမျိုးနဲ့ စီမံပါသတဲ့။ လူဆိုတာ မလုပ်ရဘူးဆိုတာ

ကို သိပ်ပြီး လုပ်ချင်တတ်တယ်။ မစားရဘူးဆိုယင် သိပ်စား
ချင်တတ်တယ်။ သိပ်ကောင်းလိမ့်မယ်လို့လဲ ထင်တတ်တယ်။
ဒါကြောင့် တမ္မဒါဌိကဟာ နွားနို့ယာဂကို သူများသောက်
နေတာမြင်ရတိုင်း သူက သိပ်သောက်ချင်နေတယ်။ အဝတ်
သစ်လဲ ဝတ်ချင်တယ်။ မြတ်လေးပန်းလဲ ပန်ချင်တယ်။ နံ့သာ
လဲ လိမ်းချင်တယ်။ ဒါတွေကို သူ့စိတ်ထဲက တမ်းတနေတာ
ကြာလှပြီ။ ဒါကြောင့် သူက အဲဒီရာထူးက နှုတ်ထွက်ရတဲ့နေ့မှာ
ဘဲ သူ့အိမ်ရှင်မကို နွားနို့ယာဂ အကြံခိုင်းထားပြီးတော့
အဝတ်သစ် ပန်းနံ့သာများနှင့်တကွ မြစ်ဆိပ်သွားပြီး ရေချိုး
တယ်။ ပြီးတော့ အဝတ်သစ်တွေကိုဝတ်ပြီး နံ့သာကိုလဲ လိမ်း၊
ပန်းကိုလဲ ပန်ပြီး အိမ်ပြန်လာခဲ့တယ်။ အိမ်ရောက်တော့ အသင့်
ပြင်ထားတဲ့ နွားနို့ယာဂကို သောက်တော့မယ်လို့ ပြင်ဆင်
နေပါတယ် - တဲ့။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကြွလာတဲ့အခါ

အဲဒီလို ပြင်ဆင်နေတုန်းမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်
မြတ်ကြီးက အဘိညာဉ်နဲ့ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်တော့ တမ္မဒါဌိက
ကြီးကို ဒီလို မြင်တော်မူပါတယ်။ ဪ - တမ္မဒါဌိကကြီးဟာ
နှစ်ပေါင်းများစွာက သုံးဆောင်ခွင့် မရခဲ့တဲ့ နွားနို့ယာဂကို
သုံးဆောင်မယ်လို့ ပြင်ဆင်နေပါပကော၊ အဲဒါကို သုံးဆောင်
ပြီးယင် ယခုနံနက်ခင်း မကြာမီမှာဘဲ သေရှာတော့မယ်။ သေ
ပြန်တော့လဲ သူ့မှာ အားကိုးစရာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုက ဘာမှ
မရှိရှာဘူး၊ ၅၅-နှစ်ကာလပတ်လုံး သူပြုထားတဲ့ မကောင်းမှု
အကုသိုလ်တွေကတော့ ပြည့်လို့ဘဲ၊ ဒီအကုသိုလ်တွေက သူ့ကို
ပုဒ်မအမျိုးမျိုးနဲ့ဝရမ်းဖမ်းဘို့ အသင့်ရှိနေတယ်။ သေသည်နှင့်

တပြိုင်နက် အပါယ်ငရဲ တခါထဲ ကျရှာတော့မယ်။ သနားစရာ
 ကောင်းလိုက်ပါတိတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကံနဲ့တဲ့ သတ္တဝါကို
 ငရဲကလွတ်အောင် ငါသွားပြီး ကယ်တင်ဦးမှတ်လို့ ဒီလို
 ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီးက တမ္ဗ-
 ဒါဌိက၏ အနီးကို ရုတ်တရက်ကြွပြီး ဆွမ်းရပ်တော်မူပါတယ်။
 ဒီနေရာမှာ သဒ္ဓါတရား မရှိတဲ့သူ ဆိုယင်တော့ ကုသိုလ်မရဘဲ
 အကုသိုလ်တွေတောင် ဖြစ်ဖို့ ရှိနေပါတယ်။ တမ္ဗဒါဌိကမှာ
 နှစ်ပေါင်းများစွာက သောက်ခွင့်မရလို့ အင်မတန် သောက်
 ချင်နေတဲ့ နွားနို့ယာဂုကို အားမနာ ပါးမနာ လာပြီ အလှူ
 ခံရမလားလို့ ကဲ့ရဲ့ပြီးတော့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။
 ဒါပေမဲ့ တမ္ဗဒါဌိကကတော့ သဒ္ဓါတရား ကောင်းရှာပါတယ်။
 အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးကို မြင်ရတော့ သူ့မှာ
 ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပုံကတော့
 အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကြီး ယခုကြွလာတာ အင်မတန်
 နေရာကျတာဘဲ။ ယခင်က အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်
 ကြီးကို တွေ့ယင် လှူစရာက အသင့်မရှိဘူး။ လှူစရာက အသင့်
 ရှိတဲ့အခါလဲ မတွေ့ရဘူး။ ဒီတခါတော့ လှူစရာကလဲ ရှိတယ်။
 အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ ကြွလာတယ်။ တယ်နေရာကျတာဘဲလို့
 ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရှိသေ့စွာ ပင့်ပြီး
 နွားနို့ယာဂုကို ဆက်ကပ်ပါတယ်-တဲ့။ သဒ္ဓါတရားဟာ အင်မ
 တန် အရေးကြီးပါတယ်။ သဒ္ဓါတရားမရှိယင် လက်မရှိတာနဲ့
 တူတယ်။ လက်မရှိယင် အသုံးကျတဲ့ ပစ္စည်း အဘိုးတန်တဲ့
 ပစ္စည်းကို တွေ့ပေမယ်လို့ ကောက်မယူနိုင်ဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ
 သဒ္ဓါတရား မရှိတဲ့သူမှာ ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာ
 ၃-ပါးနဲ့ တွေ့နေရပေမယ်လို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မဖြစ်ဘူး။

ပုံမတော်ယင် အကုသိုလ်တွေတောင် ဖြစ်တတ်သေးတယ်၊
လက်ရှိတဲ့သူမှာ အဘိုးတန်ပစ္စည်းကို တွေ့ယင် ကောက်ယူနိုင်
သလိုဘဲ သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့သူမှာ ဘုရား တရား သံဃာတော်တို့နဲ့
တွေ့ရတဲ့အခါ တသံသရာလုံး သုံး၍မကုန်နိုင်တဲ့ ကုသိုလ် ဥစ္စာ
တွေကို ဆည်းပူးနိုင်တယ်။

နွားနို့ ယာဂုလှူ

ယခု တမ္ဗဒါဌိကကြီးမှာလဲ သဒ္ဓါတရားဆိုတဲ့ လက်က
သန်သန်စွမ်းစွမ်း ရှိနေတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်
မြတ်ကြီးကိုပင့်ပြီး အင်မတန်သောက်ချင်နေတဲ့ နွားနို့ ယာဂုကို
သူ့ကိုယ်တိုင် မသောက်သေးဘဲ လှူဒါန်းဆက်ကပ်ပါတယ်တဲ့။
အရှင်သာရိပုတ္တရာက ယာဂုကိုဘုဉ်းပေးနေပါတယ်၊ တမ္ဗဒါဌိက
ကလဲ အနီးအပါးမှာ ရှိသေစွာထိုင်ပြီး ယပ်ခပ်ပေးနေပါ
တယ်၊ ဒီလို ယပ်ခပ်ပေးနေရင်း သူ့မှာ ယာဂုကိုသောက်ချင်
တဲ့စိတ်တွေ အလွန်အကဲ ဖြစ်နေပါသတဲ့။ ဖြစ်လဲ ဖြစ်ပေမှာဘဲ၊
အောင့်လာခဲ့ရတာက နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ကျော်တောင် ရှိနေ
ပြီဟာကိုး၊ အဲဒါကို အရှင်သာရိပုတ္တရာက သိတော်မူတာနဲ့
တမ္ဗဒါဌိကကိုလဲ တနေရာမှာသွားပြီး ယာဂုသောက်ဖို့ ခွင့်ပြု
လိုက်ရတယ်၊ ဒီလိုခွင့်ပြုရတာကလဲ တခြားကြောင့် မဟုတ်
ဘူး၊ ယာဂုသောက်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ပြင်းထန်နေယင် တရားကို
ကောင်းကောင်း နာနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူ့ကို
ယာဂုသောက်ဖို့ ခွင့်ပြုလိုက်ရပါတယ်။ ယာဂု သောက်ပြီးတဲ့
အခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အနီးမှာ ရှိသေစွာ ထိုင်နေတယ်၊
ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက အနုမောဒနာတရားကို ဟော
တော်မူတယ်။

ဒါနကထာ သီလကထာ စသည်

တရားတော်ဆိုတာ အင်မတန် သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ပဌမ
ပေးလှူမှုနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဒါနကထာကို ဟောရပါတယ်။
ပြီးတော့ သီလကထာကို ဟောရပါတယ်။ သီလဆိုတာ သူတပါး
အသက်ကို မသတ်ရဘူး၊ သူတပါး ဥစ္စာကို မခိုးရဘူး၊
သူတပါး၏သားမယားကို မပြစ်မှားရဘူး၊ သူတပါး အကျိုးမဲ့
ဖြစ်အောင် မလိမ်ရဘူး၊ မူးယစ်မိုက်မဲစေတတ်တဲ့ သေရည်
သေရက်ကို မသောက်ရဘူး စသည်ဖြင့် ကိုယ်နဲ့ နှုတ်ကို
စောင့်စည်းရတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားပါဘဲ။ အဲဒီသီလကို ကျူးလွန်
ယင် အပါယ်ငရဲလဲ ကျတတ်တယ်။ လူဖြစ်တဲ့ အခါမှာလဲ
အသက်တို့ခြင်း အနာများခြင်း ရန်သူများခြင်း ပစ္စည်းဥစ္စာ
မရှိရှားပါးခြင်း အစရှိတဲ့ ကောင်းကျိုးတွေနဲ့တွေ့ပြီး ဆင်းရဲ
တတ်တယ်။ သီလလုံခြုံယင်တော့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ချမ်းသာ
တဲ့ဘဝတွေမှာ ဖြစ်ရတယ်။ ဖြစ်ရာဖြစ်ရာမှာ အသက်ရှည်ခြင်း
အစရှိတဲ့ ကောင်းကျိုးတွေနဲ့ ပြည့်စုံပြီး ချမ်းသာရတတ်တယ်
စသည်ဖြင့် သီလအကြောင်းကို ဟောရပါတယ်။ အဲဒါပြီးတော့
နတ်ပြည် အကြောင်း သဂ္ဂကထာကို ဟောရပါတယ်။ အဲဒါ
ပြီးတော့ ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ်နဲ့ စပ်တဲ့ မဂ္ဂကထာကို ဟောရပါ
တယ်။ ဝိပဿနာဆိုတော့ လောဘ ဒေါသ စိတ်ကူးကလေးမျှ
ဖြစ်ခွင့်မရအောင် မပြတ်ရှုနေပုံကို ဟောရတာကိုး။ ဒီတော့
အရှင်သာရိပုတ္တရာဟောတဲ့ တရားတွေက အလွန် သိမ်မွေ့နေ
တယ်။ အဲဒီလို သိမ်မွေ့တဲ့တရားတွေကို နာရတော့ တမ္ဗဒါဌိက

မှာ ရှေးက သူပြုခဲ့တဲ့ မကောင်းမှု အကုသိုလ်အကြောင်းတွေ
 က ပြန်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါတွေကို စဉ်းစားပြီးတော့ စိတ်
 ပူပန်နေရတာတယ်။ “ဪ—ငါ့မှာ မကောင်းမှုတွေ များလို့က်
 ပါဘိ၊ ဒီလောက် မကောင်းမှု များနေတဲ့ ငါဟာ ဒီလောက်
 သိမ်မွေ့တဲ့ တရားနဲ့တော့ မတန်ပါဘူး” စသည်ဖြင့် စဉ်းစား
 ပြီးတော့ စိတ်ပျံ့လွင့် ပူပန်နေရသတဲ့။ အဲဒါကို အရှင်သာရိ-
 ပုတ္တရာက သိတော်မူတဲ့အတွက် စိတ် အေးအေး ချမ်းချမ်းနဲ့
 တရားနာနိုင်အောင် မေးမြန်းတော်မူပါတယ်။ “ဒါယကာ
 တမ္မဒါဌိက၊ သင်ဟာ ငါဟောတဲ့ တရားကို စူးစူးစိုက်စိုက်
 မနာနိုင်ဘူး ထင်တယ်။ ဘယ်လို ဖြစ်နေသလဲ” လို့ မေးပါ
 တယ်။ “အရှင်ဘုရားဟောတဲ့ တရားကတော့ သိပ်ကောင်း
 တာပါတဲ့ဘုရား၊ ဒါပေမယ့်လို့ တပည့်တော်မှာ မကောင်းမှု
 အကုသိုလ်တွေက အလွန် များနေပါတယ်။ အဲဒါတွေကို
 တွေးတော ဆင်ခြင်မိတာနဲ့ စိတ်က ပူလောင်ပြီး ပျံ့လွင့်
 နေပါတယ် ဘုရား” လို့ လျှောက်တယ်။ ဒီတော့ အရှင်
 သာရိပုတ္တရာက တမ္မဒါဌိကမှာ စိတ်ပူပန်မှု ငြိမ်းစေရန်
 ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ပရိယာယ်နဲ့ မေးခွန်းများ ထုတ်ပါတယ်။
 “တမ္မဒါဌိက၊ သင် အဲဒီ မကောင်းမှုတွေကို ပြုတာဟာ သင်
 ကိုယ်တိုင်က ပြုချင်လို့ ပြုတာလား၊ သို့မဟုတ် သူတပါးက
 စေခိုင်းလို့ မလွဲမရှောင်သတဲ့အတွက် ပြုရတာလား” လို့ မေး
 တော့၊ “အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော် ကိုယ်တိုင်ကတော့ ဘယ်
 မှာ ပြုချင်မှာလဲ၊ မင်းမှုထမ်း ဆိုတော့ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်း
 လို့ မလွဲမရှောင်သတဲ့ အတွက် ပြုရပါတယ်” လို့ ပြန်ကြား
 လျှောက်ထားပါတယ်။

ပရိယာယ်နဲ့ မေး

ဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက- “နေပါဦး ဒီလိုဆိုယင် အဲဒါတွေဟာ သင့်မကောင်းမှုတွေ ဟုတ်ပါ့မည်လား” လို့ ပရိယာယ်နဲ့ ထပ်ပြီးမေးပြန်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြနော်၊ တမ္ဗဒါဌိကရဲ့ မကောင်းမှုတွေ မဟုတ်ဘူးလို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက မဆိုပါဘူး၊ တမ္ဗဒါဌိက စိတ်သက်သာရာ ရပြီး တရားနာနိုင်အောင်လို့ သင့်မကောင်းမှုတွေ ဟုတ်ပါ့မည်လားလို့ ပရိယာယ်နဲ့ မေးတာသာ ဖြစ်တယ်၊ အမှန်ကတော့ မကောင်းမှုဆိုတာ ကိယံသဘောအတိုင်းဘဲ ပြုလုပ်သည် ဖြစ်စေ၊ သူများကခိုင်းလို့ ပြုလုပ်သည် ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်တဲ့သူမှာ အကုသိုလ်ကတော့ ဖြစ်တာချည်းပါဘဲ၊ စိတ်ထက်သန်ယင် အပြစ်ကြီးတယ်၊ စိတ်မထက်သန်ယင် အပြစ်ငယ်တယ်၊ ဒါလောက်သာ ခြားနားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တမ္ဗဒါဌိကမှာတော့ ဗဟုသုတကမရှိတဲ့အတွက် “အင်း-ဒီမကောင်းမှုတွေဟာ ငါက လုပ်ချင်လို့လုပ်ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်းလို့ လုပ်ရတာ၊ ဒီမကောင်းမှုတွေဟာ ငါနဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ မကောင်းမှုတွေချည်းဘဲ” လို့ သူက တခါတည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သူ့မှာ စိတ်ပူပန်မှုတွေ ငြိမ်းအေးပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူတဲ့ တရားကို စူးစူးစိုက်စိုက် နာနိုင်သွားပါသတဲ့။

အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ရွှေဘိုက ဒကာကြီးတယောက်က ကပ်လုံးစကားတခုကို ပြောတယ်၊ “ဟေ့- လူဟာ အသိဉာဏ်ပညာရှိတိုင်းလဲ နေရာတကာ ကောင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ အသိဉာဏ်မရှိတာ ထူတာ နုတာလဲ

နည်းနည်းတော့ ကောင်းတာရှိသေးတယ်”လို့ သူကပြော
တော့၊ တခြားလူတွေက “ဘယ်လိုဟာလဲဗျာ”လို့ ဝိုင်းမေး
ကြတယ်။ ဒီတော့ သူက “ကြည့်ပါလားကွ တမ္ဗဒါဌိကဟာ
ဗဟုသုတအသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံနေလျှင် သူ့ရဲ့ ပူပန်မှုဟာ ငြိမ်းမှာ
မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်က ခိုင်းလို့ လုပ်ရယင် သင့်
အကုသိုလ် ဟုတ်ပါမည်လား’လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ပရိ
ယာယ်နဲ့ မေးတာကို သူက ဗဟုသုတ အသိဉာဏ်မရှိတဲ့ ထူ
တူတူလူလူ ဘုရင်မင်းမြတ်ရဲ့ အကုသိုလ်ချည်းဘဲလို့ တထစ်ချ
ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ စိတ်ပူပန်မှု ငြိမ်းအေးသွားတာကွ၊ ဒါ
ကြောင့် ထူတာလဲ နည်းနည်းတော့ ကောင်းတယ်”လို့ အဲဒီ
ဒကာကြီးက ပြောတယ်။ တော်တော် ရှာရှာဖွေဖွေ ပြော
တတ်တဲ့ ဒကာကြီးပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ တို့ဒကာတွေက တမ္ဗဒါဌိက
ကို အားကျပြီးတော့ အသိဉာဏ် နည်းအောင်တော့ ခိုမနေ
ကြနဲ့၊ အသိဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် တရားကို
နာရတယ်။ တရားစာများကိုလဲ ကြည့်ရှုလေ့လာရတယ်၊
ဗဟုသုတရှိတဲ့သူတွေကို မေးမြန်းရတယ်။

အနုလောမဉာဏ်

တမ္ဗဒါဌိကဟာ ခုနကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အရှင်သာရိပုတ္တ-
ရာရဲ့ ပရိယာယ်မေးခွန်းကြောင့် စိတ်အေးချမ်းပြီးတော့ ရှိရှိ
သေသေနဲ့ စူးစိုက်ပြီး တရားနာနေပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တ-
ရာကလဲ အစဉ်အတိုင်း သီလ သမာဓိ ပညာတွေကို ဟော
သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် တမ္ဗဒါဌိကဟာ တရားနာနေရင်း
နှလုံးသွင်းပြီး လိုက်သွားတဲ့အတွက် အနုလောမဉာဏ်ကို
ရသွားပါသတဲ့။ အနုလောမဉာဏ်ဆိုတာ ၃-မျိုးရှိတယ်။ အနိစ္စ

ဒုက္ခ အနတ္တကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်မှ စပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်အားလုံးကို အနုလောမဉာဏ်လို့ ခေါ်တာလဲ ရှိတယ်။ မဂ်ရောက်ခါနီး သင်္ခါရုပေက္ခာအရင့်ပိုင်းကို အနုလောမဉာဏ်လို့ ခေါ်တာလဲ ရှိတယ်။ မဂ်ဝီထိထဲက အနုလောမဉာဏ်ဆိုတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ ၃-မျိုးထဲမှာ တမ္မဒါဌိက ရသွားတာကို ဘယ်ဉာဏ်ဘဲလို့ အတိအကျဆုံးဖြတ်ဖို့ကတော့ မလွယ်ပါဘူး။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဩရတော—သောတာပတ္တိမဂ်ရဲ့ အောက်ဖက်က အနုလောမဉာဏ် လို့ ဆိုထားတာကို ထောက်ဆကြည့်ယင်တော့ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်လုနီးမှာဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာ အရင့်ပိုင်း ဉာဏ်ကို ဆိုလိုဟန် ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သမ္မသနဉာဏ်ကို ဆိုလိုယင်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် မရောက်မီလို့ယင်လဲ ဆိုဘွယ်ရှိပါတယ်။ သို့မဟုတ် တရုဏဝိပဿနာလို့ယင်လဲ ဆိုဘွယ်ရှိပါတယ်။ အလွန်ဝေးတဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့တော့ ထောက်ပြီး ဆိုဘွယ်မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ် ၏ အောက်ဖက်က အနုလောမဉာဏ်လို့ဆိုတဲ့ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်နဲ့ မဝေးလှတဲ့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် အရင့်ပိုင်းကို ဆိုလိုတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။ ဒီလို ယူရတာများ ရှိပါရဲ့လားလို့ ဆိုယင်၊ ရှိပါတယ်။ ဘုရား အလောင်းတော်များဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာမှာ ဝင်ပြီး ရဟန်းပြုလျှင်၊ အနုလောမဉာဏ်အထိ ဝိပဿနာကို ပွားများအားထုတ်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီလိုဆိုရာမှာ မဂ်ဝီထိထဲက အနုလောမဉာဏ် ကိုတော့ မယူရပါဘူး။ မဂ်ဝီထိထဲက အနုလောမဉာဏ်ကို ရောက်ယင်တော့ မဂ်ဖိုလ်ကိုလဲ တခါထဲ ရောက်သွားတော့

တာပါဘဲ၊ အနုလောမဉာဏ်တွင် ရပ်တန့်နေရိုး မရှိပါဘူး။ ပြီးတော့ ဘုရားအလောင်းဆိုတာကလဲ ဘုရားဖြစ်မည့် နောက်ဆုံးဘဝ ဘုရားဖြစ်မည့် အချိန်ကျမှသာ မဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ရှေးရှေး စောစောဘဝတွေတုန်းကတော့ မဂ်ဖိုလ်ကို မရောက်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အနုလောမဉာဏ်လို့ ဆိုပေမဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်များ နှစ်ဦးဘဝတွေက ရောက် တယ်ဆိုတဲ့ အနုလောမဉာဏ်ဟာ သင်္ခါရုပေက္ခာအရင့်ပိုင်း ဉာဏ်ဘဲလို့သာ ယူရပါတယ်။ ယခု တမ္ဗဒါဌိက ရသွားတယ် ဆိုတဲ့ အနုလောမဉာဏ်ကိုလဲ နည်းတူဘဲ ယူသင့်ပါတယ်။

တမ္ဗဒါဌိက သေဆုံး

ယခု ပြောနေတဲ့ “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသတရားနဲ့ စပ်ပြီး ပြောရယင် တော့ ဝိပဿနာဉာဏ် သာမန်ကို ယူလျှင်လဲ သင့်ပါတယ်။ အောက်ထစ်ဆုံး သမ္မသနဉာဏ်ကို ယူလျှင်လဲ သင့်ပါတယ်။ ယူချင်ရာ ယူနိုင်ပါတယ်။ ဘယ်ဟာကိုဘဲ ယူယူ အမှတ်ရမှု - သတိ အစောင့်အရှောက် ကလေးကတော့ ပြည့်စုံနေပါပြီ။ အားကိုးစရာ သတိ အစောင့်အရှောက် အကာအကွယ်ကလေး ကတော့ သူ့မှာ ရသွားပါပြီ။ အရိယာနေအိမ်ထဲလဲ ရောက် နေသည် မည်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ် မြတ်ကြီးက “ဒါလောက်ဆိုယင် အပါယ်ဘေးမှ ကာကွယ်နိုင်တဲ့ သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေးနဲ့ ပြည့်စုံသွားပြီ။ ဒါလောက် ဆိုယင် စိတ်ချရပြီ။ တော်လောက်ပြီ။ သူ့မှာ ဒါထက်လဲ တိုးတက်စရာ မရှိသေးဘူး” လို့ ယူဆပြီးတော့ တရားကို နှိဂုံး ချုပ် အဆုံးသတ်တော်မူလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားဟော

ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာလဲ ပြန်ကြွတော်မူတယ်။ တမ္ဗဒါဌိကလဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာကိုလိုက်ပို့ပြီး လမ်းခုလတ်ကပြန်လာတဲ့အခါမှာ ရှေးဘဝဟောင်းတွေက ရန်ငြိုးဖွဲ့လာခဲ့တဲ့ ဘီလူးမက နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ဝှေ့သတ်လို့ သေဆုံးသွားရရှာသတဲ့။

ဒီနေရာမှာ နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ဝှေ့သတ်တယ်-ဆိုတာကို မကြိုက်ယင်၊ နွားမမှာပူးကပ်ပြီး ဝှေ့သတ်တယ်လို့ ဒီလိုလဲ ယူနိုင်ပါတယ်။ ဒါက ဘာကြောင့် ပြောရသလဲလို့ ဆိုတော့၊ ယခုကာလမှာ ဝေဘန်တဲ့လူတွေကပေါလုန်းလို့ ကျမ်းဂန်ထဲမှာ ရှိတဲ့အတိုင်း အတိအကျ ပြောလိုက်ယင်၊ ယုတ္တိရှိ မရှိ ဝေဘန်တတ်ကြလို့၊ ယခုခေတ်လူတွေရဲ့ အမြင်နဲ့ ပြင်ယူချင်လဲ ယူရအောင် ပြောရတာပါ။ သူ့ကျမ်းစာ အဆိုကတော့ နွားမယောင်ဆောင်ပြီး ဝှေ့သတ်တယ်လို့ဘဲ ရှိပါတယ်။

တုသိတာ နတ်ပြည်ရောက်

အဲဒီလို ဝှေ့သတ်လို့ သေဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ တမ္ဗဒါဌိကကြီး ဘယ်ကိုရောက်သွားသလဲလို့ ဆိုတော့၊ တုသိတာ ဆိုတဲ့ နတ်ဘုံကို ရောက်သွားပါသတဲ့။ စတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာ ယာမာ တုသိတာ-ဆိုတော့ နတ်ပြည် ၆-ထပ်မှာ စတုတ္ထ နတ်ပြည်ပေါ့။ အဲဒီ နတ်ပြည်ဟာ ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ စံရာလဲ ဖြစ်လို့ အင်မတန်အလေးပြုအပ်တဲ့ နတ်ပြည်ပါ။ အဲဒီ တမ္ဗဒါဌိကကြီး သေဆုံးသွားတယ်ဆိုတာကို ကြားသိကြရတဲ့ ရဟန်းတော်တွေက တရားသဘင်မှာ ဆွေးနွေးကြတယ်။ တမ္ဗဒါဌိကကြီးဟာ ၅၅-နှစ် ကာလပတ်လုံး အင်မတန်

ကြမ်းကြုတ်တဲ့ မကောင်းမှုတွေကို ပြုသွားတယ်။ ဒီကနေ့ဘဲ အဲဒီရာထူးက ထွက်ရတယ်။ ဒီကနေ့ဘဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ယာဂုဆွမ်းလှူပြီး ဒီကနေ့ဘဲ သေသွားရှာပြီ။ ဘယ်မှာများ ဖြစ်ရှာလေမည်လဲ စသည်ဖြင့် ဆွေးနွေးကြတယ်။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက ကြွလာတော်မူပြီးတော့ တမ္ဗဒါဌိက တုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒီတော့ ရဟန်းတော်တွေက “မြတ်စွာဘုရား၊ ဒီလူကြီးဟာ ၅၅-နှစ်ပတ်လုံး လူတွေကို သတ်ပြီးတော့ တုသိတာနတ်ပြည်ကို ရောက်သွားပါသလား ဘုရား” လို့ ထပ်မံပြီး မေးလျှောက် ကြပြန်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလဲ “ဟုတ်တယ် ချစ်သားတို့၊ သံသယ မရှိကြနဲ့၊ သူက သေခါနီး ပန်းဝင်ချိန်ကလေးမှာ ကလျာဏမိတ္တ-မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်တဲ့ သာရိပုတ္တရာကို အမှီ ရသွားတယ်။ သာရိပုတ္တရာ၏တရားကို နာယူပြီး အနုလောမဉာဏ်ကို ရသွားတဲ့အတွက် အပါယ်ဘေးကလွတ်ပြီး တုသိတာနတ်ပြည်ကို ရောက်သွားတယ်” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းလင်း မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

သုဘာသိတံ သုဏိဘွာန၊ နဂရေ စောရဃာတကော။
အနုလောမခန္တိံ လဒ္ဓါန၊ မောဒတိ တိဒိဝံ ဂတော။

နဂရေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌။ စောရဃာတကော၊ တမ္ဗဒါဌိက မည်သော ခိုးသူသတ် ဗိုလ်ကြီးသည်။ သုဘာသိတံ၊ အရှင် သာရိပုတ္တရာ ကောင်းစွာ ဟောကြား မြတ်တရားကို။ သုဏိ-
ဘွာန၊ ကြားနာရ၍။ အနုလောမခန္တိံ၊ အနုလောမ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ လဒ္ဓါန၊ ရ၍။ ဝါ၊ ရသောကြောင့်။ တိဒိဝံ၊ တုသိတာ မည်သော နတ်ပြည်လောကသို့။ ဂတော၊

ရောက်လျက်။ မောဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလျက် နေရပေသတည်း။

အဲဒါ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာ အထင်အရှား ပြဆိုထားတဲ့ စကားပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ သတိ အစောင့်အရှောက် ကလေးဟာ အစစအရာရာမှာ လုံခြုံတယ်၊ စိတ်ချရတယ်၊ အားကိုးရတယ် ဆိုတာဟာ အလွန်ဘဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီ သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေးသာ မရှိယင်တော့၊ တမ္မဒါဌိကကြီးဟာ လူ့ဘဝက သေဆုံးသည်နှင့် တပြိုင်နက် အပါယ်ငရဲကျသွားမှာ သေချာနေပါတယ်။ သူ့အကုသိုလ်တွေက သူ့ကိုဆွဲချမယ်လို့ အဆင်သင့် ရှိနေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သေခါနီးကလေးမှာ ကပ်ပြီးတော့ တရားနာပြီး ဝိပဿနာသတိ အစောင့်အရှောက်ကလေးကို ရသွားတဲ့ အတွက် သူ့အကုသိုလ်တွေက ဝင်မဆွဲနိုင်ဘူး၊ နိုင်ငံခြား သံရုံးထဲ ဝင်ပြီး ခိုနေတဲ့ လူကို ရဲသားတွေက ဖမ်းခွင့်မရတာနှင့်လဲ ခပ်တူတူဘဲ။ ဒါကြောင့် တမ္မဒါဌိကမှာ အပါယ်ငရဲကလဲ လက်မတင်ကလေး လွတ်သွားတယ်။ အပါယ်က လွတ်ရုံတိုင် မကသေးဘူး၊ နတ်ပြည်လောကလဲ ရောက်သွားလိုက်သေးတယ်။ ဘယ်လောက် နေရာကျသလဲဆိုတာ စဉ်းစားသာ ကြည့်ကြပေတော့။

ဓနုဇ္ဇာနီပုဏ္ဏေးမ ဖြစ်ပုံ

ယခု တရားနာပြီး တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ စိတ်ပါ လက်ပါနဲ့ ထိထိရောက်ရောက် အားထုတ်ထားယင် နတ်ရွာသူကတိ ရောက်ဖို့ကတော့ သေချာပါတယ်။ အချို့

ယောဂီဟောင်းတွေက သူတို့မှာ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရောဂါ
ဝေဒနာ တခုခု ဖြစ်ပေါ်လာယင် သူ့အလိုလိုဘဲ အမှတ်သတိ
ကလေးက ပေါ်လာတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီလို သတိကလေးနဲ့
ရှုမှတ်လိုက်တော့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေလဲ သက်သာသွားတဲ့
အကြောင်းများကို ပြောကြပါတယ်။ အဲဒီလို သတိက အလိုလို
ဖြစ်လာတာဟာ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က ဓနဉာနီ
ဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားမမှာ ဖြစ်ပုံနဲ့လဲ တူပါတယ်။ ဓနဉာနီက
သောတာပန်ဥပါသိကာမဘဲ။ သူ့ရဲ့ခင်ပွန်း ပုဏ္ဏားက ဗြာဟ္မဏ
အယူရှိတဲ့အတွက် တနေ့သောအခါမှာ ဗြာဟ္မဏ ဆရာတွေကို
ပင့်ဘိတ်ပြီး ကျွေးမွေးပူဇော်ပါသတဲ့။ အဲဒီလို ကျွေးမွေးတဲ့
အခါမှာ ဓနဉာနီကလဲ အိမ်သူတို့ရဲ့ ဝတ္တရား ကျေပြန်စွာနဲ့
ထမင်းဟင်း စားသောက်ဖွယ်များကို လိုက်ပြီး ကမ်းလှမ်း
ပေးနေပါသတဲ့။ ပုဏ္ဏားဆရာတွေကို ကျွေးမွေး ဧည့်ခံနေတုန်း
မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်း ရှိုးခိုးတဲ့စကားမျိုးကို မဆို
ဘို့လဲ သူ့ခင်ပွန်းက အလျင်နေ့ကတည်းက ပိတ်ပင် တောင်း
ပန်ထားသတဲ့။ ဒါပေမဲ့ ခလုတ်တိုက်မိပြီး ခြေချော်သွားတဲ့
အခါ နာကျင်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်လာတော့ အမှတ်သတိက
သူ့အလိုလိုရောက်လာတယ်။ အဲဒီလို ဝေဒနာနဲ့ တရားကို သတိ
ရပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကိုလဲ သတိရလာတဲ့အတွက် မြတ်စွာ
ဘုရား ရှိရာဆီ လက်အုပ်ချီပြီးတော့ နမော တဿ ဘဂဝတော
အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ·လို့ ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင် ဆိုပြီး ရှိခိုး
မိသတဲ့။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါမှာ သတိက သူ့
အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ သေခါနီးမှာ ဒုက္ခဝေဒနာ
တွေနဲ့ တွေ့ရတော့လဲ တရားအားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ
ဒီလိုဘဲ အမှတ်သတိက သူ့အလိုလို ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်ပြီး သုဂတိကို ရောက်သွားနိုင်တာ။ ဒီအမှတ်ရတဲ့ သတိဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ အင်မတန် အားကိုးရ စိတ်ချရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို အရိယာဝါသ-အရိယာတို့၏ နေအိမ်လို့ ဟောထားပေတာဘဲ။ အားမထုတ်ဘူးသေးတဲ့ သူတွေဟာ အားထုတ်စရာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ အားထုတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့က အထူးတိုက်တွန်းစရာ မလို ပါဘူး။ သူ့သတိက သူ့ဟာသူ တိုက်တွန်းနေပါလိမ့်မယ်။

အားထုတ်ကြည့်ကြစမ်းပါ

အားမထုတ်ရသေးတဲ့ သူတွေကိုတော့ အားထုတ်ကြည့် စမ်းပါလို့ ဘုန်းကြီးတို့က တိုက်တွန်းဟောပြောရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့က တရားအရသာကို မသိကြသေး လို့ပါဘဲ။ တရားဟောရတာက ဈေးရောင်းရတာနဲ့လဲ တူပါ တယ်။ ဈေးရောင်းတဲ့သူဟာ မသိသေးတဲ့သူတွေ သိအောင် သူ့ပစ္စည်းကောင်းကြောင်း ပြောပြ ကြော်ငြာရတယ်။ မှုံ့ဆို့ ယင် ချိုပါတယ်။ ဆိမ့်ပါတယ် ကောင်းပါတယ် စသည်ဖြင့် ကြော်ငြာရတယ်။ အဝတ်အထည်ဆိုယင်လဲ လှပါတယ်။ ခိုင်ပါ တယ်။ ပေါ့ပါတယ် စသည်ဖြင့် ကြော်ငြာရတယ်။ သုံးဘူးတဲ့ သူတွေအတွက် ဆိုယင်တော့ ဘာမှ ကြော်ငြာနေဘို့ မလို ပါဘူး။ ကောင်းမွန်းသိတဲ့အတွက် သူ့အလိုလို ဝယ်ယူနေတော့ တာပါဘဲ။ တရားကလဲ ဒါလိုပါဘဲ။ မသိသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အတွက် တရားရဲ့ အကျိုးတွေကို ပြောပြပြီး တိုက်တွန်းရ ပါတယ်။ တရား အားထုတ်ထားပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ တိုက်တွန်းဘို့ မလိုတော့ပါဘူး။ သူတို့သဒ္ဓါတရားနဲ့ သူ့အလိုလို

သတိရပြီး အားထုတ်နေကြပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကို မလာပါနဲ့ဦးလို့ တားလို့တောင် မရဘူး၊ တခါတရံမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းက အားထုတ်စ ယောဂီအသစ်တွေနဲ့ ပြည့်ကြပ်နေတယ်။ အဲဒီလိုအခါမှာ ယောဂီအဟောင်းတွေကို မလာပါနဲ့ဦးလို့ တောင်းပန်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ မရပါဘူး သူတို့မှာလဲ အခွင့်သာတဲ့အခါကလေးမှာ အားထုတ်ချင်လွန်းလို့ပါ ဆိုပြီးတော့ အတင်းလာပြီး အားထုတ်ကြတာပါ။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အရိယာဝါသ နေအိမ်မှာ နေရတာကို ကောင်းမွန်းသိသွားလို့ပါ။ ပြီးတော့ သူတို့မှာ ရရှိသွားတဲ့ သဒ္ဓါနဲ့ သတိကလဲ သူ့အလိုလို တိုက်တွန်းနှိုးဆော်နေလို့ပါ။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှုအစဉ်ထား” ဆိုတဲ့ ဒီအရိယာဝါသ သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေးဟာ အင်မတန်ဘဲ ကောင်းပါတယ်။ ဒီအရိယာဝါသ နေအိမ်မှာ မနေဘူးသေးတဲ့ သူတွေကို “ဆားမြီး အစမ်းသဘောနဲ့ နေစမ်းကြည့်ကြပါ”လို့ ဘုန်းကြီးက အထူး တိုက်တွန်းပါတယ်။

မှီရာလေးပါး ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသ

အင်း - အစောင့်အရှောက် တပါးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ် ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသကိုတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။ ယခု စတုရပဿနော-မှီရာလေးပါး ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသကို ရှင်းပြရမယ်။ ခေါင်းစဉ်ဆောင်ပုဒ်က “လေးရပ်မှီကာ”လို့ ဆိုထားတယ်။ သတိ အစောင့်အရှောက် ကလေးကို ဖြစ်စေလိုလျှင် မှီရာလေးမျိုးကိုမှီပြီး အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါက ဘာတွေလဲဆိုယင်—

သင်္ခါယေကံ ပဋိသေဝတိ၊ သင်္ခါယေကံ အဓိဝါသေတိ။
သင်္ခါယေကံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သင်္ခါယေကံ ဝိနောဒေတိ-တဲ့။

ဧကံ၊ တခုကို။ သင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပဋိသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။
သုံးဆောင်ထိုက်တဲ့ ပစ္စည်း ၄-ပါးကို ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်
မှီဝဲရမယ်-တဲ့။ ကိုယ်မှာ အဝတ်မရှိလျှင် အအေးအပူ စသည်
ကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်လိမ့်မယ်၊ အဝတ်မရှိဘဲ ကိုယ်
တုံးလုံးကြီးဆိုလျှင် အမြင်လဲ မတော်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီလို
ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဝတ်ကိုလဲ ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ရမယ်။ ထို့
အတူ မစားဘဲတော့လဲ မနေနိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူ့အချိန်နဲ့
သူ အစာ အာဟာရကိုလဲ ဆင်ခြင်ပြီး မျှတရုံ စားရမယ်၊
အမိုးအကာ အိပ်ရာ နေရာမရှိဘဲ ကွင်းပြင်ထဲက မြေကြီး
ပေါ်မှာနေယဉ်လဲ အအေးအပူ စသည်ကြောင့် အများကြီး
ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် လေလုံမိုးလုံအဆောက်အဦနဲ့
အိပ်ရာ နေရာကိုလဲ ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ရမယ်၊ မကျန်း
မာတဲ့အခါမှာ ဆေးပစ္စည်းကိုလဲ မှီဝဲ သုံးဆောင်ရမယ်။ အဲဒီ
အဝတ် အစာ နေရာ ဆေး-ဆိုတဲ့ ဒီ ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံး
ဆောင်သင့်တဲ့အချိန်မှာ ဆင်ခြင်ပြီး သင့်လျော်ရုံ သုံးဆောင်
မှီဝဲရမယ်-တဲ့။ အဲဒါဟာ မှီဝဲသင့်တာကို မှီဝဲတာပါဘဲ၊ မိရာ
တပါးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဒါကို “မှီဝဲ”လို့ တိုတို
ကလေး ပေးထားပါတယ်၊ “မှီဝဲ သည်းခံ၊ ရှောင် ပယ်လှန့်၊
လေးတန် မှီရာများ”တဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မှီဝဲ၊ သည်းခံ၊ ရှောင်၊ ပယ်လှန့်၊ လေးတန် မှီရာများ-ဆို။

မှီဝဲသင့်တဲ့ အဝတ် အစာ နေရာနဲ့ ဆေးများကို မမှီဝဲမသုံး
ဆောင်ဘဲ ပေတေပြီးနေလျှင် မိမိကိုယ်ကို နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲတဲ့

အကျင့်လို့ ခေါ်တယ်။ ပါဠိလို့ အတ္တကိလမထာနုယောဂ—
 အကျင့်-တဲ့။ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက နိဂဏ္ဌ
 အာဇီဝကခေါ်တဲ့ တက္ကတုန်းတွေဟာ အဝတ်မဝတ်ပဲ။ အစာ
 မစားဘဲ။ အိပ်ရာ နေရာနဲ့ မနေဘဲ ဒီအတ္တကိလမထ အကျင့်
 တွေကို ကျင့်ကြတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော် တောင်မှ
 စောစောပိုင်းက ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်တယ် ဆိုတာ
 ဟာ ဒီအတ္တကိလမထ အကျင့်ပါဘဲ။ အဲဒီတုန်းက မဇ္ဈိမပဋိပဒါ
 ဆိုတဲ့ အလယ်လမ်း အကျင့်မှန်ကို မတွေ့ရသေးလို့ ထွက်သက်
 ဝင်သက်တွေကို အောင်ချုပ်ထားခြင်း၊ အစာ အာဟာရကို
 လျော့ခြင်း၊ ဖြတ်ခြင်း စသည်ကို ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ကျင့်စမ်းခဲ့ပါ
 သေးတယ်။ နောက်ကျတော့ အဲဒီ အတ္တကိလမထ လမ်းဟာ
 ဘာမှ အကျိုးမရှိဘူးဆိုတာကို သိမြင်ပြီးတော့ အဲဒီ ဒုက္ကရ-
 စရိယာ အကျင့်တွေကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို စွန့်ပြီး
 မဇ္ဈိမပဋိပဒါခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်း အကျင့်ကို ကျင့်ပြီး ဘုရား
 အဖြစ်ကို ရောက်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဝတ်မဝတ်ပဲ အစာ
 မစားဘဲ အိပ်ရာ နေရာကောင်းနဲ့ မနေဘဲ ကိုယ်ကို ညှဉ်း
 ဆဲတဲ့ အဲဒီအကျင့်တွေဟာ ယခုလဲ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဂျိန်း
 ဝါဒအယူရှိတဲ့ သူတွေက ကျင့်နေတုန်းပါဘဲ။ မြတ်စွာဘုရား
 သာသနာတော်မှာတော့ အဲဒီလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲတဲ့
 အတ္တကိလမထ—အကျင့်ကိုလဲ မကျင့်ရဘူး။ ကောင်းပေဆိုတဲ့
 အဝတ် အစာ နေရာတွေကို သာယာတပ်မက်ပြီးတော့ စည်း
 စိမ်ခံနေတဲ့ ကာမသုခလ္လိက အကျင့်မျိုးကိုလဲ မကျင့်ရဘူး။
 မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်း အကျင့်ကိုသာ ကျင့်ရ
 တယ်။ ဒါကြောင့် သုံးဆောင်သင့်တဲ့ ပစ္စည်းများကို သုံး
 ဆောင်သင့်တဲ့ အချိန်မှာ ဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ရ

တယ်၊ ဒီလို သုံးဆောင်တာဟာ မှီရာလေးပါးထဲက ပဌမ မှီရာကို မှီသည် မည်ပါတယ်။

ပြီးတော့ ဒုတိယမှီရာက ဧကံ၊ တခုကို။ သင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ အဓိဝါသေတိ၊ သည်းခံ၏။ သည်းခံသင့်တာတွေကို သည်းခံရမယ်တဲ့၊ ဘာတွေကို သည်းခံရမှာလဲ ဆိုယင် အအေးကို သည်းခံရမယ်၊ အပူကို သည်းခံရမယ်၊ နားမချမ်းသာတဲ့ အသံတွေ စကားတွေကို သည်းခံရမယ်၊ ကိုယ်ထဲက မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ထင်ရှားပေါ်လာယင် အဲဒါတွေကို သည်းခံရမယ်၊ တချို့က ဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းမခံချင်ဘူး၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်လာတာနဲ့ တခါထဲ အမှတ်လွှတ်ပြီး သက်သာရာ သက်သာကြောင်းတွေကို လျှောက်လုပ်တတ်တယ်၊ အဲဒီလိုတရားလက်လွှတ် လုပ်နေယင် တရားက မတိုးတက်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဒီဒုက္ခဝေဒနာတွေကို သည်းခံပြီး ရှုမှတ်ဖို့ရာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

တရားအားထုတ်လို့ သေတဲ့မသာမရီ

ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနုပေက္ခတံ ဥပဋ္ဌာပေတိ။ ။

ကာယေ စ၊ ကိုယ်၌၎င်း။ ဇီဝိတေ စ၊ အသက်၌၎င်း။ အနုပေက္ခတံ၊ မငဲ့ကွက် မတုယ်တာခြင်းကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်ပေါ်စေ၏။ ကိုယ်နဲ့ အသက်ကို မငဲ့ကွက်ပဲ အားထုတ်ပါတဲ့၊ တရားရယင် ပြီးရော၊ သေချင်လဲ သေပါစေ—ဆိုတဲ့ အနေနဲ့ စွန့်စွန့်စားစား အားထုတ်ပါတဲ့၊ ဒီလို တိုက်တွန်းထားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ “တရားက တယ် ရက်စက်ပါလား” လို့ တချို့က ထင်ချင်လဲ ထင်ကြလိမ့်မယ်။ ဒါက တရားရရေး

အတွက် အားပေးတာပါ။ တကယ်တော့လဲ တရားအားထုတ်
 လို့ သေတဲ့ မသာရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ သေဘို့ မပြောနဲ့တော့
 ရောဂါ ဝေဒနာတောင် မဖြစ်တတ်ပါဘူး။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ
 ဆိုယင် တရားအားထုတ်တာနဲ့ မူလကရှိနေတဲ့ ရောဂါတွေ
 တောင် ပျောက်သွားတတ်ပါသေးတယ်။ ဒီလို ရောဂါပျောက်
 သွားဘူးတာ တော်တော်များနေပါပြီ။ ယခုပြီးခဲ့တဲ့ ဝါတွင်းက
 ဒကာမ တယောက်မှာ သူ့ဝမ်းဗိုက်ထဲ အလုံးရှိနေသတဲ့၊ သွေး
 လုံးလား လေလုံးလား တခုခု ဖြစ်မှာပေါ့။ သူက တရား အား
 မထုတ်ခင် အိမ်မှာနေတုန်းကတည်းက ကြာကြာမထိုင်နိုင်ဘူး
 တဲ့။ ဧည့်သည်လာလို့ ဧည့်ခံစကားပြောနေတာတောင် ၁၀-
 မိနစ် ၁၅-မိနစ်ကြာအောင် မထိုင်နိုင်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် သူက
 ဆရာဝန်ကို ပြတော့။ ဆရာဝန်က ခွဲထုတ်လိုက်မှ ပျောက်မယ်
 လို့ ပြောသတဲ့။ ဒီတော့ သူက မခွဲခင် အားကိုးရာကလေးရ
 အောင်လို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာ့ရိပ်သာ
 မှာ လာပြီးတော့ အားထုတ်တယ်။ သူ့ဆရာဝန်က ကြာကြာ
 မထိုင်နဲ့၊ ကြာကြာထိုင်ယင် သေလိမ့်မယ်လို့လဲ ပြောထား
 သတဲ့။ ဒါနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြတဲ့ ဆရာဘုန်းကြီးကလဲ သူ့
 အကြောင်း ကြားသိရတာနဲ့ “ကိစ္စ မရှိပါဘူး။ သူများလို
 တော့ သိပ်ပြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားမထုတ်နဲ့၊ ဖြည်းဖြည်း
 ချင်း ခပ်လျော့လျော့ ခပ်မှန်မှန်ဘဲ အားထုတ်သွားတာပေါ့”
 လို့ ညွှန်ကြားထားတယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ခပ်
 လျော့လျော့ ခပ်မှန်မှန် အားထုတ်လာရင်း သတိ သမာဓိ
 ဉာဏ်တွေ တော်တော်ကောင်းလာတယ်။ ဒီလို သတိ သမာဓိ
 ဉာဏ်တွေက ကောင်းကောင်းလာသလောက် သူ့အလုံး
 ရောဂါကလဲ လျော့လျော့သွားတယ်။ နောက် တယ်မကြာ

ခင်ဘဲ အဲဒီအလုံးရောဂါဟာ အကုန်ပျောက်ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီက နောက်မှာ ဘယ်လောက်ကြာအောင် ထိုင်ပေမယ်လို့ ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။ ဒါပေမယ့် သေချာသည်ထက် သေချာအောင် သူက ဆရာဝန်ကို သွားပြီး ပြပြန်တယ်။ ဆရာဝန်က စမ်းသပ်ကြည့်ပြီးတော့ ဘာမှ ရောဂါကို ရှာလို့မတွေ့ရတာနဲ့ ခင်ဗျား ဘာလုပ်လို့ ပျောက်သွားသလဲလို့ မေးသတဲ့။ ဒီတော့ “တရားအားထုတ်တာပါဘဲ။ တခြားတော့ ဘာမှ မလုပ်ပါဘူး”လို့ ပြန်ပြောတော့ “ရောဂါလဲ မရှိပါဘူး၊ ခွဲဘို့လဲ မလိုပါဘူး”လို့ ဆရာဝန်က ပြောလိုက်သတဲ့။ ဒီလို တရားအားထုတ်လို့ ရောဂါပျောက်တဲ့ အခြားသူတွေလဲ တော်တော်များများ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်—

ကာယေ စ၊ ကိုယ်၌၎င်း။ ဇီဝိတေ စ၊ အသက်၌၎င်း။ အနုပေက္ခတံ၊ မငဲ့ကွက် မတွယ်တာခြင်းကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏ လို့ ညွှန်ကြားတာကတော့ တရားထူးကို ရဘို့ရာ အားပေးတိုက်တွန်းထားတာပါဘဲ။ အဲဒါက သည်းခံနိုင်သမျှ သည်းခံပြီးတော့ ရှုမှတ်သွားဘို့ပါဘဲ။ သည်းမခံနိုင်လောက်အောင် ဝေဒနာက လွန်ကဲလာတဲ့အခါကျတော့ ပြုပြင်ရပါတယ်။ “သည်းခံယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ်”လို့ ဗမာစကားပုံက ဆိုထားတယ်။ အဲဒါဟာ တခြားနေရာမှာထက် ဒီ တရားအားထုတ်ရာမှာ သာပြီးတော့ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သည်းမခံဘဲ အမှတ်တမဲ့ ပြုပြင်နေယင် သမာဓိ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သမာဓိမဖြစ်တော့ ဉာဏ်လဲ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာတခုခု ထင်ရှားပေါ်လာယင် သည်းခံနိုင်သမျှ သည်းခံပြီး ရှုမှတ်နေရတယ်။ သည်း

မခံနိုင်လောက်အောင် လွန်ကဲလာတော့မှ အမှတ်သတိ မလွတ်စေဘဲ ရှုမှတ်ရင်း ပြုပြင်ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီသည်းခံတာဟာ မှီရာတပါးပါဘဲ။

တရားအားထုတ်ဆဲမှာ ရှောင်ဘို့ရာ

ပြီးတော့ “မှီဝဲ သည်းခံ၊ ရှောင် ပယ်လှန်၊ လေးတန် မှီရာများ” လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း တတိယမှီရာကတော့ ဧကံ၊ တခုကို။ သင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ရှောင်ကြဉ်၏- တဲ့။ ဘေးရန်အန္တရာယ် ဖြစ်စေတတ်တာကို ရှောင်ရမယ် တဲ့။ ဒါကတော့ လွယ်ပါတယ်။ ခွေးကိုက်တတ်တဲ့ နေရာကို မသွားနဲ့၊ ဆင်ကြမ်း မြင်းကြမ်း နွားကြမ်းတွေနား မကပ်နဲ့၊ ယာဉ်ရထားကြမ်းတွေကို ရှောင်ရမယ်။ ယခု ကာလ မော်တော်ကားတွေက သိပ်ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်။ ရန်ကုန်မှာဆိုယင် ကားတွေက အလွန်များတာနဲ့ နေ့စဉ်လိုဘဲ ကားတိုက်မှုတွေကို ကြားနေရတယ်။ ဒီ သံလျင်မှာတော့ ဒါလောက်များပုံ မရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကားကိုတော့ သတိပြုပြီး ရှောင်မှတ်၊ မရှောင်ယင် ဒုက္ခပေးသွားမှာ စိုးရိမ်ရတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ရှောင်စရာတွေက ရှိသေးတယ်။ ကျင်းတွေ ချိုင့်တွေ ချောက်ကမ်းပါးတွေနားလဲ မသွားနဲ့တဲ့။ အခန့်မတော်ယင် လိမ့်ကျသွားမှာ စိုးရိမ်ရလို့ပါဘဲ။ ပြီးတော့ ဆူးငြောင့်ခလုတ်များတဲ့ နေရာကိုလဲ မသွားနဲ့တဲ့။ ဒါတွေဟာ ဘုန်းကြီးက ချဲ့ပြောနေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားဟော ပါဠိတော်ထဲမှာကို တိုက်ရိုက် ပြဆိုထားတာတွေပါ။ ဆူးပေါ်တဲ့ နေရာသွားယင် ဆူးစူးပြီး နာကျင်နေတော့ တရားအားထုတ်မှု ပျက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို နေရာမျိုးတွေကိုလဲ ရှောင်ဘို့

ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ ငါဟာ တရားအားထုတ်နေတာဘဲ ကိစ္စမရှိပါဘူး ဆိုပြီးတော့ လူစွမ်းကောင်းကြီး မလုပ်ပါနဲ့၊ မသွားသင့်တဲ့ နေရာတွေကို အရဲစွန့်ပြီး မသွားပါနဲ့တဲ့။ မြတ်စွာ ဘုရားက ဆုံးမနေတာဟာ သားငယ် သမီးငယ်ကလေးတွေကို မိခင်က ယုယုယယနဲ့ သွန်သင်ဆုံးမနေသလိုဘဲ။ တယ်ကြည်ညို စရာကောင်းတာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ မနီးစပ်သင့်တာတွေလဲ ရှိသေးတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုယင်၊ တရားအားထုတ်နေခိုက်မှာ ယောကျ်ားနှင့် မိန်းမတွေ အချင်းချင်း မနီးစပ်ဖို့ပါဘဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ ရဟန်းတော်များမှာ ဒကာမတွေနဲ့ မနီးစပ်ဖို့ပါဘဲ။ အဲဒါကလဲ ရောနှောနီးစပ်နေယင်၊ မဟုတ်ပဲနဲ့ လဲ အကဲ့ရဲ့ အစုပ်အစွဲ ခံရတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝိသဘာဝအာရုံတွေနဲ့လဲ မနီးစပ်အောင် ရှောင်ရပါတယ်။ အဲဒီလို ရှောင်တာဟာလဲ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မှီရာတခုပါဘဲ။ ဒါကတော့ လွယ်ပါတယ်။ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ကျင့်နေရတာမဟုတ်ပါဘူး၊ မသွားသင့်တဲ့ နေရာတွေ မသွားဘဲ နေရုံမျှပါဘဲ။

ပယ်လှန်သင့်တာတွေ ပယ်လှန်ပစ်

စတုတ္ထ မှီရာကတော့-ဧကံ၊ တခုကို။ သင်္ခါယ၊ ဆင်ခြင်၍။ ဝိနောဒေတိ၊ ပယ်ဖျောက်၏-တဲ့။ ပယ်လှန် သင့်တာတွေကို ပယ်လှန်ပစ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဘာတွေကို ပယ်လှန်ရမှာလဲဆိုယင်၊ ကာမဂုဏ်နဲ့စပ်ပြီးတော့ ကြံစည် စိတ်ကူးတဲ့- ကာမဝိတက်ကိုလဲ ပယ်ရမယ်။ သူတပါးကို သေပါစေ ပျက်စီးပါစေလို့ ကြံစည်စိတ်ကူးတဲ့- ဗျာပါဒဝိတက်ကိုလဲ ပယ်ရမယ်။ သူတပါးကို ကိုယ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ နှုတ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ် ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ဖို့

ကြံစည်စိတ်ကူးတဲ့-ဝိဟိံ သဝိတက်ကိုလဲ ပယ်ရမယ်-တဲ့။ ဒါက အရေးကြီးပါတယ်။ တချို့က သိပ်မခက်ဘူးလို့ ထင်ချင်လဲ ထင်နေကြမယ်။ ခက်ပါတယ်။ အများကြီးကို ခက်ပါတယ်။ ကာမဂုဏ်နဲ့ စပ်ပြီးတော့ ကြံစည်နေတာ ဆိုပါတော့။ အဲဒါ ကလေးကို လက်မခံဘဲ ပယ်ဘို့ရာဟာ အများကြီးခက်ပါ တယ်။ ကိုယ်လိုချင်တာကလေးတွေကို ရဘို့။ ကိုယ်တွေ့ချင်တဲ့ လူနဲ့တွေ့ဘို့။ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်းဖြစ်ဖို့ ကြံစည်နေတဲ့သူမှာ အဲဒီလို ကြံစည်နေရတာကို အရသာရှိတယ်လို့ ထင်နေတယ်။ ကိုယ့်အတွင်းသားအနေနဲ့လဲ ထင်နေတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီး တို့က ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဘို့ပြောရတယ်။ ကြံယင် ကြံတယ် ကြံတယ်-လို့ မှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ပါလို့ ပြောရတယ်။ ဒီတော့ တချို့က ပြောကြတယ်။ တရားအားထုတ်ရတာက တယ်ကြပ် တည်းတာကိုး။ စိတ်တောင်မှ မကူးရဘူး၊ ချုပ်ချယ်လိုက်တာ လွန်ပါရော၊ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ကို မနေရတော့ဘူးလို့ ညည်း ညှိုးပြီး ပြောကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောကြတာဟာ ဟုတ်တော့လဲ ဟုတ်ပေတာဘဲ။ တရားအားမထုတ်ခင်ကဆိုယင် ကြံချင်ရာကြံ၊ တွေးချင်ရာ တွေး၊ စဉ်းစားချင်ရာ စဉ်းစားလို့ လွတ်လွတ် လပ်လပ် နေလာခဲ့ရတာကိုး။ ဒီလို လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေ လာရာထဲက စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းကိုလိုက်ပြီး မပြတ်ရှုနေရ တယ်ဆိုတော့ သူ့ခမြာ တော်တော်တာဝန်လေးနေတာပေါ့။

ဒါပေမဲ့ အားထုတ်ခါစ တရက် နှစ်ရက် သုံးရက်လောက် အတွင်း အသားမကျသေးခင်လောက်ပဲ တာဝန်လေးတတ် ပါတယ်။ နောက် အသားကျသွားတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလို မပြတ်ရှုနေရတာကလေးကိုက ကောင်းနေတာ၊ စိတ်မကူးရ

မကြံမတွေးရဘဲနဲ့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို လိုက်ပြီး မပြတ်ရှုနေ
ရတာကိုက အရသာပေါ်ပြီး အင်မတန် ကောင်းနေတာ။
စမ်းကြည့်ပါ။ တရားအရသာ ဘယ်လောက် ကောင်းတယ်ဆို
တာ ကိုယ်တိုင်ဘဲ သိရပါလိမ့်မည်။ ဘုန်းကြီးတို့ သာသနာ့
ရိပ်သာမှာ နိုင်ငံခြားကပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ လာပြီး အားထုတ်ကြပါ
တယ်။ အဲဒီနိုင်ငံခြားသားတွေကတော့ အများအားဖြင့်
ဘုန်းကြီးတို့ ပြနေတဲ့ တရားလုပ်ငန်းစဉ် အကြောင်းကို သိပ်
မသိကြပါဘူး။ သဒ္ဓါတရားရှိလို့သာ လာပြီး အားထုတ်ကြပါ
တယ်။ အားထုတ်ခါစမှာ သူတို့က ဘယ်လိုပြောသလဲဆိုတော့
သူတို့ အနောက် နိုင်ငံသားတွေက စာမကြည့်ရလျှင် မနေ
တတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စာမကြည့်ရဘူး စာမရေးရဘူးဆိုတာ
ဟာ သူတို့အတွက် အင်မတန် ဝန်လေးပါတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊
သူတို့မှာ စာကြည့် စာရေးတဲ့ဘက်က အင်မတန် ဝါသနာ
ပါနေတယ်။ အချိန်ရတိုင်း သူတို့က စာကြည့်နေတတ်တယ်၊
စာရေးနေတတ်တယ်။ စာအုပ်နဲ့ မျက်နှာ ပြတ်နေတယ်လို့
မရှိလှဘူး။ ဒါကြောင့် စာမကြည့်ရ စာမရေးရတာဟာ
သူတို့အတွက် အင်မတန် တာဝန် လေးနေရှာကြပေလိမ့်မယ်။
ဒါပေမဲ့ စာကြည့် စာရေးနေတယ် ဆိုတာ ဂန္ဓပလိဗောဓထဲ
အပါအဝင်ဘဲ၊ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်နေရင်း စာတွေ
ကြည့်နေမယ်၊ ရေးနေမယ်-ဆိုယင် စဉ်းစားမှုတွေက အများ
ကြီး ဝင်လာမယ်၊ စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း သမာဓိ
ပျက်နေတယ်။ သမာဓိ မဖြစ်တော့ ဉာဏ်လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊
ဒါကြောင့် စာမကြည့်ရဘူး၊ စာမရေးရဘူး ဆိုတာကို
အနောက်နိုင်ငံသားတွေအတွက် အထူးသတ်မှတ်ထားရတယ်။

အမေရိကံသား မစ္စတာဒုဗော

ဒါဟာ သူတို့စိတ်ထဲမှာ တော်တော် တာဝန် လေးရှာကြ ပါတယ်။ ဒါလဲ အစလောက်ပါဘဲ။ နောက်ကျတော့ တာဝန် မလေးကြ မခက်ကြပါဘူး။ ခုနက သီလပေး တိုက်တွန်း တရားဟောသွားတဲ့ ဦးကေတုမာလာဘိဝံသ ပြောသွားတာ ကို ကြားလိုက်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ သာသနာ့ရိပ်သာမှာ ဝါတွင်းက သူနဲ့ အတူတူ အားထုတ်တဲ့ အမေရိကံသား မစ္စတာ ဒုဗောရဲ့ အကြောင်းကို သတိပြုမိကြရဲ့ မဟုတ်လား၊ အဲဒီ မစ္စတာဒုဗောဟာ တော်တော်ကို အံ့သြစရာ ကောင်းပါ တယ်။ အင်မတန်တော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘဲ။ သူ အားထုတ်တာ (၇)လလောက် ကြာသွားပါတယ်။ ပဌမက လူဝတ်နဲ့ စပြီး အားထုတ်တယ်။ နောက် ဝိပဿနာ တရားတွေ ကောင်း ကောင်း ပြည့်စုံပြီလို့ အားရ ကျေနပ်လောက်တဲ့ အခါမှာ ရဟန်း ဝတ်ပြီးတော့လဲ ဆက်လက် အားထုတ်သွားပါတယ်။ သူက စိတ်တိုင်း စိတ်တိုင်းကို လိုက်ပြီး မပြတ်ရှုရတဲ့ ဒီ သတိ-ပဋ္ဌာန် တရားအလုပ်ဟာ အင်မတန် ကောင်းတဲ့အကြောင်း၊ သူတို့ရဲ့ဥရောပ အမေရိကံ နိုင်ငံတွေမှာ လောကီပစ္စည်းတွေနဲ့ ကြွယ်ဝပြည့်စုံနေသော်လဲ ဒီလို စိတ်ကို ပြုပြင်တဲ့နည်းကမရှိလို့ လူတွေဟာ ရာခိုင်နှုန်း ၆၀-ကျော်လောက်က စိတ်ဆင်းရဲနေ ကြတဲ့ အကြောင်းများကို သူက ပြောပါတယ်။ သူ ဗမာ ပြည်က ပြန်သွားလို့ ဟိုရောက်တဲ့အခါမှာ ဒီသတိပဋ္ဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို ညွှန်ကြားပြသပြီးတော့ သူ့မိတ်ဆွေတွေ သူ့လူမျိုးတွေကို စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြုပြင်ပေးမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းလဲ အားရဝမ်းသာနဲ့ ပြောသွားပါတယ်။ ဘယ်

လောက် အောင်မြင်မယ်ဆိုတာကတော့ သူ့ဆီက သတင်းရမှ ဆုံးဖြတ်ရမှာဘဲ။ ဒီ သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်နည်းက ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် တကယ် အားထုတ်ကြည့်ယင်၊ မစ္စတာဒုဗောလိဘဲ စိတ်ကို တကယ် ချမ်းသာစေတဲ့ တရားဘဲဆိုတာ ကိုယ်တိုင် တွေ့ရ ပါတယ်။ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ တရားပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကာမ ဝိတက် အစရှိတဲ့ ကြံစည်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင်၊ လက်မခံဘဲ မြန်မြန်ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို ပယ်တာဟာလဲ အရိယာ ဝါသလုပ်ငန်းစဉ်ထဲမှာ မှီရာ တပါးပါဘဲ။ “မှီဝဲ သည်းခံ၊ ရှောင် ပယ်လှန်၊ လေးတန် မှီရာများ” ဆိုတဲ့ မှီရာလေးပါး အရိယာဝါသကတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။

အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ပုံ

အဲဒီ မှီရာလေးပါးကို မှီပြီးတော့ “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” - ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသ အရ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတော့ ရှေးဦးစွာ ဘာကို တွေ့တတ်သလဲ ဆိုယင်၊ နိဝရဏ ငါးပါး ဆိုတဲ့ တရားဆိုးတွေကို တွေ့ရတတ်တယ်။ အားထုတ်စ ပုဂ္ဂိုလ် မှာ သတိနဲ့ သမာဓိက အားမကောင်းသေးတဲ့အတွက် စိတ်ကို ကောင်းကောင်း မထိန်းနိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်က သူ သွားနေကျ အာရုံတွေဆီကိုချည်း သွားနေတတ်တယ်။ အဲဒါ တွေဟာ ရှုမှတ်မှု ဘာဝနာကို တားမြစ်တတ်တဲ့ အတွက် သူတို့ကို နိဝရဏ လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရ တယ်။ မပယ်ယင် သူတို့က နိဗ္ဗာန် မဂ် ဖိုလ်ကို မသွားနိုင် အောင် တားမြစ်ထားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက

ပဉ္စဂံဝိပွဟီနော-အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ပြီး ဖြစ်ရမယ်လို့ ပဌမဆုံး အရိယာဝါသကို အကျဉ်းချုပ် ဟောထားပါတယ်။

အဲဒါကို အကျယ်ဝေဘန်ပုံကတော့—

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပဉ္စဂံဝိပွဟီနော ဟောတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထဉ္စ၊ ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့်။ ပဉ္စဂံဝိပွဟီနော၊ အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း-တဲ့။ ဒါက အကျယ် ဝေဘန်ပြတော့မယ်လို့ မေးခွန်း ထုတ်လိုက်တာ။

အကျယ်ဝေဘန်ပုံကတော့—

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီနော ဟောတိ၊ ဗျာပါဒေါ ပဟီနော ဟောတိ၊ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီနံ ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီနံ ဟောတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမအလိုဆန္ဒကို။ ပဟီနော၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗျာပါဒေါ၊ စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုးမှု ဗျာပါဒကို။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိုင်းမှိုင်း ပျင်းရိမှု ထိနမိဒ္ဓံကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ၊ ပျံလွင့်မှု ပူပန်မှုကို။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ယုံမှား တွေးတော

မှုကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အကျဉ်းချုပ်ကတော့ နိဝရဏငါးပါးတရားဆိုးတွေကို ပယ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီနိဝရဏငါးပါးပယ်ဘို့ကတော့ အစဉ်အတိုင်း ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကိုဆိုပြီး ရှင်းပြသွားရမယ်။ ပဌမဆောင်ပုဒ်က “နှစ်သက် လိုချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ”-တဲ့။ ကဲ ဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ-ဆို။

နှစ်သက်လိုချင်တာ ကာမစ္ဆန္ဒ

ကာမစ္ဆန္ဒဆိုတာ နှစ်သက် လိုချင်တဲ့ သဘောဘဲ။ ကာမ-လိုချင်တယ်၊ ဆန္ဒ-လိုလားတယ်-နှစ်သက်တယ်၊ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ သဘောကို ကာမစ္ဆန္ဒ ခေါ်တယ်။ ကာမဂုဏ်တွေဆိုတာ လိုချင်စရာတွေပါဘဲ၊ သူကလဲ လိုချင် ငါကလဲ လိုချင် လူတိုင်းက လိုချင်နေတဲ့ အရာ ဝတ္ထုတွေပါဘဲ၊ စားစရာကလေး ဆိုပါတော့၊ လူတွေက နှစ်သက်လို့ စားချင်လို့ စားရအောင် တမင် ပြုပြင်ပြီး ထားတယ်၊ ဒီအထဲမှာ ယင်ကောင်က ရောက်လာတယ်၊ သူကလဲ နှစ်သက်တယ် စားချင်တယ်၊ ပရုဏ်ဆိတ်ကလေးတွေက ရောက်လာပြန်တယ်၊ သူတို့ကလဲ နှစ်သက်ကြ စားချင်ကြတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီအကောင်တွေ မလာနိုင်အောင် လုံလုံခြုံခြုံ ဖုံးအုပ်ထားရတယ်၊ လူက စားသောက်နေရာမှာလဲ သူတို့က ဝင်ဝင်ပြီး စားလိုက်သေးတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီလို အများ သူ ငါက လိုချင်နေတဲ့ အရာဝတ္ထုတွေကို ကာမဂုဏ် လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကြည့်လို့ ရှုလို့ ကောင်းတဲ့ အဆင်း အာရုံ

ဝတ္ထုတွေ၊ နားထောင်လို့ကောင်းတဲ့ အသံအာရုံဝတ္ထုတွေ၊ အနံ့ကောင်း အာရုံဝတ္ထုတွေ၊ အရသာကောင်း အာရုံဝတ္ထုတွေ၊ တွေ့ထိစရာ အာရုံဝတ္ထုကောင်းတွေ၊ ဒါတွေဟာ သူတကာက လိုချင်နေကြတာတွေဘဲ၊ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်လို့ခေါ်တယ်။

ကာမဂုဏ်ဆိုတာ သားတစ်ပမာ

ဒီ ကာမဂုဏ်ကို အပြစ်ပြတ် ဥပမာကတော့ သားတစ်နို့တူပါတယ်တဲ့၊ သားတစ်တခုကို စွန့်တကောင်က ချီသွားတယ်ဆိုယင် အဲဒီစွန့်ကို အခြားစွန့်တွေက ဝိုင်းပြီး ထိုးကြ ဆိတ်ကြတယ်၊ တခြားစွန့်တွေက သူတို့လဲ သားတစ်ကို စားချင်ကြလို့ လိုက်ပြီး ထိုးကြ ဆိတ်ကြတာပေါ့၊ အထိုး အဆိတ် ခံရပေါင်း များလို့ သည်းမခံနိုင်တဲ့ အခါမှာ အဲဒီစွန့်က သားတစ်ကို လွှတ်ချလိုက်ပါရောတဲ့၊ ဒီတော့ တခြားစွန့်တကောင်က အဲဒီ သားတစ်ကို ကောက်ယူပြီး ချီသွားပြန်တယ်၊ အဲဒီ စွန့်ကိုလဲ တခြား စွန့်တွေက နည်းတူဘဲ ဝိုင်းပြီး ထိုးကြ ဆိတ်ကြပြန်တယ်၊ မခံနိုင်တော့ အဲဒီ ဒုတိယစွန့်ကလဲ သားတစ်ကို လွှတ်ချလိုက်ရပြန်တယ်၊ ဒီနည်းဖြင့် သားတစ်ကို ကောက်ယူတဲ့ စွန့်တိုင်း အထိုးအဆိတ် ခံရတယ်၊ သားတစ်ကို လွှတ်ချလိုက်မှ သက်သာရာ ရပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့ သားတစ်ကို စွန့်တိုင်းက နှစ်သက် လိုချင်နေကြလို့ပါဘဲ၊ ကာမဂုဏ်တွေဆိုတာကလဲ ဒါလိုပါဘဲ၊ လူတိုင်း လူတိုင်းက လိုချင်နေကြတာနဲ့ အဲဒီ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ သိမ်းပိုက်ထားတဲ့ လူကို ဘေးက လူတွေက ထိုးဆိတ်ပြီး လုယူဘို့ အားထုတ်နေကြတယ်။

ဟုတ်တယ်၊ ယခုလောကမှာ လူတွေဟာ ဒီလိုအလုပ်တွေကို လုပ်နေကြတာဘဲ၊ တယောက်နဲ့ တယောက် တိုက်ခိုက်ကြတယ်၊ တဖွဲနဲ့ တဖွဲ တိုက်ခိုက်ကြတယ်။ တပါတီနဲ့ တပါတီ တိုက်ခိုက်ကြတယ်၊ တနိုင်ငံနဲ့ တနိုင်ငံ တိုက်ခိုက်ကြတယ်ဆိုတာတွေဟာ ဒီကာမဂုဏ်အတွက်ချည်းပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီကာမဂုဏ်ကို ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတွေက ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချပြီးတော့ စွန့်ပယ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကာမဂုဏ်ရဲ့အပြစ်ကို မမြင်နိုင်တဲ့သူတွေကတော့ ဒီကာမဂုဏ်ကိုဘဲ အမြတ်တနိုးကြီး လုပ်ပြီး ရှာနေကြပါတယ်၊ ယခုခေတ်လူတွေဟာဖြင့် အတော်ကို လွန်လွန် ကဲကဲ မက်မောနေကြပါတယ်၊ ဒီကာမဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံယင် လောကနိဗ္ဗာန်လို့ ထင်ပြီးတော့ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကိုတောင် နှလုံးမသွင်းနိုင်တော့ဘဲ ရရာနည်းနဲ့ ရှာနေကြပါတယ်၊ ဒီလို လိုချင်စရာ မက်မောစရာတွေ ဖြစ်တဲ့ အတွက် အဲဒါတွေကို ကာမဂုဏ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ အဆင်းအာရုံ ဆိုတာက မျက်စိနဲ့မြင်ရတဲ့ အဆင်းရုပ်ကလေး သက်သက်ကိုသာ ဆိုတာမဟုတ်ပါဘူး၊ အဲဒီလှပတဲ့ အဆင်းရဲ့ တည်ရာဖြစ်တဲ့ မိန်းမ ယောက်ျား သက်ရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေရော အဝတ်အထည် အစရှိတဲ့ အသုံးအဆောင် သက်မဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေရော အကုန် ပါပါတယ်။ အသံအာရုံ ဆိုရာမှာလဲ ထိုအတူပါဘဲ၊ ချိုချိုသာသာ ပြောဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော အတီးအမှုတ် တူရိယာ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေရော အကုန် ပါပါတယ်။ အနံ့ ဆိုရာမှာလဲ အမွှေးအကြိုင် နံ့သာတွေရော အဲဒီနံ့သာလူးလိမ်းထားတဲ့ လူတွေရော အကုန်ပါဘဲ။ အရသာ ကျတော့ စားကောင်း သောက်ဖွယ်တွေရော အဲဒီစားဖွယ်ကို ချက်ပြုတ်ပြုပြင်ပေးတဲ့သူတွေရော အကုန်ပါဘဲ။ အတွေ့အထိ

ဆိုရာမှာလဲ တွေ့ထိနိုင်တဲ့ အိပ်ရာ နေရာ အဝတ် အထည် အသုံးအဆောင်တွေမှစ၍ မိန်းမ ယောက်ျား လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရော အကုန်ပါဘဲ။ အတိုချုပ်ပြောရယင် လိုချင် နှစ်သက် စရာတွေဟူသမျှကို ကာမဂုဏ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီကာမဂုဏ် ရရေး၊ သုံးဆောင်ခံစားရေးနဲ့ စပ်ပြီး ကြံစည်နေတာ လိုချင် နှစ်သက်နေတာကို ကာမစွန္ဒနီဝရဏလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ကြေးမြီနဲ့ တူတဲ့ ကာမစွန္ဒ

အဲဒီ ကာမစွန္ဒကို ကြေးမြီနဲ့ တူတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားပါတယ်။ နှစ်သက် လိုချင်မှု ကာမစွန္ဒ ရှိနေတဲ့သူ ကိုလဲ ကြေးမြီတင်နေတဲ့သူနဲ့ တူတယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကြေးတင်နေယင် ကြေးကို မြန်မြန် ဆပ်ရသလို ဒီကာမစွန္ဒ အကြေးကိုလဲ မြန်မြန် ပယ်ရမယ်လို့လဲ မြတ်စွာ ဘုရားက ညွှန်ကြားထားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက အတိုချုံးပြီးတော့ “နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြေးမြီတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားပါတယ်။ ရှေးခေတ် ကာလတုန်းက ကြေးမြီတင်နေတဲ့ သူဟာ ကြေး ရှင်ကို ရိုသေရတယ်။ ဘယ်လဲ ဘယ်ရက်ကျယင် ပြန်ဆပ်ပါ မယ်လို့ ဂတိစာချုပ်ထားတဲ့ အချိန်ရောက်လို့ မဆပ်နိုင်ယင် အဲဒီ ကြေးရှင်ကို ခခ ယယနဲ့ တောင်းပန်ရတယ်။ ကြေးရှင် ကလဲ သူ့ပစ္စည်းကို ရချိန်တန်ပါလျက်နဲ့ မရတော့ စိတ်ဆိုး ပေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဆိုးပြီး မာန်မဲ ပြောဆိုပေမယ့် ကြေးတင် နေတဲ့ သူက ပြန်လှန်ပြီး မပြောဝံ့ဘူး၊ ငွ်ပြီး ခံနေရပါသတဲ့။ ဒါက ရှေးခေတ်တုန်းက ဖြစ်ပုံပါဘဲ။ ယခု ခေတ်မှာတော့ ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးတွေက များနေလို့

ကြွေးရှင်ကို ရိုသေရသေးသလား၊ မရိုသေရတော့ဘူးလား ဆိုတာ မပြောတတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့က လောကရေးတော့ တယ် မကျွမ်းကျင်ဘူး၊ အဲဒါ ယခုခေတ်မှာ ရိုသေရသည် ဖြစ်စေ၊ မရိုသေရသည် ဖြစ်စေ ထားပါတော့၊ ဘုန်းကြီး ယခု ပြောနေတဲ့ ဥပမာကတော့ ဘုရားလက်ထက်တော်က စပြီး ရှေးခေတ်က အကြောင်းတွေပါဘဲ။

အဲဒီ ရှေးခေတ်တုန်းကတော့ ကြွေးတင်နေတဲ့သူဟာ ကြွေးရှင်ကို အမြဲတမ်း ခယရိုသေရပါတယ်၊ နောက်ထပ် လိုချင်ယင်လဲ အလွယ်တကူနဲ့ရအောင် ရိုသေလေးစားနေရပါတယ်၊ ကြွေးလဲ ဆပ်ပြီးပြီ၊ နောက်ထပ်လဲယူဘို့မလိုဘူး ဆိုယင်တော့ ကြွေးရှင်ကို ခယရိုသေဘို့ မလိုတော့ပါဘူး။ ကာမစ္ဆန္ဒဆိုတဲ့ နိဝရဏတရားကလဲ အဲဒီ ကြွေးနဲ့ တူပါတယ်တဲ့၊ ကာမစ္ဆန္ဒနဲ့ လိုချင် နှစ်သက်နေယင်၊ ကြွေးတင်နေတာနဲ့ တူပါတယ်တဲ့၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ကြွေးတင်နေတဲ့ လူက ကြွေးရှင်ကို ခယရိုသေရသလိုဘဲ၊ လိုချင်နှစ်သက်နေတဲ့လူက လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ အာရုံဝတ္ထုကို ရိုသေနေရပါတယ်၊ များများကြီး နှစ်သက်ချစ်ခင်လေလေ များများကြီး ရိုသေရလေလေပါဘဲ၊ အလွန်မြတ်နိုးနေတဲ့ ပန်းကန်ကလေးဆိုပါတော့၊ အဲဒါကလေး မကဲ့မပျက်အောင် အင်မတန် ရိုသေရတယ်၊ ရွှေ ငွေ လက်ဝတ် လက်စား အဘိုးတန် ပစ္စည်းဆိုယင် သာပြီးတော့ ရိုသေရသေးတယ်၊ အင်မတန် လုံခြုံတဲ့ သေတ္တာထဲ ထည့်ပြီးတော့ သေတ္တာ အထပ်ထပ် ခပ်ပြီးတော့ပေမယ့် တရိုတသေ သိမ်းထားရတယ်၊ ပဲ့နေ ပဲ့ထိုင် ကိစ္စရှိလို့ အဘိုးတန် အဝတ်ကလေး ဝတ်သွားတယ် ဆိုယင်၊ ဟိုကျတော့ သန့်ပြန်တဲ့

နေရာကောင်းကို ရွေးပြီး ထိုင်ရတယ်။ နေရာကောင်းကလဲ မရှိဘူးဆိုယင် ထိုင်ဘို့ရာတောင် ခက်ပြီးနေတတ်တယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင်။ ကိုယ်က အဘိုးတန် အဝတ်ကို မြတ် နိုးနေလို့ ရိုသေနေရတာပါ။

ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရ

ယခု ပြောခဲ့တာတွေကတော့ အသုံးအဆောင် သက်မဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေဘဲ ရိုသေးတယ်။ သက်ရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျမှ သာပြီး ရိုသေရတာ။ သက်ရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုတာ တခြား လူတွေမဟုတ်ပါဘူး။ မိမိတို့ အိမ်မှာ အသီးအသီး ရှိနေကြတဲ့ အိမ်သူရယ် အိမ်သားရယ် အဲဒါတွေပါ။ သမီး ခင်ပွန်း အချင်းချင်းဟာ တဦးနဲ့တဦး ချစ်မြတ်နိုးနေကြတဲ့ အတွက် တဦးကိုတဦး အင်မတန် အလေးပြုနေကြရတယ်။ အပြော အဆိုပေမယ့် အင်မတန် ဂရုစိုက်ကြရတယ်။ တဖက်သား ဖြစ်တဲ့ သူက စိတ်ခုသွားမှာကို အင်မတန် စိုးရိမ်ကြရတယ်။ လင်နဲ့မယား တယောက်ယောက်က ပိုပြီး ချစ်တယ် ဆိုယင်။ အဲဒီ အချစ်ကြီးတဲ့သူက ပိုပြီးတော့ ရိုသေနေရတယ်။ ဒါက တော့ ဘုန်းကြီးတို့က စာတွေသဘောနဲ့ တွေးဆပြီး ပြောရ တာပါ။ လူ့ လောကမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေ က ပိုပြီး သိမှာပါ။ အဲဒီလို နှစ်သက် မြတ်နိုးအပ်တဲ့ သက်ရှိ သက်မဲ့ အာရုံတွေကို ရိုသေ နေကြရတာဟာ ကြွေးရှင်ကို ရိုသေနေရတာနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ ဘယ်သူ့ကိုမှ ဘယ်ဟာကိုမှ နှစ်သက်ခင်မင်မှုမရှိဘူး ဆိုယင်တော့ ဘယ်သူ့ကိုမှ ဘယ်ဟာ ကိုမှ ရိုသေဘို့ မလိုတော့ဘူး။ အဲဒါဟာ ကြွေးဆပ်ပြီးတဲ့အခါ ကြွေးရှင်ကို မရိုသေရတော့သလို လွတ်လပ်သွားတာပါ။

ဒါကြောင့် တရားအားထုတ်နေခိုက်မှာ တစုံတရာကို နှစ်သက် လိုချင်မှု ဖြစ်လာလျှင် အဲဒါကို နှစ်သက်တယ် လိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရမယ်။ ဘုန်းကြီး ယခုပြောနေ တာက တရားအားထုတ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်ဘို့ ပြောနေတာနော်။ အိမ်မှာ လောကီကိစ္စတွေနဲ့ ကြောင့်ကြစိုက်နေရတဲ့ အခါမျိုး မှာ ရှုမှတ်ဘို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ တရားအားမထုတ်ပဲ အလွတ်နေတဲ့ အခါတွေမှာတော့ နှစ်သက်လိုချင်မှုတွေကို လိုက်မှတ်နေရမယ်ဆိုယင် ဘယ်မှာ ဖြစ်လိမ့်မတုံး။ အဲဒါက တော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တရားနှလုံးသွင်း အား ထုတ်နေတဲ့ အချိန်ကိုသာ ပြောနေပါတယ်။

ဒါကြောင့် “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ် ထား”ဆိုတဲ့ အရိယာဝါသ လုပ်ငန်းစဉ်အရ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေရင်း နှစ်သက် လိုချင်မှု တောင့်တမှု ကြံစည်မှု ဖြစ်ပေါ်လာယင်၊ အဲဒါကို နှစ်သက်တယ် နှစ်သက်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက် ရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လိုက်ယင် နှစ်သက်မှုက ပျောက်သွားပါ လိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် သမာဓိက အားမရှိသေးယင်တော့ တချက်နှစ်ချက်လောက် ရှုမှတ်ရုံနဲ့ မပျောက်တာလဲ ရှိတတ် ပါတယ်။ တချက်နှစ်ချက်နဲ့ မပျောက်သေးယင်၊ သုံးချက် လေးချက်မှတ်ပေါ့။ ဒါနဲ့မှ မပျောက်သေးယင်လဲ ငါးချက် ဆယ်ချက် မှတ်ပေါ့။ အဲဒါလဲ မပျောက်သေးယင် အချက် နှစ်ဆယ် သုံးဆယ် စသည်ဖြင့် မပျောက်မချင်း မှတ်ပေါ့။ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာဟာ ကိလေသာတွေနဲ့ စစ်တိုက် ရတာဘဲ။ စစ်တိုက်သလိုဘဲ သဘောထားပြီး မလျော့ဘဲ

အတင်းမှတ်နေယဉ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ ဘုန်းကြီးတို့က အတွေးနဲ့ပြောနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ လက်တွေ့စမ်းသပ်ဘူးလို့ ပြောနေတာပါ။ မပျောက်မချင်းမှတ်မယ်လို့ စိတ်အားတင်းပြီးတော့ မပြတ်မှတ်နေယဉ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ပျောက်သွားပါတယ်။ အဲဒီလို ပျောက်သွားတဲ့အခါကျတော့ အစ ပဌမက နှစ်သက်သာယာမှုကလေး ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တဲ့ လမ်းစကလေးအတိုင်း ပြန်ပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်တာတောင် နှစ်သက်သာယာမှုဟာ ပြန်ပေါ်လာဘဲ ငြိမ်းနေတတ်ပါတယ်။ ကိလေသာကို ပယ်တဲ့နည်းမှာတော့ အကောင်းဆုံးပါဘဲ။ ဒါကြောင့် “နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်။ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ကြွေးမြီတင်နေယဉ်။ အဲဒါကလေးကို ပယ်ဖျောက်လိုက်ပါတဲ့။ မပယ်ဖျောက်ယဉ်ဘာဖြစ်သလဲလို့ဆိုတော့ - အရိယာတို့၏နေအိမ်ထဲ မနေရတာပေါ့။ ပယ်ဖျောက်လိုက်ယဉ်တော့ အရိယာတို့၏နေအိမ်ထဲ ရောက်နေသည် မည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ကြွေးမြီစိတ်ကလေးကို ရှုပြီးပယ်နိုင်တဲ့အချိန်မှာ သေသွားမယ်ဆိုယဉ်။ အပါယ်လေးပါးကို မကျရောက်နိုင်ဘူး။ အပါယ်ဘေးက လုံခြုံသွားပါတယ်။ အဲဒီ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ကြွေးမြီတန်းလန်းနဲ့ သေသွားယဉ်တော့ အပါယ်လေးပါးကို ကျရောက်သွားတတ်တယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်တုံးလို့ဆိုယဉ်။ ပုထုဇဉ်နေအိမ်မှာ နေ နေလို့၊ ပုထုဇဉ်နေအိမ်က မလုံခြုံလို့ပါဘဲ။ အမိုးအကာ မလုံခြုံတဲ့အိမ်မှာ ဖြစ်စေ၊ အမိုးအကာ မရှိတဲ့ ကွင်းပြင်မှာ ဖြစ်စေ နေတဲ့သူမှာ မိုးရွာယဉ်လဲ စိုရွဲမယ်၊ နေပူယဉ်လဲ ပူလောင်မယ်၊ လေလာယဉ်လဲ လေထိမယ်၊ တစုံ

တယောက်က ခဲတို့ ဒုတ်တို့ကို အရမ်းပစ်လိုက်ယင်လဲ မတော်
တဆ ထိမှန်မယ်၊ မြေတို့ ကင်းတို့လဲ ကိုက်သွားမယ်၊ အဲဒီလို
ဘေးအမျိုးမျိုးတွေ ရောက်နိုင်ပါတယ်၊ ဒါလိုဘဲ ပုထုဇဉ်
နေအိမ်မှာ နေယင် အပါယ်ဘေးတွေနဲ့ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။

ရဟန်းနှင့် သန်းဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော် ကာလတုန်းက အရှင်
တိဿ-ဆိုတဲ့ ရဟန်းတော်တပါးဟာ အဝတ်အထည် သင်္ကန်း
တခုကို မရစဘူး အထူးရတဲ့အတွက် အဲဒီသင်္ကန်းကို အလွန်
နှစ်သက် မြတ်နိုးနေပါသတဲ့၊ နှစ်သက် မြတ်နိုးနေတယ်ဆိုတာ
ကာမစ္ဆန္ဒဘဲ၊ အဲဒီရဟန်းက အဲဒီသင်္ကန်းကို နက်ဖြန်ခါ
ဝတ်မယ်လို့ ရည်ရွယ်ပြီး သင်္ကန်းတန်းပေါ်မှာ တင်ထားပြီး
တော့ ဗိမာန်ထဲ အလွန်နှစ်သက် မြတ်နိုးနေသတဲ့၊ အဲဒီလို
နှစ်သက် မြတ်နိုးနေတုန်း ညဉ့်အချိန်မှာ ရုတ်တရက် ရောဂါ
ဖြစ်ပြီးတော့ ပျံတော်မူသွားရှာပါသတဲ့။ ဒီကိုယ်တော်
မြတ်မှာ သီလဘက်ကတော့ ဘာမျှချွတ်ယှင်းချက် မရှိဘူး၊
ကောင်းကောင်း စင်ကြယ်နေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သီလအလို
အားဖြင့် ဆိုယင်၊ သေသည်၏ အခြားမဲ့မှာ နတ်ပြည်ကို
ရောက်ဖို့ပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ သူ့မှာ သင်္ကန်းကို နှစ်သက်မြတ်နိုး
နေတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏက ရှိနေတဲ့အတွက် သူ့သင်္ကန်းမှာဘဲ
သန်းကြီး ဖြစ်သွားရှာပါသတဲ့။ လူက သန်းဖြစ်သွားတယ် ဆို
တော့ အံ့သြစရာဘဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ရှေ့ဘို့မှာ ကတ်တီးကတ်တတ် ပြောတတ်တဲ့
ဒကာကြီး တယောက်ရှိတယ်၊ သူက ရှာရှာဖွေဖွေ စဉ်းစား

ကြံစည်ပြီး ပြောတတ်တယ်။ ဗဟုသုတမရှိတဲ့ ထူထူနုနု လူတွေ စုဝေးနေရာမှာ သူက ဝင်ရောက်ပြီး ဇေဝဇဝါဖြစ်အောင် အင်မတန် ပြောတတ်တယ်။ သူပြောပုံက - ဟေ့ ကြည့်ကြကု ဆိုပြီး မြေပြင်မှာ အကြောင်းကလေးတွေ ရေးပြတယ်။ ဟောဒီ အကြောင်းရှည်ကြီးက ဆင်ကြီးကု၊ ဒီအကြောင်း လတ်ကတော့ လူကု၊ ဒီ အကြောင်း တိုတိုကလေးကတော့ ကမ္ပဉ်းနီကောင်ကု-လို့ ပြောတယ်။ ကမ္ပဉ်းနီကောင် ဆိုတာ ဒီအောက်အရပ်မှာ ရှိပုံမရပါဘူး၊ အထက်အရပ်မှာ ရှိပါတယ်။ သူတို့က မြက်ထဲမှာ ကပ်ပြီး နေတယ်။ အပ်ဖျားလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ အင်မတန် သေးငယ်တဲ့ အကောင်ကလေးပါဘဲ။ မျက်စိကောင်းတဲ့လူမှ အဲဒီအကောင်ကို မြင်နိုင်ပါတယ်။ လူ့အသားထဲ ဒီအကောင် ဝင်တယ်နေယင် မြက်မြက် မြက် မြက်နဲ့ အင်မတန် နာပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဒကာကြီးက ကြည့်ကု၊ ဆင်ကြီးသေယင်၊ ကမ္ပဉ်းနီကောင်ကလေး ဖြစ်နိုင် ပါ့မလား၊ ကမ္ပဉ်းနီကောင်ကလေးက သေယင်ကော ဆင် ကောင်ကြီး ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားလို့ မေးသတဲ့။ သူ ဆိုလိုတာက တော့ ဆင်ကောင်ကြီး၏ အသက် လိပ်ပြာက ကြီးနေလို့ ကမ္ပဉ်းနီကောင်ရဲ့ ကိုယ်ကလေးထဲမှာ ဆန့်ပါ့မလား၊ ကမ္ပဉ်းနီ ရဲ့ အသက်လိပ်ပြာက သေးငယ်နေလို့ ဆင်ကောင်ကြီး ကိုယ်ထဲမှာ ဝင်ဖြစ်ယင် ပျံ့နှံ့ပါ့မလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို မေးခွန်းတွေဟာ သုတမရှိတဲ့သူများကို ထင်ယောင်ထင်မှား ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်။ ယခုနေအခါမှာ ရုပ်ဝါဒကို သဘောကျပြီးတော့ တမလွန်ဘဝ မရှိဘူးလို့ ယူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တဦးက ဘုရားဟောတရားလို့လို့ ဘာလို့လို့နဲ့ လူတွေ ယောင် ဝါးဝါး ဖြစ်ကုန်အောင် ကျမ်းစာတွေ ရေးထုတ်ပြီး ဒီလို

အပြောမျိုးတွေကို ပြောနေတယ်လို့ ကြားရတယ်။ သူပြောပုံက သက်ရှိ သတ္တဝါတွေထဲမှာ လူဟာ အမြင့်ဆုံး အရင့်ဆုံး အဆင့်အတန်း ရောက်နေတဲ့အတွက် လူသေယင် တဖန် ဖြစ်တောင်မှ လူသာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ လူ့ထက် ညံ့တဲ့ဘဝမျိုး မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးတဲ့။ သူပြောတဲ့ အကြောင်းယုတ္တိကတော့ မကျည်းစေ့က မကျည်းပင်သာ ပေါက်နိုင်တယ်။ တမာပင်မပေါက်နိုင်ဘူး။ မြေဓာတ်က ပြောင်းလဲလာခဲ့တဲ့ ရွှေဓာတ်ဟာ တဖန် ပြန်ပြီး မြေဓာတ် မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါများလိုပါဘဲတဲ့။ ဒီလို အပြောမျိုးတွေကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကို ရုပ်ဝါဒဘက် ညွတ်သွားအောင်လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားစစ် တရားမှန်တွေလဲ ရုပ်ပျက် ဆင်းပျက်နဲ့ ပျက်ကုန်အောင်လို့ ပြောဆိုချက်တွေပါဘဲ။ ဒီလို ပြောတဲ့သူတွေကိုတော့ မာရပက္ခိက-မာရ်နတ်၏ ဘက်တော်သားတွေလို့သာ မှတ်ကြပေတော့။

မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း တရားအစစ်အမှန်ကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါရယ်လို့ အကောင်အထည်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် အကြီး အငယ် ပုံသဏ္ဌာန်လဲ မရှိပါဘူး။ ရုပ်နာမ်အစဉ်မျှသာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးထဲမှာလဲ နာမ်အစဉ်က ပြဋ္ဌာန်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်မှာ မသိမ္မ အဝိဇ္ဇာ-ကြောင့် ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရ ဖြစ်တယ်။ သင်္ခါရကြောင့် ဘဝသစ် စိတ်ဝိညာဏ် ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ ဒီတော့ ဘဝသစ် ဖြစ်ရာမှာ ဘဝဟောင်းက ရုပ်တွေရော အဲဒီ ရုပ်တွေရဲ့ အစွမ်းသတ္တိရော ဘာမျှ လိုက်ပါမလာပါဘူး။ စိတ် နာမ်ရဲ့ အရှိန် အဝါမျှသာ လိုက်ပါလာပါတယ်။ စိတ် ဆိုတာကလဲ ငယ်တယ် ကြီးတယ်လို့

ထူးခြားခြင်း မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဆင်ကြီးရဲ့ စိတ်နဲ့ ကမ္ပဉ်းနီကောင်ကလေးရဲ့ စိတ်ဟာ အတူတူပါဘဲ။ ဘယ်ဟာ ကမ္ပ ပိုပြီးတော့ ကြီးလဲ မကြီးဘူး၊ ငယ်လဲ မငယ်ဘူး၊ ပြီးတော့ သာမန် ပုထုဇဉ်ရဲ့ စိတ်နဲ့ နွား ခွေး အစရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်တို့ရဲ့ စိတ်ဟာလဲ မထူးခြားလှပါဘူး။ ရင့်နေလို့ ပြန်မလျှော့နိုင်တဲ့ စိတ်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် တချို့လူတွေဟာ မူလက စိတ်နေ စိတ်ထားကောင်းတဲ့ လူကြီးတယောက် ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ အကြောင်း တမျိုးမျိုးကြောင့် စိတ်ဖောက်ပြန် ရူးသွပ်သွား ကြတာတွေလဲ ရှိနေပါတယ်။ ပြီးတော့ ခွေးချွေးကိုက်လို့ ခွေးရူး ပြန်သွားတဲ့ လူတွေမှာ ခွေးစိတ်ပေါက်နေတာကိုလဲ ထင်ရှား တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူက သေပြီးနောက် လူထက် ညံ့တဲ့ဘဝ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာဟာ အသင့်ယူတ္တိလဲ မရှိပါဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်နဲ့လဲ ဆန့်ကျင်ပါတယ်။

စိတ်နဲ့ ရုပ် ကွာခြားပုံ

အမှန်ကတော့ စိတ် ဆိုတာဟာ သဒ္ဓါ သတိ အစရှိသော တရားကောင်းတွေနဲ့ ပွားများထုံပေးလျှင် တိုးတက်ရင့်သန် လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် သေခါနီးမှာ သဒ္ဓါ သတိ အစရှိသော တရားကောင်းတွေနဲ့ အထုံရလာလျှင် သေသည်၏ အခြား မဲ့မှာ စင်ကြယ်မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ဝိညာဉ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာ ပါတယ်။ အဲဒီလိုစိတ်က ဘယ်မှာ ဖြစ်သလဲဆိုယင် လူ့ ဘဝ နတ်ဘဝ ဗြဟ္မာဘဝဆိုတဲ့ သုဂတိဘဝတွေမှာ ဖြစ်ပါ တယ်။ ပြီးတော့ ဒီစိတ်ကို လောဘ ဒေါသ အစရှိသော တရားဆိုးတွေနဲ့ ပူးတွဲထားယင် ဆိုးညစ်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်လာ ပြီးတော့ အဆင့်အတန်း လျော့ကျသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့်

သေခါနီးမှာ လောဘ ဒေါသ အစရှိသော တရားဆိုးတွေနဲ့
 ညစ်နွမ်းလာခဲ့လျှင် သေသည်၏ အခြားမဲ့မှာ ယုတ်ညံ့တဲ့
 စိတ်ဝိညာဉ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်သွားပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်က
 ဘယ်မှာဖြစ်သလဲဆိုယင် ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်
 ခေါ်တဲ့ အပါယ်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ စိတ်က
 ငရဲဘုံ နတ်ဘုံ စသည် အဝေးကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး
 သွားရောက်နိုင်သလဲလို့ စဉ်းစားစရာ ရှိပါတယ်။ စိတ်ဆိုတာက
 အထည်ဗြစ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စိတ်မှာ နီးတာ
 ဝေးတာရယ်လို့ ဘာမျှ မထူးခြားပါဘူး။ ယခု လက်တွေ့
 စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ပဌမ ကိုယ့် ကျောကို ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။
 ပြီးပြီနော်၊ ကဲ-ဒုတိယ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကို အာရုံ
 ပြုကြည့်ပါ။ ဘယ်ဟာက ပိုကြာသလဲ၊ ဘယ်ဟာကမှ ပိုပြီး
 မကြာပါဘူး၊ အတူတူပါဘဲ၊ ဒါ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်
 စိတ်မှာ အထည်ဗြစ်မရှိလို့ အဆီးအတား မရှိဘူး၊ အလိုရှိရာ
 ကို အာရုံပြုလိုက်ရုံနဲ့ ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့်ပါဘဲ။
 ရုပ်ကိုယ်ကြီးအနေနဲ့ ဆိုယင်တော့ ဒီ သံလျင်မြို့က နေပြီး
 သင်္ဘောဆိပ် ရောက်အောင် ကားငှါးပြီး သွားရလိမ့်မယ်၊
 သင်္ဘောနဲ့လဲ တတန် သွားရလိမ့်မယ်၊ ရန်ကုန်ဘက် ရောက်
 တော့လဲ ကားအတန်တန်စီးပြီး သွားရလိမ့်မယ်၊ ရွှေတိဂုံ
 ဘုရားခြေရင်းရောက်တော့လဲ ကုန်းတော်ပေါ်ရောက်အောင်
 တက်နေရတာ တော်တော် ကြာဦးမယ်၊ အဲဒီက ပြန်လာ
 တော့လဲ အသွားကလိုဘဲ အဆင့်ဆင့်နဲ့ အချိန် တော်တော်
 ကြာကြာ ပြန်လာရလိမ့်မယ်၊ အဲဒါ စိတ်နဲ့ရုပ် ကွာခြားပုံ
 ပါဘဲ။

ခုနက စိတ်နဲ့ ရှေ့တိုက်သွားလိုက်တာ ဘာမှ မကြာဘူး၊ တခဏကလေးနဲ့ ပြန်ရောက်လာတယ်။ ခရီးစရိတ်လဲ မကုန်ဘူး၊ ဒါတွင်မဟုတ်သေးဘူး၊ နိုင်ငံခြားကိုလဲ စိတ်နဲ့ သွားလိုက်ယင် ဘာမှ မကြာဘူး၊ ပါစပို့လက်မှတ်တို့ ဒီဗေင်းလက်မှတ်တို့ ဘာလက်မှတ်မှလဲ မယူရဘူး၊ ဘယ်သူကမှလဲ မတားမြစ်နိုင်ဘူး၊ သွားချင် သွားလိုက်၊ ပြန်ချင် ပြန်လိုက်နဲ့ စိတ်က အလိုရှိတိုင်း လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ငရဲပြည် နတ်ပြည်တွေလဲ သွားချင်ယင် သွားနိုင်တာဘဲ၊ ဘာမှ အဆီးအတားလဲ မရှိဘူး၊ နှောင့်နှေးခြင်းလဲ မရှိဘူး၊ လွယ်လွယ်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေမှာ သေခါနီးကစွဲလမ်းခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘဝကောင်း ဘဝဆိုးတွေမှာ ဖြစ်ကြရပါတယ်။ သေခါနီးက စင်ကြယ်တဲ့ ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ စွဲလမ်းပြီးသေလာခဲ့ယင် လူ့ဘဝ နတ်ဘဝဆိုတဲ့ ဘဝကောင်းတွေမှာ စင်ကြယ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေ စိတ် ဝိညာဉ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ အဲဒါကို လူဖြစ်တယ် နတ်ဖြစ်တယ်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ သေခါနီးက ညစ်နွမ်းတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်နဲ့ စွဲလမ်းပြီး သေလာခဲ့ယင် အပါယ်ဘဝတွေမှာ ညစ်နွမ်းတဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ် ဝိညာဉ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်သွားပါတယ်။ အဲဒါကို ငရဲကျသွားတယ်၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သွားတယ်၊ နွားဖြစ်သွားတယ်၊ ခွေးဖြစ်သွားတယ် စသည့်ဖြင့် ခေါ်ရပါတယ်။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ အရှင်တိဿ ရဟန်းတော်ကတော့ သေခါနီးမှာ သင်္ကန်းကိုနှစ်သက်တဲ့ လောဘ-ကာမစွန့်နဲ့ စွဲလမ်းပြီး သေခဲ့တယ်။ သေ ဆိုတာကလဲ နောက်ဆုံး စိတ်ကလေး ချုပ်ပျောက်သွားတာကို ခေါ်တာပါဘဲ။ အဲဒီလို ညစ်နွမ်းတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်နဲ့ စွဲလမ်းပြီး သေခဲ့တဲ့အတွက် အဲဒီ နောက်ဆုံး စိတ်ကလေးလဲ ပျောက်သွားရော၊ သန်းဘဝ ရုပ်ခန္ဓာထဲမှာ ညစ်နွမ်းတဲ့ ပဋိ

သန္ဓေစိတ် ဝိညာဉ်ကလေးလဲ ဖြစ်ပေါ်သွားရော၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်သွားတာကိုဘဲ ရဟန်းက သန်းဖြစ်သွားတယ်လို့ ပြောရတာဘဲ၊ တကယ်စင်စစ်ကတော့ ရဟန်းဘဝက ရုပ်တွေ ဘာမှ မလိုက်ပါလာပါဘူး၊ သေခါနီးက စွဲလမ်းခဲ့တဲ့ ညစ်နွမ်း တဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒစိတ်ရဲ့ အရှိန်အဝါလောက်သာ လိုက်ပါလာပါတယ်။

ကာမစ္ဆန္ဒပယ်ဘို့ရာ ဘုရားပေးသောနည်း

ဒီလို ရဟန်းဘဝက သန်းဖြစ်ရတာ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတာကို စစ်ဆေးကြည့်ကြဦးဦး၊ သီလမစင်ကြယ်လို့လား- မဟုတ်ပါဘူး၊ သီလက စင်ကြယ်ပါတယ်၊ ဒါဖြင့် ဘာကြောင့်လဲလို့ ဆိုယင် ကာမစ္ဆန္ဒကို ရှုမှတ်ပြီးပယ်တဲ့ အရိယာဝါသ- အရိယာတို့၏ နေအိမ်မှာ မနေဘဲနဲ့ သင်္ကန်းကို တပ်မက်နှစ်သက်နေတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ ဆိုတဲ့ ပုထုဇဉ် နေအိမ်မှာ နေနေလို့ပါဘဲ။ ဒီကာမစ္ဆန္ဒကို ပယ်ဘို့ရာ ရဟန်းတော်များမှာ မြတ်စွာဘုရားက ပေးထားတဲ့ နည်းတွေရှိပါတယ်၊ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာခေါ်တဲ့ ဆင်ခြင်နည်းနဲ့ ဆင်ခြင်ဘို့ မြတ်စွာဘုရားက “ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စိဝရံ ပဋိသေဝတိ” စသည်ဖြင့် ညွှန်ကြားထားခဲ့ပါတယ်။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ နည်းမှန် လမ်းမှန်အားဖြင့်။ ပဋိသင်္ခါ-ပဋိသင်္ခါယ၊ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်၍။ စိဝရံ၊ သင်္ကန်းကို။ ပဋိသေဝတိ၊ မှီဝဲသုံးဆောင်၏။ နည်းလမ်းမှန်အတိုင်း ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ပါတဲ့၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုယင်၊ သိတယ်၊ အအေးကို။ ပဋိသောတာယ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်း ကာကွယ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဥဏှဿ၊ အပူကို။ ပဋိသောတာယ၊ ပယ်ဖျောက်

ခြင်း ကာကွယ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပဋိသေဝတိ၊ မှီဝဲသုံးဆောင် ၏ စသည်ဖြင့် ညွှန်ကြားထားပါတယ်။

လူများမှာ အဝတ်အထည် ဝတ်ဆင်ကြတာကတော့ လှပ တင့်တယ်ဘို့ရာလဲ ရည်ရွယ်ကြပါတယ်။ ရဟန်းများမှာတော့ လှပတင့်တယ်အောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် မပါပါဘူး။ အမှန်က တော့ ရုပ်ကိုယ်ကြီးက အအေး အပူစသော ဘေးရန်တွေနဲ့ တွေ့ယင် မခံနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီအအေးအပူတွေကို ကာ ကွယ်ဘို့ ခြင် မှက်စသည် မနှိပ်စက်နိုင်အောင် ကာကွယ်ဘို့ အမြင်မတော်တဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါတွေကို ဖုံးကွယ်ထားဘို့ စသည် ဖြင့် ဒီလို အကျိုးများအတွက်သာ ရည်ရွယ်ပြီး ဝတ်ရ သုံး ဆောင်ရပါတယ်။ ဒီတော့ အဝတ်သင်္ကန်းဟာ လှဘို့ကောင်း ဘို့ မလိုပါဘူး။ လုံခြုံဘို့ရာလောက်ပဲ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံသုံးဆောင်ရတာဟာ အနာကို ယင်မအံ့ အောင် ဖုံးဖိထားရသလို ရှုံစရာ အညစ်အကြေးကို ဖုံးဖိ ထားရသလို ရုပ်ကိုယ်ကြီး လုံခြုံအောင် မလွှဲသာလို့ ဝတ်ရုံ သုံးဆောင်ရတယ်—လို့ ဒီလို ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ရပါတယ်။ ဒီတော့ အဝတ် သင်္ကန်းက လှလို့ ကောင်းလို့လဲ သာယာစရာ မရှိဘူး။ မလှလို့ မကောင်းလို့လဲ စိတ်ပျက်စရာ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် သင်္ကန်းနဲ့ စပ်ပြီး နှစ်သက်သာယာမှု ကာမစ္ဆန္ဒဟာ လုံးဝလဲ ကင်းသွားနိုင်ပါတယ်။ လုံးဝ မကင်းတောင် လျော့ ပါးသွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီပြင် အသုဘသဘော သင်္ခါရသဘောနဲ့ ဆင်ခြင်ပုံတွေလဲ ရှိပါသေးတယ်။ နှစ်သက် သာယာမှု ဖြစ်နေတဲ့ အခါမှာ အလွယ်ဆုံး အကောင်းဆုံးကတော့ အဲဒီနှစ်သက်သာယာမှုကို

ရှုမှတ်ပြီး ပယ်တာဟာ အလွယ်ဆုံး အကောင်းဆုံးပါဘဲ၊
 မပျောက်မချင်း ရှုမှတ်နေယဉ် နောက်ဆုံးကျတော့ အဲဒီ
 နှစ်သက်သာယာမှုဟာ လုံးဝပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်၊ လုံးဝ
 မပျောက်စေကာမူ ရှုမှတ်နေယဉ်ကို ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အရိ-
 ယာဝါသနေအိမ်ထဲကိုတော့ ရောက်နေပါတယ်၊ ဘေးရန်
 အန္တရာယ် လုံခြုံနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ခုနကပြောခဲ့တဲ့
 အရှင်တိဿရဟန်းဟာ ဒီလို ရှုမှတ်ရင်းသာ ပျံ့တော်မူသွား
 မယ်ဆိုယဉ် သန်း မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ နတ်ရွာ သုဂတိကိုသာ
 ရောက်ဘို့ရှိပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ အဲဒီ ရဟန်းက နှစ်သက်သာယာ
 မှုကို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်ဘူး၊ လက်ခံထားတယ်၊ လက်ခံထား
 တော့ ပုထုဇဉ်နေအိမ် ရောက်နေတာပေါ့၊ အပါယ်ဘေး
 မလုံခြုံတဲ့နေရာ ရောက်နေတာပေါ့၊ ဒါကြောင့် သူ့ခမြာ
 ရဟန်းဘဝက မျက်စိကလေးမှိတ်ပြီး စုတိစိတ်ကလေး ကျ
 သွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် သူ့သင်္ကန်းထဲမှာဘဲ ဥပပါတ်
 သန်းကြီး ဖြစ်ရရှာတယ်၊ အများကြီး နစ်နာသွားရှာတာ
 ပါဘဲ။ ဒီနေရာမှာ ဒကာ ဒကာမတွေက မိမိတို့၏ ကိုယ်ရေး
 အတွက် အထူးသတိပြုဘို့ ဆင်ခြင်ဘို့ ကောင်းပါတယ်၊ ရဟန်း
 မှာ စွဲလမ်းစရာက ဘာမှ များများရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ သင်္ကန်း
 ကလေးတထည်ဘဲ ရှိတယ်၊ ဒါကလေးတထည်ကို စွဲလမ်းရုံနဲ့
 တောင်မှ သန်း ဖြစ်သွားသေးတယ်ဆိုတော့ မိမိတို့မှာ စွဲလမ်း
 စရာတွေက ဘယ်လောက် များနေသလဲ၊ အဲဒါတွေကို သေ
 ပေါက် သေဝကျတော့ မစွဲလမ်းဘဲ သေနိုင်အောင် အားကိုး
 စရာများ ရှိပြီလား၊ မရှိသေးဘူးလားဆိုတာ ဆင်ခြင်ကြည့်ရ
 မယ်၊ အားကိုးစရာရှိနေယဉ်တော့ လက်ခံမောင်းသာ ခတ်
 ကြပေတော့၊ အားကိုးစရာ မရှိသေးယဉ်တော့ ယခု မြတ်စွာ

ဘုရား ပေးထားတဲ့ အရိယာနေအိမ်ကြီးနဲ့ လုံလုံခြုံခြုံ နေနိုင်အောင် အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို စောစောကတည်းက ကြိုတင်ပြီး ဆောက်ကြပေတော့။

အရိယာဝါသအိမ်ဆောက်ရာမှာ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ စရိတ်ရှိရမယ်

လောကမှာ အိမ်ဆောက်တယ်ဆိုယင် စရိတ်ကြေးငွေကလဲ ရှိဘို့လို့ပါတယ်။ ဒါလို့ပါတဲ အရိယာဝါသနေအိမ်ကို ဆောက်ရာမှာလဲ စရိတ်စက လို့ပါတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင် စောစောပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သဒ္ဓါတရားရှိဘို့ လို့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအရိယာဝါသတရားကို ပွားများယင် အပါယ်ဘေးစသည်မှ လွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာကို ယုံကြည်ရမယ်။ မယုံကြည်ယင်တော့ ဒီအရိယာဝါသအိမ်ကို မဆောက်နိုင်ပေဘူး။ တချို့ကတော့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးမှ ယုံကြည်နိုင်မယ်။ မတွေ့ခင်တော့ မယုံကြည်နိုင်သေးဘူးလို့ ဒီလို ဆင်ခြေပေးကြပြန်တယ်။ ယုံကြည်ဆိုတာက တွေ့ပြီးမှ ယုံကြည်ရတာလဲ ရှိပါတယ်။ မတွေ့ခင်က အသင့်ယုတ္တိနဲ့ ချင့်ချိန်ပြီး ယုံကြည်ရတာလဲ ရှိပါတယ်။ မရောက်ဘူးသေးတဲ့ အရပ်ကို ရထားနဲ့ ဖြစ်ဖြစ် သင်္ဘောနဲ့ဖြစ်ဖြစ် လေယာဉ်ပျံနဲ့ဖြစ်ဖြစ် သွားတဲ့အခါမှာ အဲဒီရထား သင်္ဘော လေယာဉ်ပေါ် စီးလိုက်သွားယင် မိမိအလိုရှိရာအရပ်ကို ရောက်မယ်ဆိုတာ သူပြော လူပြောနဲ့ မှန်းဆချင့်ချိန်ပြီး ယုံကြည်ရပါတယ်။ အဲဒီလို ယုံကြည်ပြီး အဲဒီရထား သင်္ဘော လေယာဉ်ကို စီးနင်းလိုက်ပါသွားမှ မိမိ အလိုရှိရာအရပ်ကို ရောက်ပါတယ်။ အကယ်၍ မိမိက ကိုယ်တိုင်မစီးဘူး မရောက်ဘူးတဲ့အတွက် မယုံလို့ မစီးဘဲ နေယင်တော့ အဲဒီ

မိမိ အလိုရှိရာ အရပ်ကို မရောက်နိုင်ပါဘူး။ ဒါလိုပါတ်
ဒီအရိယာဝါသ တရားကလဲ စောစောကတည်းက ဒေသနာနဲ့
အသင့်ယူတ္တိနဲ့ ချင့်ချိန်ပြီး ယုံကြည်သောအားဖြင့် အားထုတ်
ရပါတယ်။ ဒီလို အားထုတ်ပါမှ အရိယာဝါသ နေအိမ်မှာလဲ
နေရပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ သိမြင်ရပါတယ်။ အပါယ်ဘေး
စသည်မှလဲ လွတ်မြောက်ရပါတယ်။ မယုံလို့ အားမထုတ်ပဲ
နေယဉ်တော့ အရိယာဝါသနေအိမ်မှာလဲ မနေရဘူး။ နိဗ္ဗာန်
ကိုလဲ မတွေ့နိုင်ဘူး။ မလုံခြုံတဲ့ပုထုဇဉ်နေအိမ်မှာချည်း နေနေတဲ့
အတွက် အပါယ်ဘေးစသည်နဲ့လဲ မပြတ်တွေ့ပြီး ဒုက္ခတွေ
ရောက်သွားပါလိမ့်မယ်။

နောက်ပြီးတော့ ခုနက ဥပမာထဲမှာ ခရီးသွားတဲ့သူဟာ
ရထားလမ်းဆုံး သင်္ဘောလမ်းဆုံး လေယာဉ်လမ်းဆုံး ဌာန
ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ကိုယ်ရောက်ချင်တဲ့အရပ် ဟုတ်
မဟုတ်ကို စစ်ဆေးဆင်ခြင်ကြည့်ရပါတယ်။ ဒီလိုဆင်ခြင်ကြည့်
တဲ့အခါမှာ ကိုယ်ရောက်ချင်တဲ့အရပ် ဟုတ်မှန်နေယဉ်။ မိမိ
စီးနင်းလာခဲ့တဲ့ ယာဉ်ရထားခရီးစဉ်ဟာ လမ်းမှန်ဘဲ။ မူလက
ညွှန်ကြားလိုက်တဲ့ စကားတွေလဲ အမှန်ဘဲလို့ ကေန ဆုံးဖြတ်
ယုံကြည်ရပါတယ်။ အဲဒါကတော့ တွေ့ပြီးမှ ယုံကြည်ရတာမျိုး
ပါတ်။ ဒီအရိယာဝါသတရားကလဲ ဒီနည်း အတိုင်းပါတ်။
တကယ်တမ်း အားထုတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ယခု ဘုန်းကြီးပြော
ခဲ့တဲ့အတိုင်း သမာဓိ ဉာဏ်အထူးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို
ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီတော့မှ မိမိတို့ အလိုရှိနေတဲ့
တရားစစ် တရားမှန် ဟုတ်သလား၊ မဟုတ်ဘူးလား ဆိုတာ
စစ်ဆေးကြည့်ကြပါ။ အဲဒီလို စစ်ဆေးကြည့်တဲ့အခါမှာ ဟုတ်

မှန်ကြောင်း မျက်မှောက်တွေ့ရပြီးတော့ အဝေစွပသာအဆိုတဲ့ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲကြီး ယုံကြည်သွားကြပါလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်က အစစ်အဆေးခံနိုင်တဲ့ ဖော်ပဿိက-တရားတော်ပါ။ လာကြည့် စမ်းပါလို့ တိုက်တွန်းထိုက်တဲ့ တရားတော်ပါတဲ့။ လောကမှာ မကောင်းတဲ့အရသာကို စားဘို့ မတိုက်တွန်းရဘူး။ ဘာကြောင့် လဲဆိုယင်။ ကဖက်သားပုဂ္ဂိုလ်က စားကြည့်လို့ အရသာ မကောင်းမှန်းသိရတော့ တိုက်တွန်းတဲ့သူကို အပြစ်တင်တတ် တယ်။ အရသာကောင်းကလေးများကို ကျွေးကြည့်ယင်တော့ စားရတဲ့သူက အင်မတန် ကျေးဇူးတင်တတ်ပါတယ်။ ဒါလိုပါတဲ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်က ကောင်းလွန်းလို့ တိုက်တွန်းတဲ့ အတိုင်း အားထုတ်ကြည့်တဲ့သူက တရားအရသာကောင်း တွေကို တွေ့ရတဲ့အတွက် တိုက်တွန်းတဲ့သူကို ကျေးဇူးတင်လို့ မဆုံးနိုင်အောင် ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖော်ပဿိကော- လာကြည့်စမ်းပါ ကျင့်ကြည့်စမ်းပါလို့ တိုက်တွန်းထိုက်တဲ့ တရားတော်ပါတဲ့။ အဲ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း စောစော ကတည်းက ယုံကြည်ထားဘို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားဟာ အရိယာဝါသနေအိမ်ကို ဆောက်ဖို့ အရင်း အနှီး စရိတ်ကြေးငွေ တမျိုးပါဘဲ။

ဆန္ဒနှင့် ဝီရိယလဲလိုတယ်

ပြီးတော့ မင်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်တွေကို ယခု ဘဝတွင်ဘဲ ရအောင် အားထုတ်လိုတဲ့ စိတ်ဆန္ဒကလဲ ထက်ထက် သန်သန် ရှိဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါလဲ စရိတ်စက တမျိုး ပါဘဲ။ ပြီးတော့ မဆုတ်မနစ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် အားထုတ်တဲ့

လုံ့လဝီရိယလဲ လိုပါတယ်၊ ဇွဲကောင်းဘို့ပါတဲ၊ ဒါလဲ စရိတ်စက
 တမျိုးပါတဲ၊ ဒီ သဒ္ဓါ ဆန္ဒ ဝီရိယ ဆိုတဲ့ စရိတ်စကနဲ့ ပြည့်စုံ
 ယင်တော့ အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို ဆောက်နိုင်ပါတယ်၊
 ယုံကြည်တယ် လိုလားတယ် မပျင်းဘူးဆိုယင် ဒွါရ ၆-ပါးက
 ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ်နိုင်ပါတယ်၊ သွားရင်းလဲ မှတ်နိုင်
 တယ်၊ ရပ်ရင်း ထိုင်ရင်း အိပ်ရင်း စားသောက်ရင်းလဲ မှတ်
 နိုင်တယ်၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အရိယာဝါသ နေအိမ်ကို
 ဆောက်လုပ်နေသည် မည်တာဘဲ၊ အရိယာနေအိမ်ထဲ ဝင်
 ရောက်နေသည် မည်တာဘဲ၊ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း နှစ်သက်
 လိုချင်တဲ့ ကာမတ္ထန္တ ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကို နှစ်သက်တယ်
 နှစ်သက်တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်လိုက်ယင် အရိယာဝါသ နေ
 အိမ်ကို ဆောက်လုပ်နေသည် မည်တာဘဲ၊ အရိယာဝါသ
 နေအိမ်ထဲ ဝင်ရောက်နေသည် မည်တာဘဲ၊ အဲဒီလို မှတ်တိုင်း
 မှတ်တိုင်း အပါယ်ဘေးကလဲ လွတ်မြောက် လွတ်မြောက်
 သွားတယ်၊ တယ် နေရာကျတာဘဲ၊ ပိုက်ဆံ တပြားမှ မကုန်
 ဘဲနဲ့ အရိယာနေအိမ် ကောင်းထဲမှလဲ နေရတယ်၊ အပါယ်
 ဘေးမှလဲ လွတ်တယ်၊ အင်မတန်ကို နေရာကျပါတယ်၊ ဒီလိုနဲ့
 ရှုရင်း ရှုရင်းဘဲ သတိဉာဏ်တွေ ရင့်သန်ပြည့်စုံလာတဲ့ အခါ
 ကျတော့ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ဆိုက်ရောက်ပြီးတော့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 အစစ် ဖြစ်သွားပါတယ်၊ အဲဒီ အခါကျတော့ အရိယာဝါသ
 နေအိမ်ကြီးတွေကို ကိုယ်ပိုင်ရပြီးတော့ စိတ်ချလက်ချ တင့်
 တင့် တယ်တယ်ကြီး နေသွားရပါလိမ့်မယ်။

ယခု လူတွေကို မေးကြည့်ပါ၊ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းနဲ့
 နေချင်ကြသလား၊ အိမ်ကုပ် အိမ်စုတ် ကလေးနဲ့ နေချင်ကြ

သလား၊ အိမ်မရှိဘဲ ကွင်းပြင်ထဲမှာဘဲ နေချင်ကြသလားလို့ မေးကြည့်ပါ။ ကွင်းပြင်ထဲမှာဘဲ နေချင်တယ်လို့တော့ ဘယ်သူကမှ ဖြေမယ်မထင်ပါဘူး။ အိမ်ကုပ် အိမ်စုတ်ကလေးနဲ့ နေချင်တယ်လို့လဲ ဖြေကြမယ် မထင်ပါဘူး။ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းနဲ့ နေချင်တယ်လို့ချည်း ဖြေကြမှာပါဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းနဲ့ နေရတာက ဘေးရန် အန္တရာယ်လဲ ကင်းတယ်။ တင့်တင့် တယ်တယ်လဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်ပါဘဲ။ သံသရာစခန်းမှာလဲ အဲဒါလိုပါဘဲ။ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းနဲ့တူတဲ့ အရိယာနေအိမ်မှာ နေချင်သလား၊ အိမ်စုတ်နဲ့တူတဲ့ ပုထုဇဉ်နေအိမ်မှာ နေချင်သလား၊ အိမ်မရှိတဲ့ လွင်ပြင်နဲ့တူတဲ့ ဗာလပုထုဇဉ်ရဲ့ အခြေအနေမှာ နေချင်သလားလို့ မေးကြည့်ပါ။ အဲဒါကိုယ်ဟာကိုယ်ဘဲ ဖြေကြပေတော့၊ ဒါကို ဘုန်းကြီးက ဖြေလို့ရှိယင် မှားချင်လဲ မှားနေမယ်။ ဘာကြောင့်တုန်းလို့ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးက ဘုန်းကြီးသဘောနဲ့ ဖြေရယင် အရိယာနေအိမ်ကို ရွေးချယ်ရလိမ့်မယ်။ တချို့က ပုထုဇဉ်နေအိမ်ကို သဘောကျချင်လဲ ကျနေမယ် ပြောလို့မဖြစ်ဘူး။ အမှန်မှာတော့ အရိယာနေအိမ်က နေဘို့ရာ ကောင်းပါတယ်။ အဆင့်အတန်းလဲ မြင့်တယ်။ ဘေးရန် အန္တရာယ်လဲ လုံခြုံတယ်။ အဲဒီတော့ အပါယ်လေးပါး ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေက လုံခြုံအောင် အရိယာ နေအိမ်ကြီးနဲ့ ခန့်ခန့်ညားညား တင့်တင့်တယ်တယ် ကြီး နေပြီးတော့ သွားနိုင်အောင်၊ အရိယာဝါသဆိုတဲ့ အရိယာနေအိမ် တရားတွေကို တည်ဆောက်ဘို့ရာ ကနေ့ည ဒီမှာ ဘုန်းကြီးက ဒီတရားကို ဟောပါတယ်။ ယခု အရိယာနေအိမ် ဆောက်ဘို့ရာ ဘယ်နှစ်ခု ပြီးသွားပြီလဲလို့ဆိုတော့

သတိ အစောင့်အရှောက်နဲ့ ပြည့်စုံရမယ်-ဆိုတာ တခုပြီးသွားပါပြီ။ မှီရာလေးပါးရှိရမယ်ဆိုတာလဲ ပြီးသွားပါပြီ။ အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ရမယ်-ဆိုတာကတော့ အင်္ဂါငါးပါးထဲက တပါးဘဲ ပြီးသေးတယ်။ “နှစ်သက်လို့ချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ” ဆိုတာကလေး တပုဒ်ပဲ ပြီးသေးတယ်။ သူက ၄-ပုဒ် ကျန်နေသေးတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အင်္ဂါခြောက်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်-စသည်ဖြင့် ကျန်တာတွေက တော်တော်များပါးသေးတယ်။ အဲဒီ ကျန်နေတာတွေက ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ မနက်ဖြန်ကျလဲ လာပြီးတော့ ဆက်နာကြပေါ့။ တရားဆိုတာ ပြီးဆုံးအောင် နာဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။

တရားမရခြင်း အကြောင်း ၂-ခု

မြတ်စွာဘုရား၏လက်ထက်တော် အခါကာလက ဘုရား၏ မျက်မှောက်မှာတောင်မှ အကြောင်းမညီညွတ်လို့ရှိယင် တရားဆိုတာက မရနိုင်ဘူး။ အကြောင်းညီညွတ်မှ ရတယ်။ ဒီနေရာမှာ တရားမရခြင်းရဲ့ အကြောင်းက နှစ်ခုရှိတယ်။ ဘာတွေလဲဆိုလို့ရှိယင် ကိရိယပရိဟာနိ နဲ့ ပါပမိတ္တ တဲ့။ ဒီကိရိယပရိဟာနိနဲ့ ပါပမိတ္တဆိုတဲ့ အကြောင်းနှစ်ခုဟာ တရားထူးကို မရနိုင်အောင် အန္တရာယ်ပြုတတ်တယ်။ နှောက်ရှက်တတ်တယ်။

ပေဿဝတ္ထု

တချိန်တုန်းက မြတ်စွာဘုရားဟာ သံဃာတော် ပရိသတ်တွေနဲ့ သီတင်းသုံးပြီးနေတုန်း ကန္ဒရက-ဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ်နဲ့ ပေဿ-ဆိုတဲ့ လူဝတ်ကြောင် ဒကာတယောက် ရောက်လာကြတယ်။ အဲဒီလို ရောက်လာတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ

ရှိနေတဲ့ သံဃာတော်တွေ ငြိမ်သက် သိမ်မွေ့နေတာကို တွေ့မြင်
ရတော့၊ ကန္ဒရက-ဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ်ဟာ သာသနာပြင်ပက ရသေ့
ဖြစ်ပေမယ့် သူ့မှာ သဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို ဖြစ်
သလဲဆိုတော့ ဒီလောက် များတဲ့ သံဃာတော်တွေထဲမှာ
တပါးမျှ လက်လှုပ်ခြင်း မရှိဘူး၊ ခြေလှုပ်ခြင်း မရှိဘူး၊ စကား
ပြောဆိုခြင်း မရှိဘူး၊ သိမ်မွေ့ပါပေတယ်။ ကြည်ညိုစရာ
ကောင်းပါပေတယ်။ ဒါဟာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ သြဝါဒနဲ့
ဆုံးမထားလို့ ဖြစ်မှာဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သူ့စိတ်ထဲ
သဘောကျ ကြည်ညိုသွားတယ်။ ဒါကြောင့် သူက မြတ်စွာ
ဘုရားကို အဲဒီအကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြီး လျှောက်တယ်။ ဒီလို
လျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက “ကန္ဒရက ပရိဗိုဇ်၊ သင်ပြော
တာ မှန်ပါတယ်။ ငါဟာ တပည့်သားတွေကို ကောင်းသော
သြဝါဒနဲ့ ဆုံးမထားပါတယ်။ ဒီသံဃာတွေထဲမှာ တချို့က
ရဟန္တာတွေဘဲတဲ့၊ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သတိတွေ အမြဲ
ထင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့လေ။ တချို့ကလဲ အနာဂါမ်တွေတဲ့၊
သတိတွေ လေးပုံ သုံးပုံ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ တချို့
ကလဲ သကဒါဂါမ်တွေတဲ့၊ သတိတွေ တဝက်လောက် ပြည့်စုံ
နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ တချို့ကလဲ သောတာပန်တွေတဲ့၊ သတိ
တွေ လေးပုံတပုံ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ တချို့ကလဲဘဲ
သတိပဋ္ဌာန်တရားတွေကို ပွားများအားထုတ်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်
တွေဘဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။
သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သတိက ပြည့်စုံ
ပြီလို့ မဆိုရသေးသော်လည်း ရှိတန်သလောက်တော့ ရှိနေ
ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လက်ကွေးချင်လို့ရှိရင် ကွေးချင်တဲ့
စိတ်ကလေးက စပြီး ကွေးချင်တယ်-ကွေးချင်တယ်လို့ ရှုပြီး

တော့ ကွေးတဲ့အခါမှလဲ ကွေးတယ်-ကွေးတယ်လို့ ရှုပြီး
 တော့ ပြေးပြေးချင်း ကွေးသွားတယ်။ မရှုဘဲနဲ့ ရုတ်တရက်
 ကွေးမိ ဆန့်မိတာရယ်လို့ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် သူက ဣန္ဒြေ
 သိပ်ရနေတယ်။ စကားပြောချင်တဲ့အခါမှလဲ အကျိုး ရှိ-မရှိ
 ဆင်ခြင်ရသေးတယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ယင်လဲ ပြောချင်တဲ့စိတ်
 ကလေးကို ပြောချင်တယ်-ပြောချင်တယ်လို့ မှတ်နေရတယ်။
 ဒါကြောင့် ပြောစရာ အကြောင်းက မလုံလောက်ယင် မပြော
 ဖြစ်တော့ဘူး။ မလွဲသာလို့ ပြောပြန်ယင်လဲ ပြောတာကလေး
 ကို မှတ်နေရတော့ စကားတွေဟာ အပိုအမိုတွေ များများ
 မပြောဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဣန္ဒြေရနေပါတယ်။

စိတ်ခတ်ပြုပြင်ရေးမှာ သတိပဋ္ဌာန်တရားဟာ အရေးပါ

မြတ်စွာဘုရား၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲ
 မှာ တချို့က ရဟန္တာ၊ တချို့က အနာဂါမ်၊ တချို့က
 သကဒါဂါမ်၊ တချို့က သောတာပန်၊ တချို့က သတိပဋ္ဌာန်
 တရား ပွားများနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း
 လက်လွှတ်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် သိပ်ပြီး
 သိမ်မွေ့နေတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်
 ရှိပါတယ်။ ဒီလို အမိန့်ရှိတော့ ပေဿ-ဆိုတဲ့ လှဝတ်ကြောင်
 ဒကာက လျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား-တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရား
 ဟာ လူတွေကို ဖြောင့်မတ်အောင် ဆုံးမတာ အင်မတန်
 ကောင်းပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေဟာ မကောက်ကျစ်ဘူး၊
 ဖြောင့်မတ်တယ်။ တိရစ္ဆာန်တွေဟာ သူတို့ လုပ်နေကျဟာကို
 လုပ်ထားဘဲ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ချင်လဲ စွန့်ချလိုက်ထားဘဲ၊ ကျင်ငယ်
 စွန့်ချင်လဲ စွန့်ချလိုက်ထားဘဲ၊ ဘာတွေညာတွေ သူတို့ မစဉ်း

စားဘူး၊ ပြီးတော့ အရှင်သခင်တွေကို လိမ်ညှာပြီး ငါ့ဘယ်လို လုပ်မယ်လို့ ဒီလို ကောက်ကျစ်တဲ့ အကြံ မရှိဘူး၊ သူတို့ မလုပ် ချင်ယင် သူတို့မကြိုက်ယင် ကိုးယို ကားယား လုပ်တာဘဲ၊ လူတွေကတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူးဘုရား၊ လူတွေက ကောက် ကျစ်တယ်၊ ရွှေမှာတမျိုး မျက်ကွယ်မှာတမျိုးနဲ့ ရွှေမှာတော့ ဖြင့် အကျိုးကို လိုလား ယောင်ယောင် မေတ္တာရှိ ယောင် ယောင် လုပ်တတ်ကြပါတယ်၊ မျက်ကွယ်ကျတော့ ဒီလိုမဟုတ် ဘူး၊ အကျိုးမဲ့တွေ လုပ်တတ်ကြပါတယ်၊ လူတွေဟာ အင်မတန် ကောက်ကျစ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ကောက်ကျစ်တဲ့ သဘောရှိနေတဲ့ လူတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေကို ဖြောင့်မတ်အောင် အရှင်ဘုရား ပြုပြင်ထားတာ သိပ်ကောင်းတာဘဲ ဘုရားလို့ ဆိုပြီးတော့ တပည့်တော်လဲ လူဝတ်ကြောင်ပေမယ်လို့ ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရား ကို ရံဖန် ရံခါ ပွားများနေပါတယ် ဘုရားလို့ သူက ချီးကျူး လျှောက်ထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားဟာ စိတ်ဓာတ် ပြုပြင်ရေးမှာ အလွန်ကောင်းတဲ့ တရားဘဲ၊ လူတွေ ကောက်ကျစ်နေတယ် ဆိုဒါဟာ ကိုယ့်စိတ် ကောက်ကျစ်နေ တာကို မသိလို့ပါဘဲ၊ ကိုယ့်စိတ်ကို သိနေယင် ဘယ်မှာကောက် နိုင်တော့မလဲ၊ ကိုယ့်စိတ်ကလေး ကောက်ယင် ကောက်မှန်း သိဘို့ မကောက်ယင်လဲ မကောက်မှန်းသိဘို့ စိတ္တာနုပဿနာ ဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်၊ စိတ္တာနုပဿနာ ကောင်း ကောင်း ပြည့်စုံနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒီလိုကောက်ကျစ်တဲ့ သဘော တွေ ဘာမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သူ့စိတ်တွေဟာ အားလုံး ဖြောင့် စင်းနေတယ်၊ အလွန်ကောင်းပါတယ်။

တရားရထိုက်ပေမဲ့ တရားမရ

ပေဿက အဲဒီလို လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးကို ဝေဘန်ပြီး ဟောတော်မူတယ်။ ဒါပေမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး အကျယ်ဝေဘန်မယ်လို့ ခေါင်းစဉ်ပြီးကာရုံ သေး၊ အဲဒီ ပေဿက ဘာပြောသလဲဆိုတော့ အရှင်ဘုရား တပည့်တော်မှာ ကိစ္စတွေက များတယ်ဘုရား၊ သွားဘို့ရာ ခွင့်ပြုပါဦးလို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။ အဲဒီလို လျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို “ဟာ ပေဿ ခဏ နေဦး၊ ငါဟောတဲ့ တရားဆုံးအောင်နာဦး” လို့ ပြောပေမယ့် နေနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ အားနာလို့ နေပြန်လဲဘဲ စိတ်က မပါ၊ တပါနဲ့ နာနေတော့ သူ့မှာ ဘာမှ အကျိုးရှိမှာ မဟုတ်တော့ ဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကလဲ သူ့ကို မတားနိုင်ဘူး၊ သင့် သဘောအတိုင်းဘဲ ဆိုပြီး ခွင့်ပြုလိုက်ရတယ်။ ပေဿပြန်သွား တော့ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်သားတို့ ပေဿဟာ ပညာရှိဘဲ၊ ငါဘုရား ယခုဟောမည့် ဒေသနာကို ပြီးဆုံးအောင်သာ နာ လိုက်ယင် သူဟာ သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်ရမယ်၊ သောတာပန် ဖြစ်မယ်၊ အကျိုးများသွားမယ်” လို့ မိန့်တော်မူတယ်။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပုံကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်မှာတောင်မှ တရားရထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေမယ့် တရားမရဘဲ ဖြစ်နိုင်သေးသလား ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို မေးခွန်းထုတ်ပြီးတော့ ဖြစ်နိုင်ပုံကို ဒီလိုဖွင့်ပြ ထားပါတယ်။ မဂ်ဖိုလ် မရခြင်း၏ အကြောင်းဟာ ကိရိယ- ပရိဟာနိ ရယ်၊ ပါပမိတ္တ ရယ် ဒီလို နှစ်ခုရှိပါတယ်တဲ့။ ကိရိယ- ပရိဟာနိ ဆိုတာက ပြုသင့် ပြုထိုက်တာကို ပြည့်စုံအောင် မပြု

ကျင့်တာပါဘဲ။ ပြုသင့်ပြုထိုက်တာကလဲနှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ဟောတဲ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြုသင့်ပြုထိုက်သမျှကို ပြည့်စုံအောင် မပြုတာက တမျိုး၊ နာတဲ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြုသင့် ပြုထိုက်သမျှကို ပြည့်စုံအောင် မပြုတာက တမျိုး ဒီလို နှစ်မျိုး ရှိပါတယ်။ ဟောတဲ ပုဂ္ဂိုလ်က မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရနိုင်လောက်အောင် တရားကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဟောလို့ရှိယင် ဟောတဲဆရာရဲ့ တာဝန် လိုနေတာတဲ့။

ဟုတ်တယ်-ဟောတဲ ပုဂ္ဂိုလ်က မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရနိုင်လောက်အောင် တရားကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဟောလို့ရှိယင် တပည့်က ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး အားထုတ်တတ်မလဲ၊ တချို့က တရားအား ထုတ်ချင်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟောမဲ့ဆရာက မရှိဘူး၊ နည်းပေးလမ်းပြမဲ့သူက မရှိဘူး၊ ဒါနဲ့ တချို့လူတွေဟာ အိုပြီး သေကုန်ရှာကြတယ်၊ တရားလဲ အားမထုတ်လိုက်ရဘူး၊ တရား ရဘို့ဆိုတာတော့ ဝေးရော့၊ အဲဒါကြောင့် ဟောတဲဆရာက လိုနေလို့ တရားမရတာလဲ ရှိပါတယ်တဲ့၊ ဒါကတော့ ဆရာ တာဝန် ချို့ယွင်းချက်ပဲ။ ယခု ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဆရာ တာဝန် မချို့ယွင်းရအောင် အပြည့်အစုံ ဟောနေပါတယ်၊ တိုက်တွန်းနေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့အတွက်က တော့ ဆရာတာဝန်ဘက်က လိုစရာမရှိပါဘူး။ တချို့ တပည့် ဖြစ်တဲ တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တွေက တရားကို ဆုံးအောင်မနာဘူး၊ နာပြန်ယင်လဲ ကျင့်ပါဆိုတော့ မကျင့်ပြန်ဘူး၊ ကျင့်ပြန်တော့ လဲနည်းနည်းလောက်ပဲ ကျင့်တယ်၊ ပြည့်စုံအောင် မကျင့်ဘူး၊ အားမထုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို ပြည့်စုံအောင်မလုပ်တဲ မကျင့်တဲ အတွက် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရသင့်ရထိုက်တဲတရားကို မရဘဲ ဖြစ် သွားတတ်ပါတယ်။ ယခုပြောနေတဲ ပေဿ-ဟာ မြတ်စွာဘုရား

မျက်မှောက်မှာဘဲ၊ သူက တရားကို ဆုံးအောင်မနာလို့၊ တရား ဆုံးအောင်နာပြီး နှလုံးသွင်းလိုက်ယင် သောတာပန်ဖြစ်သွား နိုင်ပါလျက်နဲ့ အဲဒီအကျိုးကိုမရဘဲ ဖြစ်သွားရှာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးဟောတဲ့တရားလဲ ဆုံးအောင်နာကြပေါ့၊ အဲဒါကလဲ အကြောင်းထူးမရှိယင်ပေါ့လေ၊ ကျန်းမာရေးတို့ ဒီပြင်ကိစ္စတို့ မလွဲမကင်းသာတာတွေက ရှိနေယင်တော့လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ အကြောင်းညီညွတ်လို့ရှိယင်တော့ နက်ဖြန်ခါ လဲ လာပြီးတော့ ဆက်လက်ပြီး တရားနာကြပေါ့။ ဘုန်းကြီး ကလဲ ဒီသံလျင်ဘက်ကို လာဘို့ရာ သိပ်ပြီးတော့ မလွယ်ဘူး၊ ယခုတခါ ရောက်ရတာဟာ အကြောင်းညီညွတ်လွန်းလို့ ရောက်ရတာဘဲ၊ ကျောက်တန်းနားက အောင်ဇေယျုံကျောင်း သိမ်သမုတ်ကိစ္စ ရှိတာနဲ့ အဲဒီ သိမ်သမုတ်ကိစ္စ အတွက်ပဲ ဘုန်းကြီးက တာဝန်ခံခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီ ကိစ္စပြီးယင် ရန်ကုန်ကို နေချင်းပြန်ဘို့ပါဘဲ၊ ပြီးတော့လဲ အဲဒီ သိမ်သမုတ်ကိစ္စအတွက် ပင့်တဲ့ အောင်ဇေယျုံဘုန်းကြီးက ရွှေဘိုကပါဆိုပြီးတော့ သူက သံယောဇဉ်ကလေးနဲ့ပင့်လို့ လိုက်ဦးမှဘဲဆိုပြီးတော့ လိုက်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို သိမ်သမုတ်ကိစ္စကို တာဝန်ခံထား ပြီးတဲ့နောက် ဒီသံလျင်က ဒကာကြီး ဦးဘိုးလှက ရောက် လာတယ်၊ သံလျင်ဘက်သွားယင် ဒီက ဒကာကြီးဦးဘိုးလှတို့ ယောဂီတွေက ရှိနေတော့ သူတို့ကို မပြောဘဲနဲ့ တိတ်တိတ် ကလေး သွားလို့တော့ မဖြစ်ဘူး၊ ကိုယ့်တာဝန်မကြေဘဲ ဖြစ်နေလိမ့်မယ်ဆိုပြီး ဒကာကြီး ဦးဘိုးလှကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုပြောတော့ “ဒါဖြင့်ဘုရား အပြန်ကျတော့ သံလျင်မှာ တရားဟောယင် မကောင်းဘူးလား”တဲ့ ဒီလို ဦးဘိုးလှက လျှောက်ပါတယ်၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးကလဲ သွားရင်းဟန်လွှဲ

ဆိုတာလိုဘဲ ကောင်းပါရဲ့လို့ တရားဟောဘို့ရာ လက်ခံလိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီသိမ်သမုတ်သွားရင်း အကြောင်းညီညွတ်လို့ ယခုတရားပွဲ ဖြစ်လာပါတယ်။ နောက်တခါလာပြီး ဟောဘို့ရာ ဆိုတာကတော့ ဘယ်တော့မှ အကြောင်းက ညီညွတ်မှန်း မသိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် နက်ဖြန်ခါလဲ လာပြီးတော့ နာကြပေါ့။

မိတ်ဆွေမကောင်းက တရားမရ

တရားမရခြင်း၏ အခြားအကြောင်းတခုကတော့ ပါပမိတ္တတဲ့၊ ပါပမိတ္တဆိုတာကို သဒ္ဓါအနက်အတိုင်း မြန်မာပြန်လို့ ရှိယင်တော့ တဖက်သားပုဂ္ဂိုလ်မှာ တော်တော် မခံချင်စရာ ကောင်းတယ်။ ပါပ-က သယုတ်မာ၊ မိတ္တ-က မိတ်ဆွေ၊ ယုတ်မာတဲ့မိတ်ဆွေနဲ့ ပေါင်းသင်းလို့တဲ့။ ဒီလိုဆိုတော့ တဖက်သားပုဂ္ဂိုလ်ကို သိပ်ပြီးနှိမ့်ချရာ ရောက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့စကား သဒ္ဓါနက်က ဒီလိုဘဲ ရတော့ ဒီပြင်ဟာကို ပြောင်းလွှဲပြီး ဘာသာပြန်လို့ မဖြစ်ဘူး။ လိုရင်းကတော့ မိတ်ဆွေမကောင်းလို့ပါဘဲ။ ယုတ်မာတဲ့မိတ်ဆွေဆိုတဲ့ စကားက ရင့်သီးလွန်းအားကြီးလို့ လျော့ပေါ့ပြီး ပြန်ချင်ယင် “မိတ်ဆွေမကောင်းလို့ မိတ်ဆွေကောင်းမရှိလို့ မကောင်းတဲ့ မိတ်ဆွေများရှိနေလို့” ဒီလိုလဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ မကောင်းတဲ့ မိတ်ဆွေများရှိတဲ့သူ ဆိုတာ ဘယ်လိုလူလဲဆိုယင် အဋ္ဌကထာက အဇာတသတ်မင်းကို ဥပမာ ထုတ်ပြထားတယ်။ အဇာတသတ်မင်းဟာ ပါရမီရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ။ သာမညဖလသုတ်တရားကို ကြားနာရတဲ့အခါမှာ သူဟာ သောတာပန်ဖြစ်ဘို့ရာ ပါရမီကောင်းကောင်း ပြည့်စုံနေပါတယ်တဲ့။ ဒါပေမယ့်လို့ သူဟာ

ဒေဝဒတ်ဆိုတဲ့ ပါပမိတ္တ-ယုတ်မာတဲ့ မိတ်ဆွေကို ဆရာအဖြစ်နဲ့ ကိုးကွယ်မိတဲ့အတွက် သူ့ခမြာမှာ သူ့ဆရာက ညွှန်ကြားတဲ့ အတိုင်း အင်မတန်ကြီးလေးတဲ့အမှုကို လုပ်မိရှာတယ်။ ဆရာနဲ့ တပည့်ဆိုတာ ဆရာကပြောယင် တပည့်က အကောင်းချည်း ထင်တာဘဲ။ ဒါကြောင့် သူ့ဆရာ ဒေဝဒတ်က ပြောတဲ့ အတိုင်း အနန္တကျေးဇူးရှင် ဘခင်ဖြစ်တဲ့ ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးကို သတ်မိ သွားရှာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပိတုဿာတကကံ ထိုက်ပြီးတော့ မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကို မရဘဲ လဲသွားရှာပါသတဲ့။ ဒါဟာ ပိတုဿာတကကံ ထိုက်အောင် ညွှန်ကြားတဲ့ ဆရာ ဒေဝဒတ်နဲ့ ပေါင်းမိလို့ပါဘဲ။ ဒီပြင် နည်းနဲ့လဲ လူပေါင်းမှားတာတွေ ရှိပါသေးတယ်။ ဘုရား လက်ထက်တုန်းက ဘုရားနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဆရာကြီးတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိ ဆရာကြီးတွေရဲ့ သြဝါဒတွေကို နာခံပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ မဂ်ဖိုလ်မရကြပါဘူး။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာလဲ မဂ်ဖိုလ်ကို ရသင့်ရထိုက်တဲ့သူတွေ တချို့ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ယခုကာလမှာလဲ လူပေါင်းမှား ဆရာပေါင်း မှားနေလို့ တရားမှန်ကို မကြားမနာရတဲ့သူတွေ တရားမှန်ကို အားထုတ်ခွင့်မရတဲ့သူတွေ ရှိကြမှာဘဲ။ အဲဒါလဲ တရားထူးကို မရခြင်း၏ အကြောင်းတခုပါဘဲ။ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ကိရိယ-ပရိဟာနိက အကြောင်းတခု၊ ယခုပြောနေတဲ့ ပါပမိတ္တက အကြောင်းတခု၊ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို မရခြင်း၏ အကြောင်း နှစ်ခု ဆိုတာ ဒီဟာ နှစ်ခုပါဘဲ။ အဲဒီ အကြောင်းနှစ်ခုထဲမှာ ကိရိယပရိဟာနိမှ ကင်းလွတ်စေရန်အတွက် ယခု တရားကို အဆုံးတိုင်အောင် နာဘို့ရာကတော့ ဒကာတွေရဲ့ တာဝန်ဖြစ် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နက်ဖြန်ခါ တတ်နိုင်လို့ရှိယင် အကြောင်း

ညီညွတ်လို့ရှိယင် လာပြီးနာကြပေါ့၊ ဘုန်းကြီးလဲ တတ်နိုင်
သလောက် ကြိုးစားပြီးတော့ ဟောရမှာဘဲ။ ဒီကနေ့တော့
၁၀-နာရီလဲ တီးသွားပြီ၊ ဒီတွင် နားဦးမှဘဲ၊ နက်ဖြန်ကျမှ
တရားအကြွင်းကလေးတွေ ဆက်ပြီး ဟောရမယ်၊ ဆောင်ပုဒ်
ကလေးတွေ ဆိုပြီးတော့ တရားပွဲ သိမ်းကြစို့။

ငါးအင် ပယ်လေ၊ ဂုဏ် ခြောက်ထွေ၊ စုံစေစောင့်
တပါး-ဆို-

လေးရပ် မှီကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာ သီးသန့်
များ-ဆို-

ရှာမှီး ကင်းစင်၊ ကြံ ကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ငြိမ်း
စေသား-ဆို-

စိတ် ကောင်းစွာ လွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချွတ်
ဂုဏ်ဆယ်ပါး-ဆို-

အရိယာဝါသ၊ ဟော ဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား-
ဆို-

ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား-
ဆို-

မှီဝဲ သည်းခံ၊ ရှောင် ပယ်လှန့်၊ လေးတန် မှီရာများ-
ဆို-

နှစ်သက် လိုချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်
လေ-ဆို-

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကို နာယူကြရတဲ့ ကောင်းမှုကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းကြောင့် ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို အပြည့်အစုံ နာယူကြ မှတ်သားကြပြီးလျှင် ဤအရိယာဝါသတရားတော်ကို မိမိတို့သန္တာန်၌ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ကြသည် ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ် အရိယာမဂ်ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတရားတော် မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါ စေကုန်သတည်း။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။

ပဌမညဟော ပဌမပိုင်း ပြီး၏။

(၂၄-၈-၁၀) ဒုတိယည

အရိယာဝါသတရားစောဒိဋ္ဌိ

ဒုတိယပိုင်း

ဒီကနေ့ ယမန်နေ့ညက ဟောခဲ့တဲ့ အရိယာဝါသတရားကို ဆက်ပြီးတော့ ဟောရမယ်။ ဒါပေမယ့် ပဌမပိုင်းက ခေါင်း စဉ်ကလေးကိုလဲ ပြန်ပြီး စဉ်လိုက်ဦးမှ ထင်ရှားပေါ်မှာ။ ဒါကြောင့် အကျဉ်းချုပ် ထပ်ပြီး ပြောဦးမယ်။ အရိယ ဆိုတာက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ။ အာဝါသ ဆိုတာက နေရာအိမ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရှိပါတယ်။ နှစ်ခုပေါင်းလိုက်တော့ အရိယာဝါသ ဆိုတာ အရိယာတို့၏ နေရာအိမ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ မနေ့က ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလို့ရှိရင် ရှေးရှေးက ဘုရားရဟန္တာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီ အရိယာဝါသတရား တွေကိုဘဲ မှီပြီးတော့ နေသွားကြပါတယ်။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခေတ် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ခေတ်မှာရှိတဲ့ ဘုရား ရဟန္တာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီ အရိယာဝါသတရားကိုဘဲ အမှီပြုပြီးတော့ နေရပါတယ်။ နောင်အခါကာလ ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာတဲ့သော ဘုရား ရဟန္တာအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဘဲ ဒီအရိယာဝါသတရားတော်တွေကိုဘဲ အမှီပြုပြီးတော့ နေရ မှာပါဘဲတဲ့။ ဒီ အရိယာဝါသတရားတွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ အရိယာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီအရိယာ ဝါသတရားတွေဟာ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ တရားတွေ ဖြစ် ပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့် အရိယာဝါသတရားနှင့် ပြည့်စုံ

နေကြတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အပါယ်လေးပါး အစရှိတဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတွေမှ လွတ်မြောက်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရိယာဝါသဆိုတာ အပါယ်လေးပါး အစရှိသော သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေက လွတ်မြောက်အောင်လို့ ခိုအောင်းရာ ဌာန တွေလို့ ဆိုယင်လဲ မလွဲပါဘူး။ လောကမှာ ဘေးရန်အန္တရာယ် တွေ ရှိနေသလို သံသရာမှာလဲ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီ ဘေးရန် အန္တရာယ် အကုန်လုံးကို ကာကွယ်ပေးနိုင်တဲ့ နေရာဌာနကြီး တွေဆိုတာ ဒီအရိယာဝါသ တရားကြီးတွေပါဘဲ။ အဲဒီ အရိယာဝါသတရားတွေမှာ ယခုတရားနာပရိသတ်တွေ ခိုအောင်း ပြီးတော့ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေက အစဉ်ထာဝရလွတ်မြောက် ဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအရိယာဝါသ တရားတွေကို ဟော ကြားထားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ဟောကြားထားခဲ့တဲ့ ဘုရား အမိန့်တော်တွေကို ဘုန်းကြီးတို့က တဆင့် ဟောကြားနေတယ် လို့ အာရုံပြုပြီး နာကြပါ။ ဒါပေမယ့် ဒီကနေတော့ မနေ့ညက ဟောပြီးဖြစ်တဲ့ ပါဠိကို မရွတ်တော့ပဲ အရိယာဝါသခေါင်းစဉ် ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေလောက်သာ ရွတ်ဆိုပြီးတော့ အတို ချုပ် ဟောသွားမယ်။

“ငါးအင် ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ခြောက်ထွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” ဆို။ အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ရမယ်၊ အင်္ဂါခြောက်ပါးနဲ့လဲ ပြည့်စုံ ရမယ်၊ အစောင့်အရှောက် တပါးနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့— အရိယာဝါသ သုံးခုပေါ့။ “လေးရပ် မှီကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာ သီးသန့်များ” ဆို။ လေးပါးသော အရာဌာနကိုလဲ မှီရမယ်တဲ့၊ ပြီးတော့ သီးသန့် သစ္စာတွေကိုလဲ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒီတော့ ဒီဆောင်ပုဒ်ထဲက ၂-ပါး၊ ခုနက ဆောင်ပုဒ်ထဲက

၃-ပါး၊ ပေါင်း ၅-ပါး ရှိသွားပြီ။ “ရှာမှီး ကင်းစင်၊ ကြံ
ကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ငြိမ်းစေသား” ဆို။ ရှာမှီးမှလဲ ကင်းစင်
ရမယ်၊ အကြံအစည်တွေလဲ နောက်ကျခြင်းမရှိဘဲနဲ့ ကြည်
ကြည်လင်လင် ဖြစ်စေရမယ်၊ ထွက်သက် ဝင်သက် ငြိမ်းတဲ့
တရားနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့၊ ဒီဆောင်ပုဒ်က ၃-ပါး၊ ရှေး
၅-ပါးနဲ့ ပေါင်းယင် ၈-ပါး။ “စိတ် ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာ
လွတ်၊ မချွတ်ဂုဏ်ဆယ်ပါး” ဆို။ စိတ်ကလဲ ရာဂ ဒေါသ
မောဟ အစရှိသော အညစ်အကြေးတွေ အချုပ်အချယ်တွေမှ
လွတ်မြောက်ရမယ်၊ လွတ်မြောက်ကြောင်းကိုလဲ ကိုယ်ပိုင်
ဉာဏ်နဲ့ သိရမယ်တဲ့၊ ဒီဆောင်ပုဒ်က ၂-ပါး၊ အားလုံး ပေါင်း
လိုက်တော့ ၁၀-ပါး ပြည့်သွားပြီ။ “အရိယာဝါသ၊ ဟော
ဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား” ဆို။ အဲဒီအရိယာဝါသ တရားတွေကို
ဘယ်သူက ဟောခဲ့သလဲ ဆိုယင် မြတ်စွာဘုရားက ဟောထား
ပါတယ်တဲ့။

ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု သတိပြု

အဲဒီထဲမှာ ရှေးဦးစွာ ထူထောင်၍ လိုတာက ဘာတုံးဆို
ယင် အစောင့် အရှောက်ကလေး တပါးက စပြီး ထူထောင်
ရမယ်-တဲ့၊ မနေ့က ပြောခဲ့တဲ့ အစောင့်အရှောက်ကလေးတပါး
ပါတဲ့၊ “ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှု အစဉ်ထား” ဆို။
ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အထက်တန်းရာထူးဌာနနဲ့ရ
ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့အိမ်မှာ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ လုံခြုံ
အောင်လို့ အစောင့်အရှောက်ကို ထားရတယ်၊ အထက်တန်း
ရာထူးဌာနနဲ့ရကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကျတော့ အစောင့်
အရှောက်က တခုတောင် မဟုတ်ပါဘူး၊ အများကြီး ထားရပါ

တယ်။ ရှေးတုန်းက သက်ဦးဆံပိုင် ဘုရင် မင်းမြတ်တွေဆို လို့ရှိယင်ဖြင့် သက်ဘော်စောင့်တွေဆိုတာ အများကြီး ထားရပါတယ်။ တိုင်းပြည်နိုင်ငံတွေမှာ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ မဝင်လာအောင်လို့ အစောင့် အရှောက်တွေဆိုတာ ပတ်ဝန်းကျင်ကနေပြီး အများကြီးဘဲ ထားရပါတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ မိမိခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ကိလေသာ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ မဝင်ရောက်နိုင်အောင်လို့ အစောင့် အရှောက် ကလေးတခု ထားရမယ် တဲ့။ ဘာကလေးတုန်းဆိုလို့ရှိယင် အမှတ်ရမှု-သတိ အစောင့် အရှောက်ကလေးပါဘဲ။ အဲဒီ သတိ အစောင့် အရှောက်ကလေးကို ဘယ်လို ထားရမလဲဆိုယင်၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှုပြီးတော့ ထားရမယ် တဲ့။ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းဆိုတာ မျက်စိက မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း၊ နားက ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း၊ နှာခေါင်းက အနံ့ကို နံတိုင်း နံတိုင်း၊ လျှာက အရသာကို စားသိတိုင်း စားသိတိုင်း၊ ကိုယ်က တွေ့ထိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း မှတ်ရှုပြီးတော့ အစောင့်ကလေး ထားရမယ်။ ကိုယ်က တွေ့ထိတယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ ကိုယ်အမှုအရာ ပြုပြင်တိုင်း ပြုပြင်တိုင်း အကုန်လုံး ပါဝင်တယ်။ လက်ကလေး လှုပ်လိုက်ယင် လှုပ်တဲ့အပိုင်းက လက်ထဲမှာ တွေ့ထိမှုကလေးတွေ ရှိတယ်။ တော်တော်ကြာမှ ဒါကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြောရမယ်။ ခေါင်းက လှုပ်လိုက်ယင်လဲ ခေါင်းမှာ အတွေ့အထိတွေ ရှိတာဘဲ။ အတွေ့အထိဆိုတာက တကိုယ်လုံး နေရာတကာမှာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အတွေ့အထိတွေ ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်းလဲ မှတ်ရှုပြီး အစောင့်အရှောက်ကလေး ထားရမယ်။ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံတိုင်းလဲ မှတ်ရှုပြီး အစောင့်ကလေး ထားရမယ်။ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်တယ်ဆိုတာ

ကတော့ သူ့နယ်ပယ်ဟာ အင်မတန် ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ အိပ်ပျော်နေခိုက်လောက်ဘဲ သူက ရပ်နားတယ်။ အိပ်ရာက နိုးတယ်ဆိုကတည်းကစပြီး စိတ်ကူးတော့တာဘဲ။ နောက် တခါ အိပ်ပျော်သွားမှဘဲ ရပ်တော့တယ်။ တနေ့လုံး မရပ် မနား စိတ်ကူးနေတာဘဲ။ အဲဒီ စိတ်ကူးတွေထဲမှာ ကောင်းတဲ့ စိတ်ကူးလဲ ပါပါသေးရဲ့။ သို့သော် များသောအားဖြင့် မကောင်းတာတွေက များတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်တိုင်းလဲ အမှတ်ရတဲ့ သတိကလေးနဲ့ စောင့် ရှောက်ရမယ် တဲ့။ အဲဒီလို စောင့်ရှောက်နေလို့ရှိယင် ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကိလေသာ ဘေးရန် အန္တရာယ်တွေ ကင်းငြိမ်း နေပါတယ်။

အစောင့်အရှောက်ရှိတဲ့ နေရာဌာနကို ဘေးရန် အန္တရာယ် တွေ မဝင်နိုင်ဘူး။ သူခိုးတို့ လူဆိုးတို့ ဒမြတ်တို့ ရန်သူတို့ ဆိုတာ ဟာ အစောင့်အရှောက်ကောင်းယင် ဘယ်ဝင်နိုင်လိမ့်မတုံး။ အစောင့်အရှောက်မရှိတဲ့ အိမ်တွေဆိုယင် ဝင်ပြီးတော့ ခိုးချင် လဲ ခိုးတတ်တယ်။ လုချင်လဲ လုတတ်တယ်။ နှိပ်စက်ချင်လဲ နှိပ်စက်တတ်တယ်။ အဲဒါဟာ အစောင့်အရှောက်မရှိလို့၊ ရှိပြန် ယင်လဲ အစောင့်အရှောက်က မလုံခြုံလို့ပါဘဲ။ ကောင်းကောင်း လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်နေယင်တော့ ဘာမှ ဘေးရန် အန္တရာယ်မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို မှတ်ရူပြီးတော့ သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေး အစဉ်မပြတ်ထားရမယ်တဲ့။ အဲဒီအစောင့်အရှောက်ထားတာက လဲ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှ အကုန်လုံးပြည့်စုံပါတယ်။ ရဟန္တာ မဖြစ်သေးခင်တော့ အဲဒါကို ပြည့်စုံအောင် တဖြည်းဖြည်း

လေ့လာနေရတယ်။ စာသင်ရတာနဲ့လဲ တူပါတယ်။ စာသင်ရာမှာ ပဌမ သင်ခါစတော့ ဘယ် ဖတ်တတ် လိမ့်ဦးမှာတုံး၊ တလုံးချင်း တလုံးချင်းက စပြီး လေ့လာသွားရတယ်။ ဗမာစာဆိုယင်(ကကြီး)(ခကွေး) စသည်ဖြင့် တလုံးချင်းက စပြီး သင်ရပါတယ်။ (ကကြီး)က ဘယ်လိုနေတယ်၊ (ခကွေး)က ဘယ်လိုနေတယ်ဆိုတာ အင်မတန် မှတ်ရပါတယ်။ တခြား ဘာသာ စာပေတွေမှာလဲ သူ့ဘာသာအလိုက် သူ့အက္ခရာတွေကို ဒီလို တလုံးချင်းက စပြီး မှတ်ရတာဘဲ။ နောက် တော်တော်ကလေး နိုင်နင်းလာတဲ့ အခါ ကျတော့ ၂-လုံးပေါင်း၊ ၃-လုံးပေါင်း စသည်ဖြင့် ပေါင်းပြီးတော့ တော်တော်ကလေး ဖတ်တတ်လာတယ်။ ကောင်းကောင်းကြီး နိုင်နင်းတဲ့အခါကျတော့၊ ဟော-မျက်စိနဲ့ တခါထဲ ကြည့်လိုက်ရုံနဲ့ စာပိုဒ် တတန်းကြီးကို ဖတ်ပြီးဖြစ်သွားပြီ။

အဲဒါလိုဘဲ အစ ပဌမတော့ ဒီ သတိက မနိုင်နင်းသေးလို့ သိပ်အားမကောင်းသေးဘူး၊ နောက်တော့ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းတွေကို သူက အကုန်လုံးလောက်ပဲ မှတ်နိုင်လာတယ်။ အဲဒီလို မှတ်နိုင်လို့ တော်တော်နိုင်နင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီလို မှတ်နေရင်းထဲကဘဲ သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်စခန်းကို ရောက်ပြီးတော့ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။ သူ့ထက် နိုင်နင်းတဲ့ အခါကျတော့ သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်စခန်း ကိုရောက်ပြီး သကဒါဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်။ သူ့ထက်နိုင်နင်းတဲ့ အခါကျတော့ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်စခန်းကိုရောက်ပြီး အနာဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်။ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်က ဆက်ပြီး ရှုမှတ်လို့ ဒီ သတိ အစောင့်အရှောက်ကလေး အပြည့်အစုံ အားကောင်းပြီး

နိုင်နင်းတဲ့ အခါမှာ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပါတယ်။ အဲဒီအခါ ကျတော့ သတိက ဘယ်နေရာမှ လစ်လပ်ခြင်း မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိလေသာ ဖြစ်ဘို့ရာအတွက် အခွင့်အရေး အပေါက်အကြားကို မရှိတော့ဘူး။ သတိအစောင့်အရှောက်က နေရာတကာမှာ အကုန်လုံး ဆီးလျက် ပိတ်လျက်ချည်း ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ ရောက်အောင် အားထုတ်ရမှာဘဲ။ အင်မတန်လဲ ကောင်းပါတယ်။ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးတခုထဲနဲ့ ရှိရှိသေသေ အားထုတ်သွားမယ် ဆိုလို့ရှိယင် နိဗ္ဗာန် ရောက်နိုင်ပါတယ်။ အရိယာဝါသ ၁၀-ပါးလို့သာ ဆိုရတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီ သတိတပါးထဲနဲ့ကို ပြည့်စုံနေပါတယ်။ စိတ်တိုင်းစိတ်တိုင်းကို အကုန်လုံးမိအောင်လို့သာ သတိနဲ့ ရှုမှတ်နေပါ။ ဒီလို ရှုမှတ်လို့ ဘယ်ဟာမှ မလွှတ်တော့ဘူး ဆိုလို့ရှိယင် အကုန်လုံး ပြည့်စုံ သွားပါတယ်။ သို့ပေမယ့် တခြား ဂုဏ်ပုဒ်တွေနဲ့လဲ အသီး အသီး ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောမှ နားလည်မှာမျိုးမြတ်စွာဘုရားက အခြား ဂုဏ်ပုဒ် ကိုးခုကိုလဲ အသီးအသီး ထုတ်ပြီး ဟောထား တာပါ။ အမှန်ကတော့ သတိကလေး တခုသာ လိုရင်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီသတိ ကလေးတခုကိုသာ အတိုချုပ် ဟောသွားပါတယ်။

နောက်ဆုံးစကားတော်

ဟန္တဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ-တဲ့။

အရိယာဝါသ ၁၁—ပ-မ-ဗ-သ-စ

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဟန္ဒ၊ ဟောဒီမှာ။ ဣဒါနိ၊ ယခု အခါကာလ၌။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာမန္တယာမိ၊ နောက်ဆုံးစကားဖြင့် မှာကြားခဲ့ပေအံ့။

မိခင်ဘခင်များက နောက်ဆုံးစကားအနေဖြင့် သားသမီးတွေကို မှာကြားပြီး သွားတတ်ကြပါတယ်။ တဖြည်းဖြည်းရောဂါက ကိုင် ကိုင်လာလို့ မျှော်လင့်စရာ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ အခြေအနေ ရောက်တဲ့အခါ ကာလကျတော့ မိခင် ဘခင်တွေက မိမိတို့ သားချစ်ကလေး သမီးချစ်ကလေးတွေကို အမြဲတမ်း သတိရပြီး လိုက်နာရစ်ကြဘို့ အရေးအကြီးဆုံး အချက်ကလေးတွေကို မှာကြား သွားတတ်ကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ် ရှင်သာမဏေဘဝတုန်းကပေါ့လေ၊ အဲဒီအခါတုန်းက ရပ်ရွာထဲ ပလိပ်ရောဂါတွေဖြစ်လို့ ရွာထဲက လူတွေ ကျောင်းအနီးအပါးမှာ လာပြီးတော့ တဲကလေးတွေနဲ့ နေထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီလူတွေထဲက ဒကာကြီးတယောက်မှာ ရောဂါက အပြင်းကိုင်လာတော့ မျှော်လင့်စရာ မရှိဘူးဆိုတဲ့အခါ အိမ်သူ အိမ်သားတွေကို သူက တညလုံး တတုတ်တုတ်နဲ့ မှာပြီးသွားတာကို ကိုယ်တိုင်ကြားရဘူးတယ်။ အဲဒီလို နောက်ဆုံး အချိန်ကာလမှာ မိဘကမှာခဲ့တဲ့ စကားကလေးတွေကို သားသမီးတွေက နားထဲမှာ မမေ့ရက်ဘူး၊ ဟိုတုန်းက မှာနေတဲ့ အခြေအနေနဲ့ ပြောနေတဲ့ အသံကလေးတွေဟာ အစဉ်ထာဝရ မြင်နေသလို ကြားနေသလို ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေကို ရှိရှိသေသေ လိုက်နာတတ်ကြတယ်။ စောစောပိုင်းက မိဘစကား နားမထောင်တဲ့ သားသမီး ဖြစ်စေကာမူ နောက်ဆုံးအချိန်ကလေးမှာ ပြောခဲ့တဲ့

စကား ကလေးကိုတော့ ပြန်ပြီး သတိရ နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကလဲ မိမိ၏ တပည့်သားတွေကို သနားတော်မူလွန်းလို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး နောက်ဆုံးအချိန် ကလေးမှာ ဒီစကားကို နောက်ဆုံးစကားအနေနဲ့ မှာကြား တော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဟန္ဒ၊ ဟောဒီမှာ။ ဣဒါနိ၊ ပရိ-
နိဗ္ဗာန် ဝင်စံခါနီးဖြစ်သော ယခုအခါကာလ၌။ ဝေါ၊ သင်
ချစ်သားတို့အား။ အဟံ၊ ငါသည်။ အာမန္တယာမိ၊ နောက်
ဆုံးစကား အနေအားဖြင့် ညွှန်ကြားမိန့်မှာခဲ့ပေတော့အံ့။
ဘာကို မှာသလဲဆိုတော့—သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။
ဝယဓမ္မာ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘာဝရှိကုန်၏။ သင်္ခါရတရားတွေ
ဟာ ပျက်တတ်တဲ့ တရားတွေချည်းဘဲ၊ ဘာမှ အားကိုးစရာ
မရှိပါဘူးတဲ့။ ဒီစကားဟာ အင်မတန် လေးနက်ပါတယ်၊
အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ ခပ်ပေါ့ပေါ့ လူတွေကတော့ ဒါကလေးဟာ
ဘာမှ မဟုတ်သလိုလဲ ထင်ကြပေလိမ့်မယ်၊ အမှန်မှာတော့
ဒီစကားက အလွန်ဘဲ အရေးကြီးပါတယ်၊ သင်္ခါရတရား
တွေက တပျက်ထဲ ပျက်နေတာတဲ့၊ သင် ချစ်သားတို့
ထင်တဲ့အတိုင်း တည်မြဲ တည်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ငယ်ငယ်
ထဲက စပြီးတော့ စိတ်ကလဲ ဒီတစိတ်ထဲဘဲ တည်မြဲတည်နေ
တယ်၊ ငါဘဲလို့ ဒီလို ထင်နေကြတယ်၊ ရုပ်ကိုယ်ကြီးကလဲ
ငယ်ငယ် ကလေးဘဝ ရုပ်ကိုယ်ကဘဲ တဖြည်းဖြည်း ကြီး
ပြင်းပြီးတော့ လာတယ်၊ ဒီကိုယ်ကြီးဘဲ တည်မြဲ တည်နေ
တယ်၊ ငါဘဲလို့ ဒီလို ထင်နေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ သင်တို့က
ကောင်းကောင်း မသိသေးလို့ဘဲ၊ အဲဒီလို ထင်တဲ့အတိုင်း

မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ တရားတွေက ခဏမစဲ ပျက်နေတာပါတဲ့။ ဒါကြောင့် ဘာမှ အားကိုးစရာ မရှိဘူး။ ဘယ်အချိန်မဆို လုံးဝ ပျက်စီးပြီးတော့ သေသွားနိုင်တယ်။ ဒီအသက် ဒီခန္ဓာကိုယ်နဲ့ နောက်အကြာကြီး နေရဦးမှာဘဲလို့ ထင်နေတတ်ကြတယ်။ တကယ်လဲ ထင်နေကြပါတယ်။ အဲဒီလို ထင်နေတဲ့အတိုင်း မဟုတ်ပါဘူး။ သင်္ခါရတရားတွေဆိုတာ ခဏမစဲ ပျက်နေတဲ့ တရားတွေချည်းဘဲတဲ့။

အဲဒီတော့ ဒါတွေကို သင်တို့ သိထားရမယ်လို့ ဒီအဓိပ္ပာယ် ကို နားလည်စေလိုတဲ့အတွက် “သင်္ခါရာ၊ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတို့က ပေါင်းစုညီညွတ်၍ ပြုပြင်ပေးမှ ဖြစ် ပေါ်နိုင်ကြတဲ့ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရ တရားတို့သည်။ ဝယဓမ္မာ၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏” မပျက်ဘဲ တည်နေတာရယ်လို့ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် အားကိုးစရာမရှိဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလို အားကိုးစရာမရှိတော့ ဘာကို အားကိုးရမှာတုံး ဆိုလို့ ရှိယင် အားကိုးစရာမရှိတဲ့ အဲဒီ သင်္ခါရတရားတွေက လွတ် မြောက်ပြီးတော့ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အားကိုး ရမယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို အားကိုးပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်စေနိုင်တဲ့ တရားကို ကျင့်ရအားထုတ်ရမယ်။ ဘယ်လိုကျင့်ရ အားထုတ်ရ မလဲဆိုယင် အားထုတ်ပုံကို တိုတိုကလေးဟောထားခဲ့ပါတယ်။ “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ”တဲ့။ အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့တဲ့ သတိ တရားဖြင့်။ သမ္မာဒေထ၊ ပြီးစီးပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရန်ကြ ပေတော့တဲ့။ မမေ့တဲ့ သတိကလေးနဲ့ဘဲ ပြီးစီးပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ရန်ကြပေတော့လို့ မြတ်စွာဘုရားက မှာထားခဲ့ တယ်။ အဲဒါဟာ နောက်ဆုံးစကားတော်ဘဲ။ မိဘတွေမှာထား

ခဲတဲ့ နောက်ဆုံးစကားကို သားသွီးတွေက မမေ့ရက်သလိုဘဲ၊
မြတ်စွာဘုရား မှာတော်မူခဲ့တဲ့ ဒီစကားကလေးကို ဘုန်းကြီး
တို့ရော ဒကာ-ဒကာမတွေရော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း
မေ့စရာတော့ မကောင်းပေဘူး၊ မမေ့သင့်တဲ့ စကားကလေး
ပါဘဲ၊ သတိရပြီးတော့ အင်မတန်ကို လိုက်နာသင့်တဲ့ စကား
ကလေးပါဘဲ။ အဲဒီ စကားကလေးဟာ အနက်အဓိပ္ပါယ်အား
ဖြင့် ပိဋကတ်သုံးပုံအကျယ်နှင့် ညီမျှနေတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ
ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ အဲဒီမှာ “အပ္ပမာဒ-မမေ့တဲ့ သတိတရား”
ဆိုတဲ့ တလုံးထဲနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက နောက်ဆုံးမိန့်မှာထား
ခဲ့ပါတယ်၊ ယခု ဒီအရိယာဝါသ သုတ်မှာတော့ အဲဒီသတိရဲ့
အခြံအရံ အစိတ်အပိုင်းတွေနှင့်တကွ ၁၀-ပါး ဟောထားပါ
တယ်၊ အဲဒီ ၁၀-ပါးထဲမှာ လိုရင်းကတော့ မမေ့တဲ့ ဒီသတိ
တရားကလေးပါဘဲ၊ အဲဒါ တခုထဲနဲ့ မှတ်ရှုပြီး အားထုတ်လိုက်
ယင် ကျန်တာတွေလဲ အကုန်လုံး ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါကို
သဘောပေါက်ဘို့ရာ ဒီကနေ့ ထပ်ပြီးတော့ ရှင်းပြပါတယ်။

လေးတန်မိုးရာများ

ဒီမမေ့တဲ့ သတိတရားကလေးကို တည်ထောင်တဲ့ အခါမှာ
မိုးရာလေးပါးကလဲ လိုပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီ မိုးရာလေးပါး ဆောင်
ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်၊ “မိုးဝဲ သည်းခံ၊ ရှောင် ပယ်လှန်၊ လေးတန်
မိုးရာများ” ဆို။

မိုးဝဲသင့်တဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးဆောင်မိုးဝဲရမယ်တဲ့၊ ဒါ
ဟာ မိုးရာတရားတခုဘဲ။ မကောင်းတဲ့စကားသံ အာရုံတွေ၊
မကောင်းတဲ့ အတွေ့အထိတွေ့၊ မကောင်းတဲ့ဝေဒနာတွေနဲ့ တွေ့

ကြုံတဲ့အခါကာလမှာ အဲဒါတွေကို စိတ်မဆိုးဘဲနဲ့ သည်းခံပြီး စိတ်မပျက်တမ်း တရားအားထုတ်ရမယ်တဲ့။ ဒါကလဲ မှီရာတခု ဘဲ။ ဘေးအန္တရာယ်ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ နေရာဌာနတွေကို ဝေးဝေးက ရှောင်ရမယ်တဲ့။ ဒါကလဲ မှီရာတခုဘဲ။ ကာမဝိတက် အစရှိသော မကောင်းသော အကြံအစည်တွေ၊ စိတ်ကူး စဉ်းစားမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လှန်ရမယ်တဲ့။ ဒါကလဲ မှီရာတခုဘဲ။ ဒါကြောင့် “မိဝဲ သည်းခံ၊ ရှောင်ပယ် လှန်၊ လေးတန် မှီရာများ”-လို့ ဆိုထားတယ်။ ဒါတွေကို မနေ့က အကျယ် ပြောပြီးခဲ့ပါပြီ။

နောက်ပြီးတော့ ငါးအင်ပယ်လေ-ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အရ အင်္ဂါငါးပါးကို ပယ်ရမယ်-ဆိုတာကလဲ အထူး ပြုပြင်ပြီး ပယ်နေရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ သတိ အစောင့်အရှောက် ကလေးနဲ့ အားထုတ်နေယင် ဒီအင်္ဂါ ငါးပါးကို ပယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်။ အင်္ဂါငါးပါးဆိုတဲ့ မကောင်းတဲ့ နိဝရဏ တရားတွေဟာ ဝင်ကို မဝင်လာနိုင် တော့ပါဘူး။ အဲဒီ အင်္ဂါငါးပါးထဲက ကာမစွန္ဒ နိဝရဏ-ဆိုတဲ့ အင်္ဂါကို ပယ်ပုံကတော့ မနေ့က ပြောပြီးပါပြီ။ “နှစ်သက် လိုချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ”တဲ့။ နှစ်သက် လိုချင်ယင် ကြွေးမြီတင်တာနဲ့ တူတယ်။ အဲဒါကို အလျင် အမြန် ပယ်ဖျောက်ရမယ်။ မပယ်ဖျောက်လို့ရှိယင် ဘာဖြစ်တုံး ဆိုတော့ အရိယာနေအိမ်မှာ မနေရဘဲ ပုထုဇဉ်၏ နေအိမ် မှာသာ နေရလို့ ဘေးရန် မလုံခြုံတာပေါ့။ ဒါကြောင့် သင်္ကန်း မှာ တပ်မက် စွဲလမ်းတဲ့ ကာမစွန္ဒနဲ့ သေသွားလို့ ရဟန်းဘဝမှ သန်း ဖြစ်သွားတယ်-ဆိုတဲ့ အကြောင်း မနေ့က ပြောခဲ့ပါ

တယ်၊ အဲဒါဟာ အရိယာ နေအိမ်မှာ မနေလို့ နှစ်သက်
လိုချင်မှုကို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်လို့ပါဘဲ။

ကာမတ္ထန္တနီဝရဏ ဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တရားက အဲဒီ ရဟန်း
ကို အပါယ်ဘဝ သန်းဘဝကို ဆွဲချသွားတာပါဘဲ။ နောက်
အဲဒီ သန်းဘဝက ၇-ရက်ကြာတဲ့အခါမှာ စုတေသွားပါသတဲ့။
အဲဒီ အခါမှာတော့ သင်္ကန်းကိုလဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ ရဟန်း
ဘဝက ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကိုသာ နှလုံးသွင်း သတိရပြီး
သေသွားတဲ့အတွက် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ကို ရောက်သွား
ပါတယ်တဲ့။ မနေ့က ပြောခဲ့သလိုဘဲ အံ့ဩစရာတော့ တော်
တော်ကောင်းပါတယ်။ ရဟန်းဘဝက နေပြီး သန်းကောင်
ငယ်ငယ်ကလေးဖြစ်တာလဲ အံ့ဩစရာကောင်းတာဘဲ။ တဖန်
သန်းဘဝက နေပြီးတော့ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်တက်ပြီး
နတ်သားဖြစ်တာလဲ အံ့ဩစရာ သိပ်ကောင်းတာဘဲ။ ဒါကို
သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနေနဲ့ တွေးလိုက်လို့ရှိယင်တော့ အတော်
ခက်နေတာပေါ့။ သို့သော်လဲ တရားသဘောနဲ့ တွေးလိုက်
ယင်တော့ ဒါဟာ ရှင်းရှင်းကလေးပါဘဲ။ စိတ်ကလေးရဲ့
အစွမ်းဘဲ။ စိတ်စင်ကြယ်လို့ရှိယင် မြင့်မြတ်တဲ့ ဘဝတွေ
ရောက်သွားနိုင်တယ်။ စိတ်မစင်ကြယ်ယင် ယုတ်ညံ့တဲ့ဘဝတွေ
ရောက်သွားနိုင်တယ်။ ဘယ်မှာမှ အပိတ်အပင် အဆီးအတား
မရှိဘူး။ ဗြုန်းကနဲ ရောက်သွားနိုင်တာချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့်
ကြောက်မယ်ဆိုယင်လဲ ကြောက်စရာ အင်မတန် ကောင်းပါ
တယ်။ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဘေးတွေက လွတ်မြောက်ပြီး
အားကိုးရာ တရားတွေရအောင်လို့ အားထုတ်မယ် ဆိုယင်လဲ
အားကိုးရာ တရားက ယခုနေအခါမှာ လွယ်လွယ် ကူကူ

ကလေးနဲ့ ရနိုင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ “နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင် ပယ်ဖျောက်လေ”-ဆိုတဲ့ အတိုင်း နှစ်သက်လိုချင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီ နှစ်သက်လိုချင်မှုကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ရုံပါဘဲ။ အဲဒီလို ပယ်လိုက်ယင် အရိယာ နေအိမ်ကို ရောက်သွားတာပါဘဲ။ ဒီလို ရှုမှတ်သွားရင်း ဉာဏ်ရင့်တဲ့ အခါမှာ သောတာပန်လဲ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ အခါကျတော့ အပါယ်လေးပါးကို ပစ်ချနိုင်လောက် အောင် ကြမ်းတမ်းတဲ့ နှစ်သက် လိုချင်မှု နှိပ်ရဏတရားဟာ ကင်းပြီး သွားပါတယ်။ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားလို့ရှိယင် ကာမ အာရုံကို နှစ်သက်နေတဲ့ ကာမတ္ထဒွှန်နိဝရဏတရားဟာ လုံးဝ ကင်းသွားပါတယ်။ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတဲ့ အခါကာလကျတော့ ရူပဘဝ အရူပဘဝတွေကို သာယာတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ ရာဂတွေရော အကုန်လုံး ကင်းသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် “နှစ်သက်လိုချင်၊ ကြွေးမြီတင်၊ အလျင်ပယ်ဖျောက်လေ”လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါကို မနေ့က အကျယ်ပြောပြီးပါပြီ။

စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး ရောဂါမျိုး

ဒီကနေ့ အသစ်စပြီး ပြောဘို့ရာကတော့ ဗျာပါဒနိဝရဏက စပြီး ပြောရမယ်။ ဗျာပါဒ-ဆိုတာ ကိုယ်အလိုမရှိတဲ့ အာရုံ တွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါမှာ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးတဲ့ သဘောပါဘဲ။ “စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး၊ ရောဂါမျိုး၊ နှိမ်ချိုးပယ်ဖျောက်လေ”တဲ့ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးတဲ့ တရားဟာ ရောဂါနဲ့ တူပါတယ်။ ရောဂါ ဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒီရောဂါကို မြန်မြန်ပျောက်အောင် ဆေး ကုရတယ်။ ခေါင်းကလေးကိုက်လာယင် ခေါင်းကိုက်ပျောက် ဆေးကလဲ အသင့်ရှိယင် ချက်ခြင်းဘဲ အဲဒီဆေးကို သောက်

လိုက်ရတယ်။ သောက်လိုက်တော့ ပျောက်သွားတာဘဲ။ “ဟာ-
ခေါင်းကိုက်တာ ကလေးကတော့ ကောင်းပါတယ်” ဆိုပြီး
လက်ခံထားရမဲ့ဟာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဆေးရှိယင် ချက်ခြင်းဘဲ
ဆေးသောက်ပြီး ပျောက်အောင် ကုရတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ စိတ်
ပျက်စိတ်ဆိုးတဲ့ ဒေါသဖြစ်လာလို့ရှိယင် ရောဂါ ဖြစ်လာသလို
သဘောထားပြီး မြန်မြန်ပျောက်သွားအောင် ရှုမှတ်ပြီးတော့
ပယ်ဖျောက်လိုက်ရမယ်တဲ့။ ကဲ - ဆိုကြ။

“စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး၊ ရောဂါမျိုး၊ နှိမ်ချိုး ပယ်ဖျောက်လေ”
ဆို။

စိတ်ပျက်တာ စိတ်ဆိုးတာဟာ ရောဂါဖြစ်တာနဲ့ ဘယ်လို
တူသလဲဆိုယင် ရောဂါဖြစ်တဲ့လူမှာ ခံတွင်းပျက်လာတတ်တယ်။
အထူးအားဖြင့်တော့ အဖျားရောဂါဖြစ်ယင် ခံတွင်းပျက်တတ်
တယ်။ ငှက်ဖျားဆိုယင်တော့ ခံတွင်းက သိပ်ပျက်တာ၊ ခံတွင်း
ပျက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာမှအရသာမတွေ့ဘူး။ သူ့ဖျားတွေမှာ
အင်မတန် ချိုဆိမ့်နေတဲ့ အရသာပေမဲ့ အဲဒီ ခံတွင်းပျက်တဲ့လူ
စားကြည့်ယင် ခါးနေတတ်တယ်။ ထန်းလျက်တို့ သကြားတို့
ဟာ ချိုနေတာဘဲ။ အဲဒီလူ စားကြည့်ယင်တော့ ခါးနေတတ်
တယ်။ အဲဒါ ထန်းလျက် သကြားတွေက အရသာပျက်တာ
မဟုတ်ဘူး။ သူ့လျှာကိုက ပျက်နေတာ၊ သူ့လျှာက ဘာဖြစ်လို့
ပျက်သလဲဆိုယင် ရောဂါစွဲကပ်နေလို့ပါဘဲ။ ရောဂါမရှိခင်တုန်း
ကတော့ သူ့မှာ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် ကောင်းနေတဲ့ လျှာပါဘဲ။
အရသာပေါ်နေတာပါဘဲ။ ရောဂါစွဲကပ်လာတော့မှ သူ့ခံတွင်း
က ပျက်ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့အရသာတွေလဲ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက်
မရှိတော့ဘူး။ ဘယ်ဟာမှ မကောင်းတော့ဘူး။ အဲဒါလိုဘဲ

ဒေါသဖြစ်လာလို့ရှိယင် ဘယ်လိုကောင်းတဲ့ စကားကို ကြားရ ပေမယ်လို့ ကောင်းတယ်လို့ မထင်ဘူး၊ ဒေါသ မဖြစ်ခင်က ဆို ယင်တော့ “ဘယ်လိုနေရမယ် ဘယ်လိုထိုင်ရမယ် ဘယ်လိုပြော ရမယ် ဘယ်ဟာကို မလုပ်ရဘူး” စသည်ဖြင့် ရင်းနှီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မိတ်ဆွေသင်္ဂဟဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ညွှန်ကြားပြောဆိုယင် သိပ်ပြီး ကျေးဇူးတင်တတ်ပါတယ်။ “ငါ့အကျိုးစီးပွား အလိုရှိပါပေ တယ်၊ ငါ့အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ပါပေတယ်၊ ငါ့ မိတ်ဆွေရဲ့ ကျေးဇူး အင်မတန် များပါပေတယ်”လို့ ကျေးဇူး တင်တတ်ပါတယ်။ စိတ်ဆိုးနေတဲ့အခါ သွားပြောယင်တော့ နားမထောင်တတ်ဘူး၊ အခါတိုင်းပြောလို့ နားထောင်နေကျ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေမဲ့ စိတ်ဆိုးနေတဲ့ အချိန်ကာလကျယင် ဖြန်ဖြေ တဲ့သဘောနဲ့ ပြောတာကိုလဲ လက်မခံတတ်ဘူး၊ ဟိုဘက်က လိုက်သလိုလို ဒီဘက်ကလိုက်သလိုလိုနဲ့ ပြောတဲ့သူကိုပါ ရော ပြီးတော့ မုန်းတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် စိတ်ဆိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပြောဆိုတဲ့အခါ မှာ အင်မတန် သတိပြုရတယ်၊ လူနှစ်ယောက် ရန်ဖြစ်နေ ရာမှာ ဖြန်ဖြေတဲ့သဘောနဲ့ သွားပြီးတော့ အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် တရားစကားပြောယင် တယ်ပြီး လက်မခံ တတ်ဘူး၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်၊ ရန်ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သွားပြီးရန်ဖျဉ်းလို့ရှိယင် မိမိပါ အရိုက်အနှက်ခံရတတ်တယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့တုံးလို့ဆိုယင် သူ့မှာ ဒေါသဆိုတဲ့ ရောဂါ ဆိုး ကပ်နေလို့ပါဘဲ။ အကျိုးရှိရာရှိကြောင်း လာပြီး ပြောတဲ့ စကားတွေကတော့ အင်မတန် အဘိုးတန်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူ့အတွက်မှာတော့ အဘိုးမတန်ဘဲ အရသာမရှိဘဲ ဖြစ်နေ

ပါတယ်။ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ငှက်ဖျားရောဂါ စွဲကပ်နေလို့ ခံတွင်း ပျက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အရသာမရှိသလိုပါတဲ့။ ဒီတော့ ဒေါသ များဖြစ်လာလို့ရှိရင် “ငါ့မှာ ရောဂါဝေဒနာ စွဲကပ်ပြီ”လို့ သာ အောက်မေ့ပေတော့။ ရောဂါဝေဒနာ စွဲကပ်တယ် ဆိုလို့ ရှိရင် ဆေးမြန်မြန် ကုမှု၊ မကုလို့ရှိရင် ရောဂါက တိုးပွား လာပြီး ပုံမတော်ယင် သေစေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုဘဲ ဒီဒေါသ ကလဲ တိုးပွားလာလို့ရှိရင် မျက်မှောက်မှာလဲ အကျိုးမဲ့တွေ အများကြီး ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ တခါတရံ သတင်းစာထဲမှာ ဒီ ဖြစ်ပုံမျိုးတွေ ပါလာတယ်။ ညီအမတွေ ညီအကိုတွေ မောင်နှမ တွေ အင်မတန်ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အကြောင်းတခုခုကြောင့် အပြောမတဲ့ အဆိုမတဲ့အခါ တယောက်နဲ့ တယောက် စိတ်ဆိုးပြီးတော့ တွေ့ကရာနဲ့ ကောက်ရိုက်မိလို့ ရုတ်တရက် သေသွားတဲ့ အကြောင်း၊ ဒီတော့မှ ပြစ်မှားမိတဲ့သူမှာ တခါထဲ ယူကြုံးမရ ဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းတွေကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အစကတော့ အင်မတန် ချစ်ခင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ။ * ဒေါသကြောင့် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွားရတာတွေဘဲ။ ဒေါသနဲ့စိတ်ဆိုးပြီး ရိုက် နှက်မိလို့ ကိုယ့်ညီမကလေး ကိုယ့်မောင်ကလေး သေသွားရှာ

* ဒေါသကြီးတဲ့ အစ်မ

ကပ်ကျေးနှင့်ပေါက်ရာ ညီမလေး သေရရှာပုံ

[ရွှေမန်းအထူးထံမှ]

မန္တလေးမြို့ ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီးသို့ ဇန်နဝါရီလ ၂၅-ရက်နေ့ ညနေ ၃-နာရီအချိန်ခန့်က ယာဘက်ရင်အုံတွင် ကပ်ကျေးဒဏ်ရာနှင့် သေဆုံး

တယ် စသည်ဖြင့် ပူဆွေးလွမ်းတပြီး နေကြရတာတွေပေါ့လေ။ အဲဒီလိုဟာတွေ ဘုန်းကြီးက သတင်းစာထဲမှာ သတိပြုပြီး တော့ ကြည့်ရှုမိတယ်။ ဒါတွေဟာ ဒေါသဆိုတဲ့ စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုး ရောဂါမျိုး စွဲကပ်ပြီးတော့ သူ့ရောဂါ သူ မထိန်းနိုင် လို့ အကြီးအကျယ် ဒုက္ခရောက်သွားတာတွေဘဲ။ ကိုယ် အင်မတန် ချစ်ခင်မြတ်နိုးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ သေကြေပျက်စီးသွား ရသေးရဲ့၊ လောက ရာဇဝတ်မှုတွေကလဲ ဖြစ်သေးရဲ့၊ ဘယ် လောက်များ စိတ်မချမ်းသာစရာကောင်းသလဲလို့၊ ဒါတွေ ဟာ ပြောစရာတောင် မလိုပါဘူး၊ အလွန် ထင်ရှားနေပါပြီ။

ဒီဒေါသဟာ မျက်မှောက်လောကတွင်လဲ မကောင်းကျိုး ပေးပြီး မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းတွေနဲ့ မိတ်ပျက် ဆွေပျက်

နေသော အလောင်းတလောင်း မန္တလေးခရိုင် ပုသိမ်ကြီး ရဲဌာနမှ တဆင့် ရောက်ရှိလာကြောင်း။

ဒေါသ

သေဆုံးသူမှာ မန္တလေးခရိုင် ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ် ဒဟတ်တောရွာနေ ဦးအေး၏သမီး မရီဆိုသူ ၁၂-နှစ်အရွယ်ရှိ မိန်းခလေးတဦးဖြစ်၍ ၎င်း၏ အစ်မအရင်း အသက် ၂၂-နှစ်အရွယ်ရှိ မကြည်ဆိုသူ၏ ဒေါသမထိန်း နိုင်မှုကြောင့် ယခုကဲ့သို့ မရှုမလှ သေဆုံးရသည်ဆိုကြောင်း။

ပြဇာတ်ကြည့်ရန်

ဖြစ်ပျက်ပုံမှာ ဇန်နဝါရီလ ၂၄-ရက်နေ့ ည ၇-နာရီခွဲ အချိန်ခန့် တွင် မရီကလေးသည် နေအိမ်အတွင်း၌ကစားနေစဉ် နေအိမ်အတွင်း၌ ဆေးလိပ်လိပ်နေသော အစ်မဖြစ်သူ မကြည်က ရွာအရှေ့ ဘုန်းကြီး ကျောင်း၌ ကပြနေသော ဆိုင်းပြဇာတ်သို့ သွားရောက် ကြည့်ရှုရန်

ဖြစ်စေတတ်တယ်။ ပြီးတော့ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေ ပွား
များပြီးတော့ တမလွန်လောကမှာလဲ အပါယ်လေးပါး ကျပြီး
ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်စေတတ်တယ်။ အင်မတန် ကြောက်စရာ

ခေါ်ရာ မရီကလေးက မလိုက်လိုကြောင်း ငြင်းသဖြင့် ညီမလေးအား
ကြည့်စေလိုသော စေတနာနှင့် အော်ငေါက်ပြီး ခေါ်သဖြင့် မရီက
အစ်မဖြစ်သူ မကြည်အား ပြန်လှန်ဆဲဆိုသည်ဆို၏။

ထိုကဲ့သို့ ညီမဖြစ်သူက ပြန်လှန်ဆဲဆိုသဖြင့် မကြည်မှာ ဒေါသကို
မထိန်းသိမ်းနိုင်တော့ဘဲ ဆေးလိပ် လိပ်နေရင်း ဖြစ်၍ လက်ထဲတွင်
အသင့်ရှိနေသော ကပ်ကျေးဖြင့်ပေါက်လိုက်ရာ မရီကလေး၏ ညာ
ဘက်ရင်အုံကို ကပ်ကျေးသွားနှင့် ထိမှန်ပြီး လဲကျသွားရာ အစ်မ
ဖြစ်သူ မကြည်မှာ ညီမငယ်ထံသို့ သွားရောက်ပေ့ယူပြုစုနေရင်း မရီ
ကလေးမှာ ရရှိသော ဒဏ်ရာနှင့် အမဖြစ်သူ မကြည်၏ ရင်ခွင်ထဲ၌ပင်
သေဆုံးသွားတော့သည်ဆို၏။

မင်းပြီ

ထိုအဖြစ်အပျက်ကို ဒဟတ်တောသူကြီးက သက်ဆိုင်ရာ ပုသိမ်ကြီး
ရဲဌာနာသို့ သွားရောက် အကြောင်းကြားသဖြင့် ရဲအဖွဲ့ဝင်များက
စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးလျှင် အလောင်းကို ဌာနာမှတစ်ဆင့် မန္တလေးပြည်သူ့
ဆေးရုံကြီးသို့ ပို့လိုက်ပြီး မကြည်အား ပုဒ်မ ၃၀၂-အရ ဘမ်းဆီး
ချုပ်နှောင်ထားလိုက်ကြောင်း။

မကြည်မှာ ညီမငယ်ကလေး မရီအား အလွန် ချစ်ခင်သူဖြစ်ပြီး
၎င်း၏လက်ချက်ဖြင့် သေဆုံးရသောကြောင့် ပူဆွေးသောကရောက်ရှိ
ကာ ငိုကြွေး၍မဆုံး ဖြစ်နေတော့ကြောင်း။

[ဟံသာဝတီသတင်းစာ ၂၈—၁—၆၁ နေ့ထုတ်မှ ကောက်နုတ်
ဖော်ပြပါသည်။]

ကောင်းပါတယ်။ ဒီ ဒေါသကြောင့် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်တတ်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက သာဓကဝတ္ထု တခု ပြထားတယ်။ အဲဒီ သာဓကဟာ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။

ဝေဒေဟိကာဝတ္ထု

ဘုရားမပွင့်မီ ရှေးအခါ ကာလတုန်းက သာဝတ္ထိပြည်မှာ ဝေဒေဟိကာ ဆိုတဲ့ အိမ်ရှင်မတယောက် ရှိတယ်တဲ့။ အဲဒီ အိမ်ရှင်မကို “ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတယ်၊ စိတ်နေသဘော ထားကောင်းတယ်” လို့ အရပ်က ချီးကျူးနေကြတယ်။ ဝေဒေဟိကာဟာ သူတော်ကောင်းစိတ် ရှိတယ်။ အပြောအဆိုကလဲ အင်မတန် ကောင်းတယ်။ ချိုချိုသာသာရှိတယ်။ ဆက်ဆံရေး မှာလဲ ဖော်ဖော်ရွေရွေနဲ့ အင်မတန် ကောင်းတယ်။ တကယ့် သူတော်ကောင်းမလေးဘဲ” လို့ ဒီလို အရပ်က ချီးကျူးနေကြတယ်။ ဟိုအိမ်ကလဲ ချီးကျူး ဒီအိမ်ကလဲ ချီးကျူးနဲ့ပေါ့လေ။ သူ့ရဲ့ ချိုယွင်းချက်ကို မတွေ့ကြရလို့ ချီးကျူးနေကြတာပေါ့။ အဲဒီအိမ်မှာ ကျွန်မတယောက်ကလဲ ရှိတယ်။ သူ့နာမည်က တော့ ကာဠီ-တဲ့။ ကာဠီ-ဆိုတာ ပါဠိစကားဘဲ။ မည်းနက်တယ် လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗမာလိုဆိုတော့ သူ့ကို မိနက်-လို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။ အဲဒီ ကာဠီဆိုတဲ့ ကျွန်မက ဟိုအိမ်သွားလဲဘဲ သူ့သခင်မရဲ့ စိတ်သဘော ကောင်းကြောင်း သည်းခံတတ်ကြောင်း ဖော်ဖော်ရွေရွေ ရှိကြောင်းတွေ ချီးကျူးနေကြ ဒီအိမ်သွားလဲ ချီးကျူးနေကြနဲ့။ ဝေဒေဟိကာကို အကုန်လုံးက ချီးကျူးနေကြတာချည်း ကြားနေရတယ်။ ဒါကြောင့် တနေ့တော့ သူက ဒီလိုစဉ်းစားသတဲ့။ ဒို့သခင်မဟာ အဟုတ်ပဲ စိတ်သဘော ကောင်းနေလို့လား၊ ဒါမှမဟုတ်ယင်လဲ အိမ်မှုရေးရာ

ကိစ္စတွေကို ငါဆောင်ရွက်နေတာကဘဲ အချိုးကျ အဆင်ပြေ
 နေလို့လား၊ စုံစမ်းဦးမှတ်လို့ ကြံပြီးတော့ သူက စုံစမ်းရေး
 လုပ်တယ်။ ဘယ်နှယ်လုပ်သလဲဆိုယင် တနေ့သော အခါကာလ
 ကျတော့ သူက အခါတိုင်းလို အိပ်ရာကစောစောမထဘဲနဲ့ အိပ်
 ရာထဲမှာ ပေပြီးတော့ အိပ်နေသတဲ့၊ အဲဒီလို စုံစမ်းရေးအနေနဲ့
 ပေပြီး အိပ်နေတော့ နံနက် လင်းတဲ့အခါမှာ ဝေဒေဟိကာ
 ဆိုတဲ့ အိမ်ရှင်မက အိပ်ရာမှထပြီး အခြေအနေတွေ ကြည့်တယ်၊
 ကြည့်တော့ အခါတိုင်းလို မျက်နှာသစ်စရာ ရေတို့ ဘာတို့
 အစစအရာရာ အဆင်သင့်မရှိတာကို တွေ့ရတာပေါ့၊ မီးဖိုထဲမှာ
 ချက်ရေး ပြုတ်ရေးတွေလဲ ဘာမှမလုပ်ရသေးဘူး၊ အမှုက်လဲ့
 စရာ စသည်တွေလဲ ဘာမှမလုပ်ရသေးဘူး၊ အဲဒါတွေကို တွေ့ရ
 တယ်၊ တွေ့ရတော့ ဝေဒေဟိကာက စဉ်းစားတယ်၊ အင်း
 ဒီကနေ့ ကာဠီဟာ အိပ်ရာက ထပုံမပေါ်သေးဘူး၊ အခါတိုင်း
 လုပ်နေကျ အလုပ်တွေ ဘာမှ မလုပ်ရသေးဘူး၊ သို့သော်
 သူဟာ နေမကောင်းလို့မျှားလေလား မသိပါဘူးလို့ ဆင်ခြင်
 ပြီး သူက စိတ်မဆိုးသေးပါဘူး၊ စိတ်ဆိုးစရာအကြောင်းက
 မလုံလောက်သေးဘဲဟာကိုး၊ နေမကောင်းရှာလို့နဲ့ တူပါရဲ့လို့
 ကရုဏာကလေးနဲ့ သနားစိတ်တောင် ဖြစ်လိုက်ပါသေးတယ်၊
 ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုး ရောဂါက မကပ်သေးလို့
 သူက စိတ်ကောင်းတုန်း စိတ်ကြည်လင်တုန်းဘဲ ရှိပါသေးတယ်။
 ဒါကြောင့် နေမကောင်းလို့ ထင်ပြီးတော့ သူက သွားပြီး
 မေးပါတယ်၊ ဟေ့-ကာဠီ-လို့ ခေါ်လိုက်တယ်။

ဘာလဲ သခင်မ—လို့ ကာဠီက ပြန်ကြားတယ်။

ဟဲ့—နှင့် အိပ်ရာက မထသေးဘူးလား။

မထသေးဘူး သခင်မ။

ဘာဖြစ်လို့တုံး နေမကောင်းလို့လား။

ဘာမှတော့ မဖြစ်ပါဘူး သခင်မ၊ အိပ်ချင်လို့ဘဲ အိပ်နေပါတယ်လို့ ကာဠိက ဒီလိုပြောတာကိုး။ ဒီတော့ ဝေဒေဟိကာဟာ ပါးစပ်က ဘာမှ မပြောသေးပေမယ့် မျက်နှာကလေးကတော့ ပျက်သွားတယ်၊ ဘယ်နှယ်လဲ အခါတိုင်း လုပ်နေကျ အလုပ်ကို သူမလုပ်ဘူး၊ ဘာဖြစ်နေပါလိမ့်မတုံး၊ ဒီကောင်မဟာ ဖောက်ပြန်လာတာဘဲလို့ စိတ်က ခုသွားတယ်။ ကာဠိကလဲ အပါးဘဲ၊ အိပ်ချင်ယောင် ဆောင်ပြီးတော့ “သူ့ သခင်မ ဘယ်လိုနေသလဲ၊ စိတ်ဆိုးသလား၊ မဆိုးဘူးလား” ဆိုတာကို တစေ့တစောင်း အကဲခပ်ပြီး ကြည့်နေတာကိုး၊ ဒါကြောင့် သူ့ သခင်မ မျက်နှာကလေးက ညိုပြီး မျက်မှောင်ကလေးက ကုပ်သွားတာကို သူက မြင်သွားတယ်၊ ရောဂါစွဲကပ်စ ပြုလာတာကို ရိပ်မိသွားတာပေါ့၊ ဒီတော့ ကာဠိက “အင်း—ဒို့ သခင်မဟာ စိတ်တော့ အဆိုးတတ်သားဘဲ၊ စိတ်ဆိုးစရာ အကြောင်းက မရှိလို့ စိတ်မဆိုးဘဲ နေတာကိုး၊ သို့သော် သိပ်မသေချာသေးဘူး၊ တဖန်ထပ်ပြီး စုံစမ်းလိုက်ဦးမှဘဲ” လို့ ကြံပြီးတော့ နောက်တရက်လဲ အိပ်ရာက စောစောမထဘဲ နေပြန်သတဲ့။ အဲဒီလို မထဘဲနေတော့ ယခင်နေ့ကလိုဘဲ လာပြီး မေးပြန်တယ်။

ဟေ့—ကာဠိ၊ နင် အိပ်ရာက မထသေးဘူးလား။

မထသေးဘူး သခင်မ။

ဘာကြောင့်တုံး။

ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး သခင်မလို့ ဆိုတော့—

ကာဠိနော် နှင် ငါ့အကြောင်းသိမယ်တဲ့၊ အဲဒီလို နှုတ်ကထွက်လာတယ်၊ စိတ်ထဲတွင် မကဘူး၊ နှုတ်ကို ရောက်လာပြီ၊ အဲဒါဟာ ဒေါသဖြစ်လို့ ဒေါသအလျောက် စိတ်ကလေးနဲ့ လုပ်ထား။ ယခုလူတွေ စကားပြောနေကြတာလဲ စိတ်နဲ့ချည်းဘဲ၊ သွားယင်လဲ စိတ်နဲ့ဘဲ၊ လှုပ်ရှားယင်လဲ စိတ်နဲ့ဘဲ၊ ပြုလုပ်သမျှ စိတ်နဲ့ချည်းဘဲ၊ အဲဒီ စိတ်ကလေးကို မိအောင်ဖမ်းဘို့ လိုပါတယ်၊ သူ့ကို မဖမ်းနိုင်လို့ ခက်နေတာ၊ ဒီ စိတ်ကလေးဟာ အင်မတန် အရာရောက်ပါတယ်၊ ကောင်းလဲ သူ့ဘဲ၊ မကောင်းလဲ သူ့ဘဲ၊ ဒါနု သီလ ဘာဝနာတွေ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို လုပ်လဲ ဒီစိတ်ဘဲ၊ မကောင်းတာတွေကို လုပ်လဲ ဒီစိတ်ဘဲ၊ ဒီစိတ်ကို နိုင်ဘို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဥရောပတို့ အမေရိကန်တို့ အနောက်နိုင်ငံက ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဘာလုပ်သလဲဆိုယင် သူတို့ကတော့ အနုမြူရုပ်ဓာတ်ကို ဖမ်းကြတယ်၊ အဲဒီ အနုမြူရုပ်ကလေးကို နိုင်နင်းအောင် ဖမ်းပြီးတော့ သူတို့က အင်မတန် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ လက်နက်တွေကို လုပ်ပြီး အသုံးပြုနေကြတယ်၊ အပြင်ဘက်က အထည် ဖြစ် ရုပ်ဘုရားတွေကို နိုင်နင်းဘို့ အတွက်မှာတော့ သူတို့က သိပ်လိုက်စားနေကြတယ်။ အရေးကြီးတာကတော့ ကိုယ်ထဲက စိတ်က ပိုပြီး အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီ စိတ်ကလေး နိုင်နင်းဘို့ရာ လိုပါတယ်၊ ဒီစိတ်ကလေး မနိုင်နင်းလို့ရှိယင် ဒီစိတ်ကလေးက ဒုက္ခတွေ အများကြီး ပေးနေတာ။ ဒါကြောင့် ဝေဒေဟိကာမှာ ဒေါသစိတ်က နှိုးဆော်လိုက်လို့ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားကလေး နှုတ်က ပေါ်လာတာ။

ဒီတော့ ကာဠိက “ငါထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်ပြီ၊ မှန်ပြီ၊ ဒို့သခင်မမှာ ဒေါသကတော့ ရှိနေတာဘဲ၊ စိတ်ဆိုးစရာ အကြောင်းမရှိလို့သာ စိတ်မဆိုးဘဲ ဖြစ်နေတာဘဲ” လို့ ဆုံးဖြတ် လိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သေချာသထက် သေချာအောင် ထပ်ပြီး စုံစမ်းလိုက်ဦးမှဘဲလို့ ကြံပြီးတော့၊ နောက်တရက်လဲ အိပ်ရာက စောစောမထဘဲ နေပြန်သတဲ့။ အဲဒီတော့ ဝေဒေ ဟိကာက ကာဠိရဲ့အပေါ်မှာ စောစောကထဲက စိတ်ဆိုးနေပုံ ရပါတယ်။ “ဒီကောင်မတော့ ဖောက်ပြန်နေတော့တာဘဲ၊ ဘာဖြစ်သလဲ မသိဘူး၊ အယင်ကလို့ မဟုတ်တော့ဘူး ပျက်စီး နေပြီ” ဆိုပြီး စောစောကထဲက စိတ်ဆိုးနေပုံ ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်—

ဟေ့—ကာဠိ အိပ်ရာက မထသေးဘူးလား။

မထသေးဘူး သခင်မ။

ဘာဖြစ်လို့တုံးလို့ မေးတဲ့အခါမှာ—

ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူးသခင်မလို့ ပြောလိုက်တော့—

ဘာမှမဖြစ်ယင် နင် ငါ့အကြောင်းသိရော့ဟဲ့—ဆိုပြီးတော့ တံခါးဂလန့်နဲ့ ပေါက်လိုက်တာ တခါထဲ ခေါင်းကွဲသွား ပါရော့တဲ့၊ အဲဒါဟာ စိတ်ကနေပြီးတော့ ဝစီကံတွင် မကဘူး၊ ကာယကံကို ရောက်လာတာပါဘဲ။ အဲဒီလို ကာယကံမြောက် ကျူးလွန်လိုက်တဲ့အတွက် ခေါင်းကွဲသွားရရှာတဲ့ ကျွန်မကာဠိ က ခေါင်းကွဲသွားအောင် ပစ်ခတ်တဲ့အကြောင်းကို အိမ်နီး ချင်းတွေ လျှောက်ပြီး တိုင်တမ်းပါသတဲ့။ “ကျမဖြစ်ပုံကိုကြည့် စမ်းပါဦး ဒေါ်ဒေါ်တို့၊ အိမ်မှာ ခိုင်းစရာ စေ့စရာ ဆိုယင်

ကျမတယောက်ထဲ ရှိပါတယ်။ ဒီတယောက်ထဲရှိတဲ့ ကျမကို အိပ်ရာက စောစောမထတာနဲ့ ဒါလောက် ကြမ်းကြမ်း တမ်းတမ်း ရိုက်နှက်သင့်ပါရဲ့လား။ အရပ်ကဖြင့် ချီးကျူးလိုက် ကြတာ မပြောပါနဲ့တော့။ ဝေဒေဟိကာဟာ တကယ့်သူတော် ကောင်းမလေးတဲ့တော့။ ဘာမှ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း မပြော တတ်ဘူးတဲ့။ ဖော်ဖော်ရွေရွေရှိသတဲ့။ စိတ်သဘော ကောင်း သတဲ့တော့ ချီးမွမ်းလိုက်ကြတာ၊ ကြည့်စမ်းပါဦး။ အဲဒီ သူတော်ကောင်းမလေးက ဒီတယောက်ထဲရှိတဲ့ အစေခံ ကျမ ကို ဒီလောက် ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း တံခါးဂလန့်နဲ့ ပေါက်ရ သလား။ ကျမမှာ ခေါင်းကဲ့သွားပါပြီတော့”လို့ ဆိုပြီးတော့ အရပ်ထဲလျှောက်ပြီး တိုင်တမ်းသတဲ့။

ဒီတော့ အရပ်ထဲကလူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြတယ်။ “ဝေဒေဟိ ကာဟာ တော်တော်ကြမ်းတမ်းတယ်။ သိပ်ရိုင်းတာဘဲ။ ဒီ ခလေးမလေး တယောက်ထဲရှိတာကို ဒီလောက် ရက်ရက်စက် စက်လုပ်ရမလား” စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။ ကဲ့ရဲ့ကြတာဟာ ယခင် က ချီးမွမ်းတာထက်တောင် များပါသေးသတဲ့။ ချီးကျူးတယ် ဆိုတာ ဖြစ်ဘို့သိပ်မလွယ်ဘူး။ ကဲ့ရဲ့တယ်ဆိုတာကတော့ အင် မတန်ဖြစ်လွယ်တယ်။ ချီးကျူးခံချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ချီးကျူး စရာ ဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံအောင်လို့ အင်မတန် ကြိုးစားရတယ်။ ကာယကံ ဝစီကံ အစစအရာရာတွေမှာ အင်မတန် စောင့်စည်း နေမှ ချီးကျူးဘွယ် ဂုဏ်ကလေးတခု ဖြစ်ပေါ်လာတာ။ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဂုဏ်ကလေးကို ပျောက်ပျက် မသွား အောင်လို့ စောင့်ရှောက်ရတာကလဲ တော်တော်ခဲယဉ်းပါ တယ်။ သူက တနေ့လောက် ကောင်းနေရုံနဲ့လဲ မပြီးဘူး။ တလ

လောကံ တန္တုလောကံ ကောင်းနေရုံနဲ့လဲ မပြီးဘူး၊ နောက်နေ့
 နောက်လ နောက်နှစ်တွေမှာလဲ ကောင်းမြဲကောင်းနေမှ
 အသက်ထက်ဆုံး ကောင်းနေမှ ပြီးစီးပြည့်စုံပါတယ်။ တချို့
 များ သေခါနီးကျမှ ကျင့်ဝတ်က ပျက်သွားလို့ အဲဒီဂုဏ်
 ပျက်ပြီး နာမည်ပျက်သွားရှာကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့
 ဂုဏ်ကို ဆောင်ထားဘို့ဆိုတာ တယ်ပြီးမလွယ်ဘူး၊ တော်တော်
 ကို ခက်ပါတယ်။ အကဲ့ရဲ့ခံရဘို့ ဂုဏ်ပျက်ဘို့ဆိုတာတွေကတော့
 သိပ်လွယ်တာ၊ အဲဒါက ဘာမှ မခက်ဘူး၊ ယခု ချက်ခြင်းလုပ်
 ယခု ချက်ခြင်း ဂုဏ်ပျက်တယ်၊ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် လုပ်နိုင်တယ်၊
 လွယ်လိုက်တာ မပြောနဲ့တော့၊ သူက အင်မတန်လွယ်တာ။
 အဲဒီ ဂုဏ်ပျက်တယ် ကဲ့ရဲ့ခံရတယ်ဆိုတာ ဘယ်ကလာတုံး
 ဆိုယင် ယခုပြောနေတဲ့ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးဆိုတဲ့ ရောဂါဆိုးဆီက
 အများဆုံး လာတတ်ပါတယ်။ ဒီ စိတ်ဆိုးရောဂါ ဝင်လာယင်
 ဒီ ရောဂါကြောင့် စိတ်အမူအရာက မူမမှန်၊ နှုတ်အမူအရာက
 မူမမှန်၊ ကိုယ်အမူအရာက မူမမှန်နဲ့ ဖောက်ပြန်ပြီးလာတယ်၊
 အဲဒီလို အခါမှာ ကဲ့ရဲ့ဘွယ်တွေက ဖြစ်လာတော့တာဘဲ၊
 ဒါကြောင့် ဒီ ရောဂါကို နှိမ်ချိုး ပယ်ဖျောက်ရမယ်၊ ဒီလို
 ပယ်ဖျောက်တာကတော့ တရား အားထုတ်ဆဲ မှာလဲ အသုံး
 ကျပတယ်၊ တရားအားမထုတ်ဘဲ အလွတ်နေတဲ့ အခါမှာလဲ
 အသုံးကျတယ်၊ လူတိုင်း လူတိုင်း အတွက် အခါခပ်သိမ်း
 အသုံးကျပါတယ်၊ လူကြီးလဲ အသုံးကျတယ်၊ လူငယ်လဲ
 အသုံးကျတယ်။

လူတွေဆိုတာ တယောက်ထဲ နေနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က တယ်ပြီး
 ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ အများနဲ့ ဆက်ဆံနေကြရတာ၊ အိမ်တွေမှာ

ဆိုယင် အနည်းဆုံး သမီး ခင်ပွန်း ၂-ယောက်လောက်တော့ ရှိနေတာဘဲ။ အဲဒီ ၂-ယောက် အချင်းချင်း ညီညွတ်နေဘို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ ၂-ဦး ၃-ဦး စသည် အတူတူ နေထိုင်ကြ ရာမှာ ကိုယ့်အလိုမကျ၊ သူ့အလိုမကျနဲ့ စိတ်ဆိုးစရာကလေး တွေကတော့ ကင်းမှာမဟုတ်ဘူး ရှိတာဘဲ။ အဲဒီလို စိတ်ဆိုး စရာကလေးတွေက ရှိတော့ အချင်းချင်း စိတ်ဆိုးကြပါရော။ အဲဒီလို စိတ်က ဆိုးလာလို့ရှိယင် ရောဂါ စွဲကပ်လာပြီလို့သာ မှတ်ပေတော့။ အဲဒါကို မြန်မြန် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ မပယ်လို့ရှိယင် အဲဒီစိတ်က ကြီးပွားလာပြီး တော်တော်ကြာ နှုတ်က မပြောသင့်တာတွေကို ပြောမိမယ်။ အဲဒီတော့ တ ယောက်နဲ့ တယောက် မေတ္တာပျက်ပြီး အဆင်မပြေ ဖြစ်ကုန် ရော။ ပြောရုံတွင်မကဘဲနဲ့ ကာယကံမြောက် ကျူးလွန်သွား ယင်တော့ ပြောစရာမရှိဘူး။ အချင်းချင်း တကွဲတပြားစီ ဖြစ်ပြီးတော့ ဒုက္ခတွေ့ များကုန်တတ်တယ်။ ဒါဟာ လောက တွင် မကောင်းကျိုး ပေးပုံဘဲ။ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံ မြောက်အောင် ကျူးလွန် မိယင်တော့ သံသရာမှာလဲ မကောင်းကျိုး ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ့ကို အကြီးအကျယ် တွေ့ရ တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် တရား အားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲဘဲ ကိုယ့်နေရေး ထိုင်ရေးမှ စပြီး အစစ အရာရာမှာ အဆင်ပြေ စေရန်၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ ရောက်စေရန်၊ ဂုဏ်မပျက် စေရန်၊ ဂုဏ်တက်စေရန်အတွက် ဘာလို့နေတုံးဆိုယင်။ အဲဒီ စိတ်ဆိုးရောဂါ အဝင်မခံဘို့ရာ လိုနေပါတယ်။ လောကမှာ ကိုယ့်ကိုယ်က ရောဂါဝေဒနာတွေ စွဲနေယင် အခြားသူတွေက ရှုံ့ကြတယ်။ မုန်းကြတယ်။ ကိုယ့်အနီးအနား လူမကပ်ချင်ဘူး။ အထူးအားဖြင့် ကိုယ်ရေရောဂါ နှုတ်ကရောဂါများ စွဲနေလို့

ရှိယင် အဲဒီလူရဲ့ အနီးအနား ဘယ်လာချင်လိမ့်မတုံး၊ မလာချင်ဘူး၊ အင်မတန် ခင်မင်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တောင်မှ ပူးပူးကပ်ကပ် နေဘို့ရာ တော်တော် တာဝန်လေးပါတယ်၊ ပြီးတော့ ကူးစက်တတ်တဲ့ ရောဂါတွေ ဆိုတာကလဲ ရှိသေးတယ်၊ အဲဒါတွေများဆိုယင် ဆွေချင်းမျိုးချင်းလဲ အနီးအပါးမလာဝံ့ဘူး၊ လာတော့ လာချင်တာဘဲ၊ ရောဂါကူးမှာစိုးလို့ တချို့က မလာဝံ့ဘူး၊ ကြောက်တယ်၊ ရောဂါစွဲကပ်နေတဲ့လူကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင်မှ နီးနီးစပ်စပ် ဆက်ဆံဘို့ရာ ခဲယဉ်းလာတတ်တယ်။

အချင်းချင်း မေတ္တာပျက်တာ ဒေါသ

အဲဒါလိုဘဲ ရောဂါနဲ့ အလားတူတဲ့ ဒီ ဒေါသစိတ် ကပ်ရောက်လာလို့ ရှိယင်ဖြင့် ခင်မင်နေတဲ့သူ အချင်းချင်းလဲ မေတ္တာတွေ ပျက်ကုန်တတ်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ ဒေါသဖြစ်လာလို့ရှိယင် အဲဒါကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရတယ်၊ ဒီပြင်ဟာ တွေကို မရှုနိုင် မမှတ်နိုင်ယင်လဲ နေပါစေ၊ ဒီဟာကလေး တခုကိုတော့ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်စရာကောင်းပါတယ်၊ လောကနေရေး ထိုင်ရေးတွေရော အကုန်လုံး ချမ်းသာသွားအောင် ဘုန်းကြီးက ဒါကလေးတခုတော့ အထူး တိုက်တွန်းပါတယ်၊ တရားဟောတိုင်း ဟောတိုင်း ဒါကို အမြဲတမ်း သတိပေးနေရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုယင် “လူတွေဟာ မုန်းကြတယ်၊ ဒေါသဖြစ်ကြတယ်” ဆိုတာဟာ ဘယ်သူတွေနဲ့ ဖြစ်ကြသလဲ၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ အနီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဖြစ်ကြတာဘဲ မဟုတ်လား၊ တဦးနဲ့တဦး အကျိုးဆောင်ကြစို့ ဆိုတော့လဲ ဘယ်သူတွေက ဆောင်တုံး၊ အနီးဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဆောင်

တာဘဲ အတူနေပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဆောင်တာဘဲ၊ အားကိုးရမည့် ကိစ္စဆိုယင် ဘယ်သူတွေကို အားကိုးရတုံး၊ အတူနေ ပုဂ္ဂိုလ် တွေကို အားကိုးရတာဘဲ၊ အဲဒီလိုဘဲ စိတ်ဆိုးကြစို့ ဆိုတော့လဲ အတူနေပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနီးကပ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ စိတ်ဆိုးကြ တာဘဲ၊ ဟိုအဝေးကြီးက လူတွေကို သွားပြီး စိတ်ဆိုးလို့ မဖြစ် ပါဘူး၊ တခြားမြို့ တခြားရွာ တခြားနိုင်ငံမှာ နေတဲ့လူနဲ့ စိတ်ဆိုးဘို့ရာ အကြောင်းက တယ်မရှိလှပါဘူး၊ ကြုံခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီလို တခြားမြို့ရွာ တခြားနိုင်ငံက လူဆိုတာဟာ အများ အားဖြင့် သိတောင်မှ မသိဘူး၊ ဟိုမှာ အဲဒီလိုလူ ရှိမှန်း တောင်မှ မသိဘူး၊ အဲဒီ မသိတဲ့လူကို ဘာစိတ်ဆိုးစရာရှိမလဲ၊ ဘာမှ စိတ်ဆိုးစရာ မရှိဘူး၊ စိတ်ဆိုးစရာ မရှိသလိုဘဲ အဲဒီ လူရဲ့ အကျိုးကိုလဲ မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီ လူကလဲ ကိုယ့် အကျိုးကို မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး၊ အချင်းချင်း အကျိုးဆောင် တယ် ဆိုတာလဲ အတူနေပုဂ္ဂိုလ်တွေ နီးစပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ၊ အချင်းချင်း မုန်းကြစို့ ရန်ဖြစ်စို့ ဆိုယင်လဲ နီးစပ်တဲ့ အတူနေ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ။

တောရွာတွေမှာ ရန်ဖြစ်ကြတယ်ဆိုယင် အိမ်နားနီးချင်း ရန်ဖြစ်ကြတာဘဲ၊ ဟိုအိမ်နဲ့ ဒီအိမ် နီးကပ်နေတဲ့ အိမ်များသာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်၊ တအိမ်ကျော် နှစ်အိမ်ကျော်ကို သွားပြီး ရန်ဖြစ်တာ ရှားပါတယ်၊ အဲဒီတော့ အားကိုးစရာ ရှိယင်လဲ နီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အားကိုးရတာဘဲ၊ ရန်ဖြစ်ယင်လဲ နီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ရန်ဖြစ်ကြတာဘဲ၊ အဲဒီလို ရန်မဖြစ်ဘဲနဲ့ အချင်း ချင်း အားကိုးပြီးတော့ မေတ္တာမပျက်ဘဲ အစဉ်ထာဝရ ကူညီ ဆောင်ရွက်ပြီး သွားနိုင်ဘို့ ဘာလိုနေတုံးဆိုယင် အဲဒီ ဒေါသ

ရောဂါ မစွဲကပ်ဘို့ရာ လိုနေပါတယ်။ စွဲကပ်လာလို့ရှိယင်လဲ မြန်
 မြန် ဆေးကုဘို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါကလေးကိုတော့ဖြင့်
 အမြဲ ဆောင်ထားမှတ်။ အလွန်အသုံးကျပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာ
 ဒေါသဖြစ်လာယင် စိတ်ထဲတွင်ဘဲ ပပျောက်သွားအောင်
 ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ နှုတ်အမူအရာ ကိုယ်အမူအရာတွေ
 ပျက်မသွားစေနဲ့။ စိတ်ဆိုးတဲ့အခါ မျက်မှောင်ကလေးကုပ်
 မျက်စောင်းကလေးထိုးနဲ့ မျက်နှာ ညှိပုပ်ပုပ် ဖြစ်သွားတတ်
 တယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်အမူအရာ မျက်နှာအမူအရာ အနည်း
 ငယ် ပျက်လာတယ်ဆိုယင် အဲဒီ အနည်းငယ် ပျက်ရုံတွင်ဘဲ
 ရပ်ပြီးတော့ ရှေ့ကို တိုးမလာအောင် ထိန်းသိမ်းဘို့ရာ လို
 ပါတယ်။ ကိုယ်အမူအရာ ပျက်ရာက နေပြီးတော့ နှုတ်က
 ပြောမိလာတတ်တယ်။ အဲဒီလို ပြောမိပြန်ယင်လဲဘဲ များများ
 မပြောမိသေးခင် တခွန်းနှစ်ခွန်းထက် ပိုပြီး ရှေ့ကို ဆက်
 မပြောမိအောင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ဘို့ရာ လိုပါတယ်။ အဲဒါ
 ဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအရိယာဝါသ
 ကျင့်ဝတ်တွေထဲက တခြား ကျင့်ဝတ်တွေ မကျင့်နိုင်စေကာမူ
 ဟောဒီ ဆောင်ပုဒ်လေး အရတော့ ကျင့်ကြဘို့ရာ ဘုန်းကြီး
 က အထူး တိုက်တွန်းပါတယ်။ ကိုင်း ဆိုကြစမ်းပါဦး။

စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး၊ ရောဂါမျိုး၊ နှိမ်ချိုးပယ်ဖျောက်လေ-ဆို။

ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိ ထိနမိဒ္ဓ

ဗျာပါဒပြီးတော့ ထိနမိဒ္ဓကိုပြောဘို့အလှည့်ရောက်လာပြီ။
 ထိန-ဆိုတာက ထိုင်းတယ်-တဲ့။ မိဒ္ဓ-ဆိုတာက မှိုင်းတယ်-တဲ့။
 ဒီတော့ ထိနမိဒ္ဓဆိုတာ ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိတာပေါ့။ အတိုချုပ်

ဆိုယင်တော့ ပျင်းတာပါဘဲ။ ဘယ်လိုနေရာမှာ ပျင်းတာလဲ ဆိုယင် ကုသိုလ်တရားတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ပျင်းတာတဲ့။ ဒါနပြုရ မှာ ပျင်းတယ်။ သီလစောင့်ရမှာ ပျင်းတယ်။ ဘုရား ရှိခိုးရမှာ ပျင်းတယ်။ တရားနာရမှာ ပျင်းတယ်။ တရားအားထုတ်ရမှာ ပျင်းတယ်။ ဒါတွေဟာ ထိနမိဒ္ဒတွေပါဘဲ။ အထူးအားဖြင့် တော့ တရားနဲ့စပ်ပြီးတော့ ပျင်းတတ်တယ်။ ယခုလို တရား နာဘို့ရာကိုဘဲ တချို့က ပျင်းတာနဲ့ မလာနိုင်ဘူး။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကိုတော့ လိုချင်ကြသားဘဲ။ ဘယ်သူ့ကိုမေးမေး လိုချင်တယ်လို့ ပြောမှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကို အားထုတ်ပါဆိုတော့ တရားနာဘို့ရာကစပြီး ပျင်းနေ တတ်တယ်။ တချို့က တရားတော့ နာနိုင်ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ တရား အားထုတ်ဘို့ရာကျတော့ ပျင်းနေတတ်တယ်။ တချို့လဲ ဘေး က တိုက်တွန်းကောင်းတာနဲ့ တရားတော့ လာပြီး အားထုတ် ကြပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ထိထိရောက်ရောက် အားမထုတ်ပြန်ဘူး။ ပျင်း တာနဲ့ လျော့တီးလျော့တော့ အားထုတ်နေတော့ တရားက မတိုးတက်ဘူး။ အဲဒါ ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိမှုက ပိတ်ပင် တားမြစ်မှု တွေပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ထိနမိဒ္ဒဟာ အချုပ်အနှောင် ကျတာနဲ့ တူတယ် တဲ့။ ရာဇဝတ်အပြစ်ရှိတဲ့လူကို ဆိုင်ရာတို့ကဘမ်းဆီးပြီး ချုပ်နှောင်ထားတယ်။ အချုပ်ခန်းထဲ သွင်းထားတယ်။ ထောင် ထဲ ပို့ထားတယ်။ အဲဒီလူဟာ သူများလို လွတ်လွတ် လပ်လပ် မသွားနိုင်ဘူး။ အပြင်က လူတွေမှာ ကိုယ်သွားချင်ရာ သွားနိုင် တယ်။ ပဲ့လမ်းသဘင်တွေကိုလဲ သွားပြီး ကြည့်နိုင်တယ်။ ကြည့် ပြီးတော့ ပဲ့အရသာတွေကို ခံစားနိုင်တယ်။ ခံစားပြီးတော့ ပဲ့ထဲမှာ တွေ့ကြုံလာတဲ့အကြောင်းတွေကို အချင်းချင်း ပြန်ပြီး ပြောပြတယ်။ အတီးက ဘယ်လို ကောင်းတယ်။ အဆိုက

ဘယ်လို ကောင်းတယ်၊ အပြောက ဘယ်လို ကောင်းတယ်၊ က၊
 တာက ဘယ်လို ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ပြောတော့ အတူ
 တူပဲ့ကြည့်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အကုန်လုံး နားလည်နေတယ်၊
 ပျော်စရာကို ပြောတဲ့အခါ ပျော်ရတယ်၊ ဝမ်းနဲ့စရာကို ပြောတဲ့
 အခါ ဝမ်းနဲ့ရတယ်၊ ပဲ့အရသာတွေပေါ့လေ၊ ပဲ့အရသာတွေ
 ပြန်ပြီးတော့ စားမြုံ့ခတ်ကြတာပေါ့၊ စားမြုံ့ဆိုတာ ခတ်ကြ
 တယ်၊ နွားတွေများ နေ့ပိုင်းက မြက်တွေစားပြီး ညကျတော့
 တမြုံ့မြုံ့နဲ့ ဝမ်းထဲက ဟာတွေ ထုတ်ပြီးတော့ ဝါးကြတယ်၊
 အဲဒါကို စားမြုံ့ခတ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီလိုဘဲ ပဲ့လမ်း
 သဘင်တွေ သွားကြည့်တဲ့လူတွေကလဲ ပဲ့လမ်းသဘင်က တွေ
 လာခဲ့တာတွေ ကိုယ်ကြိုက်တာတွေကို အချင်းချင်း ပြန်ပြီး
 ပြောကြတယ်၊ အချင်းချင်း ဟိုလူကပြောလိုက် ဒီလူက ပြော
 လိုက်နဲ့ ပဲ့အရသာတွေကို ပြန်ပြီးခံစားနေတတ်ကြပါတယ်၊
 ဒါလဲ စားမြုံ့ခတ်နေတာပါဘဲ။ အချုပ်အနှောင်ခံနေရတဲ့ လူ
 မှာတော့ ပဲ့ကို ကြည့်ရှုခွင့် မရဘူး၊ ပဲ့ကြည့်လာတဲ့ လူတွေက
 ပဲ့အကြောင်း ပြောပြပေမယ့်လို့ သူကိုယ်တိုင် တွေ့ရတာမဟုတ်
 တော့ သူ့မှာ အရသာမပေါ်ဘူး၊ အဲဒါလိုပါဘဲ ထိုင်းမှိုင်း
 ပျင်းရိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ယခုလိုတရားပဲ့ကို တရားနာဘို့ မလာ
 နိုင်ဘူး၊ မလာနိုင်တော့ ယခုလိုဟောနေတဲ့ တရားထဲက တရား
 အရသာတွေကို မကြားရ မခံစားရဘူး၊ ယခုဟောတဲ့တရား
 ထဲမှာ ကျင့်စရာတွေ ကောင်းတာတွေ အများကြီးပါတယ်၊
 အဲဒါတွေကို မကြားရ မနာရတဲ့သူမှာ အစကထဲက အရသာ
 မပေါ်ဘူး။

တရားအရသာဟာ ဘယ်အရသာနဲ့မှ မတူဘူး ၁၈၇

တရားအရသာဟာ ဘယ်အရသာနဲ့မှ မတူဘူး

ယခု တရားနာပြီး ပြန်သွားတဲ့အခါ ပြောတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူသဘောကျတာကလေးတွေကို ပြောလိမ့်မယ်။ ဘာတွေ ဟောတယ်၊ ဘယ်လိုဟောတယ် စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။ အဲဒီလို ပြောတော့ အတူတူ တရားနာလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တရား အရသာတွေ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ အစကထဲက တရားမနာရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ပြောလို့သာ နားထောင်နေရတယ်။ တရား အရသာက တယ်မပေါ်ဘူး။ ပြောပုံဆိုပုံတွေကလဲ သရုပ် မပေါ်ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ မပျင်းမရီ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တရားအရသာတွေကို တွေ့ရတယ်။ အင်မတန် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာစရာတွေကို တွေ့ရတယ်။ မနေ့က ဦးကေတုမာလာက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာတွေကို သူ့ကိုယ် တိုင်တွေ့ပုံ ဟောသွားတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒါ ကိုယ်တွေ့ တွေကို ဟောတာဘဲ။ ဘုန်းကြီးက အထူးပြောနေစရာ မလို ဘူး။ တကယ်အားထုတ်ယင် တရားအရသာတွေကို အများ ကြီးဘဲ တွေ့ရပါတယ်။ တချို့က အားကြီးတွေ့ရလွန်းလို့ ဘုန်းကြီးတို့က တော်တော် ထိန်းထားရတယ်။ ဝမ်းသာလွန်း အားကြီးနေလို့ ဝမ်းသာမှု လွန်မသွားရအောင် စောင့်ရှောက် ထားရတယ်။ ဝမ်းသာလွန်းအားကြီးနေယင် တရားဟာ မတိုး တက်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဝမ်းသာပြီး အချိန် မကုန်အောင်လို့ အမျိုးမျိုး ဘိနိုပ်ပြီးတော့ ဟောရတယ်။ ဝမ်းသာစရာ တရား အရသာတွေက အများကြီးရှိတယ်။ ဘယ်အရသာနဲ့မှ မတူ ဘူး။ တရားအရသာဟာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။

သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ-တဲ့။

သဗ္ဗရသံ၊ အလုံးစုံသော အရသာဟူသမျှကို။ ဓမ္မရသော၊ တရားအရသာက။ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်ပါတယ်တဲ့။

ယခုလောကမှာ စားလို့ သောက်လို့ အရသာကောင်းတာ တွေရှိတယ်။ ဒီပြင်လဲ မြင်ရလို့ အရသာပေါ်တာ၊ ကြားရလို့ အရသာပေါ်တာ၊ နှမ်းရှုရလို့ အရသာပေါ်တာ၊ တွေ့ထိရလို့ အရသာပေါ်တာတွေ အမျိုးမျိုးဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီ အရသာတွေထဲက ဘယ်အရသာမှ မမှီပါဘူး။ ဒီတရားအရသာ ဟာ အကောင်းဆုံးပါဘဲ တဲ့။ တချိန်တုန်းက ဒကာမကြီး တယောက်က တရားအားထုတ်ရင်း သူတွေ့နေတဲ့ တရား အရသာ အကြောင်းကို ပြောတယ်။ “တရားအရသာ ကောင်းလိုက်ပုံကတော့ ဘယ်အရသာနဲ့မှ မတူပါဘူးတဲ့။ သူဟာ လောကမှာ အရသာတွေ ခံစားလာခဲ့တာ တော် တော်စုံပြီတဲ့။ လောကမှာ စီးပွားရေးရော၊ အိမ်ထောင်ရေး ရော၊ ဘာရော ညာရောပေါ့လေ။ ပျော်စရာ ပါးစရာ အရ သာတွေဟာဖြင့် စုံခဲ့ပါပြီတဲ့။ ယခုတွေ့ရတဲ့ တရားအရသာ ဟာ ဘယ်လိုအရသာနဲ့မှ မတူဘူး။ ဒီ တရားအရသာဟာ ဘယ်လိုကောင်းမွန်း မသိအောင် ကောင်းနေတာဘဲ။ ဒီတရား အရသာဟာ သိပ်ကောင်းတဲ့ အရသာဘဲ”လို့ အဲဒီ ဒကာမ ကြီးက အားရ ပါးရ ပြောတယ်။ ယခုတရားနာပရိသတ်ထဲ မှာလဲ ဒီလို တွေ့ဘူးတဲ့သူတွေ ရှိနေမှာပါဘဲ။ အဲဒါ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ အရသာတွေပါ။ အဲဒီလို တရားအရသာတွေကို မပျင်းမရိ အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ တွေ့ရ ခံစားရတာ၊ ပျင်းရိနေလို့ တရားအားမထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ် တွေ့ရ

လိမ့်မတုံး၊ ယခုလို တရားဟောတဲ့အခါမှာ တရားအရသာ အလွန်ကောင်းကြောင်းကို ဘုန်းကြီးတို့က ပြောနေပေမယ့် လို့ ကိုယ်တိုင် မတွေ့ရသေးတဲ့သူက ဘယ်လို ကောင်းမွန်းကို ဘယ် သိလိမ့်မှာတုံး၊ ဥပမာအားဖြင့်ဆိုယင် လူတယောက်က မှုံဝယ်စားတယ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီလို စားပြီးတော့ “ဟာ ကောင်းလိုက်တာ၊ ကောင်းလိုက်တာ” လို့ ပြောပေမဲ့ မစားရတဲ့ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်ကောင်းလိမ့်မတုံး၊ ဘယ်လို ကောင်းတယ်ဆိုတာကိုလဲ မသိနိုင်ပါဘူး၊ ဟိုလူကလဲ စား ဒီလူကလဲ စားနဲ့ နှစ်ယောက်သား အတူစားနေတယ် ဆိုယင် တော့ တယောက်က “ကောင်းလိုက်တာ” လို့ ပြောယင် တခြားသူကလဲ “ကောင်းတယ်” ဆိုတာဟာ ဒါဘဲလို့ သိတာ ပေါ့၊ သူကလဲ စားနေတာကိုး၊ ဒီတော့ ဟိုလူက မှုံကောင်း တယ်လို့ ပြောတာ “ဒါဘဲ၊ ငါကောင်းသလို သူလဲ ကောင်း တာကို ပြောနေတာဘဲ” လို့ ဒီလို သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါလိုပါဘဲ တရားအားထုတ်လို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့သားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ယခု ဘုန်းကြီးပြောတဲ့ တရားအရသာကို သိနိုင်ပါတယ်၊ သဘောပေါက်နိုင်ပါတယ်၊ ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိနေလို့ တရား အားမထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တရားမနာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ တရား အရသာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ မသိရဘူး၊ တရားအရသာကို မသိ ရတော့ တရားအရသာတွေမှ တဆင့်တက်ပြီးတော့ ရသွား မည့် မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတွေကိုလဲ မရဘူးပေါ့၊ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံပါသော်လဲ ရသင့် ရထိုက်တဲ့ အဘိုးအတန်ဆုံး တရား အမွေတွေမှ ဆုံးရှုံးပြီး သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ထိုင်း မှိုင်းပျင်းရိတာက အချုပ်အနှောင်မိတာနဲ့ တူတယ်၊ အချုပ်

အနှောင် မခံကြပါနဲ့တဲ့။ လောကမှာ အချုပ်အနှောင် ကျလို့ ရှိယင် လွတ်မြောက်အောင် အင်မတန် အားထုတ်ကြရတယ်။ ဒါလိုဘဲ ထိနမိဒ္ဓတရားဆိုတဲ့ အချုပ်အနှောင်လဲ မခံရအောင် အချုပ်အနှောင်မှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ဘို့ရာ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရီမှ ပေါ်လာယင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ရမယ်။ ဒါကတော့ တရားအားထုတ်တဲ့ အခါမှ အသုံးပြုပါတဲ့။ တရားအားမထုတ်ပဲ အလွတ်နေတဲ့ အခါမှာတော့ ဒီလောက်အသုံးမကျလှဘူး။ အလွတ်မှာတော့ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ဘို့ရာ ဒီလောက် အရေးမကြီးလှဘူး။ တရားအားထုတ်နေတဲ့ အခါကာလအတွင်းမှာ ပျင်းလာလို့ ရှိယင်တော့ အဲဒီပျင်းတာကလေးကို မှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ ကဲ ဆိုရမယ်။

ထိုင်းမှိုင်း ပျင်းရီ၊ ချုပ်နှောင်မိ၊ မှတ်သိ ပယ်ဖျောက်
လေ-ဆို။

ပျံ့လွင့်မှု ပူပန်မှု ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ

ထိနမိဒ္ဓပြီးတော့ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စတဲ့၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ပျံ့လွင့်မှု၊ ကုက္ကုစ္စ-ပူပန်မှု၊ ပျံ့လွင့်တယ်ဆိုတာ စိတ်တွေ တောင်ပြေး မြောက်ပြေး နဲ့ ပြေးနေတာပါ။ ခုနက ဦးကေတုက ဟောသွားတယ်။ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလတုန်းက ကိုယ်တော်ကလေး တပါးဟာ မထေရ်ကြီးကို ယပ်ခပ်ပေးနေရင်း စိတ်ကူးတွေ တောင်ရောက် မြောက်ရောက်နဲ့ ရောက်နေပုံတွေကို ကြားလိုက် ရတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီကိုယ်တော်ကလေးက စိတ်ကူးထဲမှာ လူထွက်ပြီးတော့ ကြက်မွေးလိုက် ဆိတ်မွေးလိုက်နဲ့ အိမ်ထောင်

လဲကျလို့ နောက်ဆုံး သူ့ဇနီးရိုက်လိုက်တော့မှ မထေရ်ကြီး
ကို ရိုက်မိသွားလို့ စိတ်ကူးတွေလွန်နေမုန်း သိသွားတယ် ဆို
မဟုတ်လား၊ အဲဒါဟာ ပျံလွင့်တာပါ။ ကုက္ကုစ္စ-စိတ်ပူပန်
မှုဆိုတာကတော့ ပြုမ္မာမိ ပြောမ္မာမိတာကလေးတွေ ပြန်
တွေးပြီးတော့ စိတ်နှလုံးပူပန်နေတာပါ။ ပြောမှ ပြောမိ
လေတယ်၊ လုပ်မှ လုပ်မိလေတယ်၊ ငါမှားတာဘဲ-ဆိုပြီး
အဲဒီလို ပူပန်နေတာမျိုးပါ။ အဲဒါကို ကုက္ကုစ္စ-လို့ ခေါ်တယ်၊
အဲဒါတွေ ဖြစ်ပေါ်လာလို့ရှိရင်လဲ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ပယ်ပါတဲ့။
အဲဒါတွေက ဘာနဲ့တူသလဲဆိုရင် သူ့ကျွန်ခံရတာနဲ့ တူတယ်
တဲ့၊ သူတပါး၏ ကျွန်ခံနေရလို့ရှိရင် ကိုယ့်အခွင့်အရေးဆိုတာ
ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ ကျွန်စံနစ်ရှိတဲ့ ရှေးခေတ်တုန်းကပေါ့လေ၊
အဲဒီ ရှေးခေတ်တုန်းက ငွေ ၁ဝ၊ ၂ဝ-စသည်ဖြင့် သူ့အကြွေး
ကလေး မပေးနိုင်တာနဲ့လဲ ကျွန်အဖြစ် အသိမ်းခံရသတဲ့။
ကျွန်ဖြစ်နေတဲ့ လူမှာ အရှင်သခင်ရဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ရတယ်၊
သူခိုင်းတာလုပ်၊ သူထားရာမှာနေ၊ သူကျွေးတာစား၊ ဒါဘဲ၊
ဘာမှ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းလဲ မရှိဘူး၊ ကိုယ်သွားချင်ရာလဲ မသွား
ရဘူး၊ ကိုယ်စားချင်တာလဲ မစားရဘူး၊ ကိုယ်လုပ်ချင်တာလဲ
မလုပ်ရဘူး၊ သူ့ကို အရှင်သခင်က အကုန်လုံး ပိုင်နေတယ်၊
အခိုက်အလွှဲမသင့်လို့ရှိရင် အရှင်သခင်က ရိုက်နှက်လို့လဲ
သေရတာဘဲ၊ တရားလဲ မစွဲနိုင်ဘူး၊ ရှေးတုန်းက အင်မတန်ကို
မကောင်းတဲ့ စံနစ်ပါ။ ယခုခေတ်မှာ ကျွဲနှားများလို့
ဖြစ်နေတာပေါ့လေ၊ ကျွဲတွေနှားတွေကို ပိုင်တဲ့လူက ရိုက်နှက်
သတ်ဖြတ်နေလို့လဲ ဘယ်သူကမှ တရားမစွဲနိုင်ဘူး၊ အဲဒီလိုဘဲ
ရှေးတုန်းက အောက်တန်းစားလူတွေကို ကျွန်အဖြစ်နဲ့ အရှင်
သခင်တွေက ပိုင်နေတဲ့ခေတ် ရှိခဲ့တယ်၊ အင်မတန် ဆိုးဝါးတဲ့

ခေတ်ပါဘဲ၊ ယခုတော့ အနောက်နိုင်ငံက ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကျွန်ရယ် အရှင်ရယ် မရှိရအောင် ဥပဒေနဲ့ပြုပြင်လာလို့ အဲဒီ ကျွန်စံနစ်ဟာ ထင်ထင်ရှားရှား မရှိတော့ပါဘူး၊ အဲဒီကိစ္စ အတွက် အနောက်နိုင်ငံက ပညာရှိတွေကို ကျေးဇူးတင်စရာ တော်တော်ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ယခုခေတ်မှာလဲ တချို့ နိုင်ငံမှာ အုပ်ချုပ်တဲ့ လူတစ်စုက အရှင်သခင်ဖြစ်ပြီးတော့ တိုင်းသူပြည်သား အများက ခိုင်းတာလုပ်၊ ကျွေးတာ စား၊ ထားရာမှာနေရတဲ့ ကျွန်သမ္ဗန် ဖြစ်နေတာလဲ ရှိတယ်လို့ ပြောသံ ကြားရသေးတယ်၊ အဲဒါလဲ ကြားရတဲ့အတိုင်း ဟုတ်ယင်တော့ ကြောက်စရာ ကောင်းတာဘဲ၊ ယခုပြောနေ တဲ့ ကျွန်စံနစ်ကတော့ ရှေးခေတ်ကစံနစ်ပါဘဲ၊ အဲဒီ ရှေးခေတ် တုန်းက ဆိုလို့ရှိယင် ကျွန်ဟာ ဘာ အခွင့်အရေးမှ မရှိဘူးတဲ့၊ ဒါလိုဘဲ စိတ်ပျံ့လွင့်နေမယ်၊ စိတ်ပူပန်နေမယ် ဆိုလို့ရှိယင် တရားတွေဟာလဲ မတိုးတက်နိုင်ဘူး၊ တရားအရသာတွေကို ဘာမှ မရနိုင်ဘူး၊ အခွင့်အရေးတွေ လုံးလုံးဆုံးရှုံးသွားပါတယ် တဲ့။ ဒါကြောင့်မို့- “ပျံ့လွင့် ပူပန်၊ သူ့ကျွန်ခံ၊ အမြန် ပယ် ဖျောက်လေ-” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ဒီမှာ ပေးထား တယ်၊ ကဲ-ဆိုရမယ်။

ပျံ့လွင့် ပူပန်၊ သူ့ကျွန်ခံ၊ အမြန် ပယ်ဖျောက်လေ-ဆို။

ယုံမှားမှုဟာ ဝိစိကိစ္ဆာ

ယခု နောက်ဆုံး နိဝရဏကို ရောက်လာပြီ၊ နောက်ဆုံး နိဝရဏက ဝိစိကိစ္ဆာ တဲ့၊ နိဝရဏ ငါးပါးထဲမှာ ဝိစိကိစ္ဆာက နောက်ဆုံးဘဲ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဆိုတာ ယုံမှားမှုတဲ့၊ ယုံမှားဆိုပေမဲ့

လောကရေးရာနဲ့ စပ်ပြီး ယုံမှားတာကိုတော့ ဝိစိကိစ္ဆာလို့ မဆိုရဘူး၊ ဥပမာ ဒီလမ်းက သွားယင် ကိုယ်ရောက်ချင်ရာ ရောက်မှာလေလား၊ မရောက်ဘူးလေလား၊ ဒီလူရဲ့အမည်က ဒီအမည်ဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်ဘူးလေလားစသည်ဖြင့် ဒီလိုလောကရေးရာနဲ့စပ်ပြီး ယုံမှားတာကတော့ မဂ်ဖိုလ်ကို တားမြစ်တတ်တဲ့ နီဝရဏဝိစိကိစ္ဆာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘုရား တရား သံဃာ အစစ်အမှန်တွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ယုံမှားတာကမှ နီဝရဏဝိစိကိစ္ဆာတဲ့၊ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား အစစ်ကို ဘုရားဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လေသလား၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားအစစ်ကို တရားဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လေသလား အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားမှုဟာ ဝိစိကိစ္ဆာပါဘဲ။ ဒီ ဝိစိကိစ္ဆာဟာ ဘာနဲ့ တူသလဲ ဆိုယင်လမ်းနှစ်ခု ရောက်တာနဲ့ တူတယ်တဲ့၊ ကုန်သည်တယောက် ဆိုပါတော့၊ ကုန်ဝယ်ရန် ကိစ္စအတွက် ငွေထုပ်နဲ့ ကုန်ပစ္စည်းရမဲ့နေရာကို သွားရတယ်၊ အဲဒီလို သွားတာကို လူဆိုး သူဆိုးတွေကလဲသိတော့ လက်နက်တွေနဲ့ နောက်ကလိုက်လာကြတယ်၊ လူလစ်တဲ့နေရာ ရဲတွေ အစောင့်အရှောက်တွေ လစ်တဲ့နေရာ တောစခန်းကျလို့ရှိယင် လူဘို့ နောက်က လိုက်လာကြတယ်၊ အဲဒီလို လိုက်လာတာကို သိယင် ရှေ့က သွားနေတဲ့ ကုန်သည်ဟာ အင်မတန် ကြောက်မှာပေါ့၊ ဒါကြောင့် အဲဒီကုန်သည်ဟာ ခပ်မြန်မြန် သွားရလိမ့်မယ်၊ ပြေးတန်ယင် ပြေးရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလို လျင်လျင် မြန်မြန် အားထုတ်ပြီးတော့ လွတ်မြောက်အောင်လို့ သွားနေတုန်း အဆင်မသင့် ချင်တော့ လမ်းခွဲ လမ်းခွဲကို တွေ့ပါသတဲ့၊ ဒီလမ်းကလဲ ရှေးက မသွားဘူးတဲ့လမ်း ဖြစ်နေတယ်၊ ယခု တခါဘဲ သူပြော လူပြောနဲ့ သွားရတဲ့လမ်း ဖြစ်နေတော့ လမ်းခွဲလမ်းခွဲကို တွေ့တဲ့အခါမှာ

ဟိုဘက်လမ်း သွားရမလား၊ ဒီဘက်လမ်း သွားရမလား၊
 လကျာဘက်လမ်း သွားရမလား၊ လက်ဝဲဘက်လမ်း သွားရ
 မလား၊ လကျာဘက်လမ်းကို သွားယင် ဘေးရန် အန္တရာယ်
 ကင်းတဲ့နေရာ မြန်မြန်ရောက်မလား၊ လက်ဝဲဘက်လမ်းကို
 သွားယင် ဘေးရန် အန္တရာယ်ကင်းတဲ့ နေရာ မြန်မြန်ရောက်
 မလားဆိုတာ သူက စဉ်းစားနေတယ်တဲ့၊ ချီတုံ ချီတုံနဲ့ပေါ့
 လေ၊ အဲဒီလို စဉ်းစားမနေဘဲနဲ့ တဖက်ဖက် လမ်းကို
 လိုက်သွားလို့ရှိယင် နောက်ကလိုက်လာတဲ့ ရန်သူတွေ မှီမှာ
 မဟုတ်ဘူး၊ ယခုတော့ လမ်းခုမှာ စဉ်းစားနေတာနဲ့ နောက်
 က လိုက်လာတဲ့ရန်သူတွေက မှီလာပြီးတော့ ပစ္စည်းလဲယူ
 လှလဲသတ် အကျိုးမဲ့ ဒုက္ခ ရောက်သွားပါတယ်တဲ့။ အဲဒီဥပမာ
 လိုဘဲ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မသွားဘူးသေးတဲ့
 လမ်း သွားရတာနဲ့ တူတယ်၊ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊ တရား
 အားထုတ်တဲ့ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်ရောက်
 ဘူးလို့လဲ၊ “အဂတံ ဒိသံ”-လို့ ဟောထားပါတယ်၊ နိဗ္ဗာန်
 ဆိုတာ မရောက်ဘူးသေးသောအရပ်တဲ့၊ ဒီအပြင် လောက
 မှာတော့ဖြင့် မရောက်ဘူးသေးတဲ့ အရပ်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး၊
 မမှတ်မိလို့သာ အရပ်အသစ် ထင်ချင်လဲ ထင်မည်၊ အမှန်
 မှာတော့ ရောက်ဘူးတဲ့ အရပ် အဟောင်းချည်းဘဲ၊ ဘယ်
 အရပ်မဆို ရောက်ဘူးတာဘဲ၊ လူ့ပြည်က နိုင်ငံတွေသာ
 မဟုတ်ဘူး၊ နတ်ပြည်တွေရော ဗြဟ္မာပြည်တွေရော သုဒ္ဓါဝါသ
 ငါးဘုံကလွဲယင် မရောက်ဘူးတဲ့ အသစ်ဆိုတာ မရှိဘူး၊ ရောက်
 ဘူးတာချည်းဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အရပ်ကတော့ တခါမှ
 မရောက်ဘူးသေးဘူး၊ မသွားရသေးဘူး၊ ယခုမှ သွားရတယ်၊
 ယခုမှ သွားရတော့ လမ်းကလဲ သိပြီးသား မဟုတ်ဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားလို့ ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်း ဆရာသမားတွေက ညွှန်ကြားတာကို မှီပြီး အားထုတ်နေရတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က သတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ ညွှန်ပြနေတယ်။ ဒါရ ၆-ပါးက ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရုပ်နာမ်တွေကို အမှတ်သတိကလေးနဲ့လိုက်ပြီး ရှုနေရုံဘဲလို့ ဘုန်းကြီးတို့က ညွှန်ကြားထားတယ်။ အမှတ် သတိကလေးနဲ့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို လိုက်ပြီးတော့ ရှုနေရမယ်။ အကုန်လုံးကို မရှုနိုင်သေးယင် နည်းနည်းက စပြီး ရှုဘို့ နည်း ပေးထားတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ဟောခဲ့ညွှန်ကြားခဲ့တဲ့အတိုင်း တပည့်ပရိသတ်တွေ အမြောက်အမြားအားထုတ်ရာမှာ ရှုမှတ်လို့ အလွယ်ကူဆုံးဘဲလို့ အသိအမှတ်ပြုပြီးတော့ အားလုံးလဲ တညီတည်းဖြစ်အောင်လို့ ဝမ်းဗိုက်က လှုပ်ရှားရုပ်ကိုဘဲ စပြီး ရှုဘို့ ဒါကိုဘဲ ဘုန်းကြီးတို့က ညွှန်ပြနေပါတယ်။ ဒီပြင်ဟာကိုလဲ စပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်။ ဒါရ ၆-ပါးက ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာတာဆိုယင် ဘယ်ဟာမဆို ရှုနိုင်ပါတယ်။ ရှုကောင်းပါတယ်။ ဘယ်ဟာကို ရှု-ရှု၊ အတူတူဘဲ မထူးပါဘူး။ ရှုနိုင် သိနိုင်လို့ရှိယင် ဘာကိုဘဲ ရှု-ရှု၊ မမှားပါဘူး။ မျက်စိက မြင်တာလဲ စပြီး ရှုနိုင်တယ်။ နားက ကြားတာလဲ စပြီး ရှုနိုင်တယ်။ နှာခေါင်းက နံတာလဲ စပြီး ရှုနိုင်တယ်။ လျှာက အရသာသိတာလဲ စပြီး ရှုနိုင်တယ်။ ကိုယ်က အတွေ့အထိဆိုယင်လဲ ဘယ် အစိတ်အပိုင်းက ဘဲဖြစ်ဖြစ် ရှုနိုင်ပါတယ်။ ခေါင်းက ရှု-ရှု၊ ခြေထောက်က ရှု-ရှု၊ ကိုယ်ကဘဲ ရှု-ရှု၊ အတွေ့အထိတွေ့ကို ဘယ်ကဖြစ်ဖြစ် ရှုနိုင်ပါတယ်။ ဒါတွေအကုန်လုံး အမှန်တွေချည်းဘဲ။ ရှုရမဲ့တရားချည်းဘဲ။ စိတ်ကူးကြံစည် စဉ်းစားတာကလဲ စပြီးတော့ ရှုနိုင်တာဘဲ။ ခန္ဓာငါးပါးတရားတွေဆိုယင် ဘယ်ဟာဘဲ ရှု-ရှု၊ မှား

တယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဘယ်တော့ကမှ မပြောဘူး၊ အမှန်တော့ ချည်းဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ အမှန်တော့ထဲက စပြီး ရှုဘို့ရာ ဘုန်းကြီး တို့ ညွှန်ကြားနေတာကတော့ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန် လိုက်နဲ့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားနေတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာကို စပြီး ရှုဘို့ရာ ညွှန်ကြားနေပါတယ်၊ ဖောင်းလာတာဟာ ဘာလဲ၊ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ပဲ၊ ပိန်တာဟာ ဘာလဲ၊ လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ပဲ၊ ဝါယောဓာတ် ဆိုတာ ဓာတ်ကြီး လေးပါးထဲက တခုဘဲ။ ဝိပဿနာရှုယင် ဘယ်ကစပြီး ရှုရမလဲ ဆိုတော့ သမထ အခြေခံ မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဓာတ်ကြီး လေးပါးက စပြီး ရှုရမယ်တဲ့၊ အဋ္ဌကထာတွေက ပြထားတယ်၊ သမထ အခြေခံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုယင်တော့ ဈာန်စိတ် နာမ် တရားကလဲ စပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ပြနေတဲ့ လမ်းစဉ်ကတော့ သမထအခြေခံမပါဘဲ ဝိပဿနာသက်သက် ကစပြီး ရှုရတဲ့လမ်းစဉ် ဖြစ်ပါတယ်၊ အဋ္ဌကထာတွေက ပြထား တဲ့အတိုင်း ဓာတ်ကြီးလေးပါးက စပြီး ရှုဘို့လိုပါတယ်။ ဓာတ် ကြီးလေးပါးထဲမှာ ပထဝီဓာတ် ဆိုတာ ခက်မာ ကြမ်းတမ်း တဲ့ သဘောဘဲ၊ ယခုလို လက်နဲ့ တခုခုကို စမ်းသပ် ကြည့်ပါ၊ မာမာ ကြမ်းကြမ်း နုနု တခုခုကို တွေ့နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါကလဲ စပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်၊ တေဇောဓာတ် ဆိုတာ အပူ အအေး အနွေး သဘောဘဲ၊ အဲဒါကလဲ စပြီး ရှုနိုင်ပါတယ်၊ အာပေါ ဓာတ် ဆိုတာ အရည် အစိုသဘောဘဲ၊ အဲဒါကလဲ စပြီး ရှုနိုင် ပါတယ်၊ ထင်ရှားလို့ရှိယင် ရှုနိုင်တာချည်းဘဲ။

ထင်ရှားရာ လွယ်ရာ စပြီးရ

ယထာပါကဋ္ဌံ ဝိပဿနာဘိနိဝေသော တဲ့။

ဝိပဿနာဘိနိဝေသော၊ ဝိပဿနာကို စ၍ နှလုံးသွင်းခြင်း အားထုတ်ခြင်းသည်။ ယထာပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသော တရား အစဉ်အတိုင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏-တဲ့၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာက ပြထားပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထင်ရှားတာက စပြီး ရှုပါတဲ့၊ ထင်ရှားရာ လွယ်ရာက စပြီး ရှုပါတဲ့၊ မထင်ရှားတဲ့ တရားတွေ ခက်တာတွေကစပြီး မရှုပါနဲ့တဲ့၊ ဒါမှ မြန်မြန်ပြည့် စုံမှာ၊ စာသင်ရတာနဲ့ တူပါတယ်။ စာသင်ယင် လွယ်တာက စပြီး သင်ရတယ်။ အခက်ဆုံးက စပြီး သင်ယင် ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ကျောင်းရောက်လာခါစ ရှိသေး၊ အင်မတန် ခက်တဲ့ ပဋ္ဌာန်း တရားတွေက စပြီး သင်တယ်ဆိုပါတော့၊ ဘယ်တတ်လိမ့် မှာတုံး၊ မတတ်နိုင်ဘူး။ လောကီဘက်ကဆိုယင်လဲ အင်မတန် ခက်တဲ့ဘာသာရပ်က စပြီး သင်လို့ရှိယင် ကလေးသူငယ်တွေ ဘယ်တတ်လိမ့်မှာတုံး၊ မတတ်နိုင်ဘူး။ လွယ်လွယ်ကလေးက စပြီး သင်ရတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ အလွယ်ဆုံးက စပြီးတော့ အားထုတ်ရတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ကလဲ အလွယ်ကလေးတွေ ဟောထားပါတယ်၊ မနေ့ကဘဲ ထုတ်ပြီးတော့ ဟောခဲ့သေးတယ်၊ ဣရိယာပုထ်လေးပါးကို ရှုပါတဲ့။

သွားလျှင် သွားတယ်မှတ်

ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော်လည်း။ ဂစ္ဆာမီတိ၊ သွား သည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ သွားယင် သွားတယ်လို့ သိရ

မယ်တဲ့၊ ဒါပါတဲ့။ သွားယင် သွားတယ်လို့ သိရမယ်ဆိုတာ ဘာခက်လဲ၊ ဘာမှ မခက်ဘူး၊ မခက်တော့ ဒါကို တချို့က တရားမဟုတ်ဘူးလို့ ထင်နေကြတယ်။ ဘုရားဟောသွားလို့သာ ပေါ့၊ ဘုရားဟော မဟုတ်လို့ရှိယင် ဒီဟာကို အကုန်လုံးတောင် ပယ်ပစ်လိမ့်ဦးမယ်။ ဘုရားဟောတာတောင်မှ “ဒီလိုက မဟုတ် သေးဘူး၊ ဟိုလိုက မဟုတ်သေးဘူး” ဆိုပြီး အညွန့်က တက် လိုက်ချင်ကြသေးတယ်။ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့ နငယ်ကိုအမြီး ဆွဲတဲ့ အယ်ဒီတာနဲ့ တူနေပါတယ်။ ပြင်စရာကမရှိတော့ နငယ်ကို အမြီးကလေး တိုသေးတယ် ဆိုပြီး ပြင်လိုက်သတဲ့။ အဲဒါလိုဘဲ ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော် ဆိုရာမှာ သွားတာကို သွား တယ်လို့ ရှုယင် ခြေထောက် ကားယား ကိုယ် ကားယားနဲ့ ဖြစ်နေမှာပေါ့၊ ဒါပညတ်တော့ဘဲ၊ ပရမတ် မဟုတ်သေးဘူး ဆိုပြီးတော့ ပြင်ကြသေးတယ်။ အဲဒါ နငယ်ကို အမြီးဆွဲတာ ပါတဲ့။ ဘုရားဟောထားတာဘဲ၊ ပြင်စရာ မလိုပါဘူး၊ ပရမတ် ရုပ်နာမ်တွေကို တွေးဆပြီး ရှုသင့်ယင် မြတ်စွာဘုရားက တမျိုးပြင်ပြီး ဟောမှာပေါ့၊ ဘယ်နှယ်တုံးဆိုယင် ဂစ္ဆန္တော ဝါ နာမရူပန္တိ ပဇာနာတိ—ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော် လည်း။ နာမရူပန္တိ၊ နာမ်ရုပ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏—လို့ ဒီလို ပြင်ပြီး ဟောခဲ့မှာပေါ့။

ယခု မြတ်စွာဘုရား ဟောခဲ့တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်သုတ်မှာ အဲဒီ လိုမှ ပြင်ပြီး မဟောခဲ့ဘဲဟာဘဲ၊ အမှန်ဟောခဲ့တာကတော့ ဂစ္ဆန္တော ဝါ၊ သွားသည်ရှိသော်လဲ။ ဂစ္ဆာမိတိ၊ သွားသည် ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏—လို့ ဒီလိုသာ ဟောခဲ့ပါတယ်။

အဲဒါကို မနေ့ကလဲ ရှင်းပြောခဲ့ပါပြီ။ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးက အနတ္တဒီပနီကျမ်းမှာ—

“သွားခြင်းဣရိယာပုထ်၌ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း ငါသွား၏ ငါသွား၏—ဟု ခြေ၌တည်သော စိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ သွားရမည်။ ခြေတလှမ်းမျှ အမှတ်တမဲ့ မလှမ်းမိစေနဲ့” စသည်ဖြင့်—

ညွှန်ပြ ထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ ငါသွား၏ ငါသွား၏—လို့ ရှုပုံကို ပြတာကတော့ ဂစ္ဆာမိတိ—ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်အတိုင်း အတိအကျ ပြထားတာပါ။ ဘာမှ ဉာဏ်ကွန့်ပြီး ထွင်ထားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါသွား၏ ငါသွား၏—လို့ အဲဒီလို မှတ်နေပေမဲ့ သမာဓိဉာဏ်ရင့်လာတော့ သွားတယ်ဆိုတာဟာ သွားချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့် လှုပ်ရှားရပ်တော့ ဖြစ်ပျက်နေတာဘဲလို့ ဒီလို အမှန်အတိုင်း သိနိုင်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ အဲဒီလောက်တောင် ရှည်ရှည်ကြီး အမှတ်မခိုင်းပါဘူး။ သွားယင် သွားတယ်—သွားတယ်လို့ မှတ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ယင်လဲ လှမ်းတယ်-လှမ်းတယ်လို့ မှတ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ယင်လဲ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်။ ဒီလို ရှုပုံကလေးတွေ ပေးထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ အလွယ်ဆုံးဘဲ။ လိုရင်းကတော့ သွားတာကလေး သိနေရုံပါ။ ထိုင်နေတဲ့ အခါကျတော့လဲ ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်လို့လဲ မှတ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ထိုင်တယ်လို့ချည်း တမျိုးတည်း မှတ်နေရတော့ တချို့မှာ စိတ်က သိပ်မဝင်စားဘဲလဲ ရှိနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က ထင်ထင်ရှားရှားနဲ့ လွယ်လွယ်ကူကူလဲ မှတ်နိုင်ပြီး အပြောင်းအလဲလဲရှိတဲ့ ရုပ်အမှုအရာကို ရှုမှတ်ဘို့လဲ ညွှန်ပြနေပါတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင်

ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ ရုပ်ပါဘဲ။
 ဖောင်းခိုက် ပိန်ခိုက်မှာ “ဖောင်းတယ်-ပိန်တယ်” လို့ ဒါကလေး
 နှစ်မျိုးကို အမှတ်ခိုင်းနေပါတယ်။ အဲဒါကို ရှုမှတ်နေလို့ရှိယင်
 ဝိပဿနာ ဖြစ်တယ်လို့လဲ ဟောနေပါတယ်။ ဒီတော့ တရား
 နာတဲ့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အားထုတ်ခါစ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်က “ဖောင်း
 တယ် ပိန်တယ်” လို့ မှတ်ရုံနဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ
 ဟာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါမည်လားလို့ ယုံမှားတွေးတော့မိတတ်
 တယ်။ တွေးတောမှာပေါ့ သူက ဒီလမ်းကို သွားမှ မသွားဘူး
 သေးဘဲဟာကိုး၊ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုလဲ သူက
 ဘာမှ မသိသေးဘူး၊ ဆရာများက ဖြစ်တယ် ပြောလို့သာ
 သူက ယုံကြည်ပြီးတော့ အားထုတ်နေရတာကိုး၊ ရုပ်နာမ်
 တွေလဲ ကွဲလာပါလိမ့်မယ်လို့ ဆရာများက ပြောပေမဲ့ သူ
 မှာတော့ မကွဲသေးဘူး၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတွေလဲ
 သိပါလိမ့်မယ်လို့ ဆရာများက ပြောပေမဲ့ သူကတော့ မသိ
 သေးဘူး၊ မသိသေးတော့ သူက စဉ်းစားနေတတ်တယ်။
 “ဒီလိုရှုနေရုံနဲ့ ဝိပဿနာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ
 မလား၊ ရုပ်နာမ်တွေ ကွဲပြီးတော့ သိတယ်ဆိုတာ ဟုတ်မှ
 ဟုတ်ပါ့မလား၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတွေ သိတယ်
 ဆိုတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလား” လို့ တွေးတော စဉ်းစားနေ
 တတ်တယ်။ အဲဒါဟာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ လမ်းနှစ်ခုကို ရောက်
 လာတာပါဘဲ။ လမ်းနှစ်ခု ရောက်လာတော့ စဉ်းစားနေပြီ၊
 စဉ်းစားနေတော့ သူက တရားကို အားမထုတ်တော့ဘူး၊
 အားမထုတ်တော့ မရှု မမှတ်မိဘဲ လွတ်နေတဲ့ စိတ်တွေမှာ
 ခုနကပြောခဲ့တဲ့ သတိ အစောင့် အရှောက် ကင်းနေပါရော၊
 ဝိပဿနာဉာဏ် ကင်းနေပါရော၊ ဒါကြောင့် သူဟာ အဲဒီ

အခိုက်မှာ အရိယာနေအိမ်မှာ မနေရဘူး၊ ပုထုဇဉ်နေအိမ် ပြန်ရောက်နေတယ်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ မလုံခြုံဘဲ ဖြစ်နေတာပေါ့။ ခုနက ဝတ္ထုကြောင်းနဲ့ ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း သင်္ကန်းမှာ စွဲလမ်းပြီး သေလို့ သန်း ဖြစ်သွားသလို အာရုံတခုခု စွဲလမ်းပြီး အဲဒီအခိုက် သေသွားလို့ရှိယင် အပါယ် လေးပါးလဲ ကျသွားနိုင်တယ်။ အဲဒါဟာ လမ်းနှစ်ခုမှာ စုံစမ်း ဆင်ခြင်ပြီး တွေးတောနေတဲ့ ကုန်သည်ဟာ နောက်က ရန်သူတွေ မှီလာပြီးတော့ ပစ္စည်းလဲ ယူ လူလဲ အသတ်ခံရသလိုပါဘဲ တဲ့။

“ဒီလို ရှုတာ ဟုတ်လေသလား၊ မဟုတ်လေသလား”လို့ စဉ်းစားပြီး တရားအားမထုတ်ဘဲနေယင် တရားက မတိုးတက်ဘူး၊ မတိုးတက်တော့ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်ဘူး၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်ဘဲနေတော့ အပါယ် လေးပါးက မလွတ်ဘူးပေါ့။ အပါယ်လေးပါးကိုလဲ ကျရမယ်၊ အိုရမယ်၊ နာရမယ်၊ သေရမယ်၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေနဲ့လဲ တွေ့ရမယ်။ အဲဒီလိုတွေပြီး အကျိုးမဲ့တွေ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ် တဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ လမ်းနှစ်ခုနဲ့တူတဲ့ ယုံမှားမှုကိုတွေ့လို့ရှိယင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်လိုက်ပါတဲ့။ ကဲ-ဆုံကြဉ်းစို့။

ယုံမှားဒွိဟ၊ လမ်းနှစ်ခု၊ တွေ့က ပယ်ဖျောက်လေ-ဆို။

ဒီ နိဝရဏတရားတွေက ဟောမယ်ဆိုယင် ဟောစရာ အကွက်တွေ အများကြီး ကျန်ပါသေးတယ်။ သို့သော် ဟောဘို့အချိန်က နာရီဝက်လောက်ပဲ ရှိတော့တယ်။ ရှေ့လဲ ပြောစရာတွေက အများကြီး ရှိသေးတယ်။ ဒီတော့ ဒီ နိဝရဏ တရား ငါးပါးကို ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်ဆိုတာကိုသာ အတိုချုပ် မှတ်ထားကြ

ပါတော့။ ဒါတွေကို အကုန်လုံး ပယ်နိုင်တဲ့အခါမှာ စိတ္တ-
 ဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပါတယ်။ နိဝရဏဆိုတာ ဘာဝနာကို တားမြစ်
 တတ်တယ် တဲ့၊ တံခါးရှက်ကြီးနဲ့ ပိတ်လိုက်သလိုဘဲ တားမြစ်
 တတ်တယ်။ ဘာနဲ့ တူနေသလဲဆိုတော့ တံခါးပေါက် တခု
 မှာ ဝင်ယင်လဲ တယောက်ချင်း ဝင်နိုင်တယ်၊ ထွက်ယင်လဲ
 တယောက်ချင်းဘဲ ထွက်နိုင်တယ်ဆိုပါတော့၊ အဲဒီလို တံခါး
 ပေါက်မှာ ဝင်တဲ့ လူတွေကသာ မပြတ်ဝင်နေယင် ထွက်ချင်တဲ့
 လူတွေက မထွက်ရဘူး၊ ထွက်တဲ့လူတွေကသာ မပြတ် ထွက်နေ
 ယင်လဲ ဝင်ချင်တဲ့လူတွေက မဝင်ရဘူး၊ တနည်း ဥပမာ
 ကတော့ လူတယောက်သာ လျှောက်လောက်တဲ့ တံတား
 ကလေး ဆိုပါတော့၊ အဲဒါ ဟိုဘက်က လူတွေ အဆက်မပြတ်
 လာနေယင် ဒီဘက်ကလူတွေ မသွားရဘူး၊ ဒီဘက်ကလူတွေ
 အဆက်မပြတ် သွားနေယင်လဲ ဟိုဘက်က လူတွေ မလာရ
 ဘူး၊ အဲဒါလိုဘဲ ဝိတ် ဆိုတာ တခုချင်း ဖြစ်ရတယ်၊ တခုချင်း
 ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်နေတဲ့အခါ ကုသိုလ်စိတ်ပဲ ဖြစ်
 တယ်၊ အကုသိုလ်စိတ် မဖြစ်ဘူး၊ အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်နေတဲ့
 အခါလဲ အကုသိုလ်စိတ်ပဲ ဖြစ်တယ်၊ ကုသိုလ်စိတ် မဖြစ်ဘူး၊
 ကုသိုလ်နဲ့ အကုသိုလ် နှစ်ခု ပြိုင်ပြီးတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီ
 တော့ ရှုမှတ်တဲ့ ဘာဝနာစိတ်က အမြဲမပြတ် ဖြစ်နေယင်
 ကုသိုလ်တွေဘဲ ဖြစ်နေတယ်၊ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်ဘူး၊ မရှု
 မမှတ်ဘဲ နေတဲ့အခါမှာ ဆိုယင် အများအားဖြင့် အကုသိုလ်
 တွေဘဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် နိဝရဏ အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်နေတဲ့အခါ
 မှာဆိုယင် ရှုမှတ်မှု ကုသိုလ်တွေ ကင်းနေတာဘဲ၊ ကာမစွန္ဒ

နှစ်သက်မှုတွေ ဖြစ်နေမယ်၊ ဗျာပါဒ-စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး နေမယ်၊ ထိန်မိဒွ-ပျင်းရိနေမယ်၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ-ပုံလွင့် ပူပန်နေမယ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလားလို့ စဉ်းစားတော့တော့ နေမယ် ဆိုယင် အဲဒီအချိန်မှာ ရှုမှတ်မှုတွေ ကင်းနေတယ်၊ ဘာဝနာတွေ ကင်းနေတယ်၊ “ဟေ့-ဘာဝနာတွေ၊ မင်းတို့ မဖြစ်ကြနဲ့ဦးကွာ”လို့ မဆိုပေမဲ့ ဆိုသလိုဘဲ နီဝရဏတရားတွေက သူတို့ချည်း အခွင့်အရေးယူပြီးတော့ ဖြစ်နေကြတယ်၊ ဒါကြောင့် သူတို့ကို နီဝရဏတရားတွေလို့ ဆိုရတာ။ ဒီနီဝရဏတရားတွေ မကင်းသေးသမျှကလပ်လုံး စိတ်ဟာ မစင်ကြယ်သေးဘူး၊ ဘယ်စင်ကြယ်လိမ့်မတုံး၊ ဒီက တချက် နှစ်ချက်လောက် ရှုလိုက်ရင်း၊ ဟိုက နီဝရဏ တခုခုက ဝင်ဖြစ်လိုက်ရင်း၊ ဒီက တခါရှုလိုက်ပြန်ရင်း၊ ဟိုက နီဝရဏ တခုခုက ဝင်ပြီး ဖြစ်လိုက်ပြန်ရင်းနဲ့ ဒီလို ရောယှက်နေတာ။ အဲဒါကို တရားအားထုတ်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှ ပိုသိတယ်၊ အားမထုတ်ဘူးသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒါနု သီလ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုလိုက်၊ ဘုရားဝတ်ပြုလိုက်၊ ဘုရားရှိခိုးလိုက်၊ ပရိတ်ကလေး ဘာကလေး ရွတ်ဖတ်လိုက်နဲ့ ဒီလို နှလုံးသွင်းနေတော့ “ငါ့စိတ်တွေက သိပ်ကောင်းနေတာဘဲ၊ တရားအားထုတ်စရာ မလိုပါဘူး”လို့ တချို့က ဒီလိုလဲ အောက်မေ့နေတတ်တယ်၊ အဲဒီလူကို တရားအားထုတ်ဘို့ရာ တိုက်တွန်းလို့ရှိယင် “ဟာ-မလိုပါဘူး၊ ကျုပ်စိတ်က ကောင်းနေတာဘဲ၊ ဘာမှ မကောင်းတာ မလုပ်ဘူး၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ မကောင်းအောင် မလုပ်ဘူး၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ မကောင်းအောင် မကြံဘူး၊ ကျုပ်စိတ်က အမြဲတမ်း စင်ကြယ်နေတာဘဲ”လို့ ဒီလိုလဲ ပြောတတ်ကြတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တရားအားထုတ်ကြည့်မှ သိတယ်။ ဘုန်းကြီး မော်လမြိုင်မှာ

အားထုတ်ကြည့်မှ သေသေချာချာ သိပါတယ်။ အဲဒီလို တခြား တပါး ပြေးသွားချင်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတာဟာ စိတ် မစင်ကြယ်တဲ့ အခြေအနေပါဘဲ။ ရှုမှတ်ဖန်များတဲ့ အခါကျ တော့ အဲဒီ စိတ်အညစ်အကြေးတွေ ကင်းပြီး စင်ကြယ်လာပါတယ်။ အဲဒါကို တရားအားထုတ်တဲ့သူ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပါတယ်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ် စိတ်စင်ကြယ်တယ်ဆိုတာ တကယ့်ကို စင်ကြယ်နေတာ၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်းဟာ စင်ကြယ်တဲ့ မှတ်စိတ် ချည်းဘဲ။ ရှေ့စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ နောက်စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ သူ့နောက်စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ သူ့နောက်စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ တခါထဲ တစဉ်တတန်းကြီး ငါးမိနစ်လောက် ဆက်မှတ်နေ ယင် ငါးမိနစ်လုံး၊ ၁၀-မိနစ်၊ မိနစ် ၂၀-လောက် ဆက်မှတ် နေယင် ၁၀-မိနစ်၊ မိနစ် ၂၀-လုံး မှတ်စိတ်ချည်းဘဲ၊ ခုနက ပြောခဲ့သလို ပြေးသွားတဲ့ စိတ်တွေ မရှိဘူး၊ နှစ်သက်တဲ့စိတ် တွေ ဝင်မလာဘူး၊ စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်လဲ ဝင်မလာဘူး၊ ပျင်းရိတဲ့စိတ်လဲ ဝင်မလာဘူး၊ ပျံ့လွင့်တဲ့ စိတ်လဲ ဝင်မလာ ဘူး၊ ယုံမှားတွေ့တောတဲ့ စိတ်လဲ ဝင်မလာဘူး၊ ရှုမှတ်တဲ့ စိတ် ချည်းဘဲ မပြတ်ဖြစ်နေတယ်၊ ပုတီးစိပ်ရာမှာ တလုံးပြီးတလုံး ပုတီးစေ့ကလေးတွေ ကျသွားနေသလိုဘဲ မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေတယ်။ အဲဒီလို စင်ကြယ်နေတာကို စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တာကို တချို့က မသိကြ ဘဲဟာကိုး၊ အဲဒီလို မသိကြတော့ ဈာန်ရမှ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ်လို့ ထင်နေတတ်ကြတယ်၊ ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ ဈာန် နဲ့ ဖြစ်တဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိက သမထ-ပဗ္ဗသမာဓိ ခေါ်တယ်၊ ဈာန်စိတ်ချည်း အစဉ် အတန်းအလိုက် မပြတ်ဖြစ်ပြီး စိတ် စင်ကြယ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီ ဝိပဿနာသက်သက်နဲ့

ဖြစ်တဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ကတော့ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိခေါ်တယ်။ ဝိပဿနာဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ စိတ်စင်ကြယ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နိဝရဏကင်းပြီး စိတ်စင်ကြယ်ပုံကတော့ အတူတူပါဘဲ။ အဲဒီလို စိတ်စင်ကြယ်တဲ့ အခါကာလမှာ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ပိုင်းခြားပြီးတော့ သိပါတယ်။ ရုပ်တရား နာမ်တရား ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ အကုန် ပြောနိုင်ဖို့ရာတောင် အချိန် မရှိတော့ဘူး။ အချိန်က တော်တော်ကုန်သွားပြီ။ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ပိုင်းခြား သိပုံကို ဖောင်းတာ ပိန်တာ နဲ့ဘဲ ပြောရတော့မယ်။

အားထုတ်ကြည့်ယင် ကြိုက်မယ်

ဘုန်းကြီးတို့ တရားအလုပ် လမ်းစဉ်က ဖောင်းတာ ပိန်တာစပြီး ညွှန်ပြထားတော့ အဲဒီကဘဲစပြီး ပြောရမယ်။ သူများက ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဒါကဘဲစပြီး ပြောရမယ်။ တကယ်အားထုတ်ကြည့်တဲ့ အခါကျတော့ အကုန်လုံးဘဲ ကြိုက်ကြပါတယ်။ တချို့များ အစတုန်းက ဖောင်းတာ ပိန်တာ မှတ်ပုံကို အမြဲတမ်း အပြစ်ပြောနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့မိတ်ဆွေတွေက အတင်းဆွဲခေါ်လာလို့ တရားအားထုတ်မိတော့ ကြိုက်လိုက်တာမှ မပြောနဲ့တော့။ ရှေးတုန်းက သူနဲ့အတူ ဒီတရားကို အပြစ်ပြောဘက် ဆိုဘက်ဖြစ်တဲ့ သဘောတူ ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင် ပြန်ပြီး အပြစ်တင်သေးတယ်။ ဒီသတိပဋ္ဌာန် အမှတ်တရားဟာ တကယ်အားထုတ်ကြည့်ယင် ကြိုက်ရမှာချည်းပါဘဲ။ ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုတော့ တကယ် သဘာဝ တရားတွေကို တွေ့ရလို့ပါဘဲ။ မီးဆိုတာ ကိုင်ကြည့်ယင် ပူတာကို လူတိုင်း

လူတိုင်းသိတယ်။ ရေခဲကိုင်ကြည့်ယင် အေးတာကို လူတိုင်း
လူတိုင်း သိတယ်။ သကြားချိုတယ် ဆိုတာကို လူတိုင်းလူတိုင်း
လျှာပေါ်တင်ကြည့်ယင် သိတာဘဲ။ ဆား ငန်တယ်ဆိုတာကို
လျှာပေါ်တင်ကြည့်ယင် သိတာဘဲ။ တရားဟာလဲဘဲ ဟုတ်သ
လား။ မဟုတ်ဘူးလား ဆိုတာကို ကိုယ်တိုင် အားထုတ်
ကြည့်ယင် ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး ကိုယ်တိုင် သိတာပေါ့။ ကောင်း
တာ မကောင်းတာကို သူများအပြောနဲ့ ယုံလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ။
တရားက သေသေချာချာ သိရတာပါ။ အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီး
တို့ ပြနေတဲ့ တရားလုပ်ငန်းက ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့
မှတ်ရတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ပြနေတဲ့တရား ဆိုတာကလဲ ယခုနေ
အခါမှာ ဘုန်းကြီးတို့က ခေါင်းဆောင်ပြီး အထင်အရှား
ဟောနေလို့ ပြောရတာပါ။ အမှန်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား
ဟောခဲ့တဲ့ တရားတော်ပါဘဲ။ ဖောင်းတယ်ဆိုတာ ခုနက
ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ခန္ဓာငါးပါးထဲက ရုပ်ခန္ဓာ ရုပ်တရားဘဲ။
ရုပ်ထဲမှာလဲ ဝါယောဓာတ်ပဲ။ ဝါယောဓာတ် ဆိုတာဟာ
လက္ခဏာအားဖြင့် ဝိတ္တမ္မနလက္ခဏာ ရှိတယ်။ ထောက်ကန်
ခြင်း လက္ခဏာရှိတယ်။ ဝါယောဓာတ်ကို ရှုယင် အဲဒီ
လက္ခဏာကို သိအောင် ရှုရတယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
ဟာ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေကို ရှုရတယ်။ ဘယ်လို ရှုရ
မလဲ နာမည်နဲ့ ရှုရမှာလား။ အရေအတွက်နဲ့ ရှုရမှာလား။
ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ ရှုရမှာလား။ ဘယ်လို ရှုရမလဲဆိုယင် နာမည်နဲ့
ရှုဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ နာမည်ပညတ်လဲ လိုရင်း မဟုတ်ဘူး။
အရေအတွက်နဲ့ ရုပ်က ဘယ်လောက်၊ နာမ်က ဘယ်လောက်၊
စိတ်က ဘယ်လောက်၊ စေတသိက်က ဘယ်လောက်၊ ဒီလို
ဂဏန်းသင်္ချာနဲ့ ရှုဘို့လဲ မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ တချို့က

ဖွားဖွား ဖွားဖွားနဲ့ အမှန်အမှန် ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့ ဒီလို ရှုနေ
 တတ်တယ်။ ပုံသဏ္ဌာန်ဆိုတာက အဆင်းနဲ့ အတွေ့မှာ ရှိတာ၊
 ဒီပြင် ရုပ်နာမ်တွေမှာ ပုံသဏ္ဌာန် မရှိဘူး၊ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊
 အသံဆိုယင် ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ဖွားဖွား ဖွားဖွား ရှုလို့
 ဖြစ်မတုံး၊ အနံ့ကို ဖွားဖွား ဖွားဖွား ထင်အောင် ရှုလို့
 ဘယ်နှယ်လုပ် ဖြစ်မလဲ၊ အရသာကလေး ရှုကြည့်စမ်းပါဦး၊
 စားသိရတဲ့ အရသာကို ဖွားဖွား ဖွားဖွားလုပ်ပြီးရှုလို့ ဖြစ်ပါ
 မလား၊ မဖြစ်ပါဘူး၊ အဲဒါတွေက ရုပ်တရားတွေမို့ ဖြစ်တယ်လို့
 ထားဦးတော့ စိတ်တရား နာမ်တရားတွေတော့ ဖွားဖွား
 ဖွားဖွားလုပ်ပြီး ရှုလို့ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး၊ အာရုံသိတဲ့
 စိတ်ကလေးကို ဖွားဖွား ဖွားဖွား လုပ်ကြည့်ပါ၊ ဘယ်လို ဖြစ်
 လိမ့်မှာတုန်း၊ လောဘကို ဖွားဖွား ဖွားဖွား လုပ်ကြည့်စမ်း၊
 ဒေါသကို လုပ်ကြည့်စမ်း၊ ထင်ရှားတော့ ထင်ရှားနေတာ
 ဘဲ၊ ဖွားဖွား ဖွားဖွား ပုံသဏ္ဌာန်နဲ့တော့ မထင်နိုင်ပါဘူး၊
 ဒုက္ခဝေဒနာတွေဟာ ထင်ရှားနေတာပါဘဲ၊ ဖွားဖွား ဖွားဖွား
 လုပ်ကြည့်လို့တော့ ဘယ်ဖြစ်လိမ့်မှာတုံး၊ အဲဒီတော့ ပုံ
 သဏ္ဌာန်နဲ့ ရှုဖို့လဲ မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်ကတော့ သဘော
 တရားတွေကိုသာ ရှုဖို့ပါဘဲ၊ သဘောတရားကို ရှုတော့ သူ့
 လက္ခဏာနဲ့ ရှုရမယ်၊ သူ့ရသ-သူ့ ကိစ္စနဲ့ ရှုရမယ်၊ သူ့ပစ္စု-
 ပဋ္ဌာန် သူ့ထင်ပေါ်ပုံအခြင်းအရာနဲ့ ရှုရမယ်တဲ့၊ ဒါက အဋ္ဌ-
 ကထာမှာ ဆိုထားတဲ့ စကားပါ၊ ဘုန်းကြီးက ပြောတာ
 မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဒီလို ပြထားပါတယ်။

လက္ခဏ-ရသာဒိဝသေန ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-တဲ့။

အရိယာဝါသ ၁၄—ပ-မ-ဗ-သ-စ

လက္ခဏ-ရသဒိဝသေန၊ လက္ခဏာ၊ ရသ စသည်တို့၏ အလိုအားဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟေတုဗျာ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏-တဲ့။ ရုပ်နာမ်တရားတွေ့ရဲ့ ပင်ကိုယ်ရင်း သဘော လက္ခဏာနဲ့လဲ ရှုရမယ်၊ ရသခေါ်တဲ့ ကိစ္စနဲ့လဲ ရှုရမယ်၊ ပြီးတော့ အာဒိသဒ္ဓါအရ ထင်ပေါ်ပုံအခြင်းအရာ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့လဲ ရှုရမယ်တဲ့။ ဒီပါဠိက ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဆိုတော့ စာကြီး ပေကြီး ဖြစ်နေပါတယ်၊ ဟောလှူတိုင်းရှင်တိုင်း သိလွယ်တာကတော့ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းက ဆိုထားတဲ့ စကားကလေးပါဘဲ၊ အဲဒါကတော့ ကိုရင်ကလေးတွေ ကျောင်းသားကလေးတွေ ဒီ မင်းကျောင်း စာသင်တိုက်မှာနေကြတဲ့ ကိုယ်တော်ကလေးတွေ အားလုံးဘဲ ဒီအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းကို သင်ဘူးကြပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ကိုရင်ကလေးတွေလဲ ဒီပါဠိကို နှုတ်တက်ရနေတာဘဲ၊ အဲဒါက အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့။

လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာနဝသေန နာမရူပပရိဂ္ဂဟော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ-တဲ့၊ ဒါ ကိုရင်ကလေးတွေလဲ ရနေပါတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့လဲ ဒီပါဠိကို ငယ်ငယ်လေးကထဲက နှုတ်တက်ရလာတာ၊ ယခုထက်ထိ မမေ့သေးဘူး။

လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒဋ္ဌာနဝသေန၊ လက္ခဏာအလို ရသအလို ပစ္စုပ္ပန်အလို ပဒဋ္ဌာန်အလို အားဖြင့်။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟော၊ နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်၏-တဲ့။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ချင်လို့ရှိယင် နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းရမယ်၊ နာမ်ရုပ်ကို ဘယ်လို သိမ်းဆည်းရမလဲ၊ လက္ခဏာနဲ့ သိမ်းဆည်းပါ၊ ရသနဲ့ သိမ်းဆည်းပါ၊ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ ပဒဋ္ဌာန်နဲ့

သိမ်းဆည်းပါတဲ့၊ အဲဒါပါတဲ့။ ဟို စစ်ကိုင်းမြို့က စာတတ် ပေတတ် တရားလဲ အားထုတ်ထားတဲ့ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တဦးက ဒီလို ပြောဘူးပါတယ်။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းက လက္ခဏာ ရသပစ္စုပဋ္ဌာန ပဒဋ္ဌာနဝသေန နာမရူပပရိဂ္ဂဟော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ—ဆိုတဲ့ ဒီစာပိုဒ်ကလေးဟာ သိပ်ကောင်း တာဘဲ ဘုရား တဲ့၊ ဒီ စာပိုဒ်ကလေးကို သတိမပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေက ဝိပဿနာ တရားကို ဟောယင် အမှန်အမှန်တွေ ဖွားဖွားတွေ ရောက်သွားတယ် ဘုရား တဲ့၊ သူက ဒီလိုပြော တယ်။ ဟုတ်တယ် ဒီစာပိုဒ်ကလေးကို သတိမပြုယင် အဲဒီ အမှန်အမှန်တွေ ဖွားဖွားတွေကို ရောက်ကုန်တတ်တယ်။ အမှန် ကတော့ ရုပ်တရားတွေ နာမ်တရားတွေ ရှုယင် သူ့ကို လက္ခဏာနဲ့ယင်လဲ ရှုပါတဲ့၊ သို့မဟုတ် ရသနဲ့ယင်လဲ ရှုပါတဲ့၊ သို့မဟုတ် ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ယင်လဲ ရှုပါတဲ့၊ အဲဒီတော့ ဖောင်း တယ် ပိန်တယ်လို့ ရှုတဲ့အခါမှာ ဘာကို သိသလဲ၊ ဝါယော ဓာတ်ကို သိတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဖြေတယ်။ ဝါယော ဓာတ်ကို ဘယ်လို သိသလဲ၊ လက္ခဏာနဲ့လဲ သိတယ်၊ ရသနဲ့လဲ သိတယ်၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့လဲ သိတယ်။ ဝါယောဓာတ်၏ လက္ခဏာ က ဘာလဲ၊ ရသက ဘာလဲ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်က ဘာလဲ၊ ဒါကလေး စစ်တမ်းထုတ်ဘို့ရာ လိုလာပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က ဒီမှာ ဆောင်ပုဒ်ကလေး ပေးထားတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ တပည့်ယောဂီတွေကတော့ ဒါကလေးကို ရနေမှာပါ၊ ကဲ ဒါ ကလေး ဆိုကြဦးစို့။

ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျော့ခြင်းတမည်—ဆို။

ဝါယောဓာတ်ကို သိပုံ

ထောက်ကန်တာ တဲ့၊ တောင့်တာ တဲ့၊ တင်းတာ တဲ့၊ လျော့တာ တဲ့၊ အဲဒါဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ လက္ခဏာ ဘဲ။ အဋ္ဌကထာက ဘယ်နှယ် ဆိုထားသလဲ ဆိုတော့ ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏာ ဝါယောဓာတ် တဲ့၊ ဝါယောဓာတ်၊ ဝါယော ဓာတ်သည်၊ ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏာ၊ ထောက်ကန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ တဲ့။ ဝါယောဓာတ်ဆိုတာ ထောက်ကန်ခြင်းသဘောဘဲ၊ ထောက်ကန်တာ ဝါယောဓာတ်ပဲ၊ အရပ်ထဲမှာတော့ ထောက်ကန်တယ်လို့ အသုံးအနှုံး သိပ်မရှိဘူး၊ နည်းနည်းဘဲရှိတယ်၊ အိမ်တွေ ဘာတွေ ယိုင်နေယင် ကျားထောက်တယ်၊ ကျားကန်တယ်လို့ နည်းနည်း ပါးပါး ပြောဆိုလေ့ရှိပါတယ်၊ အရပ်ထဲမှာ အများသုံးနေကြတာကတော့ တောင့်တယ်၊ တင်းတယ်လို့ သုံးနေကြပါတယ်။ ယခု လက်ကလေး ဆန့်ပြီးတော့ တန်းထားလိုက်၊ လက်ထဲမှာ စိတ်နဲ့ စိုက်ကြည့်၊ ဘာကို တွေ့တုံး၊ တောင့်တင်းနေတာကို တွေ့တယ်၊ အဲဒါကို ကျမ်းဂန်သုံး စာသုံးနဲ့ ဆိုယင် ထောက်ကန်တယ်လို့ ပြောရတယ်၊ အရပ်သုံးနဲ့ ဆိုယင်တော့ တောင့်တယ်၊ တင်းတယ်လို့ ပြောရတာပါဘဲ။ ယခု ထိုင်နေရင်း ခါးကို စန့်စန့်ထားလိုက်၊ ခါးထဲမှာ စိတ်နဲ့စိုက်ကြည့်၊ ခါးထဲက တောင့်နေတာကို တွေ့ရတယ်၊ အဲဒါလဲ စာသုံးနဲ့ ပြောမယ်ဆိုယင် ထောက်ကန်တယ်လို့ ပြောရတယ်၊ ဒါကြောင့် ထောက်ကန်တယ်၊ တောင့်တင်းတယ်ဆိုတာ အတူတူဘဲ။ ပြီးတော့ လျော့တယ် ဆိုတာကလဲ သူ့ထက် တင်းတာကို ထောက်ပြီးတော့ ပြောရတာဘဲ၊ သူ့ထက် လျော့တာနဲ့ ယှဉ်ကြည့်ယင်တော့ သူ့ကို တင်းတယ်လို့ဘဲ ပြောရတယ်၊

ကြိုးသုံးချောင်း ယှဉ်ပြီးတော့ တန်းထားတယ် ဆိုပါတော့၊
 ပဌမကြိုးကို အတင်းဆုံး ဆွဲထားတယ်၊ ဒုတိယကြိုးကို
 အလယ်အလတ် ဆွဲထားတယ်၊ တတိယကြိုးကို အလျော့ဆုံး
 ဆွဲထားတယ်ဆိုပါတော့၊ အလယ်က ကြိုးကလေးနဲ့ ပြောမယ်၊
 အလယ်က ကြိုးကလေးဟာ မလျော့မတင်း ဖြစ်နေတယ်၊
 သူ့ထက်တင်းတဲ့ကြိုးနဲ့ စာကြည့်ယင် အလယ်ကကြိုးဟာ
 လျော့တယ်လို့ ပြောရမှာဘဲ၊ သူ့ထက်လျော့တဲ့ ဟိုဘက်က
 ကြိုးနဲ့ စာကြည့်ယင်တော့ သူ့ကိုတင်းတယ်လို့ ပြောရမယ်၊
 အဲဒါလိုဘဲ တင်းတယ် လျော့တယ် ဆိုတာဟာ အရင်းပိုင်းနဲ့
 အဖျားပိုင်းဘဲ၊ သူ့ထက်တင်းတာနဲ့ စာကြည့်ယင် သူ့ကို
 လျော့တယ်လို့ ခေါ်ရတယ်၊ သူ့ထက် လျော့တာနဲ့ စာကြည့်
 ယင် သူ့ကိုတင်းတယ်လို့ခေါ်ရတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ထောက်ကန်
 တောင့်တင်း လျော့ခြင်းတမည်-တဲ့၊ ထောက်ကန်တာ တောင့်
 တင်းတာလိုဘဲ လျော့တာလဲ ဝါယောဓာတ်ပဲလို့ မှတ်ရမယ်။
 အဲဒီတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် မှတ်တဲ့အခါ ဘာကိုသိသလဲ၊
 အားထုတ်ခါစတော့ ပကတိအတိုင်းဘဲ ရိုးရိုးသိမှာပေါ့၊
 ဗိုက်ကြီးအတိုင်း သိမှာပေါ့၊ ဘုန်းကြီးတို့က မငြင်းပါဘူး၊
 ဗိုက်ကြီးအတိုင်း သိပေမယ်လို့လဲ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ အားထုတ်
 ခါစ ရှိသေးတာဘဲ၊ စစချင်း မဂ်ဖိုလ်ကို ဘယ်ရလိမ့်မှာတုံး၊
 စစချင်း နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်တောင် မဖြစ်သေးပါဘူး၊
 အားထုတ်စမှာတော့ ခုနကပြောတဲ့အတိုင်း နီဝရဏတွေကို
 ရှုမှတ်ပြီး ပယ်နေရပါတယ်၊ ဒီနီဝရဏတွေ ဝိက္ခမ္ဘနအနေ
 အားဖြင့် ကုန်ပြီ စင်ပြီ ဆိုမှ စိတ်စင်ကြယ်တယ်၊ အဲဒီလို
 စိတ်စင်ကြယ်တဲ့ အခါမှဘဲ ယခုပြောနေတဲ့ ထောက်ကန်
 တောင့်တင်းတဲ့သဘောကို သေသေချာချာ သိလာတာ၊

စစချင်းတော့ ကောင်းကောင်း မသိနိုင်သေးပါဘူး၊ သိပါ
တယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ကြားပြီး တာဝန်မခံပါဘူး၊ ရှုမှတ်ဖန်
များလာတော့ နိဝရဏတွေ ကင်းစင်ကုန်တယ်၊ အဲဒီ အခါ
ကာလကျတော့မှ ဖောင်းတယ်လို့မှတ်ယင် ဝမ်းဗိုက်ထဲက
တောင့်တင်းတဲ့ သဘောတွေ ထင်ရှားလာတယ်၊ ပိန်တဲ့
အခါကာလကျတော့လဲ လျော့တဲ့ သဘောတွေ ထင်ရှား
လာတယ်၊ ဒီလို မထင်ရှားဘူးလို့ ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်ဘူး၊
သေသေချာချာ အားထုတ် ကြည့်ပါ၊ သေသေချာချာ
ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီတော့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်
ထားတာ ထောက်ကန် တောင့်တင်းတဲ့ သဘောကို သိနေလို့
ဝါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာအားဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိနေ
တာဘဲ၊ ဒါဟာ ရုပ်တရားကို သဘာဝ လက္ခဏာနဲ့ အမှန်
အတိုင်း သိတာဘဲ၊ လက္ခဏာရသာဒိဝသေန ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ-
လို့ ဆိုတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နဲ့လဲ ညီနေတာဘဲ၊ လက္ခဏာရသပစ္စုပ္ပန်-
ပဒဋ္ဌာနဝသေန နာမရူပပရိဂ္ဂဟော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ—လို့ ဆိုတဲ့
အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းနဲ့လဲ ညီနေတာဘဲ၊ မှန်နေတာဘဲ၊
ကဲ—နောက်တပိုဒ် ဆိုကြဦးစို့။

ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား ရွှေ့သွားတတ်သည်—ဆို ၂။

ယိမ်းတယ်၊ ယိုင်တယ်၊ လှုပ်ရှားတယ်၊ ရွှေ့တယ်၊ သွား
တယ်ဆိုတာ အတူတူချည်းပါဘဲ၊ ဝေါဟာရလောက်သာ ကွဲ
နေတာပါ၊ ဝါယောဓာတ်မှာ ရသအားဖြင့် သမုဒ္ဓိရဏရသာ
တဲ့၊ ရွှေ့ရှားခြင်းရသ ရွှေ့ရှားခြင်းကိစ္စ ရှိပါတယ်တဲ့၊ ဝါယော
ဓာတ်ရဲ့ ရသဆိုတာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အလုပ်ကိစ္စပါဘဲ၊

ဒါကြောင့် ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အလုပ်က ဘာတုံးဆိုယင်၊ သူ့
အလုပ်က ရွှေရှားနေတာပါဘဲ၊ ဝါယော ဆိုတာ လေရုပ်ပဲ၊
သူက အားကောင်းယင် ရွှေ့နေတာပဲ၊ ယခု လေတွေ ကြည့်
ပါ၊ အားကောင်းယင် လေတွေဟာ တနေရာက တနေရာကို
ရွှေ့သွားနေတာဘဲ၊ အားမကောင်းယင်တော့ သူက တောင့်
ပြီး ငြိမ်နေတယ်။ အဲဒီတော့ ယိမ်းတာ ယိုင်တာ ရွှေ့တာ
သွားတာ လှုပ်ရှားတာတွေဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ရသ ဘဲ၊
သူ့ ကိစ္စဘဲ၊ သူ့ အလုပ်ကို သူလုပ်နေတာဘဲ၊ ဖောင်းတယ်
ပိန်တယ်လို့မှတ်တဲ့ အခါမှာ ဒီရွှေ့ရှားတဲ့ သဘောတွေကို မသိ
ဘဲနေလို့ကို မဖြစ်ဘူး၊ ဒါကတော့ သေသေချာချာ သိနေ
တော့တာဘဲ၊ ဖောင်းတယ်မှတ်ယင် အပြင်ဘက်ကို တရွှေ့
ချင်း တရွှေ့ချင်း ရွှေ့သွားတာကို သိတယ်၊ ပိန်တယ်မှတ်
ယင် အတွင်းဘက်ကို တရွှေ့ချင်း တရွှေ့ချင်း ရွှေ့လာတာ
ကို သိတယ်၊ ဒါကတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး၊ အလွန်
ထင်ရှားပါတယ်၊ နောက်တခုက ပစ္စုပဋ္ဌာန် တဲ့။

သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်—ဆို ၃။

ဝါယောဓာတ်က သူ့အလိုရှိရာဘက်ကို တွန်းဆောင်သွား
တယ်တဲ့၊ ကျွေးခြင်း ဆန့်ခြင်းအစရှိတဲ့ စိတ္တဇဝါယောဓာတ်
မှာဆိုယင် စိတ်အလိုရှိရာဘက်ဟာ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အလို
ရှိရာဘက်ပါဘဲ၊ ဒါကြောင့် စိတ်အလိုရှိရာဘက်ကို စိတ္တဇ-
ဝါယောက တွန်းဆောင်သွားတယ်တဲ့၊ ဒါကတော့ လက်ကို
ကျွေးရာ ဆန့်ရာမှာ ပိုပြီး ထင်ရှားတယ်၊ ကျွေးတဲ့အခါ အတွင်း
ဘက်ကို ဆွဲဆောင်လာတယ်၊ ဆန့်တဲ့အခါ အပြင်ဘက်ကို

တုန်းဆောင်သွားတယ်။ သွားတဲ့အခါမှာ ရွှေဘက်ကို၊ ဆုတ်
 တဲ့အခါမှာ နောက်ဘက်ကို စိတ်ရဲ့အလိုရှိရာဘက်ကို တုန်း
 တုန်းသွားသလို ဆွဲဆွဲလာသလို ထင်ရတတ်တယ်။ ဖောင်းတဲ့
 ပိန်တဲ့အခါမှာလဲ အပြင်ဘက် အတွင်းဘက်ကို တုန်းပို့နေ
 သလို၊ ဆွဲဆောင်နေသလို ထင်ရတတ်တယ်။ အဲဒါက ဝါယော
 ဓာတ်ရဲ့ အဘိနိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တဲ့။ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဆိုတာက တစုံ
 တရာကို စဉ်းစားလိုက်ယင် စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ပေါ်လာ
 တဲ့ အခြင်းအရာ အခြေအနေပါဘဲ။ ဘယ်လိုဟာကလေးဘဲလို့
 ထင်ရတာဟာ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ပါဘဲ။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် မှတ်တဲ့
 အခါမှာ ဖောင်းတဲ့ရုပ် ပိန်တဲ့ရုပ်ကလေးတွေဟာ အပြင်ဘက်ကို
 တုန်းပို့နေသလို၊ အတွင်းဘက်ကို ဆွဲလာနေသလို ဉာဏ်ထဲမှာ
 ထင်ရှားတယ်။ အဲဒါဟာ အဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာန်နဲ့ ထင်ရှားပြီး
 သိတာဘဲ။ အသိမှန်တွေပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဝါယောဓာတ်
 သိမှတ် မြတ်ယောဂီ-လို့ ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေး
 ပေးထားပါတယ်။ ဒါက အရေးကြီးပါတယ်။ အရေးကြီးလို့
 ဒါကလေးကို တရားဟောတိုင်း ထည့်ပြီးဟောရတယ်။

ထောက်ကန် တောင့်တင်း လျော့ခြင်းတမည်၊
 ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား ရွှေ့သွားတတ်သည်၊
 သူလိုရာဘက် တုန်းလျက်ဆောင်သည်၊
 ဝါယောဓာတ် သိမှတ် မြတ်ယောဂီ-တဲ့။

ဝါယောဓာတ်ကို ရှုပြီးသိယင် ထောက်ကန် တောင့်တင်း
 တဲ့ လျော့တဲ့ လက္ခဏာ နဲ့ယင်လဲ သိရမယ်။ ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား
 တဲ့ ရွှေ့သွားတဲ့ ရသ နဲ့ယင်လဲ သိရမယ်။ ဝါယောဓာတ် အလို

ရှိရာဘက် ဦးတမ်းမိရာဘက် စိတ်အလိုရှိရာဘက် တွန်းဆောင် ဆွဲဆောင်တဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာန် နဲ့ယင်လဲ သိရမယ်။ ဒီ ၃-မျိုးထဲက တမျိုးမျိုးနဲ့ သိရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ရှုမှတ်ပြီး ဝါယောဓာတ်ကို သိနေရင်း ကိုယ်ထဲမှာ “ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာကျင် ကိုက်ခဲတာ” ဒီလို အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေက ပေါ်လာတတ်တယ်။ ဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လို ဟောခဲ့သလဲ ဆိုတော့—

ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဆင်းရဲသော ခံစားမှုကို။ ဝေဒယမာနော ငါ၊ ခံစားသည် ရှိသော်လည်း။ ဝါ၊ ခံစားဆဲ ခံစားစဉ်လည်း။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ဆင်းရဲသော ခံစားမှုကို။ ဝေဒယာမိတိ၊ ခံစားသည် ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။

ဒုက္ခဝေဒနာကို သိပုံ

ဆင်းရဲသော ခံစားမှုတွေ ဖြစ်တဲ့အခါ ညောင်းယင် ညောင်းတာဟာ ဆင်းရဲတဲ့ ခံစားမှုဘဲ၊ ပူယင် ပူတာ၊ နာယင် နာတာဟာ ဆင်းရဲတဲ့ ခံစားမှုဘဲ၊ ဒီဆင်းရဲတဲ့ ခံစားမှုတွေကို ခံစားတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုသိရမလဲလို့ဆိုတော့ ဝေဒယာမိတိတိ၊ ခံစားသည်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ သိရမယ်တဲ့။ ဂစ္ဆာမိ-ပုဒ်လိုဘဲ ပါဠိသဒ္ဒါနည်း ယောဂနဲ့ စစ်ဆေးကြည့်ယင် ဝေဒယာမိ-လို့ အမှယောဂနဲ့ ဟောထားတယ်၊ သေသေချာချာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အနက်ပြန်ယင်—အဟံ၊ ငါသည်။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏လို့ ဒီလို အနက်ပြန်ရတယ်။ ဒီနေရာမှာလဲ ပါဠိတော်နဲ့ တိုက်ရိုက် အညီဆိုလျှင် ငါ ခံစား၏-လို့ မှတ်နေရပေလိမ့်မယ်။ အဲဒါဟာ

ပါဠိရဲ့ ဘာသာပြန်ဘဲ၊ အဲဒါကို မှားတယ်ဆိုယင် ဘုရားပါဠိ
 တော်ကိုလဲ စွပ်စွဲရာ ရောက်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခံစား၏ ဆိုတဲ့
 ဘာသာပြန်အရ ခံစားတယ်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို ဗမာက တယ်
 မသုံးဘူး။ ပူယင် ပူတယ်လို့ဘဲ ပြောပါတယ်၊ နာယင် နာတယ်၊
 ညောင်းယင် ညောင်းတယ်-လို့ဘဲ ပြောပါတယ်၊ ဒါကြောင့်
 ပူယင် ပူတယ်မှတ်ဘို့၊ နာယင်လဲ နာတယ်မှတ်ဘို့၊ ညောင်း
 ယင်လဲ ညောင်းတယ်မှတ်ဘို့ ညွှန်ပြနေပါတယ်၊ အဲဒီ ညွှန်ပြတဲ့
 အတိုင်း ရှုမှတ်ယင် မကောင်းတဲ့ခံစားမှုကလေးတွေကို သိတာ
 ဘဲ၊ ဒါကတော့ အင်မတန် ထင်ရှားနေပါတယ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာ
 ဟာ မကောင်းတဲ့အတွေ့အထိများကို ခံစားတဲ့ လက္ခဏာရှိပါ
 တယ်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ အနိဋ္ဌဗောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊
 အလိုမရှိအပ်တဲ့အတွေ့အထိ မကောင်းတဲ့အတွေ့အထိကိုခံစား
 ခြင်း လက္ခဏာရှိပါတယ်တဲ့၊ မကောင်းတဲ့အတွေ့အထိ ခံစား
 ခြင်းဟာ ဒုက္ခဘဲတဲ့။ ဒီတော့ ညောင်းတယ် ညောင်းတယ်၊
 ပူတယ် ပူတယ်လို့ မှတ်နေတဲ့အခါမှာ မကောင်းတဲ့ အတွေ့
 အထိကို ခံစားနေတာတွေဟာ သိပ်ထင်ရှားနေပါတယ်၊ ဘာမှ
 သံသယဖြစ်စရာ မရှိဘူး၊ ဒီဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ လက္ခဏာကို
 သေသေချာချာ သိနေတာဘဲ၊ ဒါလဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေး
 ပေးထားပါတယ်၊ ကဲ-ဆိုရမယ်။

အတွေ့ဆိုးများ ခံစားတတ်သည်-ဆို။
 စိတ်အား ကုန်ခန်း ညှိုးနွမ်းစေသည်-ဆို။

သမ္ပယုတ္တာနံ မိလာပနရသံ တဲ့၊ ယှဉ်ဘက် တဲ့ဘက်
 သမ္ပယုတ်တရားတွေကို ညှိုးနွမ်းစေတတ်တယ်တဲ့၊ ယှဉ်ဘက်
 တဲ့ဘက် သမ္ပယုတ်တရားတွေဆိုတာ စိတ် စေတသိက် တရား

တွေ့ပါဘဲ၊ ဒီမှာတော့ ဗမာလို တိုတိုနဲ့ နားလည်အောင်လို့ “စိတ်အားကုန်ခန်း”လို့ ဘုန်းကြီးက စီထားပါတယ်။ ဒီဒုက္ခဝေဒနာတွေဟာ စိတ်ကို အားလျော့ သွားစေတတ်တယ်။ ဒါကတော့ အကျယ် ပြောစရာ မလိုပါဘူး၊ လူတယောက်ဟာ နေကောင်းနေတုန်းဆိုယင် သန်သန်စွမ်းစွမ်းနဲ့ အင်မတန် အားရှိနေတာဘဲ၊ စိတ်တွေလဲ ထက်သန် နေတာဘဲ၊ နေမကောင်းလာယင်တော့ အဲဒီစိတ်တွေဟာ တခါထဲ အားလျော့ ကျသွားတယ်။ ဒါလိုဘဲ ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ ကိုက်တာ၊ ခဲတာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ စိတ်ကလေးက နည်းနည်းတော့ လျော့သွားတာဘဲ၊ ဒါကြောင့် စိတ်အား ကုန်ခန်းစေတဲ့ သဘောက ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒါ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ ရသ ပါဘဲ၊ စိတ်အားကုန်ခန်း ညှိုးနွမ်းစေတာဟာ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ အလုပ် ကိစ္စပါဘဲ၊ ဒါလဲ ရှုမှတ်နေတဲ့သူမှာ ထင်ရှားပါတယ်။

ပြီးတော့ ကာယိကာဗာဓ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ-တဲ့၊ ကိုယ်ထဲက နှိပ်စက်ပြီး အခံခက်နေတဲ့ သဘောကလေး အနေအားဖြင့်လဲ ထင်ရှားတယ်။ ကိုယ်ထဲမှာ နှိပ်စက်နေတဲ့သဘော ကိုယ်ထဲမှာ အခံခက်နေတဲ့ သဘောပေါ့၊ ဆူးကလေးစူးတော့ မြက်မြက် မြက်မြက်နဲ့ နှိပ်စက်နေသလိုပေါ့လေ၊ ကိုယ်ထဲမှာ နှိပ်စက်ပြီး တော့ အခံခက်နေတဲ့ သဘော အနေအားဖြင့်လဲ ထင်ရှား ပါတယ်တဲ့၊ အဲဒါဟာ ဒုက္ခဝေဒနာရဲ့ ပစ္စုပဋ္ဌာနံဘဲ၊ ဒါလဲ ယောဂီမှာ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။

ကိုယ်ထဲနှိပ်စက် ခံခက်ထင်သည်-ဆို။

ကိုယ်ဆင်းရဲ သိမြဲ မြတ်ယောဂီ-ဆို။

ညောင်းတာ ပူတာ နာကျင် ကိုက်ခဲတာတွေ မှတ်နေယင် ကိုယ်ထဲက အခံခက်တာတွေ သိတာကတော့ ပြောစရာ မလို ပါဘူး၊ ထင်ထင်ရှားရှားကြီးကို သိနေတော့တာဘဲ၊ ကိုယ်ထဲ က ငြောင့်များ စူးနေသလိုဘဲ၊ မြက်မြက် မြက်မြက်နဲ့ အခံ ခက်နေလိုက်တာ အင်မတန်ကို ထင်ရှားပါတယ်၊ အဲဒီလိုသိယင် ဒုက္ခဝေဒနာကို လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ အမှန်အတိုင်း သိတာပါဘဲတဲ့။ ဒီပြင်သူခဝေဒနာဆိုတဲ့ ချမ်းသာတွေကို ရှုယင် လဲ ဒီအတိုင်း သိတာပါဘဲ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတွေကို ရှုယင်လဲ ဒီအတိုင်း သိတာပါဘဲ၊ ဒီမှတပါးသော စိတ်စေတသိက်တွေ ရှုယင်လဲ ဒီအတိုင်း သိတာပါဘဲ၊ သိသင့်တဲ့ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန်တွေကို မှတ်ရုံကလေးနဲ့ အကုန်လုံး သိပါတယ်၊ အဲဒါ တွေကို ကျက်မှတ်နေရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ခိုက် တရားကလေးတွေကို ရှုနေလို့ရှိယင် သဘောမှန်တွေကို သိလာ တာပါဘဲ၊ သူ့ လက္ခဏာထင်ရှားတဲ့အခါမှာ အဲဒီလက္ခဏာနဲ့ သိတယ်၊ သူ့ ရဲ့ကိစ္စထင်ရှားတဲ့အခါမှာ အဲဒီကိစ္စရသနဲ့ သိတယ်၊ သူ့ ရဲ့အခြင်းအရာ ထင်ရှားတဲ့အခါမှာ အဲဒီ အခြင်းအရာ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ သိတယ်။

ပြီးတော့ စိတ် ဆိုတာဟာ အာရမ္မဏ ဝိဇာနည် လက္ခဏံ၊ အာရုံကိုသိခြင်း သဘောရှိတယ်၊ ကဲ-ဆိုကြ။

အာရုံနဲ့ သိသော သဘောရှိသည်-ဆို။

စိတ်ကို သိပုံ

စိတ်ကူးကလေးကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း မှတ်၊ စိတ်ကူး ကလေးဟာ အာရုံဆီ ရောက်ရောက်သွားတယ်၊ ငှက်များ

အစာကောက်နေသလိုပါဘဲ၊ စိတ်ကလေးက အာရုံကို ဖမ်း
 ဖမ်းပြီး သိနေတယ်၊ စိတ်က အာရုံ သိတယ် ဆိုတာကတော့
 အလွန်ထင်ရှားပါတယ်၊ မြင်တာ မှတ်လိုက်ယင် မြင်သိတဲ့ စိတ်
 ကလေးက မြင်ရတဲ့ အဆင်းကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ
 အာရုံသိတဲ့ သဘောကလေး ထင်ရှားတယ်၊ ကြားတာ မှတ်
 ယင်လဲ အသံကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ၊ နံ့ရာမှာ မှတ်
 ယင်လဲ အနံ့ကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ၊ စားရာ မှတ်
 ယင်လဲ အရသာကလေးကို ဖမ်းယူလိုက်သလိုဘဲ၊ အတွေ့အထိ
 ကလေးတွေမှတ်တဲ့ အခါမှာလဲ တွေ့ထိရတဲ့ အာရုံကလေးတွေ
 ကို ဖမ်းဖမ်းယူနေသလိုဘဲ၊ စိတ်ကူးတိုင်း စိတ်ကူးတိုင်းလဲ
 စိတ်ကူးကလေးတွေကို စိတ်ကူးတယ်၊ စဉ်းစားတယ်၊ ကြံစည်
 တယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ယင် အဲဒီအာရုံကလေးတွေကို ဖမ်း
 ဖမ်းပြီး ယူနေသလိုဘဲ သိနေတယ်၊ အဲဒါဟာ စိတ်ပါဘဲတဲ့၊
 အာရုံကို သိတာဟာ စိတ်ရဲ့ လက္ခဏာ ပါဘဲတဲ့၊ စိတ်ဆိုတာ
 အာရုံကို သိသောသဘော ရှိပါတယ်တဲ့၊ အာရုံကို သိတဲ့ ဒီ
 လက္ခဏာကတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ အင်မတန်ထင်ရှားပါ
 တယ်၊ စာတတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မတတ်သည်ဖြစ်စေ၊ လက်တွေ့
 အားဖြင့် ဒီအတိုင်းရှိမှတ်၊ ဒီအတိုင်း ထင်ရှားတာဘဲ၊ တချို့
 များ ဘာစာမှ မတတ်ဘူး၊ သို့သော်လဲ ပင်ကိုဉာဏ်က
 တော်တော်ကောင်းတယ်၊ ပင်ကိုဉာဏ် ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က
 အသိလဲ ရှင်းတယ်၊ ပြောလဲ ပြောတတ်တယ်၊ စာသင်ထားတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်တောင် တချို့က သူ့လိုမပြောတတ်ဘူး၊ သူက သေသေ
 ချာချာ ရှင်းပြသွားလိုက်တာများ တော်တော်ကို အံ့သြစရာ
 ကောင်းတယ်၊ တချို့က လူကြီးတောင် မဟုတ်ဘူး၊ ခလေး
 သူငယ်ကလေး ငယ်ငယ်ဘဲ ရှိသေးတယ်၊ ၁၁-နှစ်ရွယ် ၁၂-နှစ်

ရှယ်တို့ပေါ့လေ။ ဒီလို ခလေးကလေး တချို့က တယ် ပြော
တတ်တယ်။ သူတို့ရဲ့ စိတ်ကလေးတွေ သိနေပုံဟာ သိပ်ရှင်း
တယ်။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။

ပြီးတော့ စိတ်ဟာ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ-ယှဉ်ဘက် တရားတွေရဲ့
ရှေ့သွားခြင်း ကိစ္စရှိတယ် တဲ့။ စိတ်က ယှဉ်ဘက်တရားတွေရဲ့
ရှေ့က သွားနေသလိုဘဲ။ လာကြဟေ့-လို့ ခေါ်ပြီး ရှေ့က သွား
နေသလိုဘဲ ရှေ့သွားခြင်း ကိစ္စကို လုပ်နေပါတယ်တဲ့။ ဒါလဲ
သိပါတယ်။ ကဲဆိုရမယ်။

ခေါင်းဆောင်အလား ရှေ့သွားတတ်သည် - ဆို။

အများစုပေါင်းပြီး အလုပ်တခု လုပ်တဲ့အခါကာလ ခေါင်း
ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်က ရှေ့ကဆောင်-ဆောင်ပြီး လုပ်ရတယ်။ အဲဒီ
လိုဘဲ။ စိတ်ကလေးက ရှေ့က ဆောင် ဆောင်သွားနေသလို
ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ သူက ရှေ့က ဆောင်သွားတော့ နောက်က
လိုက်ပြီး လောဘ ဖြစ်၊ ဒေါသဖြစ်၊ သဒ္ဓါဖြစ်၊ သတိဖြစ်
စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။ ဒီလို နောက်ကလိုက်ပြီး ဖြစ်နေတယ်လို့
ထင်ရတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်က ခေါင်းဆောင်လိုဘဲ ရှေ့သွား
တဲ့ သဘောဟာ ထင်ရှားပါတယ်တဲ့။ စိတ်ရဲ့ ပစ္စုပ္ပန်က
တော့ ပဋိသန္ဓိပစ္စုပ္ပန်၊ ရှေးစိတ်နှင့် ဆက်စပ်သောအားဖြင့်
ထင်သော အခြင်းအရာရှိ၏။ သန္ဓဟနုပစ္စုပ္ပန်—လို့ ဆို
ထားတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါလဲ ရှေ့စိတ်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီးဖြစ်တဲ့
အခြင်းအရာရှိတယ်လို့ ဆိုတာပါ။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က
“ရှေ့စိတ်နှင့်စပ် အထပ်ထပ်ဖြစ်သည်”တဲ့။ စိတ်ကလေး တခု
ကို မှတ်လိုက်၊ အဲဒါက ပျောက်သွားတယ်။ နောက်စိတ်
ကလေးတခုက ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ စိတ်ကလေးကို မှတ်လိုက်၊

သူက ပျောက်သွားပြီးတော့ နောက်စိတ်ကလေးတခုက ပေါ်လာပြန်တယ်။ အဲဒီစိတ်ကလေးကို မှတ်လိုက်၊ သူက ပျောက်သွားပြီးတော့ နောက်စိတ်ကလေးတခုက ပေါ်လာပြန်တယ်။ ဒီလိုချည်း စိတ်ကလေးတွေ တခုပြီးတခု ဆက်ကာ ဆက်ကာ ပေါ်ပေါ်လာတာကို တွေ့ရတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က ဒီလို သဘောကျလာတယ်။ စိတ်တွေက အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေတာဘဲ၊ ရှေ့စိတ်ကလေး ရှုမှတ်လိုက်လို့ ပျောက်သွားယင် နောက်စိတ်ကလေးတခု ဆက်ပြီး ဖြစ်လာတာဘဲ၊ အဲဒီ စိတ်ကလေး ရှုမှတ်လိုက်လို့ ပျောက်သွားပြန်ယင်လဲ နောက်စိတ်တခုက ဖြစ်လာပြန်တာဘဲ၊ စိတ်တွေက တခုပြီးတခု အဆက်ဆက် မပြတ်ဖြစ်နေတာဘဲလို့ သဘောကျလာပါတယ်။ အဲဒါ ယောဂီမှာ အင်မတန်ကို ထင်ရှားပါတယ်။ ကဲ ဆိုရမယ်။

ရှေ့စိတ်နှင့်စပ် အထပ်ထပ် ဖြစ်သည်—ဆို။

စိတ်တရား မှတ်သား မြတ်ယောဂီ—ဆို။

ဟော ယခု ရုပ်တရားထဲက ဝါယောဓာတ်ကို လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ သိပုံကို ပြောပြီးပြီ၊ နာမ်တရားထဲကလဲ ဝေဒနာနဲ့ စိတ်ကို လက္ခဏာနဲ့ ရသနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ သိပုံကို ပြောပြီးပြီ၊ ဒီတော့ ဝါယောဓာတ် ဝေဒနာ စိတ်ဆိုတဲ့ ဒီ ၃-မျိုးကို သိသလိုဘဲ အခြားရုပ်နာမ်တွေကိုလဲ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်နေလျှင် နည်းတူဘဲ သိနိုင်တယ်ဆိုတာ သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။ ယခု ရုပ်နဲ့ နာမ် ကွဲပုံကို အကျဉ်းချုပ် ပြောဦးမယ်။

ရုပ်နဲ့နာမ် ကွဲပုံ

မြင်ဆဲခဏ၌ မြင်တယ်ဟု မှတ်လျှင် မျက်စိနှင့် အဆင်းက ရုပ်၊ မြင်တာ သိတာက နာမ်၊ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ ထို့အတူ ကြားဆဲခဏ၌ ကြားတယ်ဟု မှတ်လျှင် နားနှင့် အသံက ရုပ်၊ ကြားတာ သိတာက နာမ်။ နံဆဲခဏ၌ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့က ရုပ်၊ နံတာ သိတာက နာမ်။ စားသိဆဲခဏ၌ လျှာနှင့် အရသာက ရုပ်၊ အရသာပေါ်တာ-သိတာက နာမ်။ ထိဆဲခဏ၌ ကိုယ်နှင့် အတွေ့က ရုပ်၊ ထိတာ သိတာက နာမ်။ ဒီလို ခွဲခြားပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ ဒီအတွေ့အထိကို သိမှုကတော့ အင်မတန် ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ တကိုယ်လုံး နေရာတိုင်းက ထင်ရှားပေါ်နိုင်ပါတယ်။ ကျွေးတာ ဆန့်တာ လှုပ်ရှားတာ သွားတာ၊ ဒါတွေလဲ ထိသိမှုနှင့် ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လက်ခြေကို ကျွေးဆဲခဏ၌ ကျွေးတယ် ကျွေးတယ်ဟု မှတ်လျှင် ကျွေးမှု တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုက ရုပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ဆန့်ဆဲခဏ၌ ဆန့်မှု တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှုက ရုပ်၊ သိတာက နာမ်၊ သွားဆဲခဏ၌ သွားတယ် လှမ်းတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်လျှင် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုက ရုပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းဆဲ၌ ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်လျှင် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုက ရုပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ပိန်ဆဲခဏ၌ ပိန်တယ်ဟု မှတ်လျှင် လျော့မှု လှုပ်ရှားမှုက ရုပ်၊ သိတာက နာမ်၊ ဒီလိုလဲ ခွဲခြားပြီး သိနိုင်ပါတယ်။ ခြေတလှမ်းအတွင်းမှာ ကြွဆဲ၌ ပေါ့တက်တာက တေဇောဓာတ်၊ လှမ်းဆဲ၌ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတာက ဝါယောဓာတ်၊ ချဆဲ၌ လေးကျသွားတာက အာပေါဓာတ်၊ ထိဆဲဖိနှင်းဆဲ၌ တိုက်ပြီးခံနေတာက ပထဝီဓာတ်၊ ဒီလို ဓာတ်

လေးပါးလဲ ကဲ့ပြီး ထင်နိုင်ပါတယ်။ ကိုယ်အမူအရာ ရုပ်အမူ အရာကို မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အာရုံကို မသိတတ်တဲ့ ကိုယ်ရုပ် က တခြား၊ သိတာက တခြား ကဲ့ပြားပြီး ထင်နေပါတယ်။ အဲဒါဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပါဘဲ။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ဥပမာကလေးနဲ့ ပြထား တယ်။ ပြပုံကတော့ ဝေဠုရိယ ခေါ်တဲ့ ကြောင်မျက်ရွဲ ပတ္တမြား ရတနာတခု ရှိတယ်ဆိုပါတော့-တဲ့။ ကြောင်မျက်ရွဲ ပတ္တမြားဆိုတာ ယခုကာလ တချို့လူတွေ လက်စွပ်ထဲမှာ ထည့်ထားတဲ့ စိမ်းစိမ်းကြောင်ကြောင် ကျောက်ပါဘဲ။ အဲဒီ ကျောက်ကလေးမှာ အပေါက်ကလေးလဲ ဖောက်ထားတယ်။ အဲဒီ အပေါက်ထဲမှာလဲ ကြိုးပြာဖြစ်စေ၊ ကြိုးဝါဖြစ်စေ၊ ကြိုးနီ ဖြစ်စေ၊ ကြိုးဖြူ ဖြစ်စေ၊ တပ်ပြီးထားတယ် ဆိုပါတော့။ အဲဒီ ကြိုးနဲ့ တပ်သိထားတဲ့ ကျောက်ကလေးကို မျက်စိ ကောင်းတဲ့လူက ကြည့်လိုက်ယင် ဒါက ကျောက်ပဲ။ ဒါက ကြိုးဘဲ။ ဒီကြိုးက ဒီကျောက်ထဲမှာ တပ်သိထားတာဘဲလို့ ကဲ့ပြားစွာ မြင်သွားသလိုပါဘဲတဲ့။ ဒီ ဥပမာမှာ ကျောက်နဲ့ ရုပ်တရား တူပါတယ်။ ကြိုးနဲ့ မှတ်သိတဲ့စိတ် နာမ်တရား တူပါတယ်။ မှတ်သိတဲ့စိတ် နာမ်က ဖောင်းမှု ပိန်မှု စသော မှတ်စရာ ရုပ်ကလေးတွေကို သိသိသွားတာဟာ ဟိုကျောက် ကလေးထဲမှာ၊ ကြိုးကလေးဝင်နေတာနဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ ဒီ ဥပမာဟာ အလွန်ရှင်းပါတယ်။ ယခု ယောဂီတွေ ရှုမှတ်ပြီး နာမ်ရုပ်ကဲ့ပုံနဲ့ အံကျ ကိုက်နေပါတယ်။

အကြောင်းနှင့် အကျိုးမျှ ထင်ပုံ

အဲဒီလို နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိပြီးတဲ့နောက် သမာဓိဉာဏ်က ရင့်ကျက်လာတဲ့ အခါမှာ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ ရှုမှတ်နေရင်းဘဲ ပိုင်းခြားပြီး သိလာပါတယ်။ လက်ခြေကို ကွေးယင် ဆန့်ယင် အစကတော့ ကွေးတာ ဆန့်တာကိုဘဲ ရှုမှတ်မိအောင် အင်မတန် ကြောင့်ကြစိုက်ရ ပါတယ်။ ဉာဏ်ရင့်လာတဲ့ အခါကျတော့ မကွေးခင် မဆန့်ခင် ကထဲက ကွေးချင် ဆန့်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာ တာကို ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ကွေးချင်တယ် ကွေးချင်တယ်။ ဆန့်ချင်တယ် ဆန့်ချင်တယ်လို့ ရှေးဦးစွာ မှတ်ရတယ်။ ပြီးတော့မှ ကွေးတယ် ကွေးတယ်။ ဆန့်တယ် ဆန့်တယ်လို့ မှတ်ရတယ်။ ဒီတော့ ကွေးမှု ဆန့်မှုဟာ ကွေးချင် ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်ရှိလို့ ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းရှိလို့ အကျိုးဖြစ် တာဘဲရှိတယ်။ ကွေးအောင် ဆန့်အောင် ပြုလုပ်ပေးတဲ့သူလဲ မရှိဘူး။ ကွေးနေ ဆန့်နေတဲ့သူလဲ မရှိဘူး။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှဘဲ ရှိတယ်လို့ သဘောကျသွားတယ်။ ယခုဘဲ လက်ချောင်းကလေးတွေကို ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် လုပ်ကြည့် ပါ။ ကွေးချင်တဲ့စိတ် ဆန့်ချင်တဲ့စိတ်ကို တွေ့ကြရဲ့လား။ မတွေ့ ပါဘူး။ ဘာကြောင့် မတွေ့တာလဲ သတိနဲ့ သမာဓိ အလေ့ အကျင့် မရှိသေးလို့ပါဘဲ။ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ယောဂီမှာတော့ လေ့ကျင့်သားရနေလို့ သိတာပါ။ တကယ်သိချင်ယင် မပြတ် ရှုမှတ်ပြီး လေ့ကျင့်ကြည့်ပါ။ ကျကျနန အားထုတ်ယင် ၂-ရက်၊ ၃-ရက်အတွင်း ၄-၅-၆-ရက်အတွင်း ဒီစိတ်၏ အကြောင်း တရားတွေကို သိနိုင်ပါတယ်။ မြင်တယ်လို့မှတ်ရင်း မျက်စိနဲ့

အဆင်းရှိလို့ မြင်မှုဖြစ်တယ်လို့ သိသွားတယ်၊ ကြားတယ်လို့ မှတ်ရင်း နားနဲ့ အသံရှိလို့ ကြားမှု ဖြစ်တယ်လို့ သိသွားတယ်၊ ဒီနည်းဖြင့် မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှတ ဆိုတာကို သဘောကျလာပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် ပါဘဲ။

သမ္မသနဉာဏ်

ဒီဉာဏ်က ရင့်ကျက်လာတော့ ရှုမှတ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ်ကလေး တွေကို အစနဲ့ အဆုံးနဲ့ ပိုင်းခြားပြီး သိလာပါတယ်၊ အစ ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘောဘဲ၊ အဆုံး ဆိုတာ ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ သဘောဘဲ၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း အဲဒီလို အစ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက်ကွယ်သွားတာကို တွေ့ရတဲ့အခါမှာ မမြဲတဲ့ အနိစ္စတရား ဘဲလို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင် ပါတယ်၊ အဲဒါဟာ သမ္မသနဉာဏ် ဘဲ။

ဒီဉာဏ်အရာမှာ အဋ္ဌကထာက-“အနိစ္စံ၊ မမြဲသောတရား ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိရမည်။ အနိစ္စတာ၊ မမြဲဟု သိမှတ်ရကြောင်း လက္ခဏာကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိရမည်။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ မမြဲဟု ရှုသော ဉာဏ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိရမည်” လို့ ဒီလိုညွှန်ပြထား ပါတယ်။ အဲဒီ အဋ္ဌကထာကို ဘာသာပြန်ပြီးတော့ ဆောင်ပုဒ် လုပ်ထားပါတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြ။

အနိစ္စကို သိရမည်၊ အနိစ္စလက္ခဏာကို သိရမည်၊
အနိစ္စာနုပဿနာကို သိရမည်။

အနိစ္စ-မမြဲတဲ့တရား ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုယင် ခဏမစဲမပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ တရားတွေပါဘဲ၊ ဒါကြောင့်

အဋ္ဌကထာမှာ “အနိစ္စန္တိ၊ မမြဲသော တရားဟူသည်ကား။ ခန္ဓ-
ပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါး တရားအပေါင်းပင်တည်း” လို့ ပြဆိုထား
ပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “ဖြစ်ပျက်သမျှ ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာက အနိစ္စတရား” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ ကဲ ဒါကို
ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပျက်သမျှ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာက အနိစ္စတရား-ဆို။

အဲဒီ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတွေကို အနိစ္စ-မမြဲတဲ့ တရားလို့
ဘာကြောင့် အသိအမှတ် ပြုရသလဲဆိုယင် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး
ကွယ်ပျောက် ကွယ်ပျောက်သွားလို့ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌ
ကထာမှာ “ဟုတူ၊ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၍ ရှိလာပြီး၍။ အဘာ-
ဝါကာရော၊ မရှိသော အခြင်းအရာ ကွယ်ပျောက်သွားသော
အခြင်းအရာသည်။ အနိစ္စလက္ခဏံ၊ မမြဲဟု မှတ်သားရကြောင်း
အနိစ္စလက္ခဏာ မည်၏” လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။

လူများမှာ မည်သည့်လို့သိဘို့ရာ ထူးခြားတဲ့ အမှတ် လက္ခ-
ဏာကလေးတွေ အသီးသီး ရှိကြပါတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာတွေမှာလဲ မမြဲဘူးလို့ သိမှတ်ဘို့ရာ လက္ခဏာက ရှိနေပါ
တယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေဟာ မူလက
မရှိသေးတဲ့ အခိုက်အတန့်မှ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ရှိတဲ့
အခိုက်အတန့် ရောက်လာကြတယ်။ ပြီးတော့ တခါ မရှိတဲ့
အခိုက်အတန့်ရောက်ပြီး ကွယ်ပျောက်သွားကြပြန်ပါတယ်။
ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ကွယ်ပျောက်သွားတာဟာ မမြဲ
ဘူးလို့ သိမှတ်ဘို့ အနိစ္စလက္ခဏာပါဘဲတဲ့။ ဟုတ်တယ်။ တစုံ
တခုဟာ လုံးလုံး မဖြစ်ပေါ်လာယင်လဲ အဲဒါကို အနိစ္စ မမြဲတဲ့

တရားလို့ မဆိုရဘူး၊ အဲဒါက နိဗ္ဗာန်တရားနဲ့ အမည်ပညတ်မျိုး ပါဘဲ။ ပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်ယင်လဲ မပျောက်မပျက်ဘဲ ထာဝရတည်နေမယ်ဆိုယင် အဲဒါကိုလဲ မမြဲတဲ့တရားလို့ မဆိုရပေဘူး၊ သို့ပေမဲ့ ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ အမြဲတည်နေတဲ့ တရားဆိုတာကတော့ မရှိပါဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာယင် တဏှာချင်း ပျောက်ပျက် သွားတာချည်းပါဘဲ၊ ဒီလို ကွယ်ပျောက် သွားတာကို အနိစ္စလက္ခဏာ ခေါ်တယ်တဲ့၊ ကဲ ဆိုကြရမယ်။

ဖြစ်ပေါ်ပြီး နောက် ကွယ်ပျောက် သွားတာက အနိစ္စလက္ခဏာ - ဆို။

ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တခုခုကို ရှုမှတ်နေရင်း ကွယ်ပျောက် ကွယ်ပျောက်သွားတဲ့ ဒီအနိစ္စလက္ခဏာကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိဘို့ လိုပါတယ်၊ ဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရမှ မမြဲတဲ့ တရားဘဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ဆုံးဖြတ် နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ရှုရင်း မှတ်ရင်း မမြဲဘူး မမြဲဘူးလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ဆုံးဖြတ်နိုင်မှ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်အစစ်လို့ ဆိုရပါတယ်၊ ဒီလို တွေ့တာ သိတာ ဆုံးဖြတ်နိုင်တာကလဲ ရှုမှတ်နေဆဲမှာ တွေ့ပြီး သိတာ ဆုံးဖြတ်တာကိုသာ ဆိုလိုပါ တယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က ရှုမှတ်ဆဲမှာ - လို့ အထူး ညွှန်ပြထားပါတယ်၊ ကဲ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟုသိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်-ဆို။

အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကွယ်ပျောက် ကွယ်ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူးလို့မြင်ယင် အဲဒီ မမြဲတာတွေကို ဆင်းရဲလို့လဲ ထင်

တော့တာပါဘဲ၊ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲလို့လဲ မြင်တော့
တာပါဘဲ၊ ဒါကြောင့်—

“အနိစ္စမြင်လျှင် ဒုက္ခထင်သည်၊
ဒုက္ခထင်တော့ အနတ္တ မြင်သည်”လို့—

ဆောင်ပုဒ်က ဆိုထားပါတယ်၊ ဒါကလဲ ယခုလို အချိန်
နည်းနည်းနဲ့ ပြီးအောင်ဟောရတဲ့ တရားပွဲမှာ တိုတိုနဲ့ ပြီး
အောင်လို့ ချုံးပြီး ဟောရတာဘဲ၊ အချိန် များများနဲ့ ‘စုံစုံ
လင်လင်’ ပြောရယင်တော့ ဒုက္ခရယ် ဒုက္ခလက္ခဏာရယ်
ဒုက္ခာနုပဿနာရယ်၊ ဒီ ၃-မျိုးကိုလဲ အသီးသီး ခွဲခြမ်းပြီး
ပြောဘို့ပါဘဲ။ ပြီးတော့ အနတ္တနဲ့စပ်ပြီး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြောရ
မယ်ဆိုယင် အတ္တ စွဲလမ်းပုံကိုက တော်တော် ကျယ်ကျယ်
ရှင်းပြရမယ်၊ အနတ္တရယ် အနတ္တလက္ခဏာရယ် အနတ္တာ-
နုပဿနာရယ်၊ ဒီ ၃-မျိုးကိုလဲ ရှင်းပြရမယ်၊ သန ၄-ပါး ကဲ့ပုံ
လဲ ရှင်းပြရမယ်၊ ဒါတွေကိုက ၃-၄-နာရီမဟောဘဲ မပြည့်စုံ
နိုင်ပါဘူး၊ ယခုတော့ မြန်မြန်ပြီးချင်တာနဲ့ အတိုချုံး လိုက်ရ
တော့တာပါဘဲ၊ ကဲ-ဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြ။

အနိစ္စ မြင်လျှင် ဒုက္ခထင်သည်၊

ဒုက္ခ ထင်တော့ အနတ္တ မြင်သည်၊

အနတ္တမြင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်၊ ပြေးဝင်ဆိုက်ရောက်သည်။

အနတ္တမြင်ယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ် ဆိုပေမယ့်လို့ တခါ
လောက်မြင်ရုံနဲ့ ရောက်တယ်လို့တော့ မမှတ်ကြနဲ့ဦး၊ ယခု
ပြောနေတဲ့ထင်မြင်ပုံက သမ္မသနဉာဏ်က သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံဘဲ
ရှိသေးတယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်

ဒီဉာဏ်အရာမှာ ရှုရင်း မှတ်ရင်း မမြဲဘူး ဆင်းရဲဘဲ အနတ္တ သဘောတရားမျှဘဲ-လို့ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ဖန်များလို့ ပိုင်နိုင်တဲ့ အခါမှာ မသုံးသပ် မဆင်ခြင်တော့ဘဲ ရှုရုံမျှ ရှုမှတ်နေတယ်။ ဒီတော့မှ အသိတွေက လျင်မြန်လာတယ်။ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း မှတ်ရတဲ့ ရုပ်နာမ် အာရုံကလေးတွေရဲ့ အစနဲ့အဆုံးကို တိကနဲ တိကနဲ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိလာတယ်။ အဲဒါက ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ပေါ့။ အဲဒီလိုအခါမှာ အရောင်အလင်း တွေလဲ ပေါ်လာ တယ်။ နှစ်သိမ့်အားရမှု ပီတိ တွေလဲ အကြီးအကျယ် ဖြစ်တတ် တယ်။ ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှု ပဿဒ္ဓိ ဆိုတာကလဲ အထင် အရှား ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ ကြည်လင်မှု ယုံကြည်မှု ကြည် ညိုမှု သဒ္ဓါတရား တွေကလဲ အလွန်အကဲ ပေါ်လာတတ်တယ်။ မမှတ်နိုင်တာ မသိတာရယ်လို့ မရှိတော့ဘူးလို့ ထင်ရလောက် အောင် သတိတွေ ဉာဏ်တွေကလဲ အလွန် ကောင်းနေတတ် တယ်။ အဲဒီလို အခါမှာ အင်မတန် ဝမ်းသာအားရဖြစ်နေ တတ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ခုနက ထိနမိဒ္ဓပိုင်းတုန်းက ပြောခဲ့တဲ့တရားအရသာထူးတွေပေါ့။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အဲဒါတွေကို နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ် တရားထူး ရပြီလို့တောင် ထင် နေတတ်ပါသေးတယ်။

ဘင်္ဂဉာဏ်မှ သင်္ခါရပေက္ခာအထိ

အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရပါတယ်။ အဲဒါတွေကို လွန်မြောက်သွားတော့ ရှုတိုင်း မှတ်တိုင်း ကုန်ကုန်သွားတာ ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ ဧည့်နေရပါတယ်။ ဖောင်း

တယ်လို့ မှတ်လိုက်ယင် ဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ကလဲ မထင်တော့ဘူး၊ ကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန်လဲ မထင်တော့ဘူး၊ တရိပ်ရိပ်နဲ့ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုဘဲ တွေ့ရတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ မှတ်လိုက်ယင်လဲ ဒီအတိုင်းဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ ရတယ်၊ မှတ်ရတဲ့ အာရုံတွင် မဟုတ်သေးဘူး၊ မှတ်သိတဲ့စိတ် ကလေးရော သိသိပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ တယ်၊ ဘယ်ဟာကိုဘဲ မှတ်မှတ်၊ အာရုံရော မှတ်သိတဲ့ စိတ် ကလေးရော ရှေ့ဆင့် နောက်ဆင့် ပျောက်ပျောက်သွားတာ ကိုသာ တွေ့နေရတယ်၊ စကြိုလျှောက်နေရာမှာလဲ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း တရိပ်ရိပ်နဲ့ ရှေ့ ရှေ့ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်၊ ခြေပုံ သဏ္ဌာန် ကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန် ဘာမှ မထင်ဘူး၊ အဲဒါက ဘက် ဉာဏ်တဲ့။ တချို့က “ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်” လို့ မှတ်ယင် ခြေကားယား လက်ကားယား ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကြီး ထင်မှာ ပေါ့လို့ အပြစ်တင်ပြီး ပြောနေကြတယ်၊ အဲဒီလို ပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့မှာ ဒီဘက်ဉာဏ်မျိုး မဖြစ်ဘူးသေးပါ ဘူးလို့ ဝန်ခံရာရောက်ပါတယ်၊ ဒီဘက်ဉာဏ်ကို တွေ့ဘူးယင် တော့ ဒီလို မရိုမသေ ပြောမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

အဲဒီ ဘက်ဉာဏ်က အပျက်တွေချည်း တွေ့နေရတော့ ကြောက်စရာကောင်းတယ်လို့ ထင်လာတယ်၊ ဘယ်ဉာဏ်ပါ ဘဲ၊ ကြောက်စရာထင်တော့ အပြစ်မြင်လာပြန်တယ်၊ အာဒီ နဝဉာဏ် ပါဘဲ၊ အပြစ်မြင်တော့ မပျော်နိုင်တော့ဘူး၊ ငြီးငွေ့ လာတယ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ပါဘဲ၊ ငြီးငွေ့တော့ လွတ်မြောက်ချင် လာတယ်၊ မုန့်တုကမ္ပတာဉာဏ်ပါဘဲ၊ လွတ်မြောက်ချင်တော့

လွတ်မြောက်အောင် တဖန် အထူးရှုပြန်တယ်။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ပါဘဲ၊ အဲဒီ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်နဲ့ ရှုလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တွေ ပိုင်ပိုင်ကြီး သိမြင်လာတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ် လာတယ်။ ဒီဉာဏ်ကတော့ အလွန်သိမ်မေပါတယ်။ အလွန် ကောင်းလဲ ကောင်းပါတယ်။ ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲနဲ့ ရှုစရာ အာရုံတွေကလဲ အလိုလို ထင်ရှားပေါ်နေတယ်။ ရှုသိမှုကလဲ သူ့အလိုလိုဘဲ တစဉ်တတန်းတည်း ကြာရှည်စွာ ဖြစ်နေ တယ်။

ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်နေတဲ့ အခါမှာ ဂုဏ်ခြောက်ထွေ ဆိုတဲ့ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံနေပါတယ်။ အဲဒါကို ယခု ရှင်း လင်းပြောရမယ်။ “ငါးအင် ပယ်လေ၊ ဂုဏ် ခြောက်ထွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ် ဆောင်ပုဒ်ထဲက ဂုဏ် ခြောက်ထွေနဲ့ ပြည့်စုံရမယ် ဆိုတာက အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လိုဝေဖန်ထားသလဲဆိုတော့-

အင်္ဂါ ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပုံ

ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော ဟောတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ကထဉ္စ၊ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့်။ ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော၊ အင်္ဂါခြောက် ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။ အင်္ဂါခြောက် ပါးနှင့် ပြည့်စုံတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲတဲ့။ ဒီလို ရှေးဦးစွာ မေးပြီးတော့ ဒီလို ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နေဝ
သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ
သတော သမ္ပဇာနော—တဲ့။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဓ၊ ဤသဘာဝတော်၌။ ဘိက္ခု၊
ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်
ပြီး၍။ နေဝ သုမနော ဟောတိ၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလဲ
မဖြစ်ပါဘူး - တဲ့။ ဒီပါဠိထဲမှာ ဒိသ္မာ၊ မြင်ပြီး၍ - လို့
ဆိုထားတယ်နော်။ အဲဒါကို သတိပြုရမယ်။ ကျမ်းစာတွေ
ထဲမှာ အရေးကြီးတဲ့ အဆစ်အပိုင်းကလေးတွေ ရှိတယ်။
အဲဒီ အဆစ်အပိုင်းကလေးတွေ သတိမပြုဘဲ အမှတ်တမဲ့
ယူသွားယင် လိုရင်း အဓိပ္ပါယ် ပျောက်သွားတတ်တယ်။
ဒိသ္မာ၊ မြင်ပြီး၍—တဲ့။ မြင်ပြီးတဲ့အခါ ကိလေသာ မဖြစ်ဘို့
လိုပါတယ်။ ဒါမှ ချီးကျူးစရာ ကောင်းတယ်။ မမြင်ရ
မသိရတဲ့ အာရုံနဲ့ စပ်ပြီး ကိလေသာ မဖြစ်တာကတော့
ချီးကျူးစရာ မရှိပါဘူး။ မြင်မှ မမြင်ဘဲ သိမှ မသိရဘဲနဲ့ ဘယ်
နှယ် ကိလေသာ ဖြစ်မလဲ၊ ကိုယ်မတွေ့ဘူးတဲ့ လူတယောက်
ဆိုပါတော့ မိန်းမဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ယောက်ျားဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အဲဒီ
လို လူကို ချစ်လဲ မချစ်ဘူး၊ မုန်းလဲ မမုန်းဘူးဆိုယင် အဲဒါ
ဘာ အံ့ဩစရာရှိလဲ၊ ဘာမှ အံ့ဩစရာမရှိဘူး။ ကိုယ်က တွေ့ဘူး
လျက်သားနဲ့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချစ်စရာကောင်းလျက်သားနဲ့
မချစ်ဘူး၊ မုန်းစရာကောင်းလျက်သားနဲ့ မမုန်းဘူးဆိုယင်၊ ဒါ
ကိုသာ ချီးကျူးစရာရှိပါတယ်။ ယခု ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် (သို့မ

ဟုတ်) အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အဲဒီအဆင်း အဲဒီလူကို မြင်ပါတယ်။ မြင်သော်လည်း သူ့မှာ-နေဝ သုမနော ဟောတိ။ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလဲ မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့။ ဝမ်းသာစရာ အဆင်း မြင်ရလို့လဲ ဝမ်းမသာဘူး။ ယခု လူတွေဟာ ကိုယ်ချစ်ခင် မြတ်နိုးတဲ့ အာရုံကလေးတွေကို တွေ့တဲ့အခါ ဝမ်းသာတယ်။ သားချစ်သမီးချစ်ကလေးတွေကို မြင်ရလို့ရှိယင် ပြုံးပြုံးပြုံးပြုံးနဲ့ ဝမ်းသာတယ်။ လိုချင်စရာကောင်းတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းကလေးတွေကို အလွယ်တကူနဲ့ ရလို့ရှိယင် ဝမ်းသာတယ်။ အဲဒီလို မြတ်နိုးစရာ ဝတ္ထုကလေးတွေကို တွေ့ရပေမယ့်လို့ ဒီယောဂီ ဒီအရိယာပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်နိုးခြင်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့။ ပြီးတော့ မကောင်းတဲ့ အာရုံတွေ မုန်းစရာ ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့ရတဲ့အခါမှာ လူတွေက စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်တတ်တယ်။ ယခု ယောဂီကတော့ အဲဒီလိုလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ န ဒုမ္မနော ဟောတိ။ နှလုံးမသာလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် စက္ခုနာ၊ မျက်စိဖြင့်။ ရူပံ၊ အဆင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ပြီး၍။ နေဝ သုမနော ဟောတိ။ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလဲ မဖြစ်။ န ဒုမ္မနော ဟောတိ။ စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုးခြင်း နှလုံးမသာခြင်းလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် ဘယ်လို ဖြစ်နေသလဲ ဆိုတော့-ဥပေက္ခာ ကော ဝိဟရတိ။ မချစ်မမုန်း ညီတူညီမျှ သိရုံသိရုံကလေးဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်တဲ့။ ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်နေသလဲလို့ ဆိုတော့-သတော၊ အမှတ်ရသည် ဖြစ်၍။ သမ္ပဇာနော၊ မှန်စွာ သိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေလို့ပါတဲ-တဲ့။ အမှတ်ရပြီးတော့ အမှန်အတိုင်း သိနေလို့ပါတဲ-တဲ့။ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို အမှတ်ရပြီးတော့ ရုပ်သဘော နာမ်သဘော အနိစ္စ ဒုက္ခ

အနတ္တ သဘောကလေးတွေကို အမှန်အတိုင်း သိနေလို့ပါတဲ့-
တဲ့၊ အဲဒါ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒါကို ဘုန်းကြီး
က ဆောင်ပုဒ်ပေးထားပါတယ်၊ ဆိုကြရမယ်။

အဆင်းမြင်ရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ-ဆို။

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊
ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော-ဆိုတဲ့ ဒီပါဠိ
တော်ထဲက စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ-ဆိုတဲ့ ပါဠိအရ အဆင်းမြင်
ရာ-လို့ ဆိုထားပါတယ်၊ သတော-ဆိုတဲ့ ပုဒ်အရ ရှုမှတ်ခါ-လို့
ဆိုထားပါတယ်၊ သမ္ပဇာနော-ပုဒ်အရ မှန်စွာ သိပါစေ-လို့
ဆိုထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ဆိုပေမယ့်လို့ အလွတ်
လျှောက်ရေးထားတာ မဟုတ်ဘူး၊ ပါဠိတော်ရဲ့ ဘာသာပြန်
ပါတဲ့၊ “အဆင်းမြင်ရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ”အဆင်း
မြင်လျှင် ရှုမှတ်ပြီးတော့ ရုပ်နာမ်သဘောတရား အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တသဘောတရားကို မှန်စွာသိပါစေလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊
အဲဒီလို မှန်စွာသိတော့ ဘာဖြစ်သလဲ ဆိုယင်—

ဝမ်းသာ မဖက်၊ စိတ်မပျက်၊ ရှုလျက် လျစ်လျူ နေ-ဆို။

မှန်စွာသိနေယင် ဝမ်းသာမှုလဲ မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့၊ စိတ်ပျက်
မှုလဲ မဖြစ်ပါဘူး-တဲ့၊ လျစ်လျူရှုပြီး နေနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီ
အကျိုးကို ရပါတယ်-တဲ့၊ ဘယ်လို ဝမ်းသာစရာ ကောင်းတဲ့
အဆင်းကို မြင်ရပေမယ့်လို့ ဝမ်းမသာဘူး၊ ဘယ်လို စိတ်ပျက်
စရာ ကောင်းတာကို မြင်ရပေမယ့်လို့ စိတ်မပျက်ဘူး၊ ဘယ်လို
ဖြစ်နေတုံးဆိုယင် လျစ်လျူရှုပြီးတော့ နေပါတယ်-တဲ့၊ ဒီလို
နေနိုင်တာက ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်လဲလို့ဆိုယင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တဲ့၊

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း ဘယ်အခါမဆို ဒီအတိုင်း လျစ်လျူရှုပြီး နေနိုင်တာဘဲ၊ ဘယ်လောက် ချစ်စရာ ကောင်းတဲ့ နှစ်သက်စရာကောင်းတဲ့ အာရုံကို တွေ့ရသော်လဲ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ချစ်ခြင်း မရှိဘူး၊ ဝမ်းသာခြင်း မရှိဘူး၊ ဘယ်လောက် စိတ်ပျက်စရာ ရှံစရာ မုန်းစရာကောင်းတဲ့ အာရုံကို တွေ့ရသော်လဲ စိတ်ပျက်ခြင်း မုန်းခြင်း ရှံခြင်း မရှိဘူး၊ အဲဒီ အဆင်းကလေး အဲဒီ မြင်မှုကလေးရဲ့ အဖြစ် အပျက်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိပြီးတော့ လျစ်လျူရှုနေနိုင် ပါတယ်တဲ့၊ သိရုံမျှ သိရုံမျှကလေးနဲ့ ရှုပြီးတော့ သွားနေပါ တယ်တဲ့၊ ဒါဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဂုဏ်ဘဲ။

ဒါဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က အဲဒီ ရဟန္တာလို ဖြစ်အောင် အားထုတ်လို့ ဖြစ်ပါ့မလားလို့ ဆိုတော့ ဖြစ်ပါတယ်၊ အဋ္ဌ- ကထာမှာ “ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာရူသုသည်။ တံ၊ ထိုဆဋ္ဌဂုံ ပေက္ခာကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်တယ်” လို့ ဆိုထားပါတယ်၊ ဖြစ်ပုံကတော့ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း နာမ ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က စပြီး အစဉ်အတိုင်း တက်လာလို့ သင်္ခါ ရူပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခုလို ဟောရုံမျှ နာရုံမျှနဲ့တော့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်လို့ ဝန်မခံနိုင်ပါဘူး၊ တကယ်တမ်း တင်းတင်းရင်းရင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ် ယင် ဖြစ်မယ်လို့သာ ပြောနိုင်ပါတယ်။

ကိုယ့်ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်

တချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေက တပည့်တွေကို မြှောက်ပင့်ပြီးတော့ ဟောတတ်ကြပါတယ်၊ သူ့တရားကို

နာလိုက်လို့ရှိယင် တကြိမ်နာရုံနဲ့ သောတာပန် ဖြစ်တယ်။
 ၂-ကြိမ်နာယင် သကဒါဂါမ် ဖြစ်တယ် စသည်ဖြင့် ပေါ့လေ။
 ဝါဒဖြန့်တဲ့ သိမ်းသွင်းတဲ့ သဘောပါဘဲ။ အဲဒါ ဆရာပြောတဲ့
 အတိုင်း မိမိမှာ ဖြစ်တယ် မဖြစ်ဘူးဆိုတာကို ယခုပြောခဲ့တဲ့
 ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်နဲ့ရော ဓမ္မာဒါသတရားတော်နဲ့ရော ကိုယ့်
 ဟာကိုယ် စစ်ဆေးကြည့်ဘို့ လိုပါတယ်။ ဆရာက သောတာပန်
 ဖြစ်ပြီလို့ ပြောတာနဲ့ ကိုယ်က ဘာမှမသိဘဲနဲ့ ယောယောင်ပြီး
 ဖြစ်နေလို့တော့ နေရာမကျဘူး။ သောတာပန်ဆိုယင် ဘုရား၏
 ဂုဏ်တွေကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့သိပြီးတော့ ဘုရားအပေါ်မှာ
 ယုံကြည်မှု ခိုင်မြဲနေရမယ်။ အသက်ကို သတ်ပစ်မယ်လို့
 ဆိုတောင်မှလဲ ဘုရားကို မစွန့်လွှတ်နိုင်အောင် ယုံကြည်မှု
 ခိုင်မြဲနေရမယ်။ အဲဒါကို ဗုဒ္ဓ အဝေစ္စပဿာဒ-ခေါ်တယ်။
 ဘုရား၌ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့သိပြီး ယုံကြည်တဲ့ ကြည်ညိုတဲ့ သဒ္ဓါ
 တရားတဲ့။ အဲဒါဟာ ဓမ္မာဒါသတရား တခုပါဘဲ။ တရားမှန်
 တခု၊ မှန်နှင့်တူတဲ့ တရားဂုဏ်အင်္ဂါ တခုပါဘဲ။ အဲဒါကို တိုတိုနဲ့
 မှတ်ရအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားတယ်။

ဗုဒ္ဓစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီ၊ ယုံကြည်မြဲလှစွာ-တဲ့။

တရားအားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့
 အတိုင်း ရုပ်နဲ့နာမ်မျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာကိုလဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရ
 တယ်။ ရုပ်နာမ်တွေ အားလုံး ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတယ်။
 မမြဲဘူး။ ဆင်းရဲချည်းဘဲ။ အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘော
 တရားမျှချည်းဘဲ ဆိုတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
 နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ဖလသမာပတ်ဝင်စားပြီးတော့ ဖိုလ်
 ဉာဏ်ဖြင့်လဲ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားကို

ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဘဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်သွားတယ်။
ဆေးစားလို့ ရောဂါပျောက်တဲ့ လူက ဆေးဆရာရဲ့ စွမ်းရည်
ကိုသိပြီး ယုံကြည်တာလိုပါတဲ။ ထို့အတူ မင်္ဂတရား ဖိုလ်
တရား နိဗ္ဗာန်တရားကိုလဲ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက် တွေ့ပြီး
ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်တယ်။ တရားကျင့်သုံးပြီး မင်္ဂ ဖိုလ် ရောက်
နေတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း သံဃာတော်ကိုလဲ မိမိလို
ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေဘဲလို့ ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်တယ်။ အဲဒါတွေလဲ
ဓမ္မာဒါသခေါ်တဲ့ တရားမှန်တွေပါဘဲ။

ဓမ္မစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီ၊ ယုံကြည်မြဲလှစွာ၊
သံဃစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီ၊ ယုံကြည်မြဲလှစွာ-တဲ့။

ပြီးတော့ အရိယာတို့ မြတ်နိုးတဲ့ ငါးပါးသီလနဲ့လဲ ကျိုး
ခြင်း ပျက်ခြင်းမရှိဘဲ ခိုင်မြဲပြည့်စုံနေတယ်။ ဒါလဲ ဓမ္မာဒါသ
တခုဘဲ။

အရိယာကန္တ၊ ငါးသီလ၊ လုံးဝ ပြည့်စုံရာ။
မြတ်သောတာပန်၊ တရားမှန်၊ လေးတန် စုံလင်ဆု-တဲ့။

ဒီဓမ္မာဒါသတရား ၄-ပါးနဲ့ တိုက်ဆိုင်ကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။
ဒီအထဲမှာ ငါးပါးသီလနဲ့ ပြည့်စုံတယ်ဆိုတာက သူ့ပင်ကိုယ်
ရင်း သဘောအတိုင်းကို စင်ကြယ်ပြီး ပြည့်စုံနေရမှာ၊ ငါက
တရားအားထုတ်နေတာဘဲ ဒီသီလကို လုံအောင်စောင့်မှတ်လို့
ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ချုပ်တီးပြီး စောင့်နေရတာမျိုး ကိုတော့
မဆိုလိုပါဘူး။ ကျူးလွန်လိုတဲ့စိတ်၊ ကျူးလွန်နိုင်အောင်
ပြင်းထန်တဲ့စိတ်ကို မဖြစ်လာဘဲ ကင်းငြိမ်းပြီး ပြည့်စုံနေတာကို
သာ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါ ပြည့်စုံပြီလား မပြည့်စုံသေးဘူး

လားဆိုတာ စစ်ဆေးကြည့်ဘို့ လိုပါတယ်။ ဒီလို စစ်ဆေး
မကြည့်ယင် ဟိုဒကာတယောက်လို သောတာပန်လူထွက်
ဖြစ်သွားမှာ စိုးရိမ်ရတယ်။

သောတာပန် လူထွက်

တခါက ဒကာတယောက်က ဘုန်းကြီးထံ လျှောက်ထား
ဘူးပါတယ်။ အဲဒီ ဒကာဟာ အောက်တန်းစား သာမန် ဒကာ
မဟုတ်ပါဘူး။ ခေတ်ပညာလဲတတ် ဗဟုသုတလဲ အတော်
အတန် ပြည့်စုံတဲ့ အထက်တန်းစား ဒကာတယောက်ပါ။
သူက ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတပါးထံမှာ တရားအားထုတ်ပါသတဲ့။
အားထုတ်ပြီးတဲ့အခါမှာ သူ့ဆရာက သူ့ကို သောတာပန်
ဖြစ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ပေးပါသတဲ့။ အရိယာတရားနှင့်စပ်ပြီး ဒီလို
အဆုံးအဖြတ်မျိုးကို ဘုရားမှတစ်ပါး ဘယ်ရဟန္တာ ဘယ်
မထေရ်ကမှ ပေးဘူးတယ်ဆိုတာ ပိဋကစာပေမှာ မရှိပါဘူး။
ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ဒီလို မဆုံးဖြတ်ကောင်းဘူးလို့ဘဲ အမြဲ
တမ်း ပြောပြနေပါတယ်။ ဉာဏ်စဉ်တရားကိုသာ ဟောပါ
တယ်။ အဲဒီ ဉာဏ်စဉ်တရားနဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး သူ့ဟာသူဘဲ
ဆုံးဖြတ်ဘို့ တာဝန်ပေးထားပါတယ်။ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ ဒကာ
ကတော့ သူ့ဆရာက သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်
တာနဲ့ သူကလဲ သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ယုံကြည်ယူဆပြီးတော့
ငါးပါးသီလကိုလဲ လုံခြုံအောင် စောင့်နေပါသတဲ့။ တနေ့သော
အခါကျတော့ သူ့ကိုးကွယ်နေတဲ့ အခြား ဆရာတော်ကြီး
တပါးထံသွားပြီးတော့ သူ တရားအားထုတ်ခဲ့ပုံ တွေ့မြင်ပုံနှင့်
တကွ သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ပေးပုံတွေကို လျှောက်
ပါသတဲ့။ အဲဒီ ဆရာတော်ကြီးက ဘုန်းကြီးတို့နှင့်လဲ ရင်းပါ

တယ်၊ ဆရာလိုဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်၊ ပိဋကစာပေမှာ ကောင်း
ကောင်း တတ်ကျွမ်းတဲ့ ဆရာတော်ကြီးပါဘဲ၊ ယခုထက်ထိလဲ
ရှိပါသေးတယ်၊ အသက်တော်က ၈၀-ကျော် ၉၀-နီးပါး
ရှိနေပါပြီ။ အဲဒီ ဒကာရဲ့ လျှောက်ပုံက—

တပည့်တော်ဘုရား၊ တရား အားထုတ် ထားပါတယ်၊
ကိုယ်ထဲမှာ ရှုလိုက်ယင် ဓာတ်တွေ သဘောတရားတွေ တရုရု
တမ္မမ္မနဲ့ ပေါ်နေပါတယ်၊ ဆရာကလဲ သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့
ဆုံးဖြတ်ပါတယ်၊ တပည့်တော်ကလဲ သောတာပန် ဖြစ်ပြီလို့
ယုံကြည်နေပါတယ် ဘုရားလို့ သူက လျှောက်သတဲ့။

ဒီတော့ အဲဒီဆရာတော်ကြီးက ဘယ်နှယ် ပြောသလဲဆို
ယင် “မင်းဟာ ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူး တဲ့၊ မင်းဟာ တရားကို
မဟုတ်သေးဘူး၊ သောတာပန်ဖြစ်ဘို့ ဆိုတာကတော့ အဝေး
ကြီးဘဲ၊ မင်းဥစ္စာ ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူး” လို့ အဆုံးအဖြတ်
ပေးလိုက်သတဲ့။ ပြီးတော့ အဲဒီဒကာက သူ့ဖြစ်ပုံကို ဆက်ပြီး
ပြောပါတယ်၊ “ဒါနဲ့ ဘုရား အဲဒီကထဲက စပြီးတော့ မင်း
ဟာ ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူး” လို့ ဆရာတော်ကြီးက ပြောလိုက်
တဲ့အတိုင်း တပည့်တော်ဟာ ဘာမှ မဟုတ်သေးဘဲ ဖြစ်နေပါ
တယ်၊ အစတုန်းကတော့ တပည့်တော်ဟာ သောတာပန်ဖြစ်
နေတယ် ဆိုတာနဲ့ သောတာပန် အကျင့်နဲ့ ညီအောင် ငါးပါး
သီလကို လုံလုံခြုံခြုံနဲ့ စောင့်နေခဲ့ပါတယ်၊ ယခုတော့ ဆရာ
တော်ကြီးက ‘ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူး’ လို့ ပြောတာနဲ့ တပည့်
တော်ဟာ ငါးပါးသီလတောင် မလုံတော့ဘူးဘုရား” လို့ အဲဒီ
ဒကာက ပြောပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးက သူ့ကို အားပေးလိုက်ရသေးတယ်။ “ဟာ ဒကာ ဒီလိုမလုပ်နဲ့၊ အစက ကိုယ့်ဟာကို သောတာပန် ဖြစ်နေမှတော့ ဘယ်သူက ဘာပြောပြော၊ ဖြစ်မြဲသာ ဖြစ်နေ၊ နောက်ပြန်မဆုတ်နဲ့၊ ငါးပါးသီလလဲ စောင့်မြဲ စောင့်နေပေါ့”လို့ ဘုန်းကြီးက အားပေးစကား ပြောလိုက်ရသေးတယ်။ အဲဒီ ဒကာလို့ သောတာပန်လူထွက် မဖြစ်ဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ကိုယ်တိုင်တွေ့မှ သိမှာ

ဘုန်းကြီး ယခုပြောနေတဲ့ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာကတော့ တကယ်ကို ဖြစ်တာပါ။ ဖြစ်ပုံကတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တဲ့ အခါမှာ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း အဆင်းကို ရှုမှတ်ပြီး အဖြစ်အပျက်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိနေပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဝမ်းသာစရာ အာရုံကိုတွေ့ပေမဲ့ ဝမ်းမသာဘဲနဲ့ သိရုံမျှ ရှုနေနိုင်ပါတယ်။ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်တွေ့မှ သိမယ်။ အဲဒါဟာ သောတာပန် မဖြစ်သေးပါဘူး၊ ပုထုဇဉ်ဘဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒီသင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်က အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ဘယ်လို နှစ်သက်စရာ ကောင်းတဲ့ အာရုံကို မြင်ရပေမဲ့ သူ့မှာ နှစ်သက်မှု မဖြစ်ဘူး၊ ဘယ်လို နှလုံးမသာစရာ အာရုံကို မြင်ပေမဲ့ ဘာမှ မဖြစ်ဘူး၊ သူက သည်းခံနိုင်တယ်။ သိရုံ သိရုံကလေးဘဲ သိ သိ သွားနေတယ်။ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွား၊ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားနဲ့ ဖြစ်ပျက်တဲ့ သဘောကလေးတွေကို သိသိ သွားနေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဒီ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေတာ၊ အင်မတန်ကို ကြည်ညို

စရာ ကောင်းပါတယ်။ သူများကတော့ မသိလို့ မကြည်ညို ချင်နေပါစေ၊ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်တော့ ကိုယ်တိုင် တွေ့နေတာမို့ သိပ်ကြည်ညိုစရာ ကောင်းတာ။ စိတ်ကလေး က အင်မတန် သိမ်မွေ့ နူးညံ့ နေတယ်။ လောဘ ဖြစ် စရာ အာရုံမှလဲ လောဘ မဖြစ်၊ ဒေါသ ဖြစ်စရာ အာရုံ မှလဲ ဒေါသ မဖြစ်၊ ဝမ်းသာစရာမှလဲ ဝမ်းမသာဘူး၊ စိတ်ပျက်စရာမှလဲ စိတ်မပျက်ဘူး၊ သူ့ ဟာ တခါထဲ ညီမျှနေ တာဘဲ၊ တနာရီ အားထုတ်နေယင် တနာရီလုံး၊ ၂-နာရီ ၃-နာရီ အားထုတ်နေယင် ၂-နာရီလုံး ၃-နာရီလုံး၊ တနေ့လုံး အားထုတ်နေယင် တနေ့လုံး သိရုံ သိရုံကလေး သိ သိပြီး မပြတ်သွားနေတယ်။ ဘာမှ အရှုပ်အထွေး မရှိဘူး၊ အင်မတန် ကို ကောင်းတာ။ အဲဒီလို တရားအရသာတွေများ တွေ့ချင် ယင် အားထုတ်ကြပေတော့၊ ကိုယ်တိုင်အားထုတ်မှ တွေ့မှာ၊ ဘုန်းကြီးတို့က ပြောရုံနဲ့တော့ ဒီတရားအရသာတွေက ပေါ် မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်က “ရဟန္တာအသွင်၊ ယောဂီရှင်၊ ရှုလျှင် ဖြစ်နိုင်ပေ” တဲ့၊ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဆိုတာ ရဟန္တာမှာဖြစ်တဲ့ ဂုဏ်တွေပါ၊ ဒါပေမယ့်လို့ ဝိပဿနာယော- ဂီပုဂ္ဂိုလ်မှလဲ ရှုယင် အားထုတ်ယင် ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ အဋ္ဌက- ထာက ဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီအတိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားပါတယ်။

ရဟန္တာအသွင်၊ ယောဂီရှင်၊ ရှုလျှင် ဖြစ်နိုင်ပေ—ဆို။

ဝမ်းသာစရာ အာရုံကို မြင်ရလို့လဲ ဝမ်းမသာဘူး၊ စိတ် ပျက်စရာအာရုံကို မြင်ရလို့လဲ စိတ်မပျက်ဘူး၊ သိရုံမျှ သိရုံမျှ လျစ်လျူရှုနေနိုင်တာဟာ ရဟန္တာရဲ့ဂုဏ်ဘဲ၊ ဒါပေမယ့်

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှလဲ ရှုလို့ရှိယင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်
တော့ ဒီဂုဏ်ဟာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ် တဲ့။ ဖြစ်သလား မဖြစ်ဘူး
လားဆိုတာ ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်ကြည့်ပေါ့၊ စမ်းသပ်ကြည့်
ယင် သေသေချာချာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ထို့အတူ အသံကြားရာ အနံ့နံရာစသည် အကုန်လုံး နည်း
တူ သွားပေတော့၊ ဒါတွေကတော့ အတိုချုံးပြီး ပြောရ
တော့မယ်၊ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ အတိုချုံးပြီး ရေးထားတယ်၊
ကဲ တပုဒ်စီ တပုဒ်စီ ဆိုသွားကြစို့။

အသံ ကြားရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ—ဆို။

အနံ့ နံရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ—ဆို။

အရသာ သိရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ—ဆို။

အတွေ့ ထိရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ—ဆို။

သဘော သိရာ၊ ရှုမှတ်ခါ၊ မှန်စွာ သိပါစေ—ဆို။

ဝမ်းသာမဖက်၊ စိတ်မပျက်၊ ရှုလျက် လျစ်လျူနေ—ဆို။

ရဟန္တာအသွင်၊ ယောဂီရှင်၊ ရှုလျှင် ဖြစ်နိုင်ပေ—ဆို။

အဲဒါအကုန်လုံး ဒွါရ ၆-ပါးက ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာ ဖြစ်ပုံတွေ
ပါတဲ့၊ အတိုချုံး ပြောရမယ်ဆိုယင်၊ ဒွါရ ၆-ပါးက ဘယ်လို
ကောင်းတဲ့ အာရုံနဲ့ တွေ့တွေ့၊ ဘာကိုဘဲ မြင်မြင်၊ ဘာကိုဘဲ
ကြားကြား၊ ဘယ်လို အနံ့ကိုဘဲ နံနံ၊ ဘယ်လို အရသာကိုဘဲ
စားရ စားရ၊ ဘယ်လို အတွေ့နဲ့ဘဲ တွေ့ တွေ့၊ ဘယ်လို
စိတ်ကူးတွေ ဘယ်လို ကောင်းတဲ့ အာရုံတွေဘဲ ပေါ်လာ
ပေါ်လာ၊ ဝမ်းသာပါနဲ့တဲ့၊ ဘယ်လို စိတ်ပျက်စရာ အာရုံ

နဲ့ဘဲ တွေ့ တွေ့၊ စိတ်မပျက်ပါနဲ့တဲ့၊ ဘယ်လို နေရမလဲဆိုတော့ သိရုံ သိရုံကလေး သိပြီးတော့ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေပါတဲ့၊ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး၊ ဖြစ်မှု ပျက်မှုက နှိပ်စက်နေလို့ ဆင်းရဲဘဲ၊ သူ့သဘော အတိုင်း ဖြစ်ပျက် သွားလို့ အနတ္တသဘောတရားမျှဘဲ ဆိုတာတွေဟာ ပါးစပ်က ရွတ်ဆိုနေရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ သူ့အလိုလိုကို သိနေတာတွေပါ၊ ရှုရင်း ရှုရင်း အလိုလိုကို အသိရှင်းနေတာတွေပါ၊ လက်နဲ့ကိုင် ကြည့်ရသလို သေသေ ချာချာ သိနေတာတွေပါ၊ အဲဒီလို သိနေတော့ ဝမ်းသာစရာတွေမှာလဲ ဝမ်းမသာဘူး၊ စိတ်ပျက် စရာတွေမှာလဲ စိတ်မပျက်ဘူး၊ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုပြီး နေပါတယ်တဲ့၊ တနာရီရှုနေယင် တနာရီလုံးလုံး သွားနေတာဘဲ၊ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘာပြောနေနေ၊ ဘာဆိုနေနေ၊ သူက ဂရုမစိုက်ဘူး၊ ရှုမြဲရှုသွားနေတာဘဲ၊ သူ့အမှတ်နဲ့ သူ့အာရုံနဲ့ သူ့သတိနဲ့ ရှုမြဲရှုသွားနေတာဘဲ၊ နှစ်နာရီလဲ သွားတာဘဲ၊ သုံးနာရီလဲ သွားတာဘဲ၊ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်၊ ဣရိယာ ပုထ်တွေလဲ မျှနေတယ်၊ ညောင်းခြင်း ကိုက်ခဲခြင်း မခံသာ ခြင်းမရှိဘူး၊ ဒီဉာဏ်ရောက်ယင် မူလကရှိနေတဲ့ ရောဂါဝေဒနာ တွေတောင် ပျောက်နေတယ်၊ အချို့ယောဂီမှာ ရောဂါဟာ လုံးလုံးကို ပျောက်သွားတယ်၊ နောက်လဲ မပေါ်လာတော့ဘူး၊ တခါထဲကို ပျောက်သွားတယ်၊ အင်မတန်ကောင်းပါတယ်။

ဒွါရ ၆-ပါးမှာ အညီအမျှရှုနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ဒီဂုဏ်တွေဟာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမြဲတမ်း ပြည့်စုံပါတယ်၊ ဒီပြင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မှာတော့ အားထုတ်နေတဲ့ အခါလောက်သာ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာယောဂီပုဂ္ဂိုလ်လဲ အားထုတ်လို့ ရှိယင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံပြီးတော့ နေနိုင်ပါ

တယ်။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ရဟန္တာရဲ့ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံပြီး နေလို့ ရှိယင် အင်မတန် ဝမ်းသာစရာကောင်းတာပေါ့။ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် သိပ်ကြည်ညိုစရာ ကောင်းတာဘဲ။ သူများက သိမယ် ဆိုယင်လဲ အင်မတန်ကြည်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘာမသိ ညာမသိနဲ့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်မှားမိတဲ့ သူတွေမှာလဲ အများကြီး အပြစ်တွေ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါ သတိပြု စရာအချက်တွေပါဘဲ။ ပြီးတော့ အဲဒီ တရားကလေးတွေကို အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါမှာ အားထုတ်ကြည့်ဘို့ရာလဲ မမေ့ ကြနဲ့ပေါ့လေ။ ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်စား တဆင့်ဟောကြားရတာဘဲ။ ဟောရုံသာ ဟောနိုင်ပါတယ်။ ဘုရားတောင်မှ ဟောရုံသာ ဟောနိုင်တာဘဲ။ ဒီထက်ပိုပြီး မတတ်နိုင်ဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကိုယ်တိုင်ကျင့်မှ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိမှာ။ ဒီတော့ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာအကြောင်းကို ဒါလောက်ပြော ယင် တော်လောက်ပါပြီ။ အချိန်ရှိယင်တော့ ပြောဘို့ရာ တော်တော်များများ ရှိပါသေးတယ်။

သီးသန့် သစ္စာတွေ

“ငါးအင်ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ခြောက်ထွေ၊ စုံစေစောင့်တပါး” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ နိဝရဏ ငါးပါးပယ်ပုံကို ပြောပြီးပြီ။ ဂုဏ်ခြောက်ထွေနဲ့ ပြည့်စုံပုံလဲ ပြောပြီးပြီ။ အစောင့်တပါးနဲ့ ပြည့်စုံပုံလဲ ပြောပြီးပြီ။ ဒါတွေပြီးတော့ “လေးရပ်မှီကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာသီးသန့်များ” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ထဲက လေး ရပ်သောမှီရာကိုမှီပုံတွေလဲ ပြီးသွားပြီ။ သစ္စာသီးသန့်တွေ ပယ် ပုံကတော့ အတိုချုပ်ပဲ ပြောရတော့မယ်။ ဒါကတော့ အတို ချုပ်ဆိုယင် သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဒီနှစ်ခုပါဘဲ။ လောကမှာ

သဿတဒိဋ္ဌိ အယူရှိနေတဲ့သူက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟာ သေပြီး
 တော့လဲ တည်မြဲတည်နေတယ်၊ တနေရာရာမှာ အသက်ကောင်
 အလိုက် ပြောင်းရွှေ့ပြီး ရှိမြဲရှိနေတယ်လို့ ထင်တယ်၊ အဲဒီလို
 ထင်နေတဲ့ မိမိအယူသာမှန်တယ်၊ ဒီပြင် အယူဝါဒတွေ အကုန်
 မှားတယ်လို့ သူကပယ်တယ်၊ ဒါဟာ မိစ္ဆာအယူရှိတဲ့ သူတွေရဲ့
 လမ်းစဉ်ဘဲ၊ ကိုယ့်အယူကို မှန်တယ်၊ သူများအယူကို မှား
 တယ်လို့ ဒီလိုယူရမှာဘဲ၊ သူများအယူကို မှန်တယ်ဆိုယင် ကိုယ့်
 အယူကို မှားတယ်ဆိုရာ ကျနေမှာပေါ့။ ပြီးတော့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ
 အယူရှိတဲ့ သူကလဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟာ သေသွားယင် ဘာမှ
 မရှိတော့ဘူး၊ အကုန်လုံး ပျောက်သွားတယ်လို့ ဒီလို ယုံကြည်
 ယူဆထားတယ်၊ ဒါကြောင့် သူကလဲ သေပြီးတဲ့နောက်
 ဟိုဘဝ ဒီဘဝတွေ ရှိသေးတယ်ဆိုတာ အလကား အမှားတွေ
 မဟုတ်တဲ့ဟာတွေဘဲ ဆိုပြီး ပယ်ချတယ်၊ ယခုခေတ် ရုပ်ဝါဒ
 အယူမျိုးပါဘဲ။ အဲဒါတွေဟာ ကိုယ့်အယူနဲ့ ကိုယ်သာ မှန်နေ
 တယ်၊ သဘာဝဓမ္မ အစစ်အမှန်နဲ့ ချိန်ထိုး ကြည့်လိုက်ယင်
 တော့ အမှားတွေချည်းဘဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ မိစ္ဆာအယူတွေက
 သီးသန့် သစ္စာတွေတဲ့၊ အဲဒီ သီးသန့် သစ္စာတွေကိုလဲ ပယ်ရ
 မယ်တဲ့။ ဒါကတော့ အထူး ပယ်နေရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊
 ရှေ့ပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အစောင့် သတိကလေးနဲ့ အမြဲ
 မပြတ် ရှုမှတ်သွားယင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တော့
 ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံတယ်၊ အဲဒီကနေပြီး အစဉ်အတိုင်း
 တက်သွားယင် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ရောက်တော့ ဒီသီးသန့်
 သစ္စာတွေ အကုန်လုံး ကင်းပျောက် သွားပါတယ်၊ ဒီမိစ္ဆာ
 ဒိဋ္ဌိဘေးကြီးတွေ အကုန်လုံး ကင်းပျောက် သွားပါတယ်၊
 ဒါကြောင့် ဒါလဲ ပြီးပြီလို့ဘဲထားပါတော့။ တရားဟောဆိုတာ

ပြီးချင်လာတော့လဲ ပြီးပြီလို့ ပြောရတာဘဲ၊ မပြီးချင်သေးလို့ ဟောမယ်ဆိုယင်လဲ ဒီနေရာမှာ ဟောစရာတွေက တော်တော် များပါသေးတယ်။ ဒီ မိစ္ဆာအယူဝါဒ စွဲလမ်းပုံက ၁၀-မျိုး တောင် ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကို အန္တဂါဟိကဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။ အခါတိုင်းတော့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေတောင် ပေးထားပါ သေးတယ်။ ဒီ တခါတော့ စာရွက်ထဲ မပါပါဘူး။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်တွေက—

- (၁) သတ္တဝါ မပျက်စီးဘဲ အမြဲ တည်ရှိနေသည်။
- (၂) သတ္တဝါ သေလျှင် ပျက်စီးသည်။ အမြဲ တည်ရှိနေ သည် မဟုတ်။
- (၃) သတ္တဝါ အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိသည်။
- (၄) သတ္တဝါ အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိ။
- (၅) အသက်ကောင်နှင့် ရုပ်ကိုယ် အတူတူပင်။
- (၆) အသက်ကောင်က တခြား၊ ရုပ်ကိုယ်က တခြား။
- (၇) သတ္တဝါ သေပြီးနောက်လဲ ရှိသေးသည်။
- (၈) သတ္တဝါ သေပြီးနောက် မရှိတော့ပြီ။
- (၉) သတ္တဝါ သေပြီးနောက် ရှိလဲ ရှိ၏။ မရှိလဲ မရှိ။
- (၁၀) သတ္တဝါ သေပြီးနောက် ရှိသည်လဲ မဟုတ်။ မရှိ သည်လဲ မဟုတ်။

ဒါတွေဟာ သီးသန့်သစ္စာလို့ ခေါ်တဲ့ မိစ္ဆာအယူတွေရဲ့ ယူဆပုံ ဆောင်ပုဒ်တွေ ပါဘဲ။ ယခုတော့ အချိန်မရှိလို့ အကျယ် ရှင်းမပြနိုင်ဘူး။ ဒါလောက်နဲ့ဘဲ အပြီးသတ် လိုက်ကြ

ပါစို့။ “လေးရပ်မှီကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာ သီးသန့်များ-”
ဆိုတဲ့ ဒီဆောင်ပုဒ်အရပါဆိုယင် ငါးခု ပြီးသွားပြီ။

ရှာမှီးခြင်း သုံးမျိုး

ပြီးတော့ “ရှာမှီး ကင်းစင်၊ ကြံကြည်လင်၊ ထွက်ဝင်
ငြိမ်းစေသား”တဲ့။ ရှာမှီးမှု ကင်းရမယ်၊ ရှာမှီးမှုဆိုတာ
“ကာမေသနာ-ကာမဂုဏ်ကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝေသနာ-ဘဝကို
ရှာမှီးခြင်း၊ ဗြဟ္မစရိယေသနာ-မြတ်သောအကျင့်ကို ရှာမှီး
ခြင်း”လို့ သုံးမျိုး သုံးဆင့် ရှိတယ်။ ကာမဂုဏ်ကို ရှာမှီးခြင်း
ဆိုတာက ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို နှစ်သက်သာယာပြီး
လိုက်လံရှာမှီးနေတာကို ဆိုတာပါ။ အဲဒါဟာ ဘယ်ကျမှ
ငြိမ်းသလဲဆိုတော့ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သတိနဲ့ မပြတ်ရှုပြီး
အားထုတ်သွားလို့ရှိယင် သောတာပန်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့လဲ
သူက မငြိမ်းသေးပါဘူး။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်လို့လဲ မငြိမ်းသေး
ပါဘူး။ အနာဂါမ်ဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့မှ သူက ငြိမ်းသွား
တယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ကာမဂုဏ်ရှာမှီးမှုဟာ လုံးလုံး မရှိ
တော့ဘူး။ အကုန်လုံး ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီ အနာဂါမ်
အဖြစ်ကို ရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။
ဘဝရှာမှီးခြင်း ဆိုတာကတော့ အနာဂါမ်မှလဲ မငြိမ်းသေး
ဘူး။ ရူပဘဝ အရူပဘဝတွေကို အလိုရှိနေသေးတာ။ ကိုယ့်
ဘဝကလေးနဲ့ကိုယ် သာယာနေသေးတာ။ ရဟန္တာဖြစ်သွား
တော့မှ သူက ငြိမ်းတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်အောင်
အားထုတ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါတွေကလဲ အထူး
အားထုတ်ရတာတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ ရှေ့ပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့
သတိကလေးနဲ့ ရှုမှတ်ပြီး အစဉ်အတိုင်း လိုက်သွားလို့ရှိယင်

ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ အကုန်လုံး ငြိမ်းသွားတာပါဘဲ။
မြတ်သောအကျင့်ကို ရှာမှီးခြင်း ဆိုတာက မြတ်သော အကျင့်
မှန်ကို မသိသေးတဲ့ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဟိုအကျင့်က ဟုတ်နိုးနိုး၊
ဒီအကျင့်က ဟုတ်နိုးနိုးနဲ့ လိုက်လံရှာဖွေပြီး ယူဆနေတဲ့မိစ္ဆာ
အယူ မိစ္ဆာအကျင့်တွေကို ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ မိစ္ဆာ အယူ
ဆိုတဲ့ မြတ်သောအကျင့် ရှာမှီးခြင်းကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်
ရောက်တဲ့အခါမှာ မြတ်သော အကျင့်မှန်ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
တရားအကျင့်ကို သိသွားတဲ့အတွက် အဲဒီ မိစ္ဆာအယူတွေဟာ
အကုန်လုံး ငြိမ်းသွားပါတယ်။ အဲဒီ ရောက်အောင် အားထုတ်
သွားဘို့ပါဘဲ။

ကြံစည်မှုတွေလဲ ကြည်လင်ရမယ်

ပြီးတော့ “ရှာမှီး ကင်းစင်၊ ကြံကြည်လင်”တဲ့၊ ကြံစည်
မှုတွေလဲ ကြည်လင်ရမယ်။ ဒါကလဲ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းကို
သတိကလေးနဲ့ မှတ်နေယင် ပြည့်စုံသွားပါတယ်။ ကာမဝိတက်နဲ့
လိုချင်နှစ်သက်ပြီး ကြံစည်မိယင် အဲဒါကို မှတ်လိုက်၊ ပျောက်
သွားတယ်။ ဗျာပါဒဝိတက်နဲ့ သူတပါး သေပျက်ရေးအတွက်
ကြံစည်မိယင် မှတ်လိုက်၊ သူလဲ ပျောက်သွားတာဘဲ။ ဝိဟိံ သ
ဝိတက်နဲ့ ညှဉ်းဆဲဘို့ကြံမိယင် အဲဒါကိုမှတ်လိုက်၊ သူလဲပျောက်
သွားတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ကြံစည်မှုတွေဟာ ကြည်လင်ပြီးတော့
သွားပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတဲ့အခါမှာ
စိတ် အကြံအစည်ဟာ အမြဲမပြတ် ကြည်လင်သွားပါတယ်။
အဲဒီ ရောက်အောင် အားထုတ်ဘို့ပါဘဲ။ “ရှာမှီး ကင်းစင်၊
ကြံကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ငြိမ်းစေသား”တဲ့၊ ထွက်သက် ဝင်သက်
ငြိမ်းတဲ့ စတုတ္ထဈာန်နဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ အဲဒီ ဈာန်ကတော့

တသီးတခြား အားထုတ်ယူမှု ရတယ်၊ ဒါကတော့ ရဟန္တာဖြစ်ရုံနဲ့လဲ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာ မပြည့်စုံနိုင်ဘူး၊ အဘိညာဉ် ၆-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ဆဋ္ဌဘိညရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ တေဝိဇ္ဇရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဒီလို ထူးခြားတဲ့ ရဟန္တာတွေသာ ဒီစတုတ္ထဈာန်နဲ့ ပြည့်စုံပါတယ်၊ သုက္ခဝိပဿကလို့ ခေါ်တဲ့ ရဟန္တာတွေမှာတော့ ဒီဈာန်ကို မရဘူး၊ မရပေမဲ့ အဲဒီရဟန္တာတွေလဲ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ အခြားရဟန္တာတွေလို အတူတူ ရောက်တာပါဘဲ၊ ဒီဈာန်နဲ့ ပြည့်စုံယင်တော့ ပိုကောင်းတာပေါ့လေ၊ ဒါက အဆင့်အတန်းမြင့်တာပေါ့၊ ပဌမတန်းနဲ့ ဒုတိယတန်းလို့ ခွဲကြပါစို့၊ ဈာန်မရဘဲနဲ့ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရတယ်ဆိုယင် ဒုတိယတန်းပေါ့၊ သူက အညံ့စားပေါ့၊ ဈာန်လဲရတယ်၊ မဂ် ဖိုလ်ရပြီး ရဟန္တာလဲ ဖြစ်သွားတယ်ဆိုယင် သူက ပဌမတန်းပေါ့၊ သာပြီး ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို ပဌမတန်းက ပိုပြီး ကောင်းပေမဲ့ အားထုတ်တဲ့ ယောဂီက ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်နိုင်မှ ဖြစ်မှာ၊ ပြည့်စုံအောင် အားမထုတ်နိုင်လို့ရှိယင်တော့ ဒုတိယတန်းနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ယင်လဲ ကိစ္စပြီးတာပါဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ဘုရားရယ်၊ ဆဋ္ဌဘိညရဟန္တာရယ်၊ တေဝိဇ္ဇရဟန္တာရယ်၊ သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာရယ်လို့ ဘာမှ မထူးပါဘူး၊ ဆင်းရဲငြိမ်းတာ အတူတူချည်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ထွက်သက် ဝင်သက် ငြိမ်းတဲ့ စတုတ္ထဈာန်ဆိုတာကတော့ ရယင် သာပြီး ကောင်းပါတယ်၊ မရယင်လဲ ရဟန္တာ ဖြစ်တယ်ဆိုယင် ပြည့်စုံနေတာပါဘဲ၊ အဲဒါကို အထူး သတိပြုဖို့ပါဘဲ။

လွတ်ယင် လွတ်ကြောင်း သိသည်

နောက်ပြီးတော့ “စိတ်ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာလွတ်၊
 မချွတ် ဂုဏ်ဆယ်ပါး”တဲ့၊ ဒါကတော့ မုချပြည့်စုံရမည့်
 အရိယာဝါသတွေဘဲ၊ အစဉ်အတိုင်း အားထုတ်သွားလို့ရှိယင်
 စိတ်ကလေးဟာ ကောင်းစွာ လွတ်သွားပါတယ်တဲ့၊ ရာဂ
 ကိလေသာလက်မှလဲ လွတ်သွားတယ်၊ ဒေါသကိလေသာ၊
 မောဟကိလေသာ လက်မှလဲ လွတ်သွားတယ်၊ ဒါကတော့
 အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါ လုံးလုံးလွတ်သွားပါတယ်၊
 အဲဒါဟာ အရိယာဝါသ တခုပါဘဲ။ အဲဒီလို လွတ်သွားယင်
 လွတ်သွားပြီဆိုတာကိုလဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဘဲ သိတယ်၊ အဲဒီလို
 လွတ်သွားမှန်း ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆင်ခြင်ပြီး သိသွားတာဟာ
 သုဝိမုတ္တပညာ တဲ့၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေ မဖြစ်နိုင်အောင်
 လွတ်သွားပြီလို့ ဆင်ခြင်ပြီးသိတဲ့ ပညာပါဘဲ၊ ဒါလဲ အရိယာ-
 ဝါသတခုဘဲ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်အာရုံနဲ့ တွေ့တွေ့
 လွတ်လပ်နေတယ်၊ အချုပ် အချယ် အတွယ်အတာ မရှိဘူး၊
 ရာဂနဲ့ တွယ်တာမှု မရှိဘူး၊ ဒေါသနဲ့ တွယ်တာမှု မရှိဘူး၊
 မောဟနဲ့၊ မာနနဲ့ တွယ်တာမှု မရှိဘူး၊ ဘာ ကိလေသာနဲ့မှ
 တွယ်တာမှု မရှိဘူး၊ လုံးလုံး လွတ်လပ်နေတယ်၊ အဲဒါကို
 သုဝိမုတ္တစိတ္တော လို့ ဟောထားတယ်၊ ဆောင်ပုဒ်မှာတော့
 စိတ်ကောင်းစွာလွတ် လို့ ဆိုထားတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီလို
 လွတ်လပ်သွားကြောင်းကို ပြန်ဆင်ခြင်ပြီးတော့ သိသွား
 တယ်၊ အဲဒါက သုဝိမုတ္တပညော ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အရ
 ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်သွားပြီလို့ ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာ
 ပညာပါဘဲ၊ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်မှာ ပညာလွတ် လို့ ဆိုထား

ပါတယ်။ “ငါ့စိတ်တွေဟာ လွတ်လပ်နေတာဘဲ၊ ဘယ်မှာမှ အထိအငြိ မရှိဘူး၊ အကုန်လုံး လွတ်မြောက်နေတာဘဲ” ဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ပါဘဲ။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်တာကလဲ ရဟန္တာဖြစ်မှသာ ဆင်ခြင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သောတာပန်ဖြစ်ယင်လဲ ကိုယ့်မှာ ကိလေသာ တွေ ကင်းသွားသလောက် လွတ်မြောက်နေတာကို သိပါတယ်။ သူ့စိတ်ဟာ ရှေးကနဲ့ မတူဘူး၊ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို ရုပ်နာမ် တရားမျှဘဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိပြီးနေတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဆိုတဲ့ အကောင်ကလေး ပျောက်နေတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ဆီမှာ တရားအားထုတ်တဲ့ ဒကာကြီးတယောက်က ဒီလိုပြောဘူး တယ်။ ရှေးကတော့ ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ ပြန်စဉ်းစားလိုက် ယင် အကောင်ကလေး ရှိနေတယ်ဘုရားတဲ့၊ အသက်ကောင် ကလေးက ရှိနေတယ်၊ ယခုတော့ ဘုရား၊ စဉ်းစားတိုင်း စဉ်း စားတိုင်း ရုပ်နာမ်ချည်းဘဲ၊ ဖြစ်ပျက်တဲ့ တရားချည်းဘဲ ထင် ရှားတွေ့ရလို့ အကောင်ကလေး ပျောက်နေတယ်ဘုရားလို့ သူက ပြောတယ်။ အဲဒါဟာ သောတာပန်ကထဲက စပြီးတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ လွတ်နေတာကို သူ့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင် ပြီး ပြောတာပါဘဲ။ ဘုန်းကြီးတို့က ဟောရတာ မဟုတ်ပါ ဘူး၊ သူ့ဟာ နေရာအကျသားဘဲ၊ ဒီဒကာကြီးလဲ ယခုတော့ မရှိရှာပါဘူး၊ ကွယ်လွန်သွားပါပြီ။

ပြီးတော့ ဝိစိကိစ္ဆာ—ယုံမှားမှု တဲ့၊ ယုံမှားမှု ဆိုတာဟာ ယုံမှားစရာအကြောင်း မရှိသေးယင်တော့ သူက မဖြစ်ပေါ် လာသေးဘူး၊ ဘုရား တရား သံဃာနဲ့ စပ်ပြီးတော့ လူ တယောက်ယောက်က ယုံမှားဖြစ်လောက်အောင် ပြောယင်

ယုံမှားမှုက ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ တရား ရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မှာတော့ ယုံမှားမှုက မရှိတော့ဘူး။ ဘယ်သူက ဘယ်လိုပြော နေနေ၊ သူ့မှာတော့ ဘုရား တရား သံဃာနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ယုံ မှားမှု မရှိဘူး။ အဲဒါနဲ့စပ်ပြီးတော့ စိတ်လွတ်မြောက်နေတာ ဟာ သူ့မှာ ထင်ရှားနေတယ်။ အဲဒီနည်းဖြင့်ပေါ့လေ သော တာပန်လဲ သောတာပန်အလိုက် လွတ်မြောက်တယ်။ သက ဒါဂါမ်လဲ သကဒါဂါမ်အလိုက် လွတ်မြောက်တယ်။ အနာဂါမ် မှာတော့ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတွေမှ လွတ်မြောက်နေတာကို ထင်ရှားတွေ့နေတာဘဲ။ အဲဒါတွေက ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ကို သိရ မှာ။ သူများပြောရုံနဲ့ ယုံရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ကင်းသင့် ကင်းထိုက်တဲ့ ကိလေသာတွေ ကင်းနေတယ် ငြိမ်းနေတယ် ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း ရှင်းပြီး တော့ သိနေရမှာ။ ဒါကြောင့်မို့ စိတ်အလိုအားဖြင့်လဲ ကိလေ သာတွေမှ လွတ်မြောက်ရမယ်။ ပညာအလိုအားဖြင့်လဲ ဒီ ကိလေသာတွေ ငါ့မှာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ လွတ်မြောက်ကြောင်း ကို သိရမယ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီလို့ ယူဆထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သောတာပန်မှာ ကင်းသင့် ကင်းထိုက်တဲ့ ကိလေသာတွေ မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်ဘူးဆိုတာကို သိရမှာ။ အဲဒီကိလေသာ တွေ ဖြစ်နေလို့ရှိရင် သောတာပန် မဟုတ်သေးဘူးပေါ့။ မနေ့က ပြောခဲ့တာလို တချို့က သောတာပန်ဆိုတဲ့ အမည် ကိုလဲ ခံချင်သေး။ ဒုစရိုက်တွေလဲ ကင်းအောင် မရှောင်ချင် ဘူး။ သူတပါးအသက်လဲ သတ်ချင်သေး ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က “သောတာပန်ဟာ သူ့အသက်ကို သတ်ကောင်းတယ် သတ် နိုင်တယ်”လို့ ဆုံးဖြတ်လို့ ဆုံးဖြတ်နဲ့ ဒါကတော့ နေရာမကျ ဘူး။ အရက်ကြိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အရက်ကိုလဲ သောက်ချင်။

သောတာပန်လို့လဲ အမည်ခံချင်တော့ “သောတာပန်ဟာ အရက်လဲ သောက်ကောင်းတယ်” လို့ ဆုံးဖြတ်လို့ ဆုံးဖြတ်နဲ့ ဒါလဲ နေရာမကျဘူး၊ ဒီလို ကိုယ့်ဘက်ကို လိုက်ပြီး မတရား ဆုံးဖြတ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ တရားဘက်လိုက်မှပေါ့၊ အဲဒါကြောင့် “စိတ်ကောင်းစွာလွတ်” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်ကလဲ ကိလေသာ နယ်ပယ်က လွတ်မြောက်နေရမယ်၊ သောတာပန်လဲ သောတာပန်အလိုက် ကိလေသာက လွတ်မြောက်ရမယ်၊ သကဒါဂါမ်လဲ သကဒါဂါမ်အလိုက် လွတ်မြောက်ရမယ်၊ အနာဂါမ်လဲ အနာဂါမ်အလိုက် လွတ်မြောက်ရမယ်၊ ရဟန္တာဆိုယင်တော့ အကုန်လုံး လွတ်မြောက်ရမယ်၊ အဲဒီလို လွတ်မြောက်နေတာကိုလဲ ပြန်ဆင်ခြင်တိုင်း ဆင်ခြင်တိုင်း လွတ်မြောက်နေကြောင်း ထင်ရှားနေရမယ်၊ ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားနေရမယ်၊ စာတွေ့မဟုတ်ဘူး၊ ဖြစ်တတ်တဲ့ ကိလေသာတွေဟာ ရှေးတုန်းက တရားအားမထုတ်ခင်က ဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ယခု တရားထူးကို ရပြီးတဲ့အခါမှာ အဲဒီ ဖြစ်နေကျ ကိလေသာတွေ မဖြစ်လာတော့ဘူး ဆိုတာကို သက်သေခံအဖြစ်နဲ့ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် ထင်ရှားနေရမယ်၊ ဒါကို ဆိုလိုတယ်။

“စိတ်ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချွတ်ဂုဏ်ဆယ်ပါး”

“အရိယာဝါသ၊ ဟောဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား” တဲ့။

အရိယာဝါသတရားတွေကတော့ စုံပါပြီ၊ ပဌမက ၁၀-နာရီ တရားသိမ်းဘို့ ရည်ရွယ်ထားပေမဲ့ ၁၀-နာရီလဲ မသိမ်းနိုင်ဘူး၊ ယခု ၁၀-နာရီနဲ့ မိနစ် ၂၀-ရောက်သွားပြီ၊ ဒီကနေ့ည ဘုန်းကြီးဟောလာတာ ၂-နာရီလောက် ရှိသွားပြီ၊ ကဲ တရားပဲ့ သိမ်းကြစို့ရဲ့၊ ဆောင်ပုဒ်အချို့ကို ဆိုပြီး သိမ်းရမယ်။

တရားအဆုံး နိဂုံးချုပ်

ငါးအင်ပယ်လေ၊ ဂုဏ်ခြောက်ထွေ၊ စုံစေ စောင့်တပါး-ဆို။
လေးရပ်မှီကာ၊ ပယ်ရှင်းရာ၊ သစ္စာ သီးသန့်များ—ဆို။
ရှာမှီးကင်းစင်၊ ကြံကြည်လင်၊ ထွက်ဝင် ငြိမ်းစေသား—
ဆို။

စိတ်ကောင်းစွာလွတ်၊ ပညာလွတ်၊ မချွတ်ဂုဏ်ဆယ်ပါး—
ဆို။

အရိယာဝါသ၊ ဟောဖော်ပြ၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား—ဆို။

ရှုမှတ်ဆဲမှာ ကွယ်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရ၍ မမြဲဟု
သိတာက အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်။

အနိစ္စမြင်လျှင် ဒုက္ခထင်သည်။

ဒုက္ခထင်တော့ အနတ္တ မြင်သည်။

အနတ္တမြင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်၊ ပြေးဝင် ဆိုက်ရောက်သည်။

နိဗ္ဗာန် မြင်က၊ အပါယ်မှ၊ မုချ လွတ်မြောက်သည်။

နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်လျှင် အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် သော-
တာပန်ဖြစ်ပြီး အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်သွားပါတယ်။
အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အဲဒီ သောတာပန်အဖြစ်ကို ရောက်
သည်တိုင်အောင် “ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု၊ သတိပြု၊ စောင့်မှုအစဉ်
ထား”ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ အားထုတ်သွားကြည့် လိုပါ
တယ်။ ထို့ထက် တတ်နိုင်သေးယင်လဲ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ
ရောက်အောင် အားထုတ်သွားကြည့်ပါဘဲ။

ဤအရိယာဝါသ တရားတော်ကြီးကို ရိုသေစွာ ကြားနာရသော ဓမ္မသဝနကုသိုလ် စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ယခု တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ၁၀-ပါးသော အရိယာဝါသ တရားတို့ကို ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြ၍ အရိယာတို့၏ စံနေရာတည်းဟူသော အရိယာနေအိမ်ကြီးတွေကို ကိုယ်စီကိုယ်တည်း ဆောက်ကြ၍၊ ထိုအရိယာတို့၏ စံနေရာအိမ်ကြီးတွေနှင့် ခန့်ခန့် ညားညား တင့်တင့်တယ်တယ် လုံလုံခြုံခြုံ နေနိုင်ကြ၍၊ အပါယ်လေးပါး အစရှိသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ ဘေးရန်အန္တရာယ် ဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်ကြလျက် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု။

အရိယာဝါသတရားတော်ကြီး ပြီး၏။

နောက်ဆက်တွဲ

အမှတ်(၁)ရှင်းလင်းချက်

ဤအရိယာဝါသစာအုပ် စာမျက်နှာ ၇၄-၌ “ငါးပါးသီလ မလုံလျှင် သောတာပန်မဟုတ်ဟု တထစ်ချမှတ်ရန်” ဟောပြ ခဲ့၏။ ထိုဟောပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အနည်းငယ် ထပ်မံ ရှင်းလင်းပြဦးမည်။ ဤသို့ ထပ်မံ ရှင်းလင်း ပြခြင်းမှလည်း အလွန်သုတနည်းသော သူတို့အား သုတမယဉာဏ် ပွားစေရန် အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ ရှေး၌ ဟောခဲ့သော စကားကို ခိုင်မြဲ စေရန်အတွက်ကား မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်.... မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော် ကာလမှစ၍ သာသနာ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော် ယခုအထိ(အဆိုပါ ဆောင်းပါးရှင် စာရေးဆရာကြီးမှတစ်ပါး) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပညာရှင် မှန်သမျှ တို့သည် သောတာပန်မှာ ငါးပါးသီလ စင်ကြယ်လုံခြုံကြောင်း တညီတည်းပင် ယူဆမှတ်သား ပြောကြားလျက် ရှိကြသည့် ပြင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော ပါဠိပညာရှိတို့သည်လည်း ထိုအတိုင်းပင် အသိအမှတ်ပြုလျက် ရှိကြသောကြောင့် ဖြစ် ပေသည်။

အမှန်အားဖြင့်မူကား ထိုစာရေးဆရာကြီး တဦးသာလျှင် ကျမ်းဂန်အထောက်အထား မရှိပါဘဲ သူများထက် ထူးကဲ၍ သူ့စိတ်ထဲထင်ရာမြင်ရာတွေကို စိတ်ကူးကြံဆပြီး အတ္တနော-မတိ မျှဖြင့် ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ထိုသို့သော ရေးသားချက်ကိုပင် သုတနည်းသူတို့က ဟုတ်လှ

ပြီထင်ပြီး မှတ်သားပြောဆိုခြင်း၊ အလားတူ ရေးသား ဖော်ပြခြင်းများကို ပြုကြမည် ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ ဂုဏ်ကြက်သရေကို ထိခိုက်ခြင်း၊ သောတာပန် အရက်သမား သောတာပန် ဒုဿီလ စသည်တို့ မကြားကောင်း မနာသာ ပေါ်ထွက်လာခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာတော်၏ အကျိုးမဲ့၊ လူများစွာတို့၏ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ဖွယ်ရာ ရှိသောကြောင့် လျစ်လျူ ရှုမထားသင့်သောအရာ ဖြစ်၍ အချိန်အခါ အား လျော်စွာ သြဝါဒပေးသည့် အနေဖြင့် အရိယာဝါသ တရား ထဲ၌ ထည့်သွင်း၍ ဖော်ပြခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသြဝါဒ တရားအစဉ်ထဲ၌ သာဓကပါဠိကို အကျယ်ပြရန် မသင့်သောကြောင့် ထိုစဉ်အခါက ပြည့်စုံစွာ မပြခဲ့ရပေ။ ယခုမူကား သုတနည်းသူတို့အတွက် ဖော်ပြသင့်သေးသည် ဟု သဘောရသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ အချို့ကို နောက်ဆက်တွဲ အနေဖြင့် ဖော်ပြလိုက်ရပေသည်။

အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော် ပဌမအုပ် စာမျက်နှာ နံပါတ် ၂၃၃-၂၃၄-သိက္ခာသုတ်တို့၌ သောတာပန်နှင့် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို “သီလေသု ပရိပူရကာရီ-သီလတို့၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့် လေ့ ရှိသူ” ဟူ၍ ၎င်း၊ သမာဓိသို့ မတ္တသောကာရီ-ပညာယ မတ္တသောကာရီ-သမာဓိနှင့် ပညာ၌ တစိတ်တဒေသ ပမာဏ အားဖြင့် ပြုကျင့်လေ့ ရှိသူ” ဟူ၍ ၎င်း၊ ဟောတော်မူ၏။ အနာဂါမ်ကိုမူ “သီလေသု ပရိပူရကာရီ- သမာဓိသို့ ပရိပူရ- ကာရီ-သီလနှင့် သမာဓိ၌ အပြည့်စုံ ပြုကျင့်လေ့ ရှိသူ” ဟူ၍ ၎င်း၊ “ပညာယ မတ္တသောကာရီ-ပညာ၌ တစိတ်တဒေသ ပမာဏ အားဖြင့် ပြုကျင့်လေ့ ရှိသူ” ဟူ၍ ၎င်း၊ ရဟန္တာကို

မူကား “သီလေသု ပရိပူရကာရီ- သမာဓိသ္မိံ ပရိပူရကာရီ- ပညာယ ပရိပူရကာရီ- သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးပါးလုံး၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ ရှိသူ” ဟူ၍၎င်း ကောတော်မူ၏။

အထက်ပါ သုတ်တို့၌ အနာဂါမ်နှင့် ရဟန္တာကို “သီလေသု ပရိပူရကာရီ-သီလတို့၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်သူ” ဟု ဟောသကဲ့သို့ သောတာပန်ကိုလည်း “သီလေသု ပရိပူရကာရီ-သီလတို့၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်သူ” ဟူ၍ပင် သီလအရာ၌ တန်းတူထား၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်မှာ ကာမရာဂ ဗျာပါဒ စသော ကိလေသာအချို့ မကင်းသေးသော်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပြီးသော သဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ စသော ဣန္ဒြေတို့၏ အစွမ်းကြောင့် ရဟန်းဖြစ်လျှင် (လောကဝဇ္ဇ) လောကပြစ်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့နှင့် စပ်၍ သီလအပြည့်အစုံ စင်ကြယ်သည် လုံခြုံသည် ဟူ၍၎င်း၊ လူဝတ်ကြောင် ဖြစ်လျှင်လည်း ငါးပါးသီလ အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်သည် လုံခြုံသည် ဟူ၍၎င်း မှတ်ရာ၏။ ထိုသို့ မမှတ်ယူဘဲ “သောတာပန်မှာ ကာမရာဂ ဗျာပါဒ စသော ကိလေသာတွေ မကင်းသေးသောကြောင့် အသက် အန္တရာယ် စသော အလွန်အရေးကြီးသည့် အကြောင်းများနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် သီလပျက်နိုင်သေးသည်” စသည်ဖြင့် မိမိ၏ ပုထုဇဉ်စိတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြံဆ၍ ပြောဆိုလျှင် ထိုသူသည် ပြခဲ့သော သိက္ခာသုတ်စသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို ကျူးကျော် ပယ်ဖျက်ရာ ရောက်၏။

အလျော်အားဖြင့် ကြံဆ ယူသင့်သည်မှာ...သောတာပန်မှာ မဂ်ဖြင့်ပြီးသော သဒ္ဓါတရားသည် အပြည့်အစုံ ခိုင်မြဲ

လျက် ရှိ၏။ ပါတိမောက္ခ သံဝရဟု ခေါ်သော သိက္ခာပုဒ် ဆိုင်ရာ သီလသည် ထို သဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြီးစီးပြည့်စုံ၏။ တို့တို့နှင့် ရှင်းရှင်းပြောရလျှင်....မြတ်စွာဘုရားကို ယုံကြည်လျှင် ဘုရား၏စကားကို လိုက်နာ၍ သီလ ပြည့်စုံ၏။ မယုံလျှင် မလိုက်နာ၍ မပြည့်စုံ၊ ဥပမာအားဖြင့် လူမမာသည် ဆေးဆရာကို ယုံလျှင် ထိုဆရာ၏ စကားကို လိုက်နာ၏။ မယုံလျှင် မလိုက်နာသကဲ့သို့ ပင်တည်း။

သောတာပန်သည်ကား ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပဿာဒေန သမန္နာ-ဂတော-ဘုရား၌ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ မတုန်မလှုပ် ခိုင်မြဲစွာ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။ ထို အတူပင် တရားတော် သံဃာတော်တို့၌ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားနှင့် လည်း ပြည့်စုံပေ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အပြစ်ရှိသည် မပြုကောင်း”ဟု ပညတ်ဟောကြား တားမြစ်ထားသော အမှုဟူသမျှကို ရှိသေစွာ ရှောင်ကြဉ်၏။ အသက်ကို စွန့်၍သော်လည်း စောင့်စည်း၏။ ထို့ပြင် မဂ်ဖြင့် ပြီးသော ဝီရိယနှင့်လည်း ပြည့်စုံသောကြောင့် အချောင်ခို၍ မတရားသဖြင့် ပစ္စည်းရှာခြင်းမျိုးကို မပြု၊ လုံ့လဝီရိယဖြင့် အပန်းခံ၍ မှန်ကန်တရားသော သမ္မာအာဇီဝဖြင့် ပစ္စည်းရှာ၏။ ထို့ပြင် ရှေး၌ ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း မဂ်ဖြင့်ပြီးသော သတိဖြင့်လည်း အမှတ်ရနေသောကြောင့် မထိန်းနိုင် မသိမ်းနိုင် လောက်အောင် ပြင်းထန်သော အပါယ ဂမနိယ လောဘ စသည် မဖြစ်နိုင်။ ဤသဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ စသော ဣန္ဒြေတို့၏ အစွမ်းကြောင့် သောတာပန်မှာ သီလ အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်သည် လုံခြုံသည်-ဟူ၍သာလျှင် ကြံဆ မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

အောက်ပါမှာ ဤ အနက်ကို တိုက်ရိုက်ပြသော အဋ္ဌကထာစကား ဖြစ်သည်။

သစေပိ ဘဝန္တရဂတံ အရိယသာဝကံ အတ္တနော အရိယသာဝကဘာဝံ အဇာနန္တမ္ပိ ကောစိ ဧဝံ ဝဒေယျ “ဣမံ ကုန္တကိပိလ္လိကံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ သကလ-စက္ကဝါဠဂဗ္ဘေ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာဟိ”တိ၊ နေဝ သော တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ အထာပိ နံ ဧဝံ ဝဒေယျ “သစေ ဣမံ န ဃာတေဿသိ၊ သီသံ တေ ဆိန္ဒိယာမာ”-တိ၊ သီသမေဝဿ ဆိန္ဒေယျ၊ န စ သော တံ ဃာတေယျ။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ-၇၅၊ အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ ၁-၃၅၃၊ သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ-၄၀၆)။

ဘဝတပါးသို့ ရောက်နေ၍ မိမိအရိယာဖြစ်ကြောင်းကိုပင် မသိသော သောတာပန် အရိယာတပည့်ကို(ပြောဆိုခွင့်ရှိသူ) တစုံတယောက်က “ဤ ပိုးရ ပရုက်ဆိတ်ကို သတ်ပြီးလျှင် စကြဝဠာတတိုက်လုံး၌ စကြဝတေးမင်း အဖြစ်ကို ပြုလော့” ဟု အကယ်၍ ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသောတာပန် အရိယာ တပည့် သည် ထို ပိုးရ ပရုက်ဆိတ်ကို မသတ်နိုင်ရာသည်သာလျှင် တည်း၊ တနည်းအားဖြင့်လည်း “ဤ အကောင်ကို မသတ် လျှင် သင်၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ကုန်အံ့”ဟု ဤသို့ မူလည်း ထို သောတာပန် အရိယာ တပည့်ကို ဆိုကုန်ငြားအံ့၊ ထို သောတာပန်၏ ဦးခေါင်းကိုသာလျှင် ဖြတ်ရလေကုန်ရာ၏၊ ထို သောတာပန်သည်ကား ထိုအကောင်ကို မသတ်လေရာ။ (မြန်မာပြန်)။

အထက်ပါ အဋ္ဌကထာသည် ပြဆိုခဲ့သော သီလေသု ပရိပူရကာရီ စသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ သိလ္လယံစေရန် ပုံပမာ ဆောင်၍ ပြဆိုသော စကား ဖြစ်သည်။

အောက်ပါမှာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ မိမိတို့၏ အခြေ အနေနှင့် တိုက်ဆိုင် ချိန်ထိုးကြည့်ရန် မြတ်စွာဘုရား ဟော တော်မူသော ဓမ္မာဒါသသုတ် (ကြေးမုံတရား) ဖြစ်သည်။

(က) ဣဇာနန္ဒ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပ သာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ။ပ။ ဘဂဝါတိ။

(ခ) ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ သ္မာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗျော ဝိညဟီတိ။

(ဂ) သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော။ပ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာတိ။

(ဃ) အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္စိဒ္ဓေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာ သေဟိ။ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။

အယံ ခေါ်သော အာနန္ဒ ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော၊ ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ

“ခိဏနိရယောမ္ပိ ခိဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခိဏပေတ္တိဝိသယော ခိဏာပါယ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယဏော”တိ။ (သုတ်မဟာဝါပါဠိ-၈၀၊ မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိ-၃၁၁)။

(က) အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏ ။ပ။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(ခ) “တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီ ကိုယ်င သိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း”ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(ဂ) “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏”ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။

(ဃ) မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း၊ ယင်းကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့မှာ ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ဖွယ် ကုန်ပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ အပါယ်ဘုံသို့ ပျက်စီး၍ မကျ နိုင်ပြီ၊ ဂတိဉာဏ် ကိန်းသေမြဲပြီ၊ အထက်မဂ်ဉာဏ် သုံးပါးလျှင် နောက်ဆုံးသတ် ရောက်ရာရှိ၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိ အကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ပြောကြားနိုင်ပေ၏။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ဓမ္မာဒါသသုတ် (ကြေးမုံတရား) မှ (ဃ) အပိုဒ် သည် ဤ၌ ထုတ်ပြလိုရင်းဖြစ်၏။ ထိုအပိုဒ်ကို အဋ္ဌကထာတို့၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ပြထား၏။

အရိယကန္တေဟိတိ အရိယာနံ ကန္တေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ။ ပဉ္စ ဟိ သီလနိ ဘဝန္တရဂတာပိ အရိယာ န ကောပေန္တိ။ ဧဝံ တေသံ ပိယာနိ။ တာနိ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ၊ အခဏ္ဍေဟိတိအာဒိ သဒိသဝသေန ဝုတ္တံ။ မုခဝဋ္ဋိ-ယဉ္စိ ဆိန္တေကဒေသာ ပါတိ ခဏ္ဍာတိ ဝုစ္စတိ၊ မဇ္ဈေ ဘိန္နာ ဆိဒ္ဓါတိ၊ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဝိသဘာဂဝဏ္ဏာ ဂါဝိ သဗလတိ၊ နာနာဗိန္ဒုစိတ္တာ ကမ္မာသတိ၊ ဧဝမေဝ ပဋိပါဋိယာ အာဒိမ္ပိ ဝါ အန္တေ ဝါ ဘိန္နတ္တာ သီလံ ခဏ္ဍံ နာမ၊ မဇ္ဈေဘိန္နံ ဆိဒ္ဓံ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဒိန္နံ ဝါ တိဏ္ဍံ ဝါ ပဋိပါဋိယာ ဘိန္နံ သဗလံ၊ ဧကန္တရံ ဘိန္နံ ကမ္မာသံ။ တေသံ ဒေါသာနံ အဘာဝေန အခဏ္ဍာဒိတာ ဝေဒိတဗျာ။ ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိတိ အပ္ပနာသမာဓိံ ဥပစာရ-

သမာဓိ° ဝါ သံဝတ္ထေတုံ သမတ္ထေဟိ။ (သံယုတ်အဋ္ဌ-
ကထာ ၃-၃၁၈-စသည်)။

အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်ကုန်သော ဟူရာ၌ အရိယာတို့သည်
နှစ်သက်အပ် ချစ်အပ် မြတ်နိုး အပ်ကုန်သော(ဟု ဆိုလို၏)။
မှန်ပေ၏။ ငါးပါးသီလတို့ကို အရိယာတို့သည် ဘဝတပါးသို့
ရောက်နေကုန်သော်လည်း မပျက်စေကုန်၊ ဤသို့လျှင် ထို
အရိယာတို့သည် ချစ်အပ်ပေကုန်၏။ ထို ငါးပါးသီလတို့ကို
ရည်၍ “အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့” ဟူသော
ထိုစကားကို ဆိုပေသည်။ မကျိုးကုန် စသည်ကို တူသည်၏
အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်ပေသည်။ တူပုံကား နှုတ်ခမ်းရေး၌ တစိတ်
တပိုင်း ကျိုးပဲ့သောခွက်ကို ကျိုးပဲ့သည်ဟူ၍၎င်း၊ အလယ်၌
ပေါက်သော ခွက်ကို ပေါက်သည်ဟူ၍၎င်း၊ တနေရာ၌ အဆင်း
အမျိုးကဲ့သော နွားမကို ကြောင်ကျားသည်ဟူ၍၎င်း၊ အမျိုး
မျိုးသော အပြောက်အကွက်ရှိသော နွားမကို ပြောက်သည်
ဟူ၍၎င်း၊ ပြောဆိုရသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် သိက္ခာပုဒ် အစဉ်
အားဖြင့် အစ၌ ဖြစ်စေ၊ အဆုံး၌ဖြစ်စေ တခုခု ပျက်သော
သီလသည် ကျိုးသည်မည်၏။ အလယ်၌ သိက္ခာပုဒ် တခုပျက်
လျှင် ပေါက်သည် မည်၏။ တနေရာရာ၌ သိက္ခာပုဒ် နှစ်ခု
သုံးခု အစဉ်လိုက် ပျက်လျှင် ကြောင်ကျားသည်မည်၏။ တခု
ခြားပျက်လျှင် ပြောက်သည်မည်၏။ ထိုသို့သော အပြစ်များ
မရှိသဖြင့် မကျိုးသည့်အဖြစ် စသည်ကို သိအပ်၏။ပ။ သမာ
ဓိကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သော ဟူရာ၌ ဈာန် မဂ် ဖိုလ် အပ္ပနာ-
သမာဓိကို သော်၎င်း ဥပစာ သမာဓိကို သော်၎င်း ဖြစ်စေ
ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သော(ဟု ဆိုလို၏)။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့ဖြင့် သောတာပန် အရိယာ မှာ ငါးပါးသီလထဲက သိက္ခာပုဒ် တခုခုမျှ မပျက်ပဲ ပြည့်စုံ စင်ကြယ်ကြောင်း၊ ယခုဘဝ၌သာ မဟုတ်၊ နောင်ဘဝတို့၌ လည်း မပျက်ပဲ ပြည့်စုံစင်ကြယ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီ၏။ ထို့ ပြင် သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ-သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်ဖြင့် သီလစင်ကြယ်မှု သမာဓိအစစ်ဖြစ်နိုင် သည်ကိုလည်း ပြ၏။

အောက်ပါ အင်္ဂုတ္တရ သံယုတ်ပါဠိတို့၌ကား အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ကြည်ရှောင်သော သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးကို အသီးအသီး ထင်ရှား ပြတော်မူ၏။

ယတော ခေါ် ဂဟပတိ အရိယသာဝကဿ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝုပသန္တာနိ ဟောန္တိ။ စတူဟိ စ သောတာပတ္တိယဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ သော အာကခံမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ “ခိဏနိရယောမ္ပိ ခိဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခိဏပေတ္တိဝိသ-ယော ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော၊ သောတာပန္နော-ဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္မောဓိပရာယ-ဏော”တိ။

ကတမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝုပသန္တာနိ ဟောန္တိ။ ယံ ဂဟပတိ ပါဏာတိပါတီ ပါဏာတိပါတ-ပစ္စယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ။ သမ္မရာယိ-ကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ။ စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒေါ-မနဿံ ပဋိသံဝေဒတိ။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော နေဝ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ။ န သမ္မရာယိကမ္ပိ

ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ န စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ
ပဋိသံဝေဒေတိ။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ
ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တိ ဟောတိ။

ယံ ဂဟပတိ အဒိန္နာဒါယီ။ပ။ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ။ပ။
မုသာဝါဒီ။ပ။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာဒဌာယံ သုရာမေရယ-
မဇ္ဇပမာဒဌာနပစ္စယာ ဒိဌမိစ္ဆာမ္ပိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ
။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ပဋိဝိရတဿ ဧဝံ တံ
ဘယံ ဝေရံ ဝူပသန္တိ ဟောတိ။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘယာနိ
ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ။

ကတမေဟိ စတူဟိ သောတာပတ္တိယဂေဟိ သမန္နာ-
ဂတော ဟောတိ၊ ဣဓ ဂဟပတိ အရိယသာဝကော
ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ပ။
ဓမ္မေ။ပ။ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော
ဟောတိ။ပ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော
ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အတ္ထိဒ္ဓေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာ-
သေဟိ။ပ။ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။

ယတော ခေါ ဂဟပတိ အရိယသာဝကဿ ဣမာနိ
ပဉ္စ ဘယာနိ ဝေရာနိ ဝူပသန္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဣမေဟိ စ
စတူဟိ သောတာပတ္တိယဂေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။
သော အာကခံမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာက-
ရေယျ “ခိဏနိရယောမ္ပိ။ပ။ သောတာပန္နောဟမဿိ။ပ။
သမ္မောဓိပရာယဏော”တိ။

(အင်္ဂုတ္တရပါဠိ တတိယအုပ် ၂၀၅၊ သံယုတ် ပဌမ ၂၉၇)

(အနာထပိဏ်) သူကြွယ် အကြင်အခါ၌ အရိယာတပည့် အား ဘေးရန်ငါးမျိုးတို့သည် ငြိမ်းအေးကုန်၏။ သောတာပန်အင်္ဂါလေးမျိုးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ထိုအရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့မှာ ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ဖွယ် ကုန်ပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်၏။ အပါယ်ဘုံသို့ ပျက်စီး၍ မကျနိုင်ပြီ၊ ဂတိဉာဏ် ကိန်းသေမြဲပြီ၊ အထက်မဂ်ဉာဏ် သုံးပါးလျှင် နောက်ဆုံးသတ် ရောက်ရာရှိ၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင် မိမိအကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ပြောကြားနိုင်ပေ၏။

အဘယ် ဘေးရန်ငါးမျိုးတို့ ငြိမ်းကုန်သနည်းဟူမူ သူကြွယ် သူ့အသက် သတ်သူသည် သူ့အသက် သတ်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘေးရန်လည်း ပွား၏။ တမလွန် ဘေးရန်လည်း ပွား၏။ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ကိုလည်း ခံစားရ၏။ သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူသည် မျက်မှောက်ဘေးရန်လည်း မပွား၊ တမလွန် ဘေးရန်လည်း မပွား၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းကိုလည်း မခံစားရ၊ သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့လျှင် ထိုဘေးရန်သည် ငြိမ်းအေး၏။

သူကြွယ် သူ့ဥစ္စာကို လုယက်ခိုးယူသူသည်။ ပ။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာပြုကျင့်သူသည်။ ပ။ လိမ်လည်ပြောသူသည်။ ပ။ သေရည်အရက် သောက်စားသူသည် သေရည်အရက် သောက်စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘေးရန်လည်း ပွား၏။ ပ။ သေရည်အရက် သောက်စား

ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့လျှင် ထိုဘေးရန်သည်
ငြိမ်းအေး၏။

အဘယ် သောတာပန် အင်္ဂါလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်း
ဟူမူ- သူကြွယ် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည်
မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရား
တော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်
ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။
သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်
ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

သူကြွယ် အကြင်အခါ၌ အရိယာတပည့်အား ဤဘေးရန်
ငါးမျိုးတို့သည် ငြိမ်းအေးကုန်၏။ ဤသောတာပန် အင်္ဂါ
လေးမျိုးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ထိုအရိယာတပည့်
သည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့မှာ ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ။ပ။
ငါသည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ပ။အထက်မဂ်ဉာဏ်သုံးပါးလျှင်
နောက်ဆုံး သက်ရောက်ရာရှိ၏”ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိ
အကြောင်းကို ဆုံးဖြတ် ပြောကြားနိုင်ပေ၏။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ပါဠိ၌ ဘေးရန်ဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ အောက်
ပါအတိုင်း ဖွင့်ပြထား၏။

ဘယံ ဝေရန္တိ အတ္ထတော ဧကံ။ ဝေရဉ္စ နာမေတံ ဒုဝိဓံ
ဟောတိ ဗာဟိရံ အဇ္ဈတ္တိကန္တိ။ ဧကေန ဟိ ဧကဿ ပိတာ
မာရိတော ဟောတိ၊ သော စိန္တေသိ “ဧတေန ကိရ မေ
ပိတာ မာရိတော၊ အဟမ္ဘိ တံယေဝ မာရေဿာမိ”တိ
နိသိတံ သတ္ထံ အာဒါယ စရတိ။ ယာ တဿ အပ္ပန္နရေ

ဥပုဇ္ဈဝေရစေတနာ၊ ဣဒံ ဗာဟိရံ ဝေရံ နာမ။ ယာ ပန ဣတရဿ “အယံ ကိရမံမာရေဿာမိတိ စရတိ၊ အဟမေဝ နံ ပဌမတရံ မာရေဿာမိ”တိ စေတနာ ဥပုဇ္ဈတိ။ ဣဒံ အဇ္ဈတ္တိကံ ဝေရံ နာမ။ ဣဒံ တာဝဉာယမ္ပိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမေဝ။ ယာ ပန တံ နိရယေ ဥပုဇ္ဈံ ဒိသ္မာ “ဧတံ ပဟရိဿာမိ”-တိ ဇလိတံ အယမဂ္ဂရံ ဂဏှတော နိရယပါလဿ စေတနာ ဥပုဇ္ဈတိ။ ဣဒမဿ သမ္ပရာယိကံ ဗာဟိရဝေရံ။ ယာ စဿ “အယံ နိဒ္ဒေါသံ မံ ပဟရိဿာမိတိ အာဂစ္ဆတိ၊ အဟမေဝ နံ ပဌမတရံ ပဟရိဿာမိ”တိ စေတနာ ဥပုဇ္ဈတိ။ ဣဒမဿ သမ္ပရာယိကံ အဇ္ဈတ္တဝေရံ၊ ယံ ပနေတံ ဗာဟိရဝေရံ၊ တံ အဋ္ဌကထာယံ ပုဂ္ဂလဝေရန္တိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သေသပဒေသုပိ “ဣမိနာ မမ ဘဏ္ဍံ ဟဋ္ဌံ၊ မယံ ဒါရေသု စာရိတ္တံ အာပန္နံ၊ မုသာ ဝတော အတ္ထော ဘဂ္ဂေါ၊ သုရာမဒမတ္တေန ဣဒံ နာမ ကတန္တိအာဒိနာ နယေန ဝေရုပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗျာ။ အရိယကန္တောဟိတိ ပဉ္စဟိ သီလေဟိ။ တာနိ ဟိ အရိယာနံ ကန္တာနိ ပိယာနိ၊ ဘဝန္တရဂတာပိ အရိယာ တာနိ န ဝိဇဟန္တိ၊ တသ္မာ အရိယကန္တာနိတိ ဝုစ္စန္တိ။

(သံယုတ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယ ၆၈)။

ဘေး နှင့် ရန် ဤနှစ်မျိုးသည် အနက်အရတူ၏။ ရန် ဟူသည်မှာလည်း အတွင်းရန် အပြင်ရန်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ချဲ့၍ပြရလျှင်-လူတယောက်က လူတယောက်၏အဖကို သတ်လိုက်လျှင် အသတ်ခံရသူ၏သားက “ငါ့အဖကို ဤသူက သတ်သတဲ့၊ ငါကလည်း ဤသူကိုပင် သတ်မည်”ဟု ကြံ၍ ထက်စွာသော ဓားလက်နက်ကို ကိုင်ဆောင်လျက် သွားလာ

နေ၏။ ဤသို့ ကြံစည် သွားလာနေသော သူ၏ ကိုယ်ထဲ၌ ဖြစ်သော ရန်ငြိုး စေတနာသည် အပြင်ရန်သူ မည်၏။ “ငါ သတ်လိုက်သော သူ၏သားသည် ငါ့ကို သတ်မည်ဟု ကြံစည် သွားလာနေသတဲ့၊ ဤအကောင်ကို ငါကပင် လက်ဦး သတ် လိုက်မည်” ဟု သူသတ်သွားအား စေတနာ ဖြစ်၏။ ဤစေတ နာသည် အတွင်းရန် မည်၏။ ပြဆိုခဲ့သော ဤအတွင်းအပြင် ရန်နှစ်မျိုးလုံးသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ရန်သာလျှင် ဖြစ်သည်။ (လူကိုသတ်ခဲ့၍) ငရဲ၌ ကျရောက်နေသော သူ့ကို ငရဲထိန်းက မြင်၍ ဤအကောင်ကို ပုတ်ခတ်မည်-ဟု ရဲရဲ တောက်သော သံတင်းပုတ်ကို စွဲကိုင်သော ငရဲထိန်းမှာ ဖြစ်သော စေတနာသည် တမလွန် အပြင်ရန်မည်၏။ ဤငရဲ ထိန်းသည် အပြစ်မရှိသော ငါ့ကို ပုတ်ခတ်မည်ဟု လာနေ၏။ ငါကပင် သူ့ကို လက်ဦးပုတ်ခတ်လိုက်မည်ဟု ငရဲသားမှာ ဖြစ်သော စေတနာသည် တမလွန် အတွင်းရန် မည်၏။ ရှေး အဋ္ဌကထာဟောင်း၌မူ အပြင်ရန်ကို ပုဂ္ဂိုလ်ရန်သူဟု ဆို၏။ ကြွင်းသော အဒိန္နာဒါန် စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူပင် “ဤသူသည် ငါ့ဥစ္စာကို လုယက် ခိုးယူခဲ့၏။ ငါ၏မယားတို့၌ ကျူးလွန်ခဲ့၏။ မုသားပြော၍ ငါ့အကျိုးကို ဖျက်ဆီးခဲ့၏။ သေရည်အရက် ယစ်မှူးကာ ဤမည်သော အမှုကို ပြုခဲ့ ဘူး၏” ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့် ရန်ဖြစ်ပုံကို သိအပ်၏။ (အရိယာမှာ ဤရန်မျိုးအားလုံး ကင်းသည်ဟု ဆိုလို၏) အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်ကုန်သော (သီလတို့နှင့်) ဟူသည်ကား ငါးပါးသီလတို့နှင့် (ဟု ဆိုလို၏)။ မှန်ပေ၏ ထိုငါးပါးသီလ တို့ကို အရိယာတို့က နှစ်သက်ကုန် ချစ်မြတ်နိုးကုန်၏။ ဘဝ တပါးသို့ ရောက်နေကုန်သော်လည်း အရိယာတို့သည် ထို

ငါးပါးသီလတို့ကို မစွန့်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် အရိယကန္တ-အရိယာ
တို့ နှစ်သက်သောသီလ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ (မြန်မာပြန်)

ဤမျှသော ပါဠိ အဋ္ဌကထာစကားတို့ဖြင့် သောတာပန်
အရိယာအစစ်မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ငါးပါးသီလ မပျက်
ကြောင်း ငါးပါးသီလ လုံးဝစင်ကြယ် လုံခြုံကြောင်း ယုံကြည်
ဆုံးဖြတ်နိုင်ပြီ။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသို့သော ပါဠိအဋ္ဌကထာ
တို့ကို ထောက်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်း ရှင် လူ ဟူသမျှ
တို့သည် “သောတာပန်မှာ ငါးပါးသီလ လုံခြုံစင်ကြယ်သည်။
ငါးပါးသီလမှ မလုံပဲ သောတာပန်ဟု အမည်ခံလျှင် ထို
သောတာပန်မှာ ဘုရားဟောပါဠိ၊ ထို၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာ
စသော ကျမ်းဂန်တို့နှင့် ညီသော သောတာပန် အစစ်မဟုတ်၊
အတု အပ သောတာပန်ဖြစ်သည်”ဟူ၍သာ တထာရံခါ မှတ်
ယူထားကြပေသည်။

အမှတ် (၁) ရှင်းလင်းချက် ပြီး၏။

အမှတ် (၂) ရှင်းလင်းချက်

စာမျက်နှာ ၂၁၄-၌ “ယိမ်းယိုင် လှုပ်ရှား ရွှေ့သွား
တတ်သည်” ဟူသော စာပိုဒ်မှာ သမုဒီရဏရသာ-ဟူသော
အဋ္ဌကထာ ပါဠိအတွက် ပြန်ဆိုချက် ဖြစ်သည်။ နာမရူပ
ပရိစ္ဆေဒကျမ်း၌ ထို သမုဒီရဏရသာပုဒ်၏ အစား သမီ-
ရဏရသာ-ဟု ဆိုထား၏။ အဘိဓမ္မာဝတဘရ ဋီကာသစ်၌
သမုဒီရဏရသာတိ ကမ္မနရသာ-ဟု ဖွင့်ဆို၏။ ထို့ကြောင့်
သမုဒီရဏ၊ သမီရဏ၊ ကမ္မန-ဟူသော ဤ သုံးပုဒ်သည်

အရိယာဝါသ ၁၈ — ပ-မ-ဗ-သ-စ

အနက်တူဖြစ်၍ လှုပ်ခြင်း၊ လှုပ်စေခြင်း-ဟူသော အနက်တို့ကို ဟော၏။ ထို့တွင် လှုပ်စေခြင်းအနက်ကိုယူ၍ မဟာဋီကာ၌ ပေလ္လန-တုန်းခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ ဖွင့်ပြ၏။ တုန်းခြင်းဟူသည် မှာ မိမိနှင့် တပေါင်းတည်းဖြစ်သောရုပ်၊ မိမိနှင့် တိုက်ခတ်မိသော ရုပ်တို့ကို အရပ်တပါး၌ဖြစ်စေရန် တုန်းကန်သောသတ္တိပေတည်း။ ၎င်းမှာ လှုပ်ရှားမှုတိုင်း၌ ပါဝင်လျက်ရှိ၏။ သို့သော်လည်း လက်ခြေစသည် လှုပ်ရှားရာ၌ တုန်းသည်ဟု ပြောဆိုလေ့ မရှိကြ။ လှုပ်သည်ဟူ၍သာ ပြောဆိုလေ့ရှိကြ၏။ ထို့ပြင် အခြား ရုပ်တို့ကို တုန်းကန်သော ဝါယောဓာတ်မှာ လှုပ်ရှားခြင်းသဘောလည်း ရှိ၏။ ဝါယောဓာတ်သည် မိမိက လှုပ်ရှားတတ်သောကြောင့်ပင် သူတပါးအား လှုပ်ရှားစေတတ် တုန်းကန်တတ်ပေသည်။ ဥပမာ-လှုပ်ရှားတတ်သော နွားသည် မိမိနှင့် ထိစပ်လျက်ရှိသောလှည်းကို လှုပ်ရှားစေတတ် တုန်းတတ်သကဲ့သို့ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် တုန်းမှုသည် လှုပ်ရှားမှု၌ အတွင်းဝင်လျက် ရှိ၏။ လှုပ်ရှားမှုကို သိလျှင် တုန်းမှုကိုလည်း သိတော့သည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ အများပြောဆိုလေ့ရှိသဖြင့် နားလည်လွယ်သော လှုပ်ရှားမှုကိုသာ ပဓာနပြု၍ ဆောင်ပုဒ်၌ “ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှား ရွှေ့သွားတတ်သည်”ဟု ပြဆိုခဲ့ပေသည်။ အကယ်၍ မဟာဋီကာ အဖွင့်နှင့် တိုက်ရိုက်ညီအောင် ဆိုလိုလျှင် “ယိမ်းယိုင် လှုပ်ရှား ရွှေ့သွားစေသည်”ဟု ပြင်၍ ဆိုရာ၏။

အမှတ်(၂) ရှင်းလင်းချက် ပြီး၏။

အမှတ် (၃) ရှင်းလင်းချက်

စာမျက်နှာ ၂၁၅-၌ “သူလိုရာဘက် တွန်းလျက်ဆောင်သည်”ဟူသော စာပိုဒ်တွင် သူ-ဟူသော နာမ်စားဖြင့် ဝါယောဓာတ်ကို ဆိုသည်။ လိုရာဘက်-ဟူသော စကားသည် တင်စား၍ ဆိုသော စကားဖြစ်သည်။ အဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာနာပုဒ်မှ အဘိနိဟာရ-ရှေးရှုဆောင်သည်-ဟူရာ၌ ရှေးရှု-ဟူသော စကားသည် သုတနည်းသူများ နားမလည်နိုင်သော အသိခက်သော စကားဖြစ်သည်။ ၎င်းဖြင့် ဦးတမ်းခြင်း၊ ဦးတည်ခြင်း အနက်ကို ပြ၏။ ထိုဦးတမ်းခြင်း၊ ဦးတည်ခြင်း အနက်ကိုလည်း သုတနည်းသူတို့မှာ နားလည်ရန် မလွယ်လှသေး။ ထို့ကြောင့် ရှေးရှု၊ ဦးတမ်း၊ ဦးတည်ဟူသော ထိုပုဒ်တို့၏အစား “သူလိုရာဘက်”ဟု ဆိုထားသည်။ ဝါယောဓာတ်ဆောင်သွားလိုရာဘက် ရှေးရှု ဦးတမ်းမိရာဘက်-ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ဆိုရာ၌ ဝါယောဓာတ်မှာ အလိုဟူ၍ မရှိငြားသော်လည်း မြန်မာတို့၏ ပြောရိုးဆိုစဉ်အားဖြင့် “မိုးသည် သူရွာလိုရာ ရွာ၏။ လေသည် သူတိုက်လိုရာ တိုက်၏”ဟူသော ဥပမာ စကားတို့ကဲ့သို့ ဤ၌လည်း “သူလိုရာဘက်”ဟု တင်စား၍ ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤတင်စားချက်မှာမူ ကလေး သူငယ်များ ဂေါ်လီလုံး လိုမ့်၍ ကစားရာ၌ပင် “ဒီဂေါ်လီလုံးက ဒီဘက်ကိုမသွားချင်ဘူး၊ ဟိုဘက်ကို သွားချင်နေတယ်”စသည်ဖြင့် ပြောဆိုလေ့ရှိသောကြောင့် “ဝါယောဓာတ်က သူလိုရာဘက်ကို တွန်းဆောင်သွားသည်”ဟုဆိုလျှင် “ရှေးရှု ဦးတမ်းမိရာဘက်သို့

တုန်းဆောင်သွားသည်”ဟု ဆိုလိုကြောင်း လွယ်ကူစွာပင် သိနားလည်နိုင်၏။

ဤသို့ နားလည်လွယ်အောင် တင်စား၍ ပြောသင့်သော ကြောင့်ပင်လျှင် ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌လည်း “စက္ခု အာဝိဇ္ဇတိ မနာပိယေသု ရူပေသု (သံ ၂-၄၀၂)၊ စက္ခုပေတံ ဝိသမဇ္ဈာသယံ။ ပ။ ရူပစိတ္တပုပ္ဖလတာဒိဝိစိတ္တေသုယေဝ ပန အဘိရမတိ (သံ ဋ္ဌ ၂-၁၁၁)၊ စက္ခု ခေါ မာဂဏ္ဍိယ ရူပါရာမံ ရူပရတံ(မ ၂-၁၇၁)၊ ရူပေသု အာဝိဇ္ဇနရသံ(ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၇၄)၊ စက္ခုတီတိ ဝိညာဏာဓိဋ္ဌိတံ သမဝိသမံ အာစိက္ခန္တံ ဝိယ အဘိဗျတ္တံ ဝဒန္တံ ဝိယ ဟောတီတိ အတ္ထော။ (မဟာဋီ ၂-၈၇) ဤသို့ စသည်ဖြင့် တင်စား၍ ပြဆိုသော အရာတို့သည် ရာပေါင်း များစွာပင် ရှိကုန်၏။

ထို့ပြင် အဘိနိဟာရ-ရှေးရှုဆောင်ခြင်း-ဟူသည်မှာလည်း ဤအရာ၌ “ပုရတော အဘိနိဟာရော ဂမနန္တိ ဝုစ္စတိ”ဟု သော သတိပဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ကဲ့သို့ ရှေ့သွား ခြင်းမျှကိုသာ ဆိုလိုသည်မဟုတ်ပေ။ ဘူတသင်္ခာဋ္ဌာယ ဒေသန္တ- ရူပတ္တိ ဟေတုဘာဝေါ-ဟူသော မဟာဋီကာနှင့် အညီ ဘူတ ရုပ်အပေါင်း၏ အရပ်တပါး၌ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော (ဝါ ယော၏) တုန်းဆောင်မှုကိုသာ ဆိုလိုပေသည်။ ထို့ကြောင့် တုန်းလျက်-ဟူသော ဝိသေသန ပုဒ်ပါ ထည့်၍ “တုန်းလျက် ဆောင်သည်”ဟု ဆိုထားသည်။

အထူးမှတ်ရန်မှာ ဝါယောဓာတ်သည် ကမ္မဇ စိတ္တဇ ဥတုဇ အာဟာရဇအားဖြင့် ၄-မျိုးရှိရာတွင် စိတ္တဇဝါယော လိုရာ

ဘက်-ရှေးရှု ဦးတမ်းမိရာဘက်သည် ၎င်းကို ဖြစ်စေသော ဇန-
ကစိတ်၏ အလိုရှိရာဘက်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးခြင်း
ဆန့်ခြင်း စသော စိတ္တဇရုပ်၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ပြောသောအခါ
စိတ်၏ အလိုရှိရာဘက်သို့ ဆောင်သွားပုံဖြင့် ရှင်းလင်းပြော
လျှင် သိလွယ်၏။ ဝိပဿနာအရာ၌ ထိုဝါယော ၄-မျိုးတို့တွင်
ကျေးခြင်း ဆန့်ခြင်း လှုပ်ရှားခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာ
စိတ္တဇဝါယော ရုပ်ကို အများဆုံး ရှုမှတ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ထို
စိတ္တဇဝါယော၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ရှင်းပြလိုက်လျှင် ဖောင်းမှုပိန်မှု
စသော အခြားဝါယောရုပ်တို့၏ (အတွင်းဘက် အပြင်ဘက်
စသော လိုရာဘက်-ရှေးရှု ဦးတမ်းမိရာဘက်သို့ ဆောင်သွား
ခြင်းဟူသော) ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကိုလည်း ထင်ရှားသိနိုင်တော့သည်
သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ ထိုစာပိုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြရာတွင်
စိတ်နှင့် စိတ္တဇဝါယောကို ပဓာနပြု၍ ရှင်းပြခဲ့ပေသည်။

ဤအရာ၌ ရုပ်၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို ဝိပဿနာ မရှုကောင်းဟူ၍
၎င်း၊ ဝါယော၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကို အကျိုးဆက် ဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်
ဟူ၍၎င်း၊ ပညတ်ဟူ၍၎င်း ဝိတဏှဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တစုက ပြောဆို
နေသော မိစ္ဆာဝါဒကိုလည်း ရှင်းလင်း ပြသင့်သောကြောင့်
၎င်းကိုလည်း အကျဉ်းချုပ် ရှင်းလင်းပြဦးအံ့။

ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်တို့ဖြင့်လည်း ရှုအပ်၏

လက္ခဏာရသာဒိဝသေန ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ - လက္ခဏာ ရသာ
စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏-ဟူသော
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၂-၂၂၂) ၏အဖွင့် မဟာဋီကာ၌ ပရိဂ္ဂဟဝိမိပန ခန္ဓ-
နိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တော ဝေါတိ အဓိပ္ပါယော-ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

လက္ခဏာ ရသ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းပုံ အစီရင်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ပြခဲ့ပြီ။ အပြည့်အစုံ အကျယ်ကို သိလိုလျှင် ထိုခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ပြန်ကြည့်ပါဟု ဆိုလို၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၌ ကြည့်လျှင် စေတသိက် နာမ်တရား သိမ်း ဆည်းပုံ အစီအရင်ကို—

ဖုသတီတိ ဖဿော၊ သွာယံ ဖုသနလက္ခဏော၊
သဃိန္ဒနရသော၊ သန္နိပါတပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ အာပါတ-
ဂတဝိသယပဒဋ္ဌာနော—

ဤသို့စသည်ဖြင့်—

(၁) လက္ခဏာ (၂) ရသ (၃) ပစ္စုပဋ္ဌာန် (၄) ပဒဋ္ဌာန် တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိမ်းဆည်းပုံ ရှုပုံ အစီအရင်ကို အပြည့် အစုံပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

စိတ်ဝိညာဏ် သိမ်းဆည်းပုံ အစီအရင်ကိုလည်း စက္ခု- ဝိညာဏဓာတ်စသည်ဖြင့် ၇-မျိုးခွဲ၍ အသီးအသီး လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန် ၄-မျိုးလုံးဖြင့် အပြည့်အစုံ ပြထား သည်ကို တွေ့ရ၏။

ရူပက္ခန္ဓာ ရုပ်တရား သိမ်းဆည်းပုံကိုလည်း မဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီး ၄-ပါးမှစ၍ ထို့အတူပင် လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန် ၄-မျိုးလုံးဖြင့် အပြည့်အစုံ ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုတွင် ဓာတ် ၄-ပါးကို ဤသို့ ပြထား၏။

ဘူတရုပ် စတုဗ္ဗိဓံ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု
တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတုတိ၊ တာသံ လက္ခဏာရသ-
ပစ္စုပ္ပန်နာနိ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနေ ဝုတ္တာနိ၊ ပဒဋ္ဌာန-
တော ပန တာ သဗ္ဗာပိ အဝသေသဓာတုတ္တယ-
ပဒဋ္ဌာနာ၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၂-၇၃)။

ဘူတရုပ်သည် ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ်
ဝါယောဓာတ်ဟူ၍ ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ၎င်းတို့၏ လက္ခဏာ
ရသ ပစ္စုပ္ပန်တို့ကို စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ မပြခဲ့ရ
သေးသော ပဒဋ္ဌာန်အားဖြင့်မူကား ထိုဓာတ် ၄-ပါးလုံးတို့ပင်
ကြွင်းသောဓာတ် ၃-ပါးလျှင် နီးသောအကြောင်း ပဒဋ္ဌာန်ရှိ
ကုန်၏။ (မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဖြင့် ဓာတ် ၄-ပါးကို လက္ခဏာ ရသ
ပစ္စုပ္ပန်တို့ဖြင့် ရှုရန် အစီအရင်သည် စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်၌
ပြခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဟူ၍၎င်း၊ ပဒဋ္ဌာန်အားဖြင့်မူကား မိမိမှ
ကြွင်းသော အခြားဓာတ် ၃-ပါးဟူသော ပဒဋ္ဌာန်ဖြင့် ရှုရ
မည်ဟူ၍၎င်း ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်၌
ပြခဲ့သော ရှုပုံအစီအရင်ကို ကြည့်ရပေလိမ့်မည်။ ကြည့်လျှင်
အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရလိမ့်မည်။

လက္ခဏာဒိတောတိ ပထဝီဓာတု ကိံ လက္ခဏာ ကိံ
ရသာ ကိံ ပစ္စုပ္ပန်နာတိ ဧဝံ စတသောပိ ဓာတုယော
အာဝဇ္ဇေတွာ ပထဝီဓာတု ကက္ခဋ္ဌတ္တလက္ခဏာ ပတိဋ္ဌာန-
ရသာ သမ္ပုဋ္ဌိန္နပစ္စုပ္ပန်နာ၊ အာပေါဓာတု ပဉ္စရဏ-
လက္ခဏာ ဗြူဟနရသာ သင်္ဂဟပစ္စုပ္ပန်နာ၊ တေဇော-

ဓာတု ဥဏှတ္ထလက္ခဏာ ပရိပါစနရသာ မဒ္ဒဝါနုပ္ပဒါန-
ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဝါယောဓာတု ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏာ သမုဒီရဏ-
ရသာ အဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ။ ဧဝံ လက္ခဏာဒိတော
မနသိကာတဗ္ဗာ။ (စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်အဖွင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
၁-၃၆၂)။

လက္ခဏာစသည်အားဖြင့် - ဟူရာ၌ ပထဝီဓာတ်သည်
အဘယ်လက္ခဏာရှိသနည်း၊ အဘယ်ရသရှိသနည်း၊ အဘယ်
ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိသနည်းဟု ဤသို့သောနည်းဖြင့် ဓာတ် ၄-ပါးလုံး
တို့ကိုဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ပထဝီဓာတ်သည် ခက်မာခြင်း လက္ခဏာ
ရှိ၏ တည်ရာကိစ္စရှိ၏ ခံလင့်ခြင်း ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ အာပေါ
ဓာတ်သည် ယိုစီးခြင်း လက္ခဏာရှိ၏ ပွားစေခြင်း ကိစ္စရှိ၏
ပေါင်းစုခြင်း ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ တေဇောဓာတ်သည် ပူခြင်း
လက္ခဏာရှိ၏ ရင့်ကျက်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏ နူးညံ့ခြင်းကို ပေး
ခြင်း ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏၊ ဝါယောဓာတ်သည် ထောက်ကန်ခြင်း
လက္ခဏာ ရှိ၏ လှုပ်ခြင်း လှုပ်စေခြင်း(တုန်းခြင်း)ကိစ္စရသရှိ၏
(ဘူတရုပ်အပေါင်းကို)ရှေးရှုဆောင်ခြင်း ပစ္စုပဋ္ဌာန်ရှိ၏ ဟူ၍
ဤသို့ လက္ခဏာ စသည်အားဖြင့် နှလုံး သွင်းအပ်ကုန်၏၊
(မြန်မာပြန်)။

ယခုထုတ်ပြခဲ့သော မဟာဋီကာနှင့်တကွ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် စကား
ရပ်တို့ဖြင့် နာမ်တရားတို့ကို၎င်း၊ ရုပ်တရားတို့ကို၎င်း၊ လက္ခဏာ
ရသတို့ဖြင့် ရှုအပ်သကဲ့သို့ပင် ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဖြင့်လည်း ရှုအပ်
ရှုကောင်းကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားလှပေ၏၊ ထို့ပြင်
ပဒဋ္ဌာန်ဖြင့် ရှုကောင်းကြောင်းလည်း ထင်ရှားလှပေ၏။

အောက်ပါအဋ္ဌကထာဋီကာတို့ဖြင့်မူကား ရုပ်ကို ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်တို့ဖြင့် ရှုအပ် ရှုကောင်းကြောင်း သာ၍ပင် ထင်ရှားသေး၏။

ဣတိရူပန္တိ ဣဒံ ရူပံ၊ ဧတ္တကံ ရူပံ၊ ဣတော ဥဒ္ဓံ ရူပံ နတ္ထိတိ ရူပုန သဘာဝဉ္စေဝ ဘူတုပါဒါယ ဘေဒဉ္စ အာဒိံ ကတာ လက္ခဏ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန ပဒဋ္ဌာနဝသေန အနဝသေသရူပပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော။ (သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ၅၃)။

ဣတိရူပံ ဟူသော စကားဖြင့် “ဤသည်ကား ရုပ်တည်း၊ ဤမျှလောက်သည်ကား ရုပ်တည်း၊ ဤထက်အလွန် ရုပ်သည် မရှိတော့ပြီ”ဟု ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောကို၎င်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပြားကို၎င်း၊ အစပြု၍ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန် ပဒဋ္ဌာန်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံသော ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို ပြဆိုအပ်၏။ (မြန်မာပြန်)

တတ္ထ လက္ခဏံ နာမ တဿ တဿ ရူပ ဝိသေသဿ အနညသာဓာရဏော သဘာဝေါ။ ရသော တဿေဝ အတ္တနော ဖလံ ပတိ ပစ္စယဘာဝေါ။ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ တဿ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ယာထာဝတော ဉာဏဿ ဂေါစရဘာဝေါ။ ပဒဋ္ဌာနံ အာသန္နကာရဏံ၊ တေနဿ ပစ္စယာယတ္ထဝုတ္တိတာ ဒဿိတာ။ (၎င်း၏ အဖွင့်ဋီကာ ၅၃)။

ထိုတွင် လက္ခဏာ မည်သည်မှာ ထိုထို(ပထဝီ စသော) ရုပ်အထူး၏(အာပေါ စသော)တပါးသော ရုပ်တို့နှင့် မဆက်

ဆံသော(ကက္ခဠတ္တစသော)သဘောရင်းပေတည်း။ ရသ မည် သည်မှာ ထိုရုပ်၏ မိမိအကျိုးကို စွဲ၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ပေတည်း။ ပစ္စုပ္ပန် မည်သည်မှာ ထိုရုပ်၏ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ အာရုံ၏ အဖြစ်ပေတည်း။ ပဒဋ္ဌာန် မည် သည်မှာ နီးစွာသော အကြောင်းပေတည်း။ ၎င်းဖြင့် ထိုရုပ်၏ အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ် ၏။(ဋီကာ၏ မြန်မာပြန်)

အထက်ပါ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ဖြင့် ရုပ်ရှုပုံ ပြသော ဣတိရူပံ ဟူသော ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ပြ၏။ ထိုပါဠိတော် မှာလည်း ဘုရား အလောင်းတော်အား နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ပုံကိုပြသော စကားရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ ရုပ်သက်သက်ရှုပုံကို ပြရာ၌ပင် လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပ္ပန် ပဒ ဋ္ဌာန် ၄-ပါးလုံးဖြင့် ရှုပုံကို တိတိကျကျ ဖွင့်ပြထားသော ကြောင့် ရုပ်ကို ပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် ရှုကောင်းကြောင်းမှာ အလွန် အလွန်ပင် ထင်ရှားလှပေ၏။ ထိုအတူပင် ပဒဋ္ဌာန်ဖြင့် ရှုကောင်းကြောင်းလည်း ထင်ရှားလှပေ၏။

ဤသို့ ရုပ်ကို ပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် ရှုပုံကို ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ အလွန်ထင်ရှားစွာ ပြဆိုထားသောကြောင့်“ရုပ်ကို ပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် မရှုကောင်း”ဟု ပစ်ပယ် ပြောဆိုသောသူသည် ယခု ထုတ်ပြခဲ့သော သုတ်မဟာဝါပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ မဟာဋီကာတို့ကို ပယ်ဖျက်ရာ ရောက် ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိတဏှဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့လည်း ရောက်၏။ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ပဒဋ္ဌာန်ဖြင့် မရှုကောင်း-ဟု ပစ်ပယ်

ပြောဆိုသော သူသည်လည်း အလားတူပင် အဆိုပါ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို ပယ်ဖျက်ရာလည်း ရောက်၏။ ဝိတဏှဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့လည်း ရောက်၏။ ဝိတဏှဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်မှာ အမှန်ကို အမှားဖြစ်အောင်၊ အမှားကို အမှန်ဖြစ်အောင် မှားယွင်းစွာ ယူဆ ပြောဆိုသဖြင့် ပညာရှိတို့၏ စိတ်နှလုံးကို တုန်လှုပ်စေတတ်သော ဝါဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း။

ဝါယော၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်လည်း ပရမတ်ပင်

ပစ္စုပဋ္ဌာန် တဿ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ယာထာဝတော ဉာဏဿ ဂေါစရဘာဝေါ-ရုပ်၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန် မည်သည်မှာ ထိုရုပ်၏ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ အာရုံ အဖြစ်ပေတည်း။ (သုတ်မဟာဝါ ဋီကာ-၅၃)။

အထက်ပါဋီကာ၌ “ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောကြောင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏ်၏ ကျက်စားရာ အာရုံ ဖြစ်သည်”ဟု အထင်အရှား ဆိုထားသောကြောင့် ဝါယောဓာတ်၏ အဘိနိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ကိုလည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဉာဏ်၌ ထင်ပေါ်လာသော ပရမတ္ထတရားဟူ၍သာ သိအပ်၏။ ဝိတဏှဝါဒီတို့ ဆိုသကဲ့သို့ ပညတ်ဟူ၍ကား မသိအပ် မမှတ်အပ်သည်သာတည်း။

ပရမတ္ထတရား ဖြစ်ရုံမျှသာ မဟုတ်သေး၊ ရှုလိုရင်း ဓာတ်အစစ်လည်း ဖြစ်သေးကြောင်းကို အောက်ပါ မဟာဋီကာဖြင့် သိအပ်၏။

ပဒဋ္ဌာန် ပနေတ္ထ အညဓမ္မတာယ န ဥဒ္ဓန္တိ-ပဒဋ္ဌာန်ကိုကား ရှုလိုရင်းဓာတ်မှ တခြားတပါး အလွတ်တရား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤလက္ခဏာဒိတော အရ ရှုနည်း၌ (အဋ္ဌကထာ ဆရာ) မထုတ်ပြအပ်ပေ။ (မဟာဋီ ၁-၄၄၉)။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ လက္ခဏာဒိတောအရ ရှုနည်းကို အကျယ်ပြရာတွင် ဓာတ် ၄-ပါးတို့ကို လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့ဖြင့် ရှုပုံကိုသာ ပြ၏။ ပဒဋ္ဌာန်ဖြင့် ရှုပုံကိုကား မပြပေ။ ထိုသို့ ပဒဋ္ဌာန်ဖြင့် ရှုပုံကို မပြခြင်းမှာ အဘယ်ကြောင့်ပါနည်းဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် မဟာဋီက၌ အထက်ပါအတိုင်း ဖြေရှင်းပြပေသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ပထဝီစသော ဓာတ်တပါးတပါး၏ ပဒဋ္ဌာန်သည် မိမိမှကြွင်းသော အခြားဓာတ် ၃-ပါး ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ပထဝီဓာတ်ကို ရှုလိုသူမှာ ပထဝီ၏ ပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်သော အာပေါ တေဇော ဝါယောတို့သည် ရှုလိုရင်း ပထဝီဓာတ်မှ တခြားတပါး အလွတ်တရားသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအတူပင် အာပေါကို ရှုလိုသူမှာ ပထဝီ တေဇော ဝါယောတို့သည်၎င်း၊ တေဇောကို ရှုလိုသူမှာ ပထဝီ အာပေါ ဝါယောတို့သည်၎င်း၊ ဝါယောကို ရှုလိုသူမှာ ပထဝီ အာပေါ တေဇောတို့သည်၎င်း ရှုလိုရင်းဓာတ်မှ တခြားတပါး အလွတ်တရားတို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ရှုလိုရင်းဓာတ်ကိုသာ တည့်တည့်မတ်မတ် ရှုရန် ပြသော ဤ လက္ခဏာဒိတော အရ ရှုနည်း၌ ရှုလိုရင်း တရားကိုယ်ဖြစ်သော လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်တို့ကိုသာ ပြသည်။ ရှုလိုရင်းဓာတ်မှ တခြားတပါး အလွတ်တရားဖြစ်သော ကြွင်းသော ဓာတ် ၃-ပါး ဟူသော ပဒဋ္ဌာန်ကိုကား မပြ-ဟု ဆိုလို၏။

ဤ ဋီကာ၌ အသီး အသီးသော ဓာတ်တပါး တပါး၏ ပဋ္ဌာန်ဖြစ်သော အခြားဓာတ် ၃ ပါးကို အညဓမ္မ-ရှုလိုရင်း ဓာတ်မှ တခြားတပါး အလွတ်တရား-ဟု ဆိုသဖြင့် လက္ခဏာ-ဒိတော အရ ရှုနည်း၌ ပြထားသော လက္ခဏာ ရသ ပစ္စု-ပဋ္ဌာန်တို့ကိုကား ရှုလိုသောဓာတ်မှ တခြားတပါး အလွတ်တရား-အညဓမ္မ မဟုတ်၊ ရှုလိုရင်း ပရမတ္ထဓာတ်တရားပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ကို လက္ခဏာဒိတော အရ ရှုနည်း၌ ပြသည်ဟူ၍လည်း ဆိုရာရောက်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဝါယောဓာတ်၏ လက္ခဏာ နှင့် ရသ တို့သည် ပရမတ်ဝါယောအစစ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝါယောဓာတ်၏ အဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာန် ကိုလည်း ပရမတ်ဝါယော အစစ်ပင်ဟု မြဲမြံစွာ မှတ်ယူအပ်ပေ၏။

ထိုအဘိနိဟာရပစ္စုပဋ္ဌာန်သည် ရှုအပ် ရှုကောင်းသော ရှုလိုရင်းလည်း ဖြစ်သော ပရမတ်ဝါယောအစစ် ဖြစ်သောကြောင့် ရှုအပ် ရှုသင့်သော ဝါယောမှ အလွတ် အကျိုးဆက် ဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်လည်း မဟုတ်၊ ရှုသော ဝိပဿနာဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်ပေါ်လာသော အာကာရပစ္စုပဋ္ဌာန် သာလျှင် ဖြစ်သည်။ အောက်ပါဋီကာဖြင့် မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်၏။

သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒနာကာရေန ဉာဏဿ ပစ္စုပတိဋ္ဌတီတိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒန-ပစ္စုပဋ္ဌာနာ-သဟဇာတ်တရားတို့ကို ခံလင့်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်တတ်သောကြောင့် သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒန ပစ္စုပဋ္ဌာနမည်၏။ (မဟာဋီကာ ၁-၄၄၉)။

အထက်ပါ မဟာဋီကာသည် ပထဝီဓာတ်၏ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒန ပစ္စုပဋ္ဌာနပုဒ်ကို ဖွင့်ပြသော စကားဖြစ်သည်။ ထိုစကားဖြင့် ကြွင်းသော အာပေါတေဇော ဝါယောဓာတ်တို့၏ ပစ္စုပဋ္ဌာန်

တို့လည်း ဥပဋ္ဌာနာကာရပစ္စုပဋ္ဌာန်ချည်းပင် ဖြစ်ကြောင်း သိစေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ၎င်းဇာတ် ၃-ပါးတို့၏ အရာ၌ ပစ္စုပဋ္ဌာနပုဒ်ကို ထပ်၍ မဖွင့်ပြဘဲ ရှိလေသည်။

ဤမျှဖြင့် ဝါယောဇာတ်၏ အဘိနိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်မှာ ပညတ်လည်း မဟုတ်၊ အကျိုးဆက် ဖလပစ္စုပဋ္ဌာန်လည်း မဟုတ်၊ အာကာရပစ္စုပဋ္ဌာန် ပရမတ်ဝါယောပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် ၎င်းအဘိနိဟာရ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဖြင့်လည်း ဝါယောဇာတ်ကို ဝိပဿနာရှုအပ် ရှုကောင်းကြောင်း မြဲမြံစွာ မှတ်ယူနိုင်လောက်ပေပြီ။

ဤတွင် အရိယာဝါသ တရားတော် နောက်ဆက်တွဲ
ရှင်းလင်းချက် ပြီး၏။

(၃၀-၇-၆၄)

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကျမ်းစာများစာရင်း

- ၁။ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ပထမ)
- ၂။ ။ ။ (ဒုတိယ)
- ၃။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီး (ပထမ)
- ၄။ ။ ။ (ဒုတိယ)
- ၅။ ဝိမ္ဗိကသုတ်တရားတော်
- ၆။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိနိဿယ
- ၇။ ပုရာဇောဒသုတ်တရားတော်
- ၈။ ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်
- ၉။ အရိယာဝါသတရားတော်
- ၁၀။ ဝိပဿနာရှုနည်းအကျဉ်းချုပ်
- ၁၁။ ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားတော်
- ၁၂။ ဓမ္မစကြာအနတ္တလက္ခဏသုတ် မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကြီး
- ၁၃။ ဘာရသုတ္တန်တရားတော်
- ၁၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း
- ၁၅။ ဓမ္မဒေသနာဆောင်ပုဒ်
- ၁။ အမြတ်ဆုံးသုံးဆူ (ပထမတွဲ)
- ၂။ ။ ။ (ဒုတိယတွဲ)

ဤကျမ်းစာများကို ရန်ကုန်မြို့ ကုက္ကိုင်း ဟာမစ်တိတ်လမ်း အမှတ်-၁၆၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ့နဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ် ပဋိပတ္တိသာသနာပြု မဟာစည်ရုံပုံငွေက ထုတ်ဝေသည်။

၀-မ-ဗ-သ-စ—၇၅—၁၃-၃-၇၀—၁၀,၀၀၀။

